



**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

**Fargna, Francesco de
Romæ, MDCCXVIII**

Canon XXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](#)

Commentaria ad singulos Canones
C A N O N X X V I I .
L U C I U S I I I .

Præterea quoniam Advocati Ecclesiarum jus advocatio-
nis, donationis, vel emptionis titulo, aliisque pro sua-
voluntate contractibus, in alios transferre præsumunt, fo-
drum, albergarias, regium, & similia tamquam à propriis
rusticis ab Ecclesiis extorquentes: Præsenti decreto statui-
mus, eos, sive Advocati, sive Patroni, vel Vice-Domini, si-
ve Custodes, vel Guardias habentes, seu quocumque alio
nomine censeantur, à gravaminibus Ecclesiarum cessare,
nihilque in ipsis, præter antiquos, & modernos redditus, à lo-
corum Episcopis institutos exigere, aut si aliud exegerint,
excommunicationi subdantur. Contractus quoque hujus-
modi, quos fecerunt, vel faciant in futurum, vim aliquam
decernimus non habere.

C O M M E N T A R I U M .

Ex hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine il 23. deducuntur sequentes
conclusiones.

Prima: PATRONUS TITULO PARTICULARI NON POTEST PROPRIA AUCTORITATE ALIENARE JUS PATRONATUS
NEC ALIQUID EXIGERE AB ECCLESIA PATRONATA NISI ID, QUOD FUERIT EI PERMISSUM A JURE, AUT EI
RESERVATUM DE CONSENSU ORDINARII IN LIMINE FUNDATIONIS.

Secunda: FUNDATOR IN LIMINE FUNDATIONIS POTEST APPONERE CONDITIONES, QUAS VULT DE CONSEN-
SU ORDINARII, ET ISTAE SUNT SERVANDÆ -- *Innocent., Abbas, Anan., Butrius, Gonzalez
Barbos. bie.*

Prima Conclusio probatur etiam ex Text. in cap. *Gravis de censib.* ibi -- *Gravis admodum,*
& infra: *Ecclesiastice Personæ, cùm Ecclesiæ vacare contingit, non aliter quemquam ad*
ipſarum regimen volunt vacare, niſi aut novum censum Ecclesiæ illis imponant, aut veterem
contra Constitutionem Concilii Lateranen. augumentent, ad ipsius solutionem iſſituendum.
Presbyterum juratoria, vel fidejussoria cautione cogentes &c. discretioni vestræ mandamus
quatenus quæcumque confiterit contra Constitutionem prædictam super Ecclesiæ, vel eorum
censu, à tempore Constitutionis hujusmodi attentata, in irritum revocantes; Presbyteros,
quos super his juramenta illicita præstissime noveritis, congrua satisfactione imposta faciat
absolvi eos, qui de cætero contra formam Canonum super his venire præsumperint, canonice
punientes -- Et ex Concil. Tridentin. in cap. 9. sess. 25. de reform. vers. Patroni, de quo
infra Part. V.

Et tutaque firmatur ab alio Tex. in cap. *Eleutherius 18. qu. 2.* ibi -- *Eleutherius frater, &*
Coepiscopus noster queritur, quid mater ejus in casa, quæ Castellum dicitur, Oratorium
construxerit, ac dedicaverit, & in eodem loco Monachos constituerit, ex quibus unus est
Presbyter. Hoc autem tempore dedicationis inter Episcopum Cardellum (cujus ipsa Diaœesis
est) & matrem suam afferit convenisse, ut quidquid dedicationis, vel natalis Martyrum
die, quorum in eodem Monasterio reliquiae sunt, per fidelium oblationes intraverit, medietas
quidem habeat ipsum Monasterium, medietas autem Episcopo afferatur, contra quam-
con-

ventionem Marium Presbyterum (sive sciente, sive nesciente Episcopo) Monachis ipsis, vel Presbytero, qui ex eis est vim dicitur intulisse, & frequenter molestias generare, ita ut memoratum Presbyterum propè cæciderit, & Missas eum facere nullo modo permittat; Dicens ut quasi Pensionis nomine, aliquid statuere debeat. Hac igitur omnia diligenter te examinare jubemus, & si apud te evidenter ratione constituerit, quod à tempore, quo dedicatum est ipsum Monasterium, conditiones superius posita convenerint, servari eas ex nostra auctoritate præcipimus; nec aliquid amplius exinde ab aliquo exigatur. Si verò nil tale constituerit mediante te, quid Episcopo ipsis nomine eulogia offerri debeat inter ipsos Monachos, & Presbyterum volumus definiri. Salvo tamen eo, ut Presbyter Gaudentius, qui etiam Monachus est, Missas in Monasterio suo sicut consuevit facere, à nullo ulterius debeat prohiberi -- & docent Gloss. in cap. Verum de condit. appost. verb. verum, & in cap. cum Bertholdus de sent. & rejudic. verb. quoniam jure Lamberti, de jurepatr. lib. I. par. I. q. 2. art. 5. n. 3. Vivian. cod. tract. lib. 2. cap. 8. n. 1. Rubr. de testam. cap. 86. n. 67. Card. de Luc. de jurepatronat. disc. 64. n. 34. Tondut. qu. benef. tit. I. par. I. cap. 5. n. 5. Rota in Ilotnen. Beneficii 2. Julii 1706. §. Nec obstat coram R.P.D. Kaunitz, & in Barchinonen. Beneficii 2. Decembris 1701. §. Beneficium coram bon. mem. Eminentissimo Caprara, & in Senogallien. Canonicus de Luchi 25. Januarii 1709. §. Non attenta coram R.P.D. Lancetta.

- I Ratio hujus secundæ Conclusionis est ille finis semper intentus à Summis Pontificibus excitandi fideles ad Ecclesiarum, & Beneficiorum fundationem; Ut igitur isti libenter inducantur ad hujusmodi fundationem, non solum concedunt fundantibus Beneficia, & Ecclesiæ Juspatronatus, sed etiam facultatem adjiciendi in ipsa fundatione, conditiones Sacris Canonibus, Conciliis, & Pontificiis Constitutionibus contrarias; dummodo non sint turpes, impossibilis, & contra substantiam Beneficii, ut optimè animadvertisit Rmus D. Anfaldus Vir magnæ eruditio, & doctrinæ, & Sacrae Romanae Rotæ nunc dignissimus Decanus in Volaterrana Beneficii 7. Junii 1709. in principio.

Quoad utramque Conclusionem sequentes differuntur Casus.

ARGUMENTUM.

Super beneficiis Patronalibus ad hoc, ut reservari possit pensio: an requiratur consensus Patroni; aut illius, favore cuius reservatum fuit Juspatronatus passivum; & an possessio exigendi pensionem contra Antecessorem suffragari possit Pensionario pro manutentione etiam contra Succesorem.

SUMMARIUM.

- 1 Petitorum clarum absorbet possessoriū.
- 2 Per reservationem pensionis super beneficio Patronali, an præjudicetur Patrono? & n. 12.
- 3 Pensio non est de fructibus jurispatronatus.
- 4 Pensionarius existens in possessione exigendi pensionem est in ea manutenendus.
- 5 Ad effectum reportandi manutentionem sufficit unica exactio termini pensionis. Amplia ut num. 6.
- 7 Possessio exigendi pensionem contra Antecessorem suffragatur Pensionario pro ma-

- nutentione etiam contra successorem in beneficio patronali. Amplia ut num. 8.
- 9 Exceptio nullitatis pensionis est rejicienda ad Petitorum, & non est attendenda in judicio summiſſimo possessorio ad effectum retardandi solutionem pensionis.
- 10 Pensio, quæ datur in titulum beneficij reservari non potest super beneficio Patronali absque consensu Patroni; Et quare? Vide ibi.
- 11 Ad validitatem pensionis, quæ non datur in titulum beneficij, non requiritur consensus Patroni; Sed sufficit quod in gratia reservationis fiat mentio de jurepatronatus tam activo, quam passivo. Limita ut ibi.
- 13 Pensio si sit nimis onerosa Beneficio potest Patronus petere illius reductionem, aut cassationem.
- 14 Papa ex quo præsumatur habuisse notitiam jurispatronatus tam activi, quam passivi in reservatione pensionis.
- 15 Patrono debetur pensio, si in limine fundationis beneficij, illam sibi reservaverit.

CASUS

CASUS I.

Sub narrativa, quod fructus beneficij A de Jurepatronatus laicali tam activo, quam passivo cuiusdam Familiae ascenderent ad annua scuta centum, & sub expressione, quod dictum beneficium erat de jurepatronatus dictae familie juxta testamentariam dispositionem Fundatoris, obtinuit quidam a Summo Pontifice sibi reservari super dicto beneficio annuam pensionem scutorum decem, quam per plures annos exegit a Beneficiato; Hoc defuncto, ejus successor in beneficio denegavit solutionem hujusmodi pensionis eo sub praetextu, quod literæ Apostolicæ reservationis sint subreptitiae, & nullæ ex eo, quod non intercesserit consensus Patroni, nec illorum de familia quorum favore fuit reservatum juspatronatus passivum. Introducto proinde judicio coram Ordinario ab eodem Pensionario super manutentione in possessione exigendi dictam pensionem. Queritur an haec manutentio sit ei concedenda?

Respondendum videtur negativè; Quoniam manutentio exigendi pensionem non venit alicui concedenda, quando evidenter apparet pensionem esse nullam, quia tunc Pensionarius dicitur esse in possessione exigendi pensionem mala fide, & libertas clara beneficii patronalis ab hoc onere impedit, & absorbet possessionem exigendi pensionem juxta *Marescott. var. resol. lib. 1. cap. 15. num. 66. Lagunez de fructib. par. 1. cap. 31. §. 10. num. 18. & sequentibus* & alias auctoritates superius relatas *Can. XXVI. Cas. I.* De nullitate autem pensionis in praesentiarum dubitari minimè posse videtur, si quidem ipsa reservata fuit super dicto beneficio Patronali cum solo consensu Rectoris, irrequitis penitus Patrono, & eis de dicta familia, quorum favore reservatum fuit Juspatronatus passivum Beneficij, quando ad validitatem reservationis ejusdem pensionis omnino necessarius fuisse videatur consensus Patroni, & aliorum interese habentium, cum per eam præjudicetur, & maxima læsio inferatur Patrono non solum respectu juris alimentorum, quæ ei deberentur, si indigeret juxta firmata Par. I. Can. III., verum etiam respectu jurispræsentandi, dum hoc jus non versa-

retur amplius circa Beneficium pingue sed diminutum *Cassador. dec. 3. de jurepatr. n. 1. & seq. Covar. pract. qu. cap. 36. num. 10.*

Et quidem, quod non debeatur praefato Pensionario hujusmodi pensio, satis deduci videtur a præsenti *Canone*; etenim si hujus vigore idem met Patronus, secluso casu inopiae, non potest ullam pensionem exigere super fructibus Beneficij

3 Patronalis, cùm pensio de sui natura non sit de fructibus jurispatronatus. Bellem. in cap. cùm Bertoldus de fent. & re judic. num. 7. multò minus alius penitus extraneus super similibus Beneficiis Patronibus quidquam exigere valebit.

4 His tamen posthabitis censeo manutentionem in possessione exigendi pensionem contra successorem in hoc Beneficio Patronali præfato Pensionario denegari non posse: Quandoquidem certum est, quod ipse absque ulla contradictione pluries exigit terminos dictæ pensionis desuper reservatae; & tamen ad effectum reportandi manutentionem unica sufficit exactio. Rip. in cap. Cùm Ecclesia Sutrina num. 53. de caus. possess. & propriet. Roman. conf. 70. num. 11. Poßb. de manuten. observ. 18. num. 36. Rot. decis. 196. num. 2. par. 1. divers. & decis. 725. num. 3. coram Merlin. & decis. 637. num. 1. apud Poßb. de manuten. & decis. 279. num. 2. par. 16. rcc.

6 Et haec propositio adeò vera est, ut non solum procedat in unica exactione, sed etiam in exactione partis unius termini pensionis, veluti prosequuntur Poßb. loco citat. num. 37. Tondut. de pension. cap. 50. num. 31. & seq. Rot. decis. 542. num. 1. in fin. coram Buratt. & decis. 888. num. 5. coram Dunoz. jun.

7 Absque eo, quod quidquam faciat, quod talis possessio fuerit acquisita mediante exactione exercita contra antecessorem in Beneficio, quia ipsa eidem pariter suffragari debet pro manutentione etiam contra successorem, qui nunquam solvit, ut docet Tondut. de pension. cap. 37. num. 13. Ros. de execut. liter. Apostolic. cap. 2. num. 52. & seq. par. 1. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 38. num. 109. & seqq. Barbos. vot. decis. 5. num. 8. Gratian. discept. 113. num. 17. Rot. coram Buratt. dec. 542. num. 1. coram Cels. decis. 315. num. 5. coram Merlin. decis. 725. num. 2. coram Du-

Dunoz. jun. decis. 888. num. 5. coram Coccin. decis. 31. num. 5. coram Ludovic. decis. 275. num. 1. & 2. ibique Adden. num. 17. & seq. coram Royas decis. 390. coram Peutingerio decis. 308. utrobique num. 4. Etiam si Pensionarius per aliquod tempus cessaverit ab exactione pensionis contra antecessorem, per hoc enim non intelligeretur cedisse à possessione, veluti concordantibus plena manu cumulatis probat Barbos. in prax. exigen. pension. par. 1. quæst. 2. num. 43.

9 Nec quidem hujusmodi manutentio retardari, & impediri valet, sub prætextu assertæ nullitatis pensionis; hæc namque exceptio rejicienda est ad petitorium, nec attendenda venit in hoc judicio summiſimo poffessorio, in quo ad effectum obtinendi manutentionem sufficit, quod Pensionarius fit in possessione, etiam si agatur contra successorem. Tondut. de pension. cap. 37. num. 13. & seq. Card. de Luc. de Benef. difc. 90. num. 42. & seq. Rot. decif. 547. num. 2. & 8. par. 1. rec., & decif. 324. num. 12. & seq., & decif. 294. num. 14. par. 18. tom. 1. & decif. 427. n. 40. coram Pamphil., & in Romana Pensionis 13. Junii 1597. num. 4. coram Seraphin. apud Marchesan.

Sed quatenus ea effet hic examinanda, ipsa absolute non subsiftit; Distinguendum est enim inter pensionem, quæ datur, & pensionem, quæ non datur in titulum Beneficij; Pensio, quæ datur in titulum Beneficij, seu, quæ extrahitur ex fructibus Beneficij, ut ex ea novus titulus Beneficij perpetui creetur, reservari non potest, nec solet à Papa super Beneficio Patronali, absque consensu Patroni, sed ad illius validitatem requiritur citatio, & consensus ejusdem Patroni; quia per eam dismembratur beneficium, & novum creator, quod fieri non potest in præjudicium Patroni, ut testantur Giga de pension. quæst. 23. num. 13. Covarr. præt. quæst. cap. 36. num. 10. Tondut. de pension. cap. 25. num. 7. & aliaæ auctoritates superius relat. Part. I. Can. IV. Cas. IV. num. 6. & seq. Pensio verò, quæ non datur in titulum beneficij, ut est illa, de qua agitur, reservari potest à Papa, qui in Beneficia libus amplissimam habet potestatem, super Pars II.

beneficio Jurispatronatus laicalis, tam activi, quam passivi absque consensu Patroni, & illorum, quorum favore reservatum fuit Juspatronatus passivum; nec ad illius validitatem requiritur hujusmodi consensus. Sed sufficit sola notitia Jurispatronatus in Papa, seu quod in gratia reservationis pensionis fiat mentio de Jurepatronatus tam activo, quam passivo; dummodo hoc sit ex titulo oneroso, seu ex fundatione, vel dotatione, aut constructione, secus si ex privilegio, aut præscriptione; quia Papa difficilius gravare solet hujusmodi beneficia Patronalia Pensionibus. Rocch. de Curt. de jurepat. verb. honorificum num. 7. Giga de pensionib. q. 23. n. 9. cum seqq. Tondut. eodem tract. cap. 25. num. 1. & seq. Garz. de benef. par. 1. cap. 5. n. 361. Covarr. præt. quæst. cap. 36. n. 10. Capon. difcept. 193. num. 44. tom. 3. Rot. decif. 902. num. 1. par. 4. divers. & dec. 1264. n. 1. coram Seraph.

12 Neque reservatio dictæ Pensionis super beneficio Patronali, est præjudicialis Patrono; quia per eum non lèditur jus præsentandi, nec jus alimentorum; quod in casu præsenti non est certum, nec radicatum, dum non constat Patronum esse inopem, adeoque nullum est præjudicium, quod tunc solum dicitur adesse, quando tollitur jus certum, & radicatum, non verò jus merè eventuale, & in spe; ut superius dixi Can. III. Cas. VI. num. 8. Et si 13 Pensio effet nimis onerosa beneficio, aut Ecclesiæ, posset Patronus petere illius reductionem, aut cassationem. Tondut. de pension. cap. 25. num. 8. Capon. difcept. 193. num. 44. tom. 3.

Non obstat si dicatur, quod in casu præsenti, non fuerit facta mentio de Jurepatronatus passivo illorum de dicta familia 14 in gratia reservationis; Quoniam expressum fuit Summo Pontifici, quod præfatum Beneficium A. erat de Jurepatronatus ejusdem familie juxta testamentariam Fundatoris dispositionem; quod sufficit ad evitandam subreptionem, & nullitatem reservationis pensionis. Dum ex hac relatione habita ad Fundatoris testamentum præsumitur Papa habuisse notitiam, & potuisse cogitare beneficium esse jurispatronatus passivi familie. Garz. de benef. par. 1. cap. 5. num. 361. in fin. Rot.

P P P de-

decis. 902. num. 2. par. 4. divers., & expre-
sè in Perusina pensionis 11. Maii 1716.
§. Respectu coram R.P.D. Herrera, in casu
sequenti impressa.

15 Id autem, quòd pro ratione dubitandi
addebat, quòd Patronus vigore hujus
Canonis non possit ullam pensionem exi-
gere super fructibus beneficii Patronalis,
procedit; solum in casu, quo in limine
fundationis dictam Pensionem de consen-
tu Episcopi sibi non reservaverit, secus
in casu quo illam ita sibi reservaverit.

ARGUMENTUM.

Pensio reservata super Beneficio patrona-
li, an extinguatur ipso jure per assump-
tionem Militiae Pontificiaæ?

SUMMARIUM.

1 Pensio, quando dicatur reservata in titu-
lum Beneficii, & num. 15., & 32.

2 Pensio per assumptionem militiae, & status
incompatibilis extinguitur. Amplia ut
num. 3., & 21., & quare Vide nu. 4.,
& 44.

5 Pensio, aut Beneficium licet amittatur
per assumptionem militiae Principis sa-
cularis, non amittitur tamen ipso jure
per assumptionem militiae Summi Pontifi-
cis, & n. 6., & 9.

7 Clericus per affectionem feudi saecularis
am itit Clericatum, Beneficium, aut
Pensionem, secus per affectionem feudi
Ecclesiastici, & n. 8.

10 Clericis, & Ecclesiasticis in multis ca-
sibus licitum est arma assumere, & n. 34.

11 Auditores S. Rotæ erant in sensu recessendi
a decis. 69. 216., & 338. coram Celso,
& n. 61.

12 Refertur decisio S. Rotæ in Perusina Pen-
sionis 11. Maii 1716. coram R.P. D.
Herrera, per quam definitum fuit pen-
sionem per assumptionem militiae Pontifi-
ciaæ ipso jure extingui, & n. 16.

13 Valor Beneficii expressus in reservatione
pensionis, ex quibus verificetur? Vide
ibi.

14 Quòd Papa habuerit notitiam jurispatro-
natus passivo in reservatione pensionis, ex
quibus presumatur? Vide ibi.

17 Militia saecularis de Diametro contraria-
tur statui Clericali.

18 Arma Clericorum sunt lacrymae, & ora-
tiones.

19 Clericus ad sacerduli militaria stipendia acce-
dens, Ecclesiasticis proventibus ipso jure,
& absque ulla præcedenti monitione pri-
vatus remanet.

20 Ad effectum amittendi pensiones, & Ec-
clesiastica Beneficia, an Matrimonium,
& militia pari passu procedant? Vide ibi
& n. 59.

22 Opinio S. Rotæ prævalet sententia om-
nium doctorum.

23 Summus Pontifex in terris duplicem re-
presentat personam.

24 Assumens militiam Pontificis pro tuitione
status temporalis, non dicitur inservire
Pape uti Christi Vicario, & pro Ecclesiæ
defensione, sed Pape uti Principi saeu-
lari.

25 Per affectionem Officii Capitis Regionis
Urbis, an amittantur pensiones?

26 Milites Lauretani, ut retinere possint pen-
siones, in quo statu indigeant speciale Pa-
pæ privilegio. Vide ibi, & n. 64.

27 Resolutiones Sac. Congregationis Concilii
reverenter recipiuntur à Sac. Rota.

28 Miles in castris continuò degere tenetur
nec alium substituere valet.

29 Argumentum à contrario sensu est validissi-
mum.

30 Respondetur decisioni S. Rotæ in d. Peru-
sina Pensionis.

31 Pensio quotuplex sit? Vide ibi.

33 Pensio est quid spirituale, aut spirituali
annexum.

34 Pensio, quæ non datur in titulum Beneficii,
vel loco Beneficii, non extinguitur si pen-
sionarius uxoretur, vel miles sit.

35 Pœna privationis Beneficii, pensionis, est
gravissima, & equiparatur morti ci-
vili.

36 Pœna privationis Beneficii, aut pensionis
nunquam incurritur ipso jure, nisi sit ju-
re expressa.

37 Lex qualis debeat esse ad inducandam
pœnam privationis Beneficii, aut penso-
nis ipso jure incurriendam? Vide ibi.

38 Non adstat ulla lex, Canon, aut Constitu-
tio Apostolica, quæ inducat ipso jure, &
ipso facto amissionem pensionis, aut Be-
neficii propter simplicem assumptionem
militæ.

39 Pensionarius ut privari possit pensione pro-
pter assumptionem militiae, requiritur
trina monitio, vel una pro tribus, & n. 6.
Amplia ut n. 40.

Pen-

- 41 Pensionarius non amittit ipso jure pensionem ob assumptionem militiae Pontificiae etiam si potentialiter inducet animum serva exercendi.
- 42 Quod penso non amittatur ipso jure per assumptionem militiae Pontificiae deducitur ex resolutione S. Congregationis Concilii in contrarium relata, & ex aliis de quibus, n. 43.
- 45 Pensionarius assumens militiam Summi Pontificis, ex quibus arguatur non habuisse Ecclesiam pro derelicta, & n. 46. & 47., & 54.
- 48 Militia, & feudum quoad effectum amissionis, aut non amissionis pensionis pari passu procedant.
- 49 Potestas temporalis in summo Pontifice est accessoriè unita potestati spirituali, & assumit illius naturam, jus, & privilegium.
- 50 Jus patronatus laicale relictum personis laicis, uti administratoribus bonorum Ecclesie, non dicitur amplius laicalis, sed Ecclesiasticum.
- 51 Potestas temporalis in summo Pontifice cum sit accessoriè unita potestati Ecclesie, Clericus per affectionem feudi Ecclesiastici non definit esse Miles Christi, & Ecclesie.
- 52 Clericus sive inserviat summo Pontifici uti Principi spirituali, & Vicario Christi, sive uti Principi temporali nunquam efficitur Miles secularis, sed semper remanet Miles Ecclesie, & militia dicitur Ecclesiastica.
- 55 Quilibet excusatio sufficit ad evitandam paenam privationis Beneficii, aut pensionis.
- 57 Clericus concubinarius etiam publicus, & in ebriari solitus, & homicida non amittit ipso jure pensiones, & Beneficia.
- 58 Glossa non facit jus, sed est simplex sententia unius doctoris.
- 60 Virtus Glossarum, in quibus constat?
- 62 Doctor punctualis, & sine contradicitore, habetur pro casu legis.
- 63 Opinio, & sententia Rochæ in casu praesenti non est sequenda.

C A S U S II.

Quidam pensionarius, cui scilicet reservata fuit certa pensio super Beneficio Jurispatronatus laicalis, ad scriptus fuit militiae Pontificiae in qualitate

Pars II

Ducis. Quæritur an per assumptionem hujusmodi militiae, ejus pensio fuerit extinta, & Beneficium patronale effectum fuerit liberum ab onere pensionis?

Similis casus disputatus fuit in Sac. Rot. in una Perusina pensione inter Dominum Canonicum Paulum Emilium de Rampalibus Beneficiatum, & Dominum Josephum de Antinoris pensionarium. Scribentes, & jura Canonicorum de Rampalibus tuentes sentiebant pensionem reservatam favore Domini Josephi de Antinoris fuisse ipso jure extinctam sequentibus innixi fundantibus.

Animadvertebant enim eundem Josephum de Antinoris pensionarium Clericalli indumento abjecto, in exercitu Pontificio armata militiae tanquam Capitaneum fuisse adscriptum. Et cum pensio fuerit illi reservata non tanquam laico pro aliquo servitio, & onore temporali, sed veluti Clerico ad commodiorem sustentationem, ac propterea in titulum Beneficii, & tanquam res spiritualis, vel saltēm spirituali annexa, juxta Gig. de pension. qu. 54. n. 4., Garz. de benef. par. I. cap. 5. n. 9., & 81. Rot. dec. 69. n. 6., & seqq. co-

ram Celsi inferebant manifestum in jure reddi, controversam Pensionem extinctam fuisse propter inexcusabilem incompatibilitatem dicti status, juxta Text. in Can. Quicumque 23. qu. 8. ibique Gloff. in verb. Quicumque ex Clero Turrecremat. n. 1. Innocent., Zabarell., & alii in cap. fin. de Cleric. conjug., Tondut. de pension. cap. 77. n. 1. & seqq. Sig. de pension. qu. 55. per tot. Caccialup. cod. tract. qu. 15. Gambar. de offic. legat. lib. 5. n. 743., & seqq. Ciarlin. controv. 36. sub n. 42., & seqq. lib. 1., & controv. 136. nu. 7. lib. 2. Castropal. oper. moral. par. 2. tract. 13. disp. 1. punct. 11. §. 10. n. 9. Barbos. de jur. Eccles. lib. 3. cap. 14. n. 31. Et in terminis Rot. articulo ad partes discussio cor. Cels. dec. 69. n. 17., & seqq. & dec. 216. & 338. per tot. quam sequitur Roccā disp. jur. cap. 191. n. 15. Sicuti enim Miles saeculi effectus Miles Christi definit esse Miles saeculi, ita è converso effectus Miles saeculi definit esse Christi, ut prosequuntur dicti doctores, & præsertim Rot. cor. Cels. d. dec. 69. n. 12.

3 Quam quidem conclusionem taliter etiam ampliari asserebant, ut procedat,

P p p 2 quam-

quamvis Clericus factus Miles nunquam iverit ad bellum, neque sœva exercuerit, ac etiam si nulla præcesserit monitio, ex eo quia pensionem amittit statim, ac ipso jure, neque per habitus reassumptiōnem recuperat; ut quoad primam propositionem assitist *Textus in Can. Clericum dist. 50.* in quo statuitur, quod ex militia Sæculari incompatibilitas cum Clericatu inducatur non solum, quando sœva actu exercentur, sed etiam quando solum habitu, ibi -- Non convenit Militibus Ecclesiæ militare sœculo, per quod ad effusionem sanguinis necesse sit pervenire -- ibique *Gloss. verb. Clericum* ibi -- Non debent Sæculari rem Militiam exercere; per quam si necesse ad sanguinis effusionem pervenire &c. *Ricciul. de jur. person. extra Grem. Eccles. lib. 7. cap. 5. num. 21. & 23. Barbos. de jur. Eccles. lib. 1. cap. 39. §. 1. num. 79. Rocc. disput. jur. cap. 191. num. 16. Rot. decis. 69. num. 19. & decis. 226. num. 3. coram Cels. Et quoad secundam propositionem. *Gonzal. super regul. 8. Cancell. gloss. 15. nu. 56. Rocc. dicto cap. 191. num. 17. Rot. dicta decis. 216. num. 6. & seqq. coram Cels.**

4 Rationem autem quare incompatibilis sit militia sœculi cum militia Christi dicebant esse quia per illam Clerici distrahuntur ab Orationibus, & laude Dei, in quo propriè consistit eorum Ordo, & Institutum, ut ex aurea doctrina Doctoris gentium *in 2. ad Corinth. cap. 10.* ibi -- Arma militia nostræ non carnalia sunt, sed potentia Dei, quæ quidem sunt salubres admonitiones devotæ orationes &c. -- & D. Ambrosii *in causa 23. quest. 8.* ibi -- Non pila querunt ferrea, non arma, Christi Milites, sed dolor, fletus, orationes, lacrymæ fuerunt mibi adversus Milites &c. -- probant Barbos. *in cap. 2. de vit. & honest. Cleric. Menoch. cons. 53. nu. 19. in fin. Bald. cons. 439. sub num. 2. lib. 5. Crispolt. cas. militar. 2. num. 14.* Et quia per illam ad sanguinis effusionem pernecessè deveniri debet, & sœva præcipi oportet, quod de directo statui Clericali est contrarium, quemadmodum statutum legimus in Sacris paginis 1. *Paralipom. cap. 17. de Rege David loquente, qui Templum ædificare volebat ibi -- Non ædificabis mibi domum, quia vir sanguinum es -- & repetit Summus Pontifex Nicolaus in dicta Can. Clericum dist. 50. ibique Gloss. verb. Clericum, Turrecre-*

mat. in Can. primo 23. q. 8. Bald. cons. 439. num. 2. ad med. Menoch. cons. 53. num. 20. Crispolt. dicto cas. militar. 2. num. 16. & seq.

Ego verò scribens in hac Causa; Domini mei Advocati Pironii Nomine conducto; & jura Domini de Antinoris defendens, dicebam Pensionem reservatam favore ejusdem de Antinoris super quodam Beneficio, seu Capellania patronali, non fuisse ipso jure extinctam, per hujusmodi assumptionem militæ Pontificiæ. Distinguendum est enim inter Militiam Principis sœcularis, & Militiam Summi Pontificis; Licet Clericus Pensionarius per assumptionem militæ Principis Sœcularis amittat pensionem, etiam si sœva non exerceat, ea ratione, quia militia Principi sœculari est incompatibilis, & dedirecto contraria Clericatu ob subjectionem Principis sœcularis, ac ob jurementum, quod ei præstatur, & eo ipso, quod Clericus assumit militiam Principis sœcularis, presumitur in eo voluntas dimittendi Clericatum, & assumendi statum sœcularem, dum miles sœculi non potest esse Miles Christi *Glos. in cap. quater verb. quadriennium de Cleric. non resid. Can. Clerici, & Can. Quicunque 23. q. 8. Jo. Andr. in cap. fin. de Cleric. conjug. Ventrigl. de pension. annot. 11. §. 3. n. 24.* Ac proinde attenta hujusmodi incompatibilitate, eo ipso, quod Clericus efficitur Miles Principis sœcularis amittit Beneficium, & pensionem, juxta *Gloss. in cap. fin. verb. redierint de Cleric. non resid. Gig. de pension. q. 55. n. 4. & 115., Ciarlin. controversial. forens. lib. 1. cap. 36. num. 43., & seqq.*

6 Tamen per assumptionem Militæ Summi Pontificis Beneficiatus simplex, aut Pensionarius, non amittit beneficium, aut Pensionem, quia militia Papæ, non est incompatibilis cum Clericatu; Clerici enim nedum in minoribus, sed etiam in Sacris, & in Prælatura constituti inservire possunt Militæ Summi Pontificis, & ei tanquam Principi Ecclesiastico, & Superiori Clericorum, jurari subjectionem, ac fidelitatem, ut optimè distinguendo inter unam, & alteram speciem Militæ firmavit *Card. de Luc. de Pension. dicto 46. num. 9.*, ibi -- Dicta siquidem incompatibilitas Militæ Sœcularis cum Clericatu

catu &c. recte procedit in Militia Principis Sæcularis, non autem in illo Papæ, cui compatibiliter Clerici, nedum in minoribus, sed etiam in Sacris, quinimò in Prælatura constituti inferunt in militia--quem sequuta fuit Rot. in Romana Pensionis 29. Febr. 1692. coram bo. me. Card. Caprara apud Bertachin. vot. decisi. 93. num. 38. ibi -- Quod per militiam Papæ, & Sedis Apostolicæ non amittitur Pensio.

- 7 Sicuti patet in Feudo; Clericus enim licet amittat Clericatum, & consequenter etiam Beneficium, & Pensionem, si recipiat, & assumat Feudum à Principe Sæculari, eo quia Feudum Sæculare cùm sit militia, & quidem major hac, de qua agitur propter formale, ac magis solempne fidelitatis, ac subjectionis Juramentum, quod præstatur Principi Laico, est incompatibile cum Clericatu ad Text. in cap. I. §. Ex hoc illud de feud. femin., & in cap. Qui Clericus si de feu. su. controv. 8 Card. de Luc. de Pension. disc. 48. num. 3.; tamen per assecutionem Feudi Ecclesiastici, cùjus sit Princeps, ac Dominus Papa, Clericus non amittit Clericatum, nec Beneficium, seu Pensionem, sed potest illud obtinere, & in eo succedere. Jason. conf. 117. num. 1. tom. 4., ibi -- Secundò principaliiter bene facit, quia istud Feudum est Ecclesiasticum habitum ab Ecclesia, seu à Summo Pontifice, non autem est Sæculare &c. Unde jura Feudorum superius allegata, quæ prohibent Clericos, vel Religiosos succedere in Feudo Sæculari concessò a Principibus Sæcularibus; sed quod in Feudo Ecclesiastico Clericus prohibetur succedere, istud non reperitur in aliquo jure expressè prohibitum -- Fagnan. in cap. Quæ in Ecclesiarum de Conflit. num. 104.

- 9 Ita licet per assecutionem Militia Principis Sæcularis, Beneficiatus amittat Clericatum, & Beneficium, aut Pensionarius Pensionem, tamen per assecutionem Militæ Ecclesiæ, seu Summi Pontificis non amittit Clericatum, nec Beneficium, aut Pensionem, quia non reperitur in aliquo jure expressè prohibitum Clericis militare prò eorum supremo Principe Ecclesiastico, & eum defendere ab invasionibus, & molestiis aliorum Principum; ideoque in Militia Summi Pontificis cœfiant rationes in contrarium adductæ, & quæ adduci possunt, videlicet, qui factus

est miles lœculi, desinit esse miles Christi, & quod nemo militans Deo impliceat se negotiis Sæcularibus, etenim istæ rationes procedunt in Militia Sæculari, non verò in Militia Papæ, ut loquendo d. Feudo docet idem Jason. ubi supra num. 1. vers. Et ponderetur Fagnan. in cap. Quæ in Ecclesiarum de Conflit. num. 104. Card. de Luc. de Pension. disc. 46. num. 10. & seqq. Rot. decisi. 1117. num. 11. coram Emerix, & in d. Romana Pensionis apud Bertachin. ubi supra num. 37.

Posita hujusmodi distinctione, cùm Dominus de Antinoris Pensionarius non assererit Militiam Principis Sæcularis; sed Summi Pontificis; & quidem non propter formale bellum offensivum pro recuperatione alicuius civitatis, vel Provinciae, sive ob inimicitiam cum alio Principe, vel ad injuriam ulciscendam, sed solùm propter proprii Principis Ecclesiastici, propriæque Patriæ, ac sui defensionem ab eis molestiis, quæ ex quadam vanagostatione timeri poterant; quod Clericis, & Ecclesiasticis licitum esse testatur Diana tom. 7. tract. 7. de Bello resol. 60. & animadvertisit idem Card. de Luc. ubi supra num. 13. eisdem ferè verbis, sequitur proinde quid Pensio sibi reservata, non fuerit ipso jure extinta.

11 Non obstat decisio S. Rotæ in Firmana Pensionis coram Celso decisi. 69., & decisi. 216., & 338. per tot., quia eadem causa reposita coram Albergato, Auditores erant in sensu recedendi ab ea decisione, quod sequutum non fuit in quædam reverentiam trium decisionum, & ob superventam mortem collitiganti, quæ finem dedit controversiæ, ut testatur idem Card. de Luc. de Pension. d. disc. 46. num. 8.

12 Placuit tamen, his non obstantibus S. Auditorio in dicta Perusina Pensionis 11. Maii 1716. coram R. P. D. Herrera, hic impressa primam sententiam amplecti, & definire Pensionem per assumptionem Militæ etiam Pontificiæ ipso jure extingui: Quæcausa non fuit amplius prosequuta; sed per concordiam, & transactionem inter partes terminata, per quam Canonicus Emilius de Rampalibus, qui favorabilem obtinuit decisionem, cessit liti; & eadem decisione obstante, se obligavit solvere pensionem Domino de Antinoris, appositis

tis varijs conditionibus, & reservatione
beneplaciti Apostolici.

R.P.D. DE HERRERA.

Perusina Pensionis.

Lunæ 11. Maii 1716.

ANNUAM Ecclesiasticam pensionem ducatorum quatuordecim auri de Camera favore Josephi Antinori reservatam super fructibus etiam incertis simplicis Beneficii, seu Capellaniæ à quondam Petro Paulo Ballarini erectæ, & per Gasparem Bartoccetum possessor solvere detrectans Paulus Emilius de Rampalibus modernus dicti Beneficii possessor, judicialiter à præfato Antinori coram Vicario Generali Perusiae pulsatus fuit ad solutionem pensionum decursarum, & inexactarum, etiam pro tempore, quo dictum Beneficium à præfato Gaspare Bartoccetto immediato Antecessore possidebatur: Super quo licet Antinorus coram primo dicto Vicario Generali Victor in omnibus extitisset; disparem tamen formem, in gradu appellationis à dicto de Rampalibus coram A. C. interpositæ, fuit expertus; dum Vicarii Perusini judicatum in ea tantum parte confirmari promeruit, in qua supradictus de Rampalibus ad solutionem pensionum pro rata temporis suæ tantum possessionis decursarum fuerat condemnatus; Quod judicatum cum à Signatura Justitiae canonizatum deinde fuisset, mediante clausula sive prejudio, ideo sepedictus de Rampalibus satius duxit, renunciando Judicio possessorio, curare, ut de propriorum Jurium subsistencia in petitorio cognosceretur, super qua pugna hodie coram Me validiori conatu inter partes instaurata, diverso marte, quam in alio antecedenti possessorio Judicio dimicatum extitit; dum exquisitis per me Dominis -- An pensio debeatur -- negativum ab eis responsum accepi.

Hujus sanè resolutionis fundamentum repositum quidem non fuit in nullitate reservationis controversæ pensionis per Paulum Emilium Actorem fundata in minus veridica expressione valoris Beneficii Papæ facta in annuis aureis ducatis sexaginta; ac in reticita qualitate Jurisperator natus passivi eidem beneficio inhærentis; Quoniam respectu primæ objectionis, ea

sublata remansit ex depositionibus Testium in Summario Responsoris Antinori exhibitis, ex quibus cum constiterit fructus certos dicti Beneficii, incerts non computatis, annua scuta centum excede; ideo dubitari non valuit de verificatione Valoris in annuis ducatis aureis sexaginta expressi; maximè vero quia hoc ipsum confirmabant solutiones controversæ hujus pensionis factæ per Gasparem Bartoccetum titularem antecessorem, quas solutiones ad comprobandum veritatem narrati valoris plurimum conferre dixit Rota in rec. decis. 186. num. 16., & decis. 213. num. 23. par. 6. coram Gregor. decis. 245. num. 6. ibique Adden. num. 14. coram Merlino, decis. 867. num. 5. coram Danozett. Jun., decis. 542. num. 8., & coram Coccino decis. 183. num. 16.

14 Respectu vero secundæ objectionis, ea satisfecit responso, quod cum Papa de tali Jurepatronatus sufficientem notitiam habuerit ex Patronorum consensu, & presentatione, relativa ad Testamentum Petri Pauli fundatoris; ideo qualitatis hujusce patronalis eudem Papam ignoramus fuisse in reservatione controversæ pensionis, neutquam dici potest; attenta potissimum specifica, & individua relatione ad dictum fundatoris Testamentum, per quam relationem, sufficientem expensionem, & scientiam omnium in dicta foundatione contentorum induci tradunt Monach. decis. Lucen. 33. num. 1. Cyriac. controv. forens. 325. num. 13., & dixit Rota coram Merlin. decis. 583. num. 5., coram Priol. decis. 439. num. 9. in Illerden. Hæreditatis de Gomac. 4. Junii 1703. §. Ad fundamentum coram R. P. D. meo Ansaldo, & in Romana locorum Montium 15. Januarii 1714. §. Non obstante coram R. P. D. meo Crispo.

15 Tota itaque sic decidendi ratio stetit in eo, quod cum pensio controversa favore Antinori reservata non fuerit in remunerationem alicujus servitii, ab eo jam impensi, vel in futurum impendendi, ita ut illa pro laicali, seu temporali esset habenda, ut advertunt Imol. in Clement. 1. §. Eadem num. 26. de supplend. neglig. Pra lat. Tondut. de Pens. quæst. 77. num. 14. Gig. de Pens. quæst. 55. num. 1. & seqq. Garz. de Benef. part. 1. cap. 5. num. 8. Caccialup. de pens. quæst. 15. num. 3. Sede eidem Anti-

Antinoro tamquam Clerico assignata, & reservata extiterit pro commodiori ipsius sustentatione, quo casu in titulum beneficii data dicitur Ciarlin. controv. forens. lib. 1. cap. 36. num. 45., & seqq. Gig. de pens. quæst. 54. num. 67. utrobique num. 4. Garz. de Benefic. par. 2. cap. 5. num. 9., & quid Spirituale, vel Spiritualitati annexum consideratur, ut prosequitur idem Ciarlin. controv. forens. lib. 1. cap. 36. num. 41. 42. Garz. de Benefic. par. 1. cap. 5. num. 9. Rota coram Card. Celso decis. 89. num. 5. & seqq.

16 Ideo statim, ac ipse Antinorus, clericis libus insigniis sepositis, armata militiae in Copiis Pontificis nomen dedit, præfata pensio ipso jure extincta penitus remansit juxta communem Doctorum omnium sententiam, de qua Azor. Inst. moral. par. 2. lib. 8. cap. 10. quæst. 4. Gambar. de offic. legat. lib. 6. num. 743., & seqq., Ciarlin. controv. forens. lib. 1. cap. 36. num. 42., & 43., & lib. 2. cap. 136. num. 8. Pignatell. consult. Canon. tom. 2. consult. 2. nu. 2. Caccialup. de Pension. quæst. 15. num. 5. Ricciul. de jur. person. extr. grem. Eccles. lib. 7. cap. 5. num. 26., Gig. de pension. quæst. 55. num. 4. 5. Vivian. de Jurepatr. lib. 3. cap. 9. num. 55. Angel. de Confes. lib. 2. qu. 50. num. 4. Graff. de effect. Cleric. effect. 8. num. 11., & dixit Rota decis. 212. num. 6. post. Torr. de pact. futur. success., coram Ninott. decis. 2. num. 2. & articulo magistrali discessu decis. 69. num. 17. & seqq., & decis. 216. & 338. per tot. coram Card. Celso, & in rec. dec. 355. num. 9. par. 14.

17 Militia enim Secularis de Diametro contrariatur Statuti Clericali, per modum, ut sicuti miles Christi, seculi miles esse definit, cum Deo, & seculo simul Militari non possit, can. quicumque il secundo 23. quæst. 8., ita etiam Clericus Militiam Secularem assumens, Christi miles esse desiit, & indignus efficitur consequendi fructus, seu proventus Ecclesiasticos qui stipendia dicuntur Clericorum, quorum arma lacrymæ sunt, & orationes, ex sententia Divi Ambrosii, relata in Can. convenir. 23. q. 8. can. porro 16. qu. 3. Lup. de Bello, & Bellator. §. Habeas sub num. 1. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 371. num. 4. Graff. de effect. Cleric. effect. 20. num. 4., Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. tit. de disciplin. Clerical. §. 18. nu. 9.

Ex qua adeò evidenti, & inescusabil. incompatibilitate inter vnam, & alteram militiam Ecclesiasticam nempe, & Secularem descendit, quod Clericus ad 19 Seculi militaria stipendia accedens, Ecclesiasticis omnibus proventibus ipso jure, & absque ulla præcedenti monitione privatus remanet, juxta Glos. communiter receptam in cap. final. verb. redierint de Cleric. non resid. ibi -- super hoc tamen distinguo, quia aut habet Ecclesia eum pro derelicto, aut non, si habet eum pro derelicto, puta quia contraxit matrimonium, vel factus est miles &c. cum de hoc confiterit; Episcopus statim potest Ecclesiam illam aliis conferre &c. si verò non habet eum pro derelicto monendus est -- & tradunt Querada controv. forens. lib. 29. num. 43. Ciarlin. controv. forens. lib. 1. cap. 36. num. 43., & lib. 2. cap. 136. num. 5., & 6. Gig. de pens. qu. 55. num. 2. Ricciul. de jur. person. extra grem. Eccles. lib. 7. cap. 5. num. 14., & seqq. Tondut. de pension. cap. 77. num. 18. Garz. de Benefic. part. 1. cap. 5. num. 11. Barbos. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 57. num. 216. & de Jur. Eccles. par. 3. cap. 14. num. 31. Galerat. de renunciat. centur. 1. renunciat. 31. num. 18. Rota in Romana Pensionis 14. Aprilis 1679. §. Frustra cor. ho. me. Card. Taja.

Quidquid in contrarium senserint non nulli alii Doctores, freti auctoritate Card. de Lug. lib. 5. respons. moral. dub. 22. nu. 8., & distingentes contractum Matrimonii tamquam actum irretractabilem ab assumptione militiae, vel alterius Officii Secularis, ut potest actum ad placitum retractabilem, quo casu amissione beneficiorum, & Ecclesiasticarum pensionum Clerici monitionem requirere videntur, quia ultra quod eorum opinio confunditur ab alia, communiori Doctorum Calculo, ut supra in contrarium recepta; Ad istum effectum 20 amittendi pensiones, & Ecclesiastica beneficia Matrimonium, & militia inter se pari passu procedunt, juxta receptam magistralem Glos. in cap. qualiter, verb. quadriennium de Cler. non resid. ibi -- Quindiū non renunciat, Clericus semper est, & licet vagetur, cum non habet Ecclesia pro derelicto, nisi contrahat contrariam negotiationem, ut si fiat miles, vel contrahat Matrimonium -- & in cap. fin. verb. redierint eodem tit. ibi -- Aut habet Ecclesia pro der-

derelicto, aut non, si habet eam pro derelicto, puta quia contraxit matrimonium, vel factus est miles -- Compost. in cap. 1. col. 3. vers. sed de milite de regul. jur. Barbat. conf. 11. erga fin. vers. præterea facit lib. 1. Gig. de pens. quæst. 55. num. 2., & conf. 23. num. 3.

21 In nihilo penitus juvante, quod Antinorus licet militia Seculari adscriptus, sœva tamen nunquam exercuerit; quia vis non stat in actu exercito, qui merè accidentaliter se habet, sed in actu primo, hoc est in dimissione status Clericalis & assumptione cinguli militaris, per quem actum pontificaliter quis propositum induit sœva exercendi, quando casus evenierit; juxta doctrinam Specular. lib. 1. parte. 1. de leg. tit. de dispens. §. Juxta num. 10. vers. alii etiam tales Barbos. de Jur. Eccles. lib. primo cap. 39. §. 2. nu. 79., & lib. 3. cap. 14. num. 31., & seqq. Mijol. de irregularit. lib. 2. cap. 6. num. 5. Fran. Marc. decis. 396. num. 3. vers. quia irregularitatem parte 2., Rota coram Card. Celso decis. 69. num. 19.

Nec controversæ pensionis extincionem Antinorus excludere valuit sub fundamento, quod Militia Summi Pontificis pro tuitione Status Ecclesiastici adscriptus, pro Ecclesia arma sumpsisse, & per consequens ab Ecclesiastica Militia nullatenus recessisse censeatur, quidquid secus esset si in militia alterius Principis Sæcularis nomen dedisset, juxta notata per Card. de Luc. de Pens. disc. 46.; Quia contrarium decisum habetur in geminis Tribunalis nostri decisionibus editis coram bon. mem. Cardinali Celso decis. 69., & decis. 216. in earumque confirmatoria prima Julii 1665. coram bon. mem. Albergato, in quibus, articulo formiter discusso, stabilitum remansit, assumentes etiam Arma Summi Pontificis cuiuscumque Ecclesiasticæ pensionis fieri incapaces; Unde, cum in hoc articulo clara habeatur Tribunalis nostri toties confirmata decisio, in nulla consideratione habenda est opinio Cardinalis de Luca; qui ex proprio iudicio, & tamquam privatus Doctor, suam

22 defendens sententiam, contraponendus non est Rotæ auctoritati, cuius opinionem nedum Sententiaz unius, verum etiam omnium Doctorum prævalere notum est, & firmant Vestr. in præxi lib. 6.

cap. 1. num. 18. Gratian. discept. for. cap. 104. num. 56. Kokter. super indul. primar. præc. scđt. 4. fol. 49. Conciol. allegat. Civil. 34. num. 41.; & allegat. 43. num. 19. Cavall. commun. contra commun. in proam. num. 25. & seqq. Letter. in apparat. de re benefic. num. 105. Pait. de cred. cap. 4. quæst. 7. num. 279. Tanagl. de Sac. Rot. Rom. Auditor. lib. 1. cap. 3. num. 1., & dictum fuit in recent. decif. 256. num. 17. parte 7. coram Buratto decif. 863. num. 13., in Romana, seu Nicien. Fideicommissi 14. Decembris 1703. §. Non solum coram Reverendissimo P. D. Molines, & in Romana evictionis 17. Februario 1710. §. Et quidquid dixerint coram Eminentissimo Cardinali Scotto, & in Camerinen. Successoribus 14. Junii 1715 sub. §. Quamquam vero cor. R. P. D. meo Perro.

23 Maximè quia decisiones prædictæ legali, ac perurgenti admodum ratione vallatæ dignoscuntur, Romanus enim Pontifex duplicem in terris representat personam; alteram Vicarii Christi, alteram verò Principis Sæcularis in ditione, patrimonio Divi Petri subjecta, in qua ad instar alterius uniuscumque Sæcularis Pontestatis jurisdictionem, omniaque alia Suprema temporalia Jura exercet Pap. vergentis ibique Fagnan. num. 2. de heretic. cap. 9. Venerabilem qui filii sunt legit. ibi -- id autem in Patrimonio B. Petri libere potest Apostolica Sedes efficere, in quo, & Summi Pontificis auctoritatem exercet, & Summi Principis exequitur potestatem -- Card. de Luc. de feud. disc. 93., & de dot.

24 disc. 22. utrobique num. 6. -- Ideoque dum Pontificis militiae pro tuitione status temporalis quis se adscribit, inservire non dicitur Papæ, uti Christi Vicario, & pro Ecclesiæ defensione, quæ juxta illud D. Thomæ Cantuariensis more Cafrorum non custoditur, sed Papæ tamquam Principi Sæculari famularum præbere censemtur, ut generalibus prætermis, in his præcisissimis terminis latè probat, contrariis etiam respondendo, Episc. Rocc. disput. Jur. cap. 191. num. 32., & seqq.

25 Et de facto cum in una Romana Pensionis 14. Aprilis 1679. coram Cardinali Taja dubitatum fuisset, an per assecutionem officii Capitis Regionis Urbis Ecclesiasticæ pensiones amitterentur, sub motivo, quod eidem officio aliqualis militaris qualitas inesset, Rota in sensu fuit negativo;

non

non quidem ex eo , quod hujusmodi Officiales , qui aliquali Urbis gubernio, potissimum de tempore Sedis Vacantis supereminent , Papæ , & consequenter Ecclesiæ famulatum præbere censeantur ; Sed quia verè , & realiter præfata officia militari nulla qualitate pollere compertum fuit , ut ex dicta decisione relata post Constantin. ad Stat. Urb. in ordine la 13. à num. 35. ad. 40.

26 Hoc ipsum præterea confirmante animadversione , quod licet Milites , Laurentanos , & Pios Milites & Officiales Papæ esse non dubitetur ; utpote quia ex proprii Instituti regulis militare Servitium eidem juxta temporum necessitates præstare teneantur ; attamen ad hoc ut in tali statu Ecclesiasticas pensiones retinere possint ; Speciali Summorum Pontificum indulto fuerunt muniti , quemadmodum refert Tondut. de pension. cap. 77. num. 28. & seqq. & Rota coram Seraphin. decif. 758. ; Quod utique privilegio præfati Militares Ordines opus non habuissent , si eorum Militaris qualitas cum Clericali statu non esset incompatibilis , & per consequens inductiva extinctionis cuiuscumque Ecclesiastice pensionis , ut in præcisis terminis dispensationis retinendi pensiones observat Card. de Luc. de Cens. disc. 47. num. 13. & generaliter dictum fuit in Bononien. attentatorum 30. Junii 1714. §. Etenim coram Reverendissimo P.D. Molines , & in Romana Status Zagaroli 27. Martii 1705. §. Deveniendo coram bo. mem. Muto .

Id quod pro indubitate agnovit etiam Sacri Concilii Congregatio , quæ sub die 20. Junii 1693. cùm per Jacobum Serbolongum Clericum conjugatum supplicata fuisset pro dispensatione retinendi nonnullas Ecclesiasticas pensiones , ex quo à tribus ante annis per san. mem. Alexandrum VIII. deputatus fuerat in Vexilliferum , vulgo Cornetta Equitum Levis Armaturæ pro Summi Pontificis custodia ; respondit dictum Oratorem esse dispensandum , factò tamen verbo cum Sanctissimo , quo per ejusdem Congregationis Secretarium expleto -- Sanctitas Sua Sacrae Congregationis sententiam benignè approbavit ; Oratorem absolvit ad cautelam in præteritum ; pensiones hucusque perceptas condonavit , ac in futurum cum eo dis-

Pars II.

penſavat ; itaut durante servitio inter cohortes , & ad custodiā Summi Pontificis indultum in statu Clerici conjugati ampliandum , & extendendum sit ad hujusmodi Statum Militarem , ac proinde pensiones præfatas percipere , & retinere valeat , ac si M 27 litia adscriptus non esset -- Quæ sane Sacrae Congregationis Concilii resolutiones , tamquam legis universalis vim obtinentes , & in utroque Foro obligatoria ex plenè deductis per Fagnan. in cap. Quoniam de Constit. num. 6. & seqq. nec non per Passerini. de Stat. Homin. quæst. 187. art. 1. observat. 3. num. 447. semper à Tribunali nostro reverenter exceptæ fuere , ut plures declaratum fuit , præsertim coram Peuting. decif. 5. num. 5. & decif. 318. num. 2. coram Cavalier. decif. 627. num. 8. in Hispanen. Visitationis 25. Novembris 1701. §. Cumque adversus coram Reverendissimo P. D. Molines , & in Baren. Testamento 21. Aprilis 1704. §. Avulsis coram. R. P. D. meo Ansaldo .

Responsione non attenta , quod præfata Sacrae Congregationis Concilii resolutionis ad cautelam , & pro serenitate Oratoris emanaverit , quia ex tenore ejusdem resolutionis per Paulum Emiliū de Rampalibus actorem in authenticam formam exhibitæ apparuit , eam absolutè prodidisse sub verbis -- Oratorem esse dispensandum -- sub qua etiam formula processit Summus Pontifex in ejusdem resolutionis approbatione ; simpliciter dicendo -- in futurum cum eo dispensavit -- & licet in eadem resolutionis confirmatione , Papa Oratorem ad cautelam absolvere quoque expresserit , attamen hoc intellexit respectu pensionum ab Oratore in præteritum in statu militari perceptarum , quas insuper eidem condonavit ibi -- Oratorem absolvit ad cautelam in præteritum , pensiones hucusque perceptas condonavit &c. -- quod summo jure declaratum fuit , quia cùm Pensionarius Orator antea in dubio , & consequenter in bona fide versatus fuisset , cum qua etiam bona fide pensiones exegerat , nulla forsitan absolutio pro earumdem pensionum perceptione convalidanda necessaria considerari poterat , ut ad rem advertit , Fagnan. in cap. Quoniam de constit. n. 33. & seqq.

Præmissis non obstante decisione in

Qqq

Roma-

Romana Pensionis 29. Februarii 1693. coram bo. me. Cardinali Caprara, quoniam ea loquitur in terminis Feudatarii Ecclesiastici, toto Cœlo diversis ab ipsis Militum in Castris inservientium; Ille enim militiam ex propria persona sequi non tenetur, sed eam per alios potest exercere, quod nullo modo procedere potest
 28 respectu militis, qui in Castris continuo degere tenetur, nec alium substituere vallet: ut observant *Socin. sen. conf. 257. sub n.1. lib.2. Jacobin. de feud. verb.*, & *promiserunt n.2. Fagnan. in cap. que in Ecclesiarum num. 25., & seqq. de constitutione.*

Fortius quia attentis rationibus, quibus decisio præfata innixa appareat, illam in præsenti hypothesi potius assistere, quam resistere animadverterunt DD. in ea porro eatenus firmatum extitit, pensionarium per feudi acquisitionem pensionem Ecclesiasticam non amisisse, quatenus probata non fuerat qualitas jurisdictionalis cum jure sanguinis, quod cum Clericatu est prorsus incompatible; Unde supposita qualitate feudalium cum jure sanguinis, videtur Rotam admittere pensionis extinctionem etiam in Feudatorio Ecclesiastico, argumento ducto à contrario sensu, quod validissimum plures dictum fuit præsertim in *Ferrarien. Decimorum 15. Junii 1703. §. Præsupposito cor. R.P.D. meo Molines.*

Quæ verò, inhærendo opinioni *Card. de Luc. de pension. disc. 46.* in eadem decisione deduxa fuere, circa qualitatem militaris servitii Papæ præstiti pro exclusione extinctione pensionis, inducta ex ejusdem militiae assumptione, tamquam perfundiorie, ac per transennam in eadem decisione cumulata, ac veluti aliis Tribunalis nostri decisionibus, questionem ex professo tractantibus contraria, in nulla penitus consideratione habita fuere, prout ea nulla animadversione digna esse, perpetuo nostrum Tribunal potestatum fuit, & in specie *coram Seraphino dec. 299. in fin. cor. Bichio dec. 480. n. 31. in rec. dec. 17. n. 9. par. 7., & dec. 169. n. 31. par. 11.*

Et ita utraque &c.

RESPONSO.

30 Huic decisioni meum nunquam potui captivare intellectum, adeo ut firmiter tenebam, quod si hæc causa iterum fuisset proposita, S. Rota ab ea recessisset, dum examinando ejus rationes, & fundamenta, ea subsistere non posse mihi videntur.

Tota enim ratio fundamentalis ejusdem decisionis stetit in eo, quod hæc pensio fuerit assignata Domino de Antinoris in titulum Beneficii, & quod proinde statim ac ipse Antinorus armata militia in copiis Pontificiis nomen dedit, præfata pensio *ipso jure* extincta penitus remanserit, ut ex §. Tota ejusdem decisionis, sed hæc ratio fundamentalis adversæ resolutionis videtur procedere non posse.

Quoniam in primis hujusmodi pensio non fuit assignata Domino de Antinoris, in titulum Beneficii, & tamquam Beneficium Ecclesiasticum; Pro cujas veritatis assecutione duæ distinguendæ sunt species pensionum; Alia enim est pensio, seu portio reddituum superexcedentium perpetuò auctoritate superioris separata à redditibus Ecclesiæ, seu Beneficii, ut sit unum Beneficium pro Clerico; Et alia est pensio ad tempus separata, seu quæ simpliciter constituitur ad tempus super fructibus Beneficii, & Clerico assignatur ad particulare ejus communum auctoritate superioris juxta distinctionem traditam per *Fagnan. in cap. ad audientiam de rescript. num. 41., & 48. Gigas de pension.*

32 qu. 3. Prima pensio est Beneficium Ecclesiasticum, & datur in titulum Beneficii Ecclesiastici, ad *Text. incip. conquerente de Cleric. non residen.*, & docent *Gigas de pens. qu. 1. n. 1., & qu. 28. n. 20. Fagnan. ubi supra n. 44. Tondut. de pension. cap. 17. n. 33. & seqq.* Secunda verò pensio non est Beneficium Ecclesiasticum, nec datur in titulum Beneficii Ecclesiastici, sed ut commodiū Clericus Pensionarius sustentari valeat, *Gloss. in cap. Quamvis il primo de præbend. in 6. verb. per Beneficia*, ut reprobatis contrariis, ac eorum rationibus tuerit idem *Fagnan. ubi supra n. 98. ibi -- Verum bis non obstantibus arbitror dicendum, nec pensiones, quæ hodie ex stylo Curia Clericis reservantur, esse Beneficia Ecclesiastica.*

Ecclesiastica, nec propriè, & strictè loquendo venire Beneficii appellatione -- Imol. in Clement. Quoniam n. 34. de vita, & honest. Cleric., Navar. conf. 43. num. 9. de Simon. Caccialup. de pens. qu. 30. num. 10. & alii quos recenset Rota in Romana pensionis 29. Februarii 1692. coram Card. Caprara post Bertacchin. rot. 83. sub nu. 28. & 29. ubi reprobato, Garz. de benefic. par. 5. capit. 80. fuit approbata sententia Fagnani.

Pensio reservata Domino de Antinoris non est primæ, sed secundæ speciei, dum non fuit auctoritate superioris perpetuè separata à fructibus Beneficii per Canonicum de Rampalibus nunc possessi, ut sit unum Beneficium, sed fuit ad tempus separata, & constituta super eisdem fructibus pro commodiore sustentatione pensionarii. Et licet sit quid spirituale, aut spiritualitati annexum Garz. de benefic. par. 5. cap. 5. nu. 10. & aliis exadverso relat. in d. dec. §. Tota non proinde sequitur, quod sit Beneficium, aut detur in titulum Beneficii, ut prosequitur idem Fagnan. ubi supradict. n. 115. ibi -- Non obstant argumenta contraria, nam ad primum &c. respondetur concedendo pensionem bodie non esse quid merè temporale, sed spirituali annexum &c., sed hoc non sequitur, ut pensio proprie sit Beneficium -- Cardinal. de Luca ad Concil. disc. 12. num. 5. Si igitur pensio hæc non fuit assignata Domino de Antinoris in Beneficium Ecclesiasticum, seu in titulum Beneficii Ecclesiastici, sequitur quod ipse assumendo militiam Summi Pontificis non amiserit pensionem juxta Doctrinam Imolare in Clement. I. §. Eadem de supplen. negligens. Praelat. n. 26. ibi -- Quid si Pensionarius uxoretur, vel miles fiat, an vacet pensio? Dic quod non, ubi non est assignata in Beneficium Ecclesiasticum, quam sequitur Rota decis. 335. n. 2. cor. Bichio.

Verum etiam per malam Hypothesim omisso, quod hæc pensio fuerit de prima specie superius distincta, non indè sequitur, quod præfatus de Antinoris pensionarius per assumptionem militiae in copiis Pontificis remanserit ipso jure privatus pensione, & hæc ipso jure extinta, quo-
niam cum pena privationis Beneficiorum, & pensionum sit gravissima, & æquiparata morti civili Rot. in Friburg. Pars II.

rochialis 8. Aprilis 1715. §. Ex simplici coram Emo Scotto, ad hoc ut Clericus pensionarius, aut Beneficiatus per assumptionem militiae in copiis Pontificis amittat, seu privatus remaneat ipso jure, & ipso facto pensione, aut Beneficio, indispensabiliter requiritur aliqua lex, Canon, aut Constitutio Apostolica, quæ hujusmodi pœnam privationis ipso jure, & ipso facto incurriendam imponat, dum juxta communem omnium Doctorum sen-

tentiam pœna privationis numquam incurritur ipso jure, nisi sit jure expressa Gloss. in cap. transmisso de jurepatr. verb. ex vi jurepatronatus in fine ibi -- quia cum sit illud pœna, non debet imponi, nisi exprimatur, quod sit imponenda Felin. in cap. inquisitionis colum. 2. extra de accus. ibi -- Effo doctrinam, quod numquam aliquis est privatus ipso jure Beneficio, nisi sit jure expressum -- Tiraquell. in l. se umquam verb. revertatur tom. 6. n. 248. ibi -- Quin etiam numquam incurritur pœna privationis ipso jure, nisi sit jure expressa -- Gabriel. cons. 187. n. 6. tom. 2. ibi -- Numquam censetur ipso jure pœna imposta nisi lege exprimatur, Imol. in cap. querelam de jur. juran. n. 2. ibi -- Et pro hoc etiam facit, quia non reperitur expressum, quod istud crimen inducat privationem Beneficiorum -- & infra ibi -- Quod pro nullo crimen debet Clericus deponi, nisi in quantum reperiretur in jure expressum -- Gonzalez ad regul. Cancell. glos. 15. num. 136. Rot. dec. 24. num. 8. post Tamburin. de jur. Abbat. to. 3.

37 Immo ad inducendam hanc pœnam privationis Beneficiorum, aut Pensionum ipso jure incurriendam, non sufficit quæcumque lex, sed hæc debet esse talis, ut utatur dictiōibus, quæ significant expressè sententiam latam, ut sunt iste, ipso jure, ipso facto; absque alia sententia; auctoritate hujus legis; absque ulla declaratoria; statim; ex tunc, incontinenti, sine mora juxta Gloss. in cap. 1. de rescript. in 6. verb. ipso jure Text. in cap. literas de concess. præben., & in cap. quam sit, ibique gloss. de elect. in 6. Tuscb. conclus. 719. n. 8. 20. & 29. lit. P. Sayr. in Clas. Reg. lib. 3. cap. 8. num. 18. & seqq. Si enim lex penalis utatur verbis tantum comminatoriis, ut si ibi dicatur -- sub pœna, sub interminatio-
ne privationis pensionum, aut Beneficiorum inhibemus, prohibemus &c. -- non con-

tinet
Qqq 2

tinet sententiam latam, sed ferendam, sicuti non continet sententiam, latam, sed ferendam, si utatur verbo, vel participio significante actionem futuri temporis, aut verbo imperativi modi significante hominis ministerium ex. gr. si dicatur -- Pensione, aut Beneficio erit privandus, aut pensione privetur -- ad Text. in cap. Dolentes de celebr. Miss. ibique gloss. verb. sub pœna, & in cap. cum esses de Testament. & in Can. unic. de sagittar. verb. sub anathemate, & in cap. sicut de Simon. verb. sub interminatione anathematis, & in cap. si vir. de Adult., & Stupr., & in cap. Cum tu de usur. Abb. in cap. 51. diligentia num. 18. deforo competen. Fælin. in cap. Roldulphus de rescript. Tufch. dicta conclus. 719. num. 11. lit. P.

38 Posito hoc incontrovertibili juris principio; in toto corpore juris Canonici nulla adest lex, nullus Canon, nec extra illud ulla reperitur Constitutio Apostolica, quæ inducat ipso jure, & ipso facto amissionem Pensionis, aut Beneficii propter simplicem assumptionem militiæ, ut notant Tondut. de pension. cap. 77. num. 1., & seqq., & num. 10. 11. & 13. Card. de Luca de pension. discurs. 46. num. 8. disc. 73. num. 16. Caren. resol. 11. num. 6. & seqq. Rot. dec. 279. num. 12. par. 16. & dec. 253. num. 15. par. 19. recent., & in Romana pensionis 17. Junii 1697. coram bon. mem. Muto post Antonell. de jur. & oner. Cleric. dec. 22. num. 2.

Unde necessariò consequitur, quod Dominus de Antinoris per assumptionem militiæ in copiis Pontificiis in qualitate Dux militum non remanserit ipso jure, & ipso facto privatus sua pensione, nec 39 hæc ipso jure extincta, sed ut ea privaretur, saltèm necessaria erat tria monitio, vel una pro tribus, ut desereret militiam, & ad statum Clericalem rediret, imò etiam, & postmodum necessaria erat sententia declaratoria, ut ex præfato inconcuso principio deducunt Gig. de pens. quæst. 55. nu. 3. Azzor. infit. moral. par. 2. lib. 8. cap. 10. quæst. 4. Castropal. oper. moral. tom. 2. tract. 13. de Benefic. disput. 1. par. 11. §. 10. num. 9. Pignattell. consult. 2. tom. 2. num. 9. ibi -- Quatenus verò dicatur pensionem fuisse reservatam uti Clerico, illam tamen non esse extinctam ipso facto, sed prærequiri legitimam monitionem, ut

Clerico Pensionario non parente, & officium Sæculare non deferente, extinguiri posset, certum omnino existimo -- & num. 10. ibi -- Attamen aliquo saniores volunt Clericum effectum militem monendum esse, antequam pensione Ecclesiastica privatetur, ut militiam deserat, & ad statum Clericalem redeat -- Antonell. de juribus, & oneribus Cleric. lib. 1. par. 3. cap. 41. num. 2. ibi -- Alioquin subjacent pœna privationis, non tamen ipso facto ex sola presumptione desertionis status Clericalis, sed post trinam legitimam præmissam monitionem, vel unam pro tribus, ut militiam deserant, & ad statum Clericalem redeant, ac etiam post subsecutam desuper Judicis sententiam declaratoriam, si in minoribus ordinibus, vel Subdiaconatu, vel Diaconatu sint constituti -- Rota in Romana pensionis apud Bertacchin. vot. decis. 93. num. 39. ibi -- Ad quem effectum debebat præcedere tria monitio, seu superioris interdictum, quo Pensionarius instrueretur, antequam privatetur -- Rot. decis. 279. n. 4. par. 16., & decis. 172. num. 11. par. 19. recent. & clarè Rot. in Romana pensionis coram bon. mem. Eminentissimo Cardinali Taja post Constan: in. ad Statut. Urbis decis. 13. ibi -- Et admisso etiam quod officium effet militare, & Clericatu repugnans, adhuc Julius prius debuisset moneri, & citari ut statim tale officium dimitteret, vel audiret se per sententiam declarari incapacem Beneficii, & pensionis, quia cum privatio isto casu inducatur ex presumptione, qua miles creditur deferere statum Clericalem, & assumere statum omnino incompatibilem, utique cum bujusmodi status possit subito deseriri, & armis statim deponi, & rediri ad Clericatum, ideo ad inferendam desertionem status Clericalis necessaria est monitio --

40 Maximè quia idem Dominus de Antinoris ad sæva numquam devenit, nec alium actum prorsus contrarium Clericatu exercuit, sed vixit honestè, ut Clericus, dum omnibus notum est in ultimo Pontificio Armamento, nec ipsum, nec ejus milites sclopum ullum explodisse contra suspectos inimicos Status Ecclesiastici, quó casu eum non amisisse ipso jure pensionem docent Lotter. de re benefic. lib. 3. quæst. 26. num. 90. ibi -- quæ omnia tamen, quoad hanc pœnam amissionis Beneficii ipso jure, non ita de plano procedere intelligerem saltem, ubi ad sæva etiam non

non est devenitum -- Tondut. de pension. cap. 77. num. 11., Rodulphi. alleg. 97. num. 11.

Nullatenus attenta responsione contrariae decisionis §. In nihilo, quod licet idem Pensionarius seva non exercuerit, potentialiter tamen induit propositum seva exercendi, quando casus deveniet; Quoniam etiam omissio, quod potentialiter induerit hujusmodi animum seva exercendi, non per hoc sequitur, quod ipse remanserit ipso jure privatus pensione, cum, ut supra dictum fuit, non adsit lex ulla, quae hujusmodi poenam ipso jure indicat contra eum, qui habet animum exercendi seva, si enim esset imposita poena privationis beneficii, aut pensionis ipso jure incurrenda habenti propositum, & animum exercendi seva, omnes Beneficiati, aut Pensionarii, qui haberent simplicem animum, & propositum occidendi proprium inimicum, aut calumniatorem, ac super eo exercendi seva, quando casus deveniret, essent ipso jure privati eorum Beneficiis, & Pensionibus, & plus puniretur simplex animus, & propositum homicidii, quam ipsum actuale homicidium, dum per hoc etiam qualificatum non amittitur ipso jure Pensio, aut Beneficium, Gabriel. conf. 187. lib. 2. num. 1. Sabell. verb. pension. num. 20. §. Quod pensio.

42 Hæc eadem veritas nimurum, quod per assumptionem militia pensione ipso jure non extinguitur, nec Pensionarius ipso jure illa privetur, deducitur ex ipsam resolutione Sacra Congregationis Concilii à contraria decisione relata in §. Id quod; Etenim si per assumptionem militia Pontificia ipso jure extingueretur pensio, Sacra Congregatio non dixisset Sorbolongum Pensionarium, & inservientem militia Pontificia esse dispensandum, nec Pontifex cum eo dispensasset ad cautelam, sed debuisse ei concedere novum Indultum, & de novo reservare pensionem, quæ ipso jure fuisset extincta; Igitur si non dixit esse ei concedendum novum Indultum, & si hoc Pontifex non concessit, sed solum cum illo dispensavit, sequitur, quod nec Sacra Congregatio, nec Pontifex existimaverint, pensionem per assumptionem militia Pontificia fuisse extinctam ipso jure, & de facto Sacra

Congregatio Concilii, antequam procedatur ad declarandam pensionem extintam ob assumptam militiam armatam, semper censuit, ut premitatur monitio, ut tradit Pignattell. consult. 2. num. 11. tom. 2.

43 Id ipsum admittere videntur Judices, qui in hac Causa judicarunt super Possessorio, ac etiam ipsam hæc Sacra Rota, nam tam Vicarius Generalis Perusie, quam A. C. ac Signatura Justitiae, non ostante, quod per beneficiatum fuerit declaratum in his Tribunalibus, quod pensio hæc fuerit extincta statim, ac dictus Pensionarius assumpsit militiam in copiis Pontificiis; concederunt eidem Pensionario manutentionem in possessione exigendi pensionem; Hæc etiam Sacra Rota statuit, quod per exceptionem militia non sit retardanda possessio exigendi pensionem, ut in decis. 1143. num. 4. coram Coccin. si hæc pensio fuisset ipso jure extincta non competiisset Pensionario assumente militiam manutentio in possessione exigendi pensionem, cum deficeret ipso jure jus, & titulus possessionis, ut fuit resolutum à Sacra Rota in Neapolitana pensionis 17. Februario 1698. §. Cum itaque coram R. P. D. Ansaldo, ubi ex eo, quia per assumptionem status Conjugalis amittitur ipso jure pensio, fuit denegata Pensionario, qui contraxit matrimonium, manutentio in possessione exigendi pensionem; Igitur si præfui Judices non obstante dicta exceptione, concederunt hujusmodi minutentionem supradictæ pensionis, & Sacra Rota decrevit in simili Causa eam non esse retardandam per hanc exceptionem, signum evidens, quod tam dicti Judices, quam Sacra Rota agnoverint hanc pensionem non fuisse ipso jure extinctam per susceptionem militia in copiis Pontificiis.

Sed hic non sunt rationes ostendentes claram, & manifestam insubstancialiam contrariae decisionis. Reflectebam enim, quod germana ratio etiam à contraria decisione admissa in §. Militia, & in §. Ex qua, propter quam amittantur pensiones, & beneficia Ecclesiastica ab assumente militiam secularem, fundatur in præsumptione, quod per assumptionem talis status secularis censeatur habere tam Ecclesiam, quam Clericatum

pro

pro derelicto, eo quia effectus miles saeculi desinit esse miles Christi. Sed in casu praesenti nullatenus concluditur in Domino de Antinoris talis animus habenditam Ecclesiam, quam Clericatum pro derelicto, tum attento subsecuto effectu, tum attenta indole militiae per ipsum assumpta.

45 Et quidem attento subsecuto effectu ipse post dissolutum ultimum armamentum Pontificium non prosecutus fuit militarem fortunam in aliis bellis, sed statim dimisit militiam, rediit ad Clericatum, & ad Ecclesiam, & sic predicta presumptio causativa amissionis pensionum elisa remansit, & refracta, ita ut trahi illationem possit ad extinctionem pensionis, ut arguit Card. de Luca in conflict. ration., & leg. observ. 270. num. 26. versc. tum etiam quia, & de translat. pension. cap. 13. sub num. 12. vers. et si propositio.

46 Attenta vero indole militiae per ipsum assumpta, Dominus de Antinoris non assumpsit militiam Principis saecularis, sed Summi Pontificis non ad formale bellum offensivum, sed ad defensam Ecclesie, & patrimonii Christi, & Clericorum, motus non gloriae inanis, ac divitiarum cupidine, sed suasionibus Pontificiis, seu Summi Pontificis feliciter Regnantibus, qui tanto studio omnes requisivit ad onus militare subeundum. Licet admittatur, quod Pensionarius per assumptionem militiae Principis saecularis, amittat pensionem, eo quia cum se adscribat servitio Principis saecularis, & praestet ei juramentum fidelitatis, censetur habere Ecclesiam pro derelicta, & desinit esse miles Christi, seu Ecclesie, & sit miles saeculi; quo casu procedere possunt geminae Glossae in cap. qualiter verb. quadriennium, & in cap. fin. verb. redierint de Cleric. non resid. & omnes aliae auctoritates in contraria decisione relatæ §. Tota cum duabus seqq.

47 Tamen per assumptionem militiae Summi Pontificis non amittitur pensio, quia Pensionarius per hujusmodi assumptionem militiae pro defensione Ecclesie non efficitur miles saeculi, sed Ecclesie, & cum defendat Ecclesiam dici non potest habere Ecclesiam pro derelicta, ut in his terminis firmavit Card. de Luca de pens. disc. 46. num. 2. & seq. & in tract. de feud. disc. 54. num. 10. versc. unde propterea, quem postea sequuta fuit Sac. Rota in Me-

diolinen. pensionis 28. Junii 1666. §. Qui à jure coram Ottalora, & in Romana pensionis 29. Februarii 1692. coram clar. mem. Cardinali Caprara apud Bertacchin. vot. decis. 93. num. 37.

Non subsistente response contraire decisionis in §. Præmissis, quod Sacra Rota in dicta Romana pensionis coram bo. mem. Eminentissimo Caprara loquatur in terminis Feudatarii Ecclesiastici toto Cœlo diversis ab ipsis militum; Etenim juxta sensum non solum omnium Doctorum, sed etiam ipsius Sacrae Rotæ in dicta Romana pensionis §. Cæterum num. 38. militia, & feudum quoad effectum amissionis, aut non amissionis pensionis pari passu procedunt. Quemadmodum enim licet Clericus amittat Clericatum, & consequenter etiam pensionem, si recipiat, & assumat feudum à Principe saeculari, eo quia feudum saeculare cum sit militia, & quidem major hac, de qua agitur propter formale, ac magis solemne fidelitatis, vel subjectionis juramentum, quod præstatur Principi Laico, est incompatibile cum Clericatu ad Text. in cap. primo §. Ex hoc illud de feud. femin. Card. de Luca de pens. disc. 48. num. 3. Nihilominus per assecutionem feudi Ecclesiastici, cuius sit Princeps, ac Dominus Papa, Clericus non amittit Clericatum, nec pensionem, ea ratione, quia Clericus per assecutionem feudi Ecclesiastici non efficitur miles saeculi, sed durat miles Ecclesie, ut expressè docet Jason. conf. 117. sub num. 1. lib. 4. ibi -- In feudo Ecclesiastico cessant rationes, que assignantur in præallegatis juribus feudorum prohibentibus Clericos succedere in feudis, videlicet, qui factus est miles Christi, desinit esse miles saeculi &c. Et quod nemo militans Deo implicit se negociis saecularibus, nam istæ rationes militant in feudis saecularibus, non autem in feudis Ecclesiasticis; nam propter feuda Ecclesiastica non efficitur miles saeculi, sed durat miles Ecclesie -- Et sequuntur Fagnan. in cap. que in Ecclesiast. num. 104. de Constit. Osasch. decis. 27. num. 17. Bellett. disquis. Cleric. tit. de Disciplin. §. 18. num. 15. Ita licet admittatur, quod per assecutionem militiae Principis saecularis Clericus pensionarius amittat Clericatum, & pensionem, tamen per assecutionem militiae Summi Pontificis non amittit Clericatum, nec pensionem.

Nec

Nec Sacra Rota in dicta Romana pensionis firmavit pensionarium per feudi acquisitionem, pensionem Ecclesiasticam non amisisse, quatenus probata non fuerat qualitas jurisdictionis cum jure sanguinis, ut prætenditur à contraria decisione in §. Fortius, sed firmavit pensionarium, per feudi acquisitionem pensionem Ecclesiasticam non amisisse quia non præstitit juramentum solemne fidelitatis, vel subjectionis Principi sæculari, sed Papæ, dum Sacra Rota in dicta decisione non desumit incapacitatem feudalista Principis sæcularis ab irregularitate, quæ contrahitur à jurisdictione cum jure sanguinis, sed à subjectione Principi sæculari cui præstatur juramentum de fideliter serviendo, ut in §. Cæterum num. 38. ibi -- Ideoque cùm incapacitas feudalista Principis sæcularis non proveniat ab irregularitate, quæ contrahitur in militia, sed potius à subjectione sæculari Duci militum, vel Principi, cui præstatur juramentum de fideliter serviendo, cessante hac ratione incompatibilis subjectionis in servitio Papæ, cui tamquam legitimo, & universalis Superiori, ac Domino Ecclesiastici præstant subjectionem, & juramentum fidelitatis naturaliter debita &c. resolvitur proinde quivis sumus incompatibilitatis, & quævis asserta repugnantia cum statu Clericali, quæ ad inducendam privationem pensionis positive requirebatur, dum animus dismissionis status Clericalis præsumitur abesse.

Irrelevans autem omnino mihi videtur esse, quod asseritur à contraria decisione in §. Maximè quia, videlicet, quod Clericus etiam assumens militiam Summi Pontificis efficiatur Miles sæculi, & desinatesse Miles Ecclesiæ, eo quia cùm Summus Pontifex in Terris duplum representet personam, alteram Vicarii Christi, & Summi Pontificis, & alteram Principis sæcularis, qui se adscribit militiae Pontificis prout ratione status temporalis, non dicitur inservire Papæ uti Summo Pontifici, & Vicario Christi, sed Papæ uti Principi sæculari.

Etenim ex hac representatione duplicis Personæ in Summo Pontifice deducere non potest, quod Clericus assumens militiam Pontificis efficiatur Miles sæculi. In Summo enim Pontifice, & si adsit

duplex potestas, nimirum potestas Clavium spiritualis, & potestas temporalis, ratione ditionis, & status temporalis, tamen cùm hæc potestas temporalis sit accessoriæ unita potestati spirituali, & Pontificiæ, quia bona omnia donata fuerunt Christo, & D. Petro tamquam Vicario Christi, assumit hujus naturam veluti quoddam innatum indivisibile; itaut sicuti potestas spiritualis Summi Pontificis dicitur Ecclesiastica, ita potestas temporalis ei accessorie unita dicenda est Ecclesiastica; Ad instar bonorum sæcularium, quæ donantur Ecclesiæ, & huic uniuntur, quæ desinunt esse secularia, & efficiuntur Ecclesiastica, ea ratione, quia cùm unum unitur alteri assumit jus, naturam, consuetudinem, & privilegia ejus, cui unitur -- ibique Fagnan. num. 3., & in cap. recolentes §. ultimo de stat. Monach., ibique Gloss. verb. competent ibi -- Et ita id, quod aggregatur alii ipsius naturam imitari debet R.P.D. Ansaldus in annot. ad dec. 3. n. 15., & seq. Rot. in Gerunden. Prioratus super reservatis 14. Decembris 1703. §. Prout neque coram bon. mem. Molines ibi -- Cùm augmentum unum, & idem efficiatur cum re, cui adjicitur, adeaque regulari debet secundum naturam, & qualitatem rei principalis -- Et in Tridentina Beneficii 20. Junii 1712. §. Fortius coram R. P. D. Ansaldo superius impress. Part. I. Can. VI. Caf. II. n. 14. ibi -- Cùm quodlibet aug. mentum sequatur naturam subiecti principialis, cui facta necitur augmentatio. Et ad instar jurispatronatus laicis reliqui Personis laicis, quæ sint administratores bonorum Ecclesiæ, in quibus licet adsit potestas sæcularis, tamen quia hæc unitur potestati spirituali administrandi bona Ecclesiæ, juspatronatus absolutè, & simpliciter reliquum hujusmodi Personis laicis non dicitur amplius laicale, sed Ecclesiasticum, Lambertin. de jurepat. lib. I. par. I. qu. I. art. 10. num. 6., & 7. Vivian. eod. tract. lib. I. cap. 3. n. 13., Garz. de Benef. par. 5. cap. 1. num. 60., & seqq. Rot. in Monasterien. Canonicatus 19. Februarii 1714. §. Admittebatur coram R.P.D. Ansaldo, & aliis, quos refert Rota in

in Hildefsonem. Canonicatus 16. Martii 1716. §. Nihil cor. R.P.D. Crispo.

51 Ob quam rationem Clericus est capax feudi Ecclesiastici; Esto enim, quod Preparatione feudorum gerat figuram Principis temporalis, & potestatis temporalis, cum haec sit accessoriè unita potestati Ecclesiæ, Clericus per accusationem feudi Ecclesiastici non desinit esse Miles Christi, & Ecclesiæ, ut docent Jason. d. cons. 117. Fagnan. in d. cap. que in Ecclesiarum de constit. Rota in d. Romana pensionis cor. clar. me. Card. Caprara. Alias si admitteremus uti distinctionem in Summo Pontifice hanc duplificem potestatem secularis, & temporalem, ita ut inserviendo illi pro defensione Ecclesiæ uti Principi seculari non esset ei inservire uti Principi spirituali, & Ecclesiastico, nullæ essent censuræ contra usurpantes bona Ecclesiæ, & status Ecclesiastici. Nam qui usurparet Summo Pontifici aliquam Civitatem, aut aliquam Provinciam dicere posset, aufero hec bona Summo Pontifici non uti Principi spirituali, & Ecclesiastico, sed uti Principi seculari, quod nullatenus dici potest, ac proinde Clericus sive inserviat Summo Pontifici uti Principi spirituali, & Vicario Christi, sive uti Principi temporali, numquam efficitur Miles seculi, sed semper remanet Miles Ecclesiæ, & militia dicitur Ecclesiastica, & Pontifica, ut per Text. in cap. causam quæ de judic. tradunt Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 18. n. 6. & seq., Barbos. de Canon. cap. 1. nu. 14. Cesped. de exempt. regul. dub. 380. nu. 9. cum aliis relat. apud Rot. in Dertbusen. jurisdictionis super gravibus 4. Martii 1697. §. Jus enim coram bo. me. Pio.

53 Nec propter proprii Principis Ecclesiastici defensionem interdictum est Clericis arma sumere, ut testatur Diana. tom. 7. tract. 7. de Bello resol. 60. Immo quamplures sunt in Iure nostro permissi Casus, in quibus licitum est Clericis arma assumere tam ad propriam defensam, quam ad offensam Hostis, prout est quando agitur de Bello ad defensionem proximi assumpto juxta Cajetan. qu. 40. art. 2. Layman. Theolog. moral. tract. 3. cap. 13. §. tertio dixi, Azor. instit. moral. par. 3. lib. 2. cap. 16. §. octavo litt. C., Dian. resol. ut. moral. par. 6. tract. 4. de Bello re-

solut. 35. versic. secundo, & par. 10. tract. 2. de probibit. ne Cleric. præsint Exercitib. resol. 5., Card. de Lugo respons. moral. lib. 5. dub. 14., Card. de Luca de pens. d. disc. 46. num. 14. Aut quando agitur de propriis, aut propriorum bonorum defensione, ut docent Suarez. de Cens. disput. 47. sect. 6. num. 1., & 2. Diana resol. moral. par. 10. tract. 2. de probibit. ne Cleric. præsint exercitib. resol. 5. versic. 1., idem Molin. de Instit. & Jur. tract. 2. disput. 108. num. 8. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. §. 18. de disciplin. Cleric. num. 14., Card. de Luc. de Pens. ubi supra num. 14. Vel quando agitur de sublevamine, & salute propriæ patriæ, vel de gloria, & vita Principis periclitante, vel de communi bono, ut in punto primæ propositionis testantur Layman Theol. moral. tract. 3. cap. 13. sub. §. 3. Diana resol. moral. par. 6. tract. 4. de Bello resol. 35. & par. 10. d. resol. 5. versic. tertio si, cum aliis apud Card. de Luca de Pension. dicto disc. 46. num. 14., & in conflikturat., & leg. observat. 270. versic. tum quia, & de secunda, monent Molin. de Iust., & Jur. tract. 2. disput. 108. num. 9. Diana par. 7. d. tract. 4. resol. 35. Layman. ubi supra. Et in proposito tertiaz propositionis tenent Azor. instit. moral. par. 3. lib. 2. cap. 16. §. 8. queritur, Molin. ubi supra sub num. 10. Card. de Luca, ubi supra num. 14. Bellett. disquisit. Cleric. de disciplin. Cleric. §. 5. num. 158.

54 Igitur D. de Antinoris, qui assumendo Militiam Summi Pontificis, sciebat se inservire supremo Principi Ecclesiastico, ac Domino omnium Clericorum, Beneficiatorum, ac Pensionariorum pro defensione Ecclesiæ; ac etiam sciebat licitum esse Clericis in multis casibus superius enunciatis, & minoris relevantiæ armis assumere; numquam existimavit se habere Ecclesiam, & Clericatum pro derelicto, sed omni cum bona fide, & justissima credulitate processit, ratione cuius exuberantis bonæ fidei, & justissimæ credulitatis excludentis animum dimittendi Clericatum, non est dicendum, quod propria pensione remanserit privatus ipso Iure, nè damnum reportet ab actu tan. bene, & laudabiliter patrato etiam cum consensu ipsius Summi Pontificis, ut ad rem nostram explicat Gloss. in Clement. 2. verb. rationabiles de vit., & honest. Cleric. per

per Tem. in cap. penult. in verb. Cappas eodem tit., Card. de Luca de pens. disc. 71.
 55 num. 5. ubi quod quilibet excusatio sufficit ad evitandam pœnam privationis beneficii jam obtenti, sed cum non adsit ultra lex, nec Canon, nec Constitutio Apostolica, quæ imponat pœnam privationis Pensionis ipso Jure militantibus in
 56 copiis Pontificis, debebat moneri, & citari, quo ipse una cum Militia non poterat retinere pensionem, quod si non obstante hac monitione, & citatione idem Pensionarius perseverasset in susceppta Militia, tunc per sententiam poterat privari Pensione juxta Gig., Pignattell. Antonell., & alios superius relatios in §. Unde.

Dicitur in s̄pedicta contraria decisio-
 ne §. Militia, quod Arma Clericorum
 sunt lacrymæ, & orationes. Hoc ultro
 concedimus; sed quid indē? Clericorum
 arma sunt lacrymæ, & orationes, & non
 concubinatus, fornicationes, ebrietates,
 57 & homicidia, & tamen Clericus concu-
 binarius etiam publicus, & inepti so-
 litus, & Homicida non amittit ipso Jure,
 & ipso facto Pensiones, & Beneficia Rot.
 decis. 581. num. 1. coram Penia. -- Et in
 Fribingen. Parochialis 8. Aprilis 1715. cor-
 ram Eminentiss. Sootto. Et in Leodium. Pa-
 storatus 16. Januar. 1702. per tot. coram
 bo. me. Muto. Ergo etiam, et si Clerico-
 rum arma sint lacrymæ, & orationes, ta-
 men si Clericus officiat miles præsentim
 Summi Pontificis non privabitur ipso Ju-
 re, & ipso facto propter hanc assumptio-
 nem Militia Pensione, aut Beneficio.

Contra hæc omnia haec tenus deducta,
 quæ clare ostendunt insubstantiam con-
 trariæ decisionis, objicitur Glossa in cap.
 Qualiter de Cleric. non residen. verb. Qua-
 driennium, & in cap. final. eodem tit. verb.
 Redierint, ubi dicitur, quod miles habet
 Ecclesiam pro derelicta, & quod Episco-
 pus statim possit illam aliis conferre ibi --
 si habet eam pro derelicta, puta quia con-
 traxit Matrimonium, vel factus est miles,
 vel jaculator, cum de hoc constiterit. Epi-
 scopus statim potest Ecclesiam illius aliis con-
 ferre -- Sed ex illa inferri non potest, quod
 præfatus Pensionarius assumens Militiam
 Summi Pontificis, ipso Jure, & ipso fa-
 cto privatus remanserit sua Pensione,
 58 quia glossa supradicta non est aliqua lex,
 Canon, aut Constitutio Apostolica, nec

Pars II.

facit Jus, ut testatur Gemin. conf. 48. nu. 5.
 ibi -- Dic̄ta autem Doct̄orum, & Glossarum.
 non sunt approbata per Papam, ita ut faciant
 Jus -- Sed est simplex sententia unius Do-
 ctoris licet gravissimi, adeoque vigore
 illius non potest Pensionarius ipso Jure
 privari propria pensione; Cum ad hunc
 effectum requiratur lex, Canon, aut Con-
 stitutio Apostolica, quæ hanc privatio-
 nem ipso Jure incurrendam inducat, ut
 docent Fælin. Gabriell. Tiraquell., Imol.,
 & alii Doctores superius allati in §. Ve-
 rum etiam.

59 Insuper eadem glossa purificat Militiam
 cum Matrimonio, quando inter hæc duo
 magna intercedit differentia, nam Ma-
 trimonium affert statum firmum, & indis-
 solubilem, quem non affert Militia, quæ
 aliquando exercetur ad breve tempus,
 vel durante aliqua brevi necessitate cum
 animo redeundi statim ad priorem statum.
 Matrimonium autem non potest dissolvi,
 nec deseriri juxta differentiam, quam tra-
 dunt Flor. relat. per Imol. in cap. Ut con-
 sultationi de Cleric. conjug. num. 4. ibi --
 D. Flor. hic notabiliter dicit contrarium ex
 eo, quia in Jure hoc non est expressum, &
 dicit aliud posse dici in Matrimonio, à quo
 non potest recedi, & aliud in casu isto, quia
 factus miles posset paenitere, & habitum
 Clericalem reassumere, & ideo videtur,
 quod non perdat Beneficium, sicut nec con-
 trabens Sponsalia Caren. resol. 11. num. 23.
 ibi -- Quia in Matrimonio non est dare con-
 trarium, quia habet perpetuitatem, & est
 Sacramentum, quod non est in Militia, &
 num. 29. ibi -- Incompatibilitas inter Ma-
 trimonium, & Clericatum est expressa in Ju-
 re, quæ non reperitur expressa inter Mili-
 tiam, & Clericatum -- Antonell. de Jur., &
 oner. Cleric. lib. 1. par. 3. cap. 41. num. 5.
 & 6.

Unde vel est dicendum Glossam in su-
 pradicis capitibus loqui de Militia perpe-
 tua, quæ affert statum firmum, sicut affert
 Matrimonium, & ex qua argui potest ille,
 qui perpetuo se adstrinxit Militia, habe-
 re Clericatum, & Ecclesiam pro dereli-
 cta; non vero de Militia Pontificia, &
 temporali; vel non est attendenda, cum
 sit destituta rationibus, & Juribus proban-
 60 tibus ejus conclusionem, in quibus con-
 stitit virtus glossarum. Gemin. d. conf. 48.
 num. 5. Rolan. conf. 45. num. 37. lib. 1., Ful-
 gin.

Rrr

gin. conf. 101. vol. 4. versic. nam aliter intelligendo, Fagnan. in cap. ne innitaris de-
confit. num. 411., Rota decis. 902. num. 7. &
& decis. 2223. num. 3. coram Coccin., &
decis. 119. num. 14. coram Cerro.

Objiciuntur etiam decisiones la 69., &
la 216., & 348. coram Celso, in quibus fir-
matur assumentes etiam Arma Summi
Pontificis cuiuscumque Ecclesiae penso-
nis fieri incapaces, quas sequutus fuit
Rocc. disput. Jur. cap. 191. num. 25. & seqq.
61 sed haec decisiones in judicando non sunt
attendenda, quia recognitae fuerunt à
RR. PP. DD. tunc temporis Auditoribus
pro minus subsistentibus, fortasse propter
rationes hactenus adductas, itaut eorum
sensus erat illas revocare in futuris pro-
positionibus, si fuissent effectuatæ, ut de
auditu ab ipsiusmet Auditoribus testatur
Card. de Luca de pens. disc. 46. num. 8.,
qui ut superius dictum fuit, expresse tue-
tur per assumptionem Militiæ Pontificiæ
non amitti pensiones; Cui quidem te-
stimonio, & Doctrinæ standum est, cùm
nemo non sciat quanti ponderis sit hic
Doctor, unde sufficit ejus punctualissimum
dictum, tum quia ejus opinio fuit in ju-
dicio recepta, & à signature canonizata,
ut ipse testatur, ac propterea ejus dicto
62 omnino standum est, cùm Doctor pun-
ctualis, & finè contradicte habeatur pro
casu legis, Gratian. discept. forens.
cap. 531. num. 21., Rocc. Episcop. Icelan.
disput. Jur. selett. cap. 191. num. 26. Rota
decis. 354. num. 24. par. 11., & decis. 106.
num. 7. par. 18. recent., & in Gerunden.
Beneficii 8. Martii 1697. §. Secus autem co-
ram bo. mem. Muto.

63 Rocchæ autem innixo præfatis decisio-
nibus, qui scribens ad opportunitatem
clientis in Judicio succubuit, scribentes
contra eum Card. de Luca, qui favorable
judicatum reportavit in Tribunali A. C.
deinde canonizatum à signature Justitiæ,
ut ingenuè fatetur idem Card. de Luca de
pension. disc. 2., & disc. 46. utrobique
sub initio, non est deferendum, maximè
cùm ratio magis præponderet pro senten-
tia Card. de Luca, quam pro sua, adeoque
magis inclinandum pro parte ejusdem
Cardinalis, quam Rocchæ, ut tradunt Ca-
valcan. disc. 11. num. 48. par. 2., Mart.
in præfat. ad consil. tit. de Method. scriben.
in Jur. num. 53., & 58. Surd. cons. 308.
num. 12. lib. 3.

Denique objicitur exemplum militum
Lauretanorum, qui licet sint Milites Pa-
pæ, tamen ad hoc ut in tali statu Eccle-
siasticas pensiones retinere possint speciali
Summorum Pontificum Indulso donati sue-
re; Sed hoc subsistere non videtur, dum
militibus Lauretanis non fuit concessum
Indulsum retinendi Pensionem in statu
militari, sed solum in statu Matrimoniali
nimirum in casu, quo miles Lauretanus
contraheret Matrimonium etiam cum Bi-
gamia, ut testatur Tondut. de pens. cap. 77.
num. 29. ibi - Item Militibus Lauretanis
simile concessum est Privilegium, ut penso-
nes Ecclesiasticas retinere possent usque ad
summam 200. ducatorum auri de Camera
non obstante Matrimonio contrahendo etiam
cum Bigamia -- Unde potius ex hoc exclu-
ditur præsumpta incompatibilitas Militi-
æ Pontificiæ cum Pensione. Si enim Pon-
tifex concessit præfatis militibus Indul-
sum retinendi Pensiones solum in statu
Matrimoniali, & non in statu militari, si-
gnum evidens, quod ad retinendam
Pensionem in eo statu militari non indige-
bant Indulso, alias Pontifex illud con-
cessisset sicuti concessit illud retinendi
Pensiones in statu Matrimoniali. At etiam
omisso quod stylus sit requirendi, & obti-
nendi Indulsum Apostolicum, ad hoc ut
quis unà cum Militia Pontificia possit reti-
nere Pensiones; Non proinde sequitur,
quod si assument Militiam Pontificiam il-
lud non requirat, quia bona fide existimat
illud non esse necessarium, cùm inserviant
non Principi Sæculari, sed immediate ipso
Summo Pontifici, qui est dispensator Pen-
sionum, sit ipso Jure, & ipso facto privatus
Pensione; Sicuti licet ad hoc ut possidens
Beneficium, aut Ecclesiam residentialem
possit per longum tempus abesse à resi-
dencia, requiratur Indulsum, & beneplac-
itum Apostolicum, non sequitur, quod
si illud non obtineat, & non residet,
statim ipso Jure, & ipso facto sit privatus
Beneficio residentiali; Ergo etiam licet
omittatur, quod de stylo Curia, ad hoc
ut Pensionarius unà cum Militia Pontificiæ
possit retinere Pensionem, requiratur
Indulsum Apostolicum, non proinde se-
quitur, quod si dictum Indulsum non ob-
tineat, eo quia bona fide illud non re-
quisivit, ipso facto, & ipso Jure sit priva-
tus Pensione.

Con-

Constat itaque à primo usque ad ultimum sacerdotium de Antinoris Pensionarium, qui assumpsit Militiam in copiis pontificis, non amisisse ipso facto, & ipso Jure Pensionem, tum quia non datur ulla lex, Canon, aut constitutio, quæ cùm privet ipso Jure dicta Pensione, tum quia bona fide, & justissima credulitate processit, quando Militiae Pontificiae se adscriptis, cùm numquam existimaverit, quòd inservire Summo Pontifici sit Ecclesiam, & Clericatum habere pro derelicto. Et optimè sciebat licitum esse Clericis in multis casibus superius expressis, maximè in isto pro defensione Ecclesiae, arma assumere; Unde nè ei attribuatur in poenam, quod in premium adscribi deberet pro servitio præstito Sanctæ Romanæ Ecclesiae, dicendum venit, ejus Pensionem non fuisse ipso Jure extinctam,

ARGUMENTUM.

An, & quæ conditiones apponi à Fundatore in limine foundationis Beneficii, & approbari possint ab Episcopo?

SUMMARIUM.

- 1 Fundator Beneficii potest in limine foundationis apponere conditiones, quas vult de consensu Ordinarii, dummodo non sint illicitae, impossibilis, turpes, & contra substantiam Beneficii.
- 2 Fundator potest apponere conditionem, quod suspatronatus sit alicujus tertii, qui non fundavit, non construxit, nec dotavit Ecclesiam.
- 3 Fundator potest apponere conditionem, quod Patronus possit presentare, & Institutos mutare, quoties sibi videbitur.
- 4 Fundator in limine foundationis potest apponere conditionem, quod Rector Beneficii non teneatur recitare Divinum Officium, sed solum Officium parvum Beatae Virginis.
- 5 Fundator in limine foundationis, an possit apponere conditionem, quod Beneficiatus satisfactis oneribus possit de fructibus exuberantibus Beneficii disponere, ac si essent fructus Patrimoniales? Et num. 12.
- 6 Fundator in limine foundationis potest apponere conditionem, quod fructus Beneficii pars II.

cii tam sufficientes ad sustentationem, quam exuberantes, cùm vacabit, suos faciat.

- 7 Fundator potest apponere conditionem, quod possit presentari ad Beneficium Clericus septembris, etiam si alias voluisset esse Sacerdotale.
- 8 Fundator potest apponere conditionem, quod Beneficium non cadat sub reservationibus Apostolicis.
- 9 In limine foundationis potest apponi conditio, quod Beneficium possit obtineri ab habente pluralitatem Beneficiorum, seu quod non sit incompatibile.
- 10 Fundator in limine foundationis, an possit apponere conditionem, quod Patronus possit transferre Beneficium ab uno Altari in aliud? & n. 12.
- 11 Episcopus, si absque rationabili causa non consentire conditionibus apponendis à Fundatore in limine foundationis Beneficii, potest per superiorum compelli, vel ipse superior dare licentiam.
- 12 Votum Eminentissimi Cardinalis Francisci Barberini in causa Pennen. approbationis foundationis, seu Beneficii.
- 13 In limine foundationis potest apponi conditio, quod Beneficiarius non possit in eadem Ecclesia aliud officium retinere.
- 14 Fundator in limine foundationis potest apponere conditionem, quod si Summus Pontifex, vel Ordinarius occasione vacantis Beneficii in Curia, vel ex alio capite reservaverit sibi Beneficium, Patronus non teneatur eo casu solvere fructus.
- 15 Fundator in limine foundationis potest apponere conditionem, quod si Summus Pontifex, vel Ordinarius occasione vacantis Beneficii in Curia, vel ex alio capite reservaverit sibi Beneficium, Patronus non teneatur eo casu solvere fructus.
- 16 Fundator in limine foundationis Ecclesia Parochialis, aut Cathedralis potest sibi reservare jus nominandi Prædicatorem, in eadem Ecclesia, nec Præsentatus debet rigidè examinari.
- 17 Fundator apposta in limine foundationis conditio, quod præsentari debeat ad Beneficium aliquis de familia ipsius, an possit extraneum præsentare?
- 18 Fundator Ecclesia Collegiate potest apponere conditionem retinendi in suo servitio aliquem ex Canonicis dictæ Ecclesiæ. Amplia, ut ibi.
- 19 Fundator Ecclesia Collegiate potest sibi reservare jus concedendi in ea Cappellas, Sepulturas, ac jura sepeliendi.
- 20 In limine foundationis potest apponi conditio, ut Beneficium sit exemptum ab omnibus oneribus.

- 21 Apposita à Fundatore in limine fundationis conditione, quod ad beneficium praesentetur Clericus prima tonjuræ; An ad illud presentari possit Clericus minor 14. annorum?
- 22 Fundator in limine fundationis potest apponere conditionem, quod presentatus ad illud examinari non debeat.
- 23 Condicio apposita in limine fundationis à Fundatore, quod Patronus presentet vicinum seniorem tali Ecclesia, aut tali domo, de quibus vicinis est intelligenda.
- 24 Fundator in limine fundationis potest apponere conditionem, quod derogato Juri patronatus, Provisus Apostolicus non obtineat ullos fructus.
- 25 Fundator potest apponere conditionem habendi sedem intrâ Presbyterium, & sibi reservare jus sepulturae in Ecclesia.
- 26 In limine fundationis potest apponi conditio, quod Jus patronatus non transmittatur ad hæredes extraneos.
- 27 In limine fundationis potest apponi conditio, ut Prædecessor eligat sibi successorem in Beneficio etiam nulla sequuta Ordinarii institutione.
- 28 Fundator post Concilium Tridentinum non potest reservare institutionem, seu collationem Beneficii inferiori Collatori.
- 29 Fundator potest apponere conditionem praesentandi, aut constituendi Procuratorem ad praesentandum ad Beneficium vacatum.
- 30 Cappellania primo loco fundata in una Ecclesia à Fundatore, non potest per eum in testamento relinquiri ut transferatur ad aliam Ecclesiam.
- 31 Fundator in limine fundationis Canoniciatus in Cathedrali, an apponere possit conditionem, ut ad eum praesenteretur sibi Proximior etiam si sit infans, & etiam apponere potest conditionem, ut vacante Beneficio praesentetur ad illud Sacerdos, aut Clericus alicujus familiae.
- 32 Fundator potest apponere conditionem ut vacante beneficio praesentetur ad illud Sacerdos, aut Clericus alicujus familiae.
- 33 Potest apponere conditionem, ut Rector beneficii faciat oblationem ipsi, aut ejus successoribus.
- 34 Potest apponere conditionem, ut circa alienationem honorum in utilitatem beneficij non requiratur consensus Episcopi, & quod habens duo beneficia simplicia possit
- 35 præsentari ad tertium, & num. 35.
- 36 Non potest apponere conditionem ut si Patronus fiat Religiosus, nominet invito Prelato.
- 37 Fundator in limine fundationis potest reservare servitutem prospctus.
- 38 Non potest apponere conditionem ut beneficium sibi conferatur, seu cum reservatio ne praesentandi se ipsum.
- 39 Potest in limine fundationis sibi reservare facultatem variandi instrumentum fundationis in totum, vel in parte, & apponere conditionem ut ad Canonicatum, aut beneficium præsentari possit etiam Infans, & nu. 40.
- 41 Potest apponere conditionem, quod Patronus presentet cum consilio alicuius.
- 42 In limine redotationis Ecclesiae Parochialis apponi non possunt conditiones, quod redditus assignati revertantur ad Patronum, & quod Patronus possit augere, & minuere stipendum, & numerum Vicecavatorum.
- 43 Potest apponere conditionem, quod beneficium patronale conferri non possit habenti alterum beneficium.
- 44 Potest in limine erectionis Collegiate apponere conditionem, ut prime dignitati concedatur indulsum utendi insigniis Pontificalibus, & alia pacta, de quibus nu. 45.
- 45 Potest apponere conditionem, quod singulis diebus in Cappella Fundator in Ecclesia Cathedrali celebretur à Presbyteris parvum Officium S. Crucis, & id impediti non potest à Canonicis. Sed intellige, ut ibi.
- 47 Potest in limine fundationis Canonicatus adjicere onus Organistæ.

C A S V S III.

Quidam Testator cupiens Beneficium erigere, publicum dotationis instrumentum exaravit sub his conditionibus videlicet. Primo, Jus patronatus familiare sibi, ejusque descendantibus preservavit. Secundo, Patroni verò pro eorum libito valeant Rectorem amovere. Tertio, Si Clericus ex ejus familia ad hujusmodi Beneficium assequendam animum adjiciat, is perpetuo præsentari debet. Quartò, Rectores, sive Beneficiati in minoribus ordinibus constituti, adstricti sint dumtaxat B. Virginis officium quo-

quotidie persolvere. *Quintò*, Pro eorum verò conscientiæ securitate, expresse jam d. Fundator adjunxit, quod expletis dd. oneribus, reliquum ex fructibus, ut eumque ipsi vellent, disponerent, perinde ac si essent patrimoniales redditus. *Sextò*, Hujusmodi Beneficii idoneus etiam habeatur Clericus septennis, dummodo B. Virginis officium calleat. *Septimò*, Ceterum hoc Beneficium obnoxium nunquam sit devolutionibus, neque Apostolicis affectionibus, sive reservationibus, etiam per vacationem in Curia, sed Juspatronatus semper illibatum Patronis præservesetur. *Octavò*, Nullamque pluralitatem, vel incompatibilitatem, Beneficium hujusmodi inducere possit, etiam ut dicitur sub eodem testo. *Nonò*, Facultatem sibi ipsi, ejusque successoribus, Pius disponens reservavit transferendi Beneficium ad quocumque Altare, seu Ecclesiam bene visam. Quoniam verò cùm Episcopus hujusmodi conditiones scilicet quartam, sextam, septimam; & octavam, nullatenus admittendas censeat absque Beneplacito Apostolico; Hinc queritur, An, & quæ conditiones in creatione beneficii, de quo agitur, sint approbanda in casu &c.

1. Omnes esse approbandas respondendum sentiebam studens apud R. P. D. meum Petra tunc S. Congregationis Concilii à secretis in una Pennen. Beneficii. Quoniam fundator Beneficii potest in limine fundationis apponere conditiones, quas vult de consensu Ordinarii juxta Text. in hoc Can. XXVII., ibique Innoc. Abb. Gonzal. Barbos., Lotter. de re Benefic. lib. I. qu. 2. num. 1., dummodo non sint illicitæ, impossibilis, turpes, & contra substantiam Beneficii. Lotter. ubi supra num. 19., & seqq. Rota decis. 530. num. 2. par. 1. reccen., & alias auctoritates in Commentario relatas.

Examinando autem conditiones, quas fundator apponere desiderat in limine fundationis Beneficii, de quo agitur, clarissimè resultat eas non esse nec illicitas, nec turpes, nec impossibilis, nec contra substantiam Beneficii.

2. Prima enim conditio, per quam reservatur Juspatronatus pro familia masculina, itaque cessante pro foeminina, nullas ex dd. qualitatibus à Jure improbatis ha-

bet; Dum fundator potest apponere conditionem, quod Juspatronatus tam activum, quam passivum, sit alicujus Tertii, qui non fundavit, non construxit, nec doxavit Ecclesiam *Lambertin.* de Jurepat. lib. I. par. 2. quæst. 2. art. 2. num. 6., & lib. I. par. 1. quæst. 9. art. 1. num. 47. Immo casu, quo ipse demandaret erectionem Beneficii, aut Canoniciatus pro descenditibus de Familia, præsumeretur voluisse reservare Juspatronatus non solum passivum, sed etiam activum favore eorum de familia; cùm nomine *descendentium*, veniant etiam Foeminae, quæ quidem capaces non sunt Juspatronatus passivi, sed solum activi, ac proinde perhcessse intelligentium venit quod voluerit reservare, etiam Juspatronatus activum; maximè si concurreret observantia, ut resolutum fuit à S. Rota in Forolivien. *Jurispatratus* 26. Junii 1716. §. Ac nulla coram R.P.D. Lancetta.

3. Secunda, & tertia conditio approbadæ veniunt, quia conditio, quod Patronus possit præsentare, & institutos mutare, quoties sibi videbitur valet *Lambertin.* lib. I. par. I. qu. 9. art. 1. num. 71., maximè cùm intentio fundatoris sit, ut sic detur occasio gratificandi consanguineum. *Amotaz.* de Caus. piis lib. 3. cap. 1. num. 3.

Nec manualitas est contraria, antiam Beneficii, quia licet Beneficia ita conferri debeant, ut sint perpetuæ penè provisum *juxta Text. in Can. inventum 16. qu. 7.* & *in Canon. sati perversum 56. dist.* tamen ex dispositione eorumdem Textuum adhuc provisus removeri potest ex causa legitima; Ergo non est contra naturam Beneficii ipsa simplex remotio, & manualitas, ut argumentatur *Lotter. de re benefic.* lib. I. quæst. 7. num. 17., & seqq., nec de substantia Beneficii est, quod sit perpetuum actu, sed sufficit, quod sit perpetuum habitu ex plenè superiùs deductis *Can. XXI.* An autem hujusmodi conditio manualitatis ex intervallo apponi possit in Beneficio, seu an fundator valeat de consensu Ordinarii Beneficii statum, & naturam intrinsecam mutare ex intervallo, illud efficiendo ex perpetuo manuale magna est controversia, nam aliqui voluerunt id Fundatori licere, ea moti ratione, quod indè resultet Ecclesiæ utilitas, quia Possessores hujusmodi Beneficii amotionem

tionem timentes melius, vivunt meliusque Ecclesiae inserviunt Navar. conf. 9. de officio ordin. Gonzal. ad Regul. 8. Gloss. 5. §. 6. num. 62. Alii vero contrarium firmarunt Card. de Luc. de Jurepat. disc. 15. num. 11. Sac. tamen Cong. Cancilii in Ferentina Capellaniæ 11. Aprilis 1683. Definivit in actu Redotationis, aut augmentationis Dotis Beneficii posse ex intervallo apponi conditionem manualitatis.

4. Quarta conditio, qua eximitur Rector Beneficii ab obligatione recitandi dictum officium, & solùm obligatur ad officium parvum B. Virginis, non est contra substantiam Beneficii, quia non est de hujus ratione, quod detur determinatè propter dictum officium, quod comprehendit onus recitandi horas Canonicas, sed quod detur propter Divina officia juxta Text. in cap. concessio 12. quæst. 2., & cap. generaliter 16. quæst. 1. Lambertin. de Jurepat. lib. 2. par. 1. quæst. 9. art. 4. num. 8., Unde sufficit ad substantiam Beneficii, quod habeat annexum aliquod officium, seu aliquod munus spirituale, ut est officium Beatæ Virginis. Quandoquidem sub nomine officii, de quo fit mentio in Cap. fin. de rescript. in 6., non venit recitatio dumtaxat horarum Canoniarum, sed quocumque munus Spirituale, ut optimè Suarez. de Relig. C. 18. de obligat. recitand. offic. ex vi Beneficii num. 3.

5. Quinta conditio, qua determinatur, ut Beneficiatus satisfactis oneribus, possit de fructibus exuberantibus Beneficii disponere, ac si essent fructus Patrimoniales, non est contra substantiam Beneficii, sed contra Jus, quo disponitur, quod Beneficiatus de fructibus exuberantibus tradere debeat Pauperibus, nec ex eo, quia sit contra Jus venit improbanda, quia Fundator in fundatione Beneficiorum potest apponere conditiones non solùm extra, sed præter, & etiam contra Jus commune. Lambertin. de Jurepat. lib. 1. par. 1. qu. 9. art. 3. num. 14., & lib. 2. par. 2. quæst. 1. art. 7. num. 2. Text. in cap. cum Dilectus de consuetud. ibique Gloss. in verb. statutum. Et sicut fundator in limine fundationis potest apponere conditionem, quod fructus Beneficii tam sufficienes ad sustentationem, quam exuberantes cum vacabit suos faciat Lambertin. lib. 1. par. 1. quæst. 9. art. 1. num. 53. Text.

in cap. Generalis de elect. in 6. ibiq. Gloss. verb. fundatione, & Text. in cap. Eleuterius 18. qu. 2. Non obstante, quod post fundatum Beneficium, ejusdem dos una cum fructibus Deo donata dicatur, fiat que Patrimonium Pauperum, ita etiam hoc non obstante poterit apponere conditionem, de consensu tamen Summi Pontificis, quod Beneficiatus de fructibus exuberantibus possit disponere, ac si essent fructus Patrimoniales Gonzal. in cap. Quæ in Ecclesiastarum de Constat. num. 15.

7. Sexta conditio etiam venit approbanda, quia licet pueris Ecclesiastica Beneficia conferri Jus prohibeat, tamen quia prohibitio est variabilis, veluti à mero Jure positivo dependens, toleranda est lex fundationis, qua mandatur Clericum septem annorum institui in Beneficio, quod procedit in fortioribus terminis, scilicet etiam si fundator alias voluisse Beneficium esse Sacerdotale, ut in terminis Lotter. de re benefic. lib. 1. quæst. 32. num. 34., & seq.

8. Septima conditio, qua prohibentur affectiones, reservationes, & devotiones Beneficii est approbanda, quia potest Fundator apponere hujusmodi conditionem, & excludere Reservationes Apostolicas, non solùm expressè, ut tenet Rota apud Vivian. lib. 4. cap. 9. poft. nu. 56. §. Et quod non sit turpe, & decif. 476. n. 1. par. 19. rec., & in Parmen. Beneficii 28. Januar. 1702. §. At quando eorum R.P.D. Ansaldo, & 27. Junii 1703. §. Quoniam coram bo. mem. Molines, & in Tarraconen. Beneficii 11. Aprilis 1712. §. Exclusio coram R.P.D. Lancetta; verùm etiam tacitè per voluntatem defumptas, ex conjecturis, & præsumptionibus; e. g. si ipse fundator, aut alius Patronus laicus reservaret Juspatronatus Personæ Ecclesiasticæ, codem modo natura, & qualitate quam habebat ipse Patronus Laicus tunc non intrarent Reservationes Apostolicæ, quia ipse diceretur voluisse, ut in Persona Ecclesiastica substituta Juspatronatus, circa modum illud exercendi, retineret naturam Laicalem, perinde ac si viveret, & præsentaret ipse Patronus Laicus Rot. in Romana Jurijspat. 31. Maii 1613. coram Sacrato impress. apud Vivian. par. 1. lib. 4. cap. 9. sub. num. 56. Nec obstat, quod

quod ista conditio deroget Jurisdictioni Episcopali, quia in limine fundationis potest apponi conditio, quae minuit Jura Episcopalia, *Lambertin. lib. I. par. I. qu. 9. art. I. nu. 55.*

9 Octava conditio etiam est approbanda, quia licet Canones damnent pluralitatem Beneficiorum, tamen quia id non habet perpetuam prohibitionem à Jure naturæ, sed solum à positivo, & penitus in hac parte variabili, toleranda erit lex contraria in fundatione apposita, ut docet *Lotter. de re Benefic. lib. I. quæst. 32. num. 42.*

10 Nona conditio, qua datur facultas Patrono transferendi Beneficium ab uno Altari in aliud non est contra substantiam Beneficii. Quia non est de ratione Beneficii, quod essentialiter sit infixum tali loco, cum possint plura Beneficia erigi in abstracto ad unum Altare sub diversis etiam invocationibus, ea ratione, quia Spiritualia locum non occupant *Lambertin. lib. I. par. I. art. 15. num. 2. in fine, & quæst. 6. art. I. num. 31. in fine Lotter. de re Benefic. lib. I. quæst. 2. num. 46. Rot. decif. 206. num. 6. part. 13. recen., & coram Pænæ decif. 1394. num. 6. & in Coloniæ. Canonicius 23. Junii 1704. §. Hinc non relevant coram Kaunitz., & 9. Decembris 1707. §. Præcipue coram Ansaldo.*

11 Unde cum Episcopus denegat his legibus sine causa legitima consentire, justè recurrere potest fundator ad Sacram Congregationem Concilii, quæ cogat Episcopum ad consentiendum, vel ipsamet consentiat *Lotter. de re Benefic. lib. I. q. 32. num. 18. Innocent. in Cap. in Lateranen. num. 5. de præbend. Ventrigl. in præxi par. 2. annot. I. sub num. 15. ea ratione quia cum ex dispositione legis, vel statuti in aliquo actu requiritur consensus alius, si non vult consentire, potest per Superiorum compelli, vel ipse Superior dare licentiam. Lambertin. lib. I. par. I. quæst. 9. art. I. num. 94. Rot. in Senogallien. Canonico. de Lucibis 25. Januar. 1709. §. Nullamq. coram R.P.D. Lancetta.*

12 Sacra autem Congregatio in dicta Pennen. Beneficii 13. Mij. 1713. respondit ad supradictum dubium -- *Essē approbandas omnes conditiones præter quintam, & quoad nonam esse permittendam translationem cum consensu ordinarii pro tempore, prout de Ju-*

re -- Juxta infra scriptum votum Eñi Barberini, de quo antea ipse Eminentissimus fuit ab eadem Sacra Congregatione requisitus.

Votum Eminentiss. Cardinalis Francisci Barberini in Causa Pennen. Approbationis Fundationis.

13 **N**onnullas autem ex dd. conditionibus, nempe *quarta, sexta, septima, octava*, credit Episcopus non esse admittendas tamquam rationi, Jurique, ut ipse ait, contrarias absque Pontificia dispensatione, & proinde oriri injunxit, ut desuper Apostolicum expediret beneplacitum.

Verum cum à judicio ordinarii denegantis approbationem alicujus conditionis, quæ venit admittenda, detur appellatio ad Superiorum, qui recognita irrationabilitate denegationis, supplet ejusdem consensum. Ideo Pius fundator humiles huic Sacra Congregationi preces porrexit, quatenus prædictum consensum (Si EE. VV. irrationabiliter denegatum fuisse videbitur) supplere dignentur, cumque eadem, antequam quidquam statuerent, meum votum benignè exquisierint, censeo.

Injustè Episcopum denegasse approbationem quartæ conditionis, & sextæ, quæ in idem coincidit, in quibus respectivè disponitur, Beneficiatum teneri solummodo ad recitationem officii Beatæ Mariæ, sub fundamento, quod recitatio Divini officii sit de substantia Beneficii; cum hoc, juxta commune Canonistarum axioma; detur propter officium.

Quia licet de substantia Beneficii sit, ut illud detur propter officium, attamen sub nomine *Officii* non veniunt tantummodo horæ Canonicae, prout continentur, & dispositæ reperiuntur in Bréviaario Romano, quas Officium Divinum nuncupamus, sed venit quodcumque spirituale munus circa servitium Ecclesiæ, & Cultum Altaris, ut egregie explicat Suarez de Relig. tit. de Relig. Can. cap. 18. de obligat. rect. offic. ex vi benef. num. 3. ibi -- *Cum dicimus, Beneficium dari propter officium sub nomine officii comprehenditur, quodlibet spirituale ministerium, seu servitium Ecclesiæ, sub quo officio multa alia includuntur præter recitationem horarum Canonis-*

nonicarum, ut ministratio Sacramentorum, Prædicatio verbi Dei, ministerium Altaris, & spirituale Regimen Ecclesiæ, & similia. Ideoque nomen illud Officii, propter quod dari dicitur Beneficium, accipi debet in suo sensu proprio, & latino, itaut idem sit, ac dicere Beneficium dari propter munus, & exercitium aliquod, quod proprium sit vita Clericalis Professoribus, non verò, ut sub eo nomine intelligantur solummodo horæ Canonicae, quas vulgariter, & minus propriè officium vocamus. Et proinde erit quidem contra substantiam Beneficii illud fundare absque ullo onere, seu Censu Ecclesiastico circa modum aliquem orandi, laudesque Deo fundendi, ab Ecclesia approbatum, nil verò obesse videtur, quin à piis Fundatoribus in limine foundationis apponi nequeat solum onus recitationis Officii Beatae Virginis ab Ecclesia approbati, & quod recitandum induxit S. Pius Quintus, possidentibus Pensiones Ecclesiasticas, quas non distingui à Beneficiis permulti opinarunt, cùm obligatus ad illud recitandum dici non possit habere Beneficium absque ullo officio, ut supra notavi.

Injustè pariter se gessit, quoad denegationem approbationis secundæ conditionis, in qua disponitur, ut super eo Beneficio nulla reservatio, affectio, aut devolutio cadere possit, asserendo, id derogare juribus Episcoporum ob denegatam devolutionem.

Quia cùm nullus Doctor negare audiat, Fundatorem in limine foundationis posse præjudicare juribus Sanctæ Sedis prohibendo affectiones, & reservationes tam provenientes ex regulis Cancelleriarie, quam ex corpore juris clausas in præjudicium Papæ, & Datarie Apostolice, multò fortius præjudicare poterit juri Episcoporum prohibendo devolutionem.

Ratio autem, ob quam aliqui opinantur, prohiberi non posse devolutions, non est præjudicium juri Episcopaliū, prout censet noster Ordinarius, sed præjudicium Divini Cultus ob dictas vacationes Beneficiorum, que accideri possent, prohibitis devolutionibus.

Verum hac ratione non obstante, receptius est licere fundatoribus devolutionem prohibere eo fundamento, quia

licet eadem prohibeat, non per hoc censetur prohibita termini prefixio, quod facere poterit Ordinarius, quotiescumque prospexerit, Patronum serotinè nimis, & oscitanter differre præsentationem, qua præfixione permissa, cessat præjudicium Divini Cultus, & longevæ vacationis, ut per Card. de Luca de jurepatronatus dis. 64. num. 14. Piton. discept. Eccl. p. pag. 143. n. 40.

Eadem injustitia laborat denegatio approbationis octavæ conditionis, in qua disponitur, ut beneficium fundatum non causet pluralitatem, seu incompatibilitatem, respectu aliorum Beneficiorum, quæ ab ejusdem Possessore etiam sub eodem teatō obtineri possint.

Licet enim dicta conditio sit contra iuris dispositionem, attamen non per hoc erat rejicienda, cùm nil frequentius per ora Canonistarum volaret, quām fundatores posse conditiones apponere, etiam juri contrarias, & proinde hoc solum, quod dicta conditio juri canonico adversetur, non efficit, ut veniat cæco modo rejicienda, nisi etiam sit contra substantiam Beneficii, ut de hujusmodi conditio ne asserit Card. Seraphin. decis. 612. n. 4.

Quinta verò conditio, quam libens admisit Episcopus mihi, prout jacet, admittenda non videtur, aut saltē declaratio ne aliqua indigere; In ea enim disponitur, ut Beneficiatus de fructibus præfati Beneficii disponere possit, ac si essent fructus Patrimoniales.

Si enim hujusmodi conditio intelligitur intrā meram fructuum necessariorum pro congrua Beneficiati sustentatione, ultero veniret approbanda, at si etiam intellegireretur de fructibus dictam congruam sustentationem exuberantibus, eadē conditio, tamquam contra substantiam Beneficii non veniret admittenda. Cū enim post fundatum beneficium, ejusdem dōs unā cum fructibus Deo donata dicantur, sicutque Patrimonium Pauperum, non potest Beneficiatus, qui usuario, seu usufructuario æquiparatur de iis ultra mēnsuram propriæ sustentationis pro libito disponere, sed eos indispensabiliter tradere debet Pauperibus, qui corundem sunt Domini: Alias enim repugnaret, quod Fundator donans Deo, & Pauperibus bona, quæ pro Beneficiis do-

te

te assignat, quodve eorumdem fructus in usus prophanos converti posse permittere. Et ita &c.

Potest etiam Fundator Beneficii quamplura alia pacta, & conditiones in limine fundationis apponere, quorum nonnulla saltēm principaliora ad materiam hujus *Canonis* hīc enumerare congruum duxi.

14. Potest enim apponere legem. Primò ut Præsentatus, & obtinens Beneficium non possit in eadem Ecclesia aliud officium retinere, & ista lex est servanda, ut resolvit Sacra Congregatio Concilii in Cæsaraugustana Portionum 22. Martii 1687.

15. Secundò, quod si Summus Pontifex, vel Ordinarius loci, seu quivis alias potestatem habens occasione vacationis in Curia, vel ex alio capite reservaverit sibi beneficium, non teneatur Patronus eo casu solvere fructus, uti hujusmodi lex, seu conditio apposita legitur in una *Faffen. Beneficii*, ubi vacante Beneficio apud Sedem per obitum ultimi Possessoris, ad instantiam Eminentissimi Barberini destinatum fuit Antonio Josepho Rotæ Consanguineo unius ex Compatronis, sed cum fundationis dispositio opponi videatur prædictæ destinationi Beneficii rei examen à Dataria, ad Sacram Congregationem Concilii remissum fuit, ubi proposito dubio -- *An supplicatio signanda sit cum derogatione dictæ fundationis, praesertim circa suspensionem fructuum* -- Responsum fuit ab eadem Sacra Congregatione 14. Junii 1681. -- non esse signandam --

16. Tertiò. Fundator in limine fundationis Ecclesiæ Parochialis, aut Cathedralis potest sibi reservare jus nominandi Prædicatorem in eadem Ecclesia, nec turbari debet à quasi possessione illum nominandi. Nec præsentatus debet rigidè examinari causa illum rejiciendi, ut resolutum fuisse à Sacra Congregatione Concilii testatur *Pignattell. consult. 216. n. 56. tom. 4.*

17. Quartò. Potest apponere conditionem, quod præsentari debeat ad Beneficium Patronale aliquis de familia ipsius, sed apponendo hanc conditionem non censetur voluisse sibi ligare manus, quoad præsentationes ab ipsomet faciendas, itaut non possit extraneum præsentare *Rot. dec. 756. par. 2. rec. & in Ilcien. Beneficii 2. Julii 1706. S. Quia in ordine cor. bo:me:Kaunitz.*
Pars II.

18. Quintò. Fundator Ecclesiæ Collegiatæ potest in limine fundationis apponere conditionem retinendi in suo servitio aliquem ex Canonis dictæ Ecclesiæ, maximè si sit persona Illustris, & in dignitate constituta, quod non posset si in limine fundationis hujusmodi conditionem non apponeret, ut fuit resolutum à Sacra Congregatione Concilii in Seguntina 20. Februarii 1593. lib. 7. pag. 93. tergo.

19. Sextò. Fundator Ecclesiæ Collegiatæ in limine fundationis potest sibi reservare jus concedendi in ea Cappellas, Sepulturas, ac jura sepeliendi juxta resolutionem Sacrae Congregationis Concilii in Seguntina 3. Novembris 1594. lib. 8. decret. pag. 70.

20. Septimò. Fundator potest in limine fundationis beneficii apponere conditionem, ut illud sit exemptum ab omnibus oneribus, quæ conditio si sit approbata ab Ordinario, beneficium non tenetur contribuere Seminario, ut resolvit Sacra Congregatio Concilii in Corduben. 17. . . . 1653.

21. Octavò. Fundator potest apponere in limine fundationis Beneficii conditionem, ut præsentetur ad illud Clericum primæ Tonsuræ; Quo casu præsentari non potest Clericus minor 14. annorum, si fundatio fuerit facta post Concilium, secùs si antea, ut fuit resolutum ab eadem Sacra Congregatione Concilii in Mutinen. Beneficiorum 19. Septembris 1682. & in Faretrana 18. Decembris 1659. & in Salernitana 24. Martii 1604. lib. 10. decret. pag. 81. & in Ualentina 6. Aprilis 1606. lib. 10. decret. pag. 149. Quia præsumitur, Testatorem, quoad ætatem se conformare voluisse Concilio Tridentino; Doctores verò, qui firmant ad Beneficium jurispatronatus præsentari posse Clericum septennem loquuntur in terminis quando Fundator expressit minorem ætatem, vel quando Beneficium creatum fuit ante Concilium.

22. Nondò. Fundator in limine fundationis beneficii potest apponere conditionem, quod præsentatus ad illud examinari non debeat, quo casu dicta conditio intelligenda venit, quatenus aliunde constet præsentatum esse alias idoneum, ut resolvit Sacra Congregatio Concilii in Sarisnaten. 17. Novembris 1649. relat.

Sss per

per Monacell. formul. for. Eccles. par. 2. tit. 15. formul. 1. num. 13. vers. Et si disponeret.

23 Decimò. Fundator potest in limine fundationis apponere conditionem, ut Patronus præsentet vicinum seniorem tali Ecclesiæ, aut tali Domui, quo casu id intelligitur de vicinis, qui majori tempore habitarunt prope dictam Ecclesiam, aut dictam Domum. Et non de ætate senioribus; Rot. decis. 5. num. 4. par. 9. tom. 1. recent.

24 Undecimò. Potest Fundator in limine fundationis apponere legem, quod quando derogatur juripatronatus, Provisus Apostolicus non obtineat aliquos fructus Card. de Luca de jurepat. disc. 74. n. 8.

25 Duodecimo. Potest Fundator in limine fundationis apponere conditionem, habendi sedem intrâ Presbyterium, & Chorum, necnon sibi reservare jus sepulturae in Ecclesia, ut dixi Part. I. Can. I. & II. Cas. I. num. 5. & seq. & Cas. II. num. 8.

26 Decimo tertio. Fundator in limine fundationis potest apponere pactum, ut juspatronatus non transmittatur ad hæredes extraneos. Lamberlin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quæst. 9. art. 1. num. 4. Rot. decis. 73. num. 3. coram Pan.

27 Decimo quartò. Fundator jurispatratus potest in limine fundationis apponere conditionem, ut prædecessor eligat sibi successorem in Beneficio, etiam nulla sequuta Ordinarii institutione, dummodo electio, seu præsentatio sit facienda per personam Ecclesiasticam, Lamberlin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quæst. 9. art. 1. nu. 70. & art. 3. in princip. Rot. decis. 530. num. 3. par. 1. rec.

28 Decimo quintò. Fundator post Concilium non potest reservare institutionem, seu collationem Beneficiorum inferiori Collatori etiam de consensu Episcopi, ut caveretur in Concilio Tridentino sess. 14. cap. 12. de reform. Autoritates vero, quæ exaduerso allegari possunt, scilicet, quod reservatio collationis inferiori Collatori, excluso Episcopo valeat, si Episcopus consentit, juxta Barbos. de offic. Episcopi allegat. 72. num. 187. procedunt pro beneficiis erectis ante Concilium, ut docet Conrad. prax. benefic. cap. 3. num. 26. S. Unde, & resolvit Sacra Congregatio Concilii in Burgen. juris instituendi 20. Decembbris 1687.

29 Decimo sexto. Fundator in limine fundationis Beneficii potest apponere conditionem præsentandi, aut constituendi Procuratorem ad præsentandum ad Beneficium vacaturum, Garz. de Benefic. par. 10. cap. 1. Card. de Luca de jurepatronat. discurs. 64. Vivian. eod. tract. lib. 5. par. 2. cap. 6. num. 13. Rot. decis. 530. nu. 2. par. 1. recen. & in Ilcinèn. Beneficij 2. Julii 1706. §. Nec obstat coram R.P.D. Kaunitz. Clausulam tamen de constituendo Procuratorem, ut Patronum præsentet, existimavit Sacra Congregatio Concilii in Pistorien. 6. Junii 1600. & 17. Julii ejusdem anni lib. 9. decret. pag. 90. & 94. ter. esse omnino delendam, & loco illius subrogari hanc posse, quod liceat Patrono una vice tantum cedere juspatronatus, ut ipse præsentari possit.

30 Decimo septimo. Cappellania primo loco fundata in una Ecclesia à Fundatore, non potest per eum in testamento relinquiri, ut transferatur ad aliam Ecclesiam, ut resolvit Sacra Congregatio Concilii in Militen. Cappellaniæ 1. Decembbris 1696. ubi concessa à Fundatrice PP. S. Dominici facultate transferendi Cappellaniam ad propriam eorum Ecclesiam fuit disputatum -- An liceat eisdem PP. transferre dictam Cappellaniam ad eorum Ecclesiam in casu &c. Responsum fuit -- negative.

31 Decimo octauo. Fundator in limine fundationis Canonicatus in Cathedrali potest apponere conditionem, ut ad eum præsentetur sibi proximior, etiamsi sit infans; dummodo interveniat consensus Episcopi; quia licet prædicta conditio repugnet Sacris Canonibus, & Tridentinæ Synodi decretis, tamen potest illam apponere, cum ei permittatur à jure in limine erectionis adjicere leges sibi bene visas, etiam dispositioni juris contrarias, juxta Lotter. de re benef. lib. 1. q. 32. n. 17. Rot. in Alexandrina jurispatratus 4. Decembbris 1699. §. Verum tamen, & §. Quapropter coram Eño de la Tremoille, & dixi superius nu. 1.; secus si non interveniret consensus Episcopi, ut fuit resolutum à Sac. Rota in Senogallien. Canonicatus de Luchis 25. Januar. 1709. coram R. P. D. Lancetta §. Non attenta, confirmata 23. Iunii 1710. coram R.P.D. Aldrovando.

32 Decimo nono. Fundator potest apponere conditionem, ut vacante beneficio præ-

- præsentetur ad illud Sacerdos , aut Clericus alicujus familie . Rot. in Barchino-
nen. Beneficii 2. Decembbris 1701. coram
clar. me. Emo Caprara .
- 33 Vigesimè . Fundator in limine funda-
tionis potest apponere conditionem , ut
Rector Beneficii faciat oblationem ipsi ,
aut ejus successoribus . Amostaz. de caus.
piis lib. 5. cap. 7. num. 45.
- 34 Vigesimo primò . potest in limine funda-
tionis adjicere conditionem , ut circa
alienationem honorum in utilitatem be-
neficii non requiratur consensus Episco-
pi . Rot. in Asten. Prioratus super pertinen-
tia 20. Martii 1709. §. Siquidem coram
R.P.D. Aldrovando .
- 35 Vigesimo secundò . Potest etiam ap-
ponere conditionem , ut habens duo be-
neficia simplicia præsentari possit ad ter-
tium . Barbo. ad Concil. sess. 24. de reform.
cap. 17. num. 8.
- 36 Vigesimo tertio . Fundator in limine
fundationis reservando juspatronatus fa-
vore alicujus non potest apponere condi-
tionem , ut si ille fiat Religiosus , nominet
invito Prælato . Lezzan. in Summ. quæst.
Regul. tom. I. par. 2. cap. 11. num. 10.
- 37 Vigesimo quartò . Fundator in limine
fundationis de consensu Episcopi potest
reservare servitutem prospectus , seu quod
Ecclesia habeat portam , qua transitus
habeatur in domum contiguam Patroni ,
& quod ex ejus domo in eam prospectus ,
seu fenestra aperiatur . Card. de Luc. de
servitut. disc. 16. num. 5. Monacell. formul.
legal. formul. 10. tit. 6. num. 18. tom. I. Pau-
lut. dissert. 23. art. 2. num. 102.
- 38 Vigesimo quintò . Fundator in limine
fundationis , aut dotationis beneficij non
potest apponere pactum , & conditionem
de consensu Episcopi , ut beneficium sibi
conferatur , aut cum reservatione præsen-
tandi seipsum ; quia fundare , & dotare
beneficium cum hoc pacto est simonia-
cum , juxta Text. in cap. Tua nos de Simon.
ibique Fagnan. num. 3. & seqq.
- 39 Vigesimo sextò . Potest Fundator in
limine fundationis sibi reservare faculta-
tem variandi Instrumentum fundationis
in totum , vel in parte , unum , aut plures
Patronos sustituendo ; qua stante faculta-
te sibi reservata permisum est ei ex inter-
vallo tollere , & adjicere quascumque
substitutiones sibi benevisas , & de Patro-
Pars II.
- natu aliter disponere , cùm similis reser-
vatio perinde habeatur ac quædam pro-
rogatio perfectionis fundationis , & con-
ditio actus suspensiva usque ad novam de-
clarationem , quæ ubicumque postea eman-
avit ad primum actum fundationis re-
trotrahitur , & cum ipsa fundatione sub-
stantiatur . Corrad. in prax. benef. lib. 2.
cap. 10. num. 150. & seq. Rot. in Vaden. Ca-
nonicatus 30. Junii 1704. §. final. coram
bo. me. Molines , & optimè in Vicen. jurispatri-
tronatus 28. Februar. 1715. §. Sed quatenus
etiam de hac effectiva descendencia , co-
ram R.P.D. Crispo .
- 40 Vigesimo septimo . Potest Fundator in
limine fundationis Canonicatus , aut Be-
neficii apponere conditionem , ut ad illud
præsentari possit etiam infans , & hujus-
modi conditio est ab Ordinario appro-
banda , quia non est illicita , aut turpis ,
aut impossibilis , aut contra substantiam
beneficij , sed est omnino licita , & per Sa-
cros Canones permissa in limine funda-
tionis . Lotter. de re benef. lib. 1. q. 32. n. 19.
34. & seqq. Adden. ad Pamphil. decis. 54.
num. 8. Rot. decis. 194. per tot. par. 2. & in
Montis Regalis jurispatronatus 7. Maii
1708. §. Progre diendo coram R. P. D. An-
saldo . Nec est contra dispositionem Sac.
Concilii Tridentini ; quia hoc non se in-
tromittit ubi resistit lex fundationis . Bar-
bo. ad Concil. sess. 25. cap. 6. num. 7. de re-
form. Rot. decis. 399. nu. 5. & seq. par. 13.
recent.
- 41 Vigesimo octavò . Potest apponere
conditionem , quod Patronus præsentet
cum consilio alicujus , quo casu Patronus
tenetur requirere illius consilium , illud
que debito tempore expectare , aliás si
præsentaret , dicto consilio non requisi-
to , præsentatio esset nulla , non tenetur
tamen Patronus illud sequi , Abb. in cap.
cum veteri de elect. num. 12. ibi -- Prout regu-
lariter in actibus , qui debent expediri
cum consilio alicujus , ille est requirendus , &
debito tempore expectandus , itaut attus sit
nullus eodem consilio non petito -- Gratian
discept. Eccles. cap. 122. num. 27. ibi -- Quod.
Executor , qui debet exequi cum consilio
Guardiani , non tenetur sequi consilium il-
lius , quod est verissimum , quamvis teneatur
ipsum requirere .
- 42 Vigesimo nonò . In limine redotatio-
nis , aut restaurationis Ecclesiæ Parochia-

lis apponi non possunt conditiones, quòd redditus assignati revertantur ad Patronum, casu quo recuperentur bona ad Ecclesiam spectantia: & quod Patronus possit augere, & minuere stipendum, & numerum Vicecuratorum, ut fuit resolutum à Sac. Congregatione Concilii *in Taurinen. reservationis juris patronatus 12. Aprilis 1687.*

43 Trigesimo. Potest apponere Fundator conditionem, quod beneficium patronale conferri non possit habenti alterum beneficium; & hoc casu si præsentetur ad illud habens alterum beneficium, præsentatio est nulla. *Barbos. lib. 3. vot. de iis. 132. num. 1. & seqq. Rot. in Gerunden. Beneficii 3. Junii 1712. §. Minimè coram R. P. D. Falconerio.*

44 Trigesimo primò. Potest in limine erectionis Collegiatæ apponere conditionem, ut Primæ Dignitati concedatur indulsum utendi Insigniis Pontificalibus; Quod indulsum ad preces Fundatoris est concedendum. *Corrad. in prax. benef. lib. 2. cap. 14. à num. 1. ad 36. R. P. D. meus Petra in Comment. ad Constat. Apost. 6. Vrbani IV. n. 7. tom. 3. pag. mibi 328.*

45 Trigesimo secundò. Potest apponere in limine foundationis Canonicatus in Ecclesia Cathedrali, aut Collegiata paœta, & conditiones, quòd illius Possessor vocetur supranumerarius, quòd vocem in Capitulo, præcedentiam super Canonicos primæ erectionis, atque participationem emolumentorum, quæ à piis Christi fidelibus Capitulo relinqui contigissent, necnon mortuariorum, ac processionum ullo tempore prætendere non valeat, & quòd teneatur pro ejus rata ad expensas concurrere, quæ conditiones, & paœta si fuerint admissa per antiquos Canonicos, & per longum tempus observata; sunt etiam in posterum servanda, non obstante, quòd Ordinarium testetur, quòd erexit, & collatio prædicti Canonicatus facta fuerit à suis Prædecessoribus absque ulla ex præfatis conditionibus; & consequenter, quòd istæ subsistere non possint, maximè quia Ecclesiæ cultum diminuerent, dum Canonicus nulla distributio num spe alleœtus illius servitium negligeret; ut in simili casu resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii *in Nepesna Canonicatum 1. Decembbris 1703.*

46 Trigesimo tertio. Fundans Cappellam in Ecclesia Cathedrali potest apponere conditionem, quod singulis diebus etiam solemnibus recitetur in dicta Cappella à Presbyteris, seu Mansionariis parvum Officium S. Crucis, & Canonici, dummodo recitatio fiat post expleta Divina in Choro Ecclesiæ; impedire non possunt appositionem hujus conditionis; seu recitationem hujusmodi Officii, juxta resolutionem Sac. Congregationis Concilii in Januen, pī onoris 16. Novembris 1715. ubi proposito dubio -- *An Canonici Collegiatæ Ecclesiæ S. Mariae Vinearum Januen. Diœcessis possint prohibere Presbyteris de Massa ejusdem Ecclesiæ recitationem Officii parvi S. Crucis in Cappella Sanctissimi Crucifixi dictæ Ecclesiæ?* -- Responsum fuit -- *Negativè dummodo recitatio fiat post expleta Divina in Choro Ecclesiæ.* --

47 Trigesimo quartò. Potest etiam in limine foundationis adjicere Canonicatui, onus Organistæ; Licet enim Episcopus etiam per viam Statuti perpetui, & cum consensu Capituli non possit post foundationem Canonicatus adjicere ei onus Organistæ; potest tamen id fieri per Fundatorem in limine foundationis, ut tuerit *Tondut. quest. benef. par. 2. cap. 3. §. 7. n. 10. & seqq.*

ARGUMENTUM.

An Patronus in actu nominationis possit imponere Cappellano nova onera, & conditiones?

SUMMARIUM.

- 1 Patronus in actu nominationis non potest imponere Cappellano nova onera, & conditiones: *Nec Cappellanus tenetur ista adimplere. Amplia, ut num. 2., & 3.*
- 4 Antecessor præjudicare non potest Successori.

CASUS IV.

C Asum hic expono in Sac. Congregatione Concilii disputatum *in Tudertina Cappellania 12. Martii 1718*, dum studebam apud R. P. D. Prosperum de Lambertinis, Virum quidem ingenii claritate perspicuum, loquendi gratia copiosè dotatum de sanguine Cæsaris Lambertini Episcopi Insulani omnium in materia jurispa-

rispatronatus scribentium Magistri, qui tractatum illum de jurepatronatus nunquam satis commendabilem edidit, & nunc meritissimum ejusdem Sac. Congregationis Secretarium, & R.P.D. mei Ansidei Successorem. Casus igitur ita se habebat.

Anno 1686. Confratres Societatis Beatissimæ Virginis de Lilio Terra Aquaspartæ diocesis Tudertina post factam nonnullorum bonorum assignationem, Cappellaniam perpetuam instituerunt, reservando sibi metiis suis nominandi, sive presentandi, & onere Cappellano imposito celebrandi certum numerum Missarum, & alias quoddam sacras functiones pro Confraternitate peragendi, & pro prima vice in Cappellanum perpetuum nominaverunt Clericum Stephanum Gentilem, qui cum dictam Cappellaniam liberè resignaverit in ea ad præsentationem eorumdem Confratrum die 18. Julii 1701. institutus fuit ab Episcopo Clericus Lucius Antonius Moscatelius, qui pariter post lapsum non ullorum annorum Cappellaniæ renuntiavit. Facta autem nova nominatione à Confratribus in Persona Clerici Cajetani Corsetti in actu hujus nominationis superaddiderunt Cappellano non nulla alia onera, & signanter audiendi Confessiones Confratribus, & sororum, adepta per supradictum Clericum Corsetti possessione Cappellaniæ fuit ab eodem excitata prætentio, se videlicet non teneri nisi ad onera in fundatione expressa; Unde inter cætera propositum fuit dubium -- *An Clericus Cajetanus Corsetti teneatur ad onera de novo apposita in nominatione de se facta à Confratribus, & non memorata in Fundatione.*

1 Cui respondendum sentiebam negativè. Etenim Patronus post fundationem Beneficii non potest apponere, & superaddere Beneficiato, aut Cappellano nova onera, nec iste tenetur illa adimplere, juxta Glos. in cap. Cūm dilectus verb. constituto de confuetud., Lambtin. de jurepatr. lib. I. par. 2. qu. 4. art. 4. n. 2. Corrad. in prax. benef. lib. 2. cap. 10. num. 150., & 160. Et ita resolutum fuit ab eadem Sac. Congregatione in dicta Tudertina Cappellania ubi supra ad primum.

2 Quod procedit etiam si eadem nomi-

natio cum dictis novis oneribus, aut conditionibus fuisset admissa, & approbata ab Ordinario; adhuc Cappellanus, aut Beneficiatus non teneretur hujusmodi onera, & conditiones adimpleri. Siquidem & si causa efficiens jurispatronatus sit ipsa approbatio Ordinarii, quando tamen Cappellania, aut Beneficium est jam in esse deducatum, & Ordinarii assensu autorizatum, à littera fundationis amplius reddi non permititur, nec novas qualitates ab eodem Ordinario, vel ab ejus Vicario Generali denuò super imponi né Fideles à Beneficiorum fundatione retrahantur, Fagan. in cap. conquerente n. 24., & seqq. de Cleric. non resid., Vivian. de jurepatron. par. I. lib. 3. cap. 8. n. 6., Card. de Luc. de benefic. disc. 96. n. 7.; Pignatell. consultation. III. n. 17. to. 9. Rot. in Farfen. Canonicius 11. Decembris 1711. §. Ad effectum & §. Cujus quidem coram R.P.D. Crispo, & pluries resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii, signanter in Sarnen. 3. Julii 1690. lib. 40. decret. pag. 340., & in Asten. Cappellaniæ 14. Februarii 1699. fol. 57. lib. 59. decret.

3 Immo idem Cappellanus, aut Beneficiatus non teneretur hujusmodi oneribus & conditionibus de novo super impositis satisfacere, etiam si hæc in antecedentibus vacationibus fuissent ab ejus Antecessoribus acceptata, quia isti non habebant jus obligandi se, suosque Successores, eisque irrogandi ullum præjudicium Oldrad. conf. 226. n. 1. Rot. dec. 452. n. 35. coram Bich., ac proinde unusquisque horum non tenetur ad relevationem promissionis facti Antecessoris, qualiscumque fuerit, Ancharan. conf. 34. nu. 11. Rota decis. 494. n. 13. p. 18. to. 2. rec.

Et ita resolutum fuit à sacerdicia Sac. Congregatione Concilii in Florentina 12. Martii 1718. ubi non obstante, quod Rector cuiusdam Cappellaniæ se subjecerit oneribus celebrandi bis Missas in hebdomada, faciendo quolibet anno Festivitatem Sanctorum Francisci, & Hieronymi cum impensa scutorum trium, & faciendo unum Officium Defunctorum, à Vicario Generali impositis, tamen quia repertum fuit hæc onera non fuisse apposita in limite fundationis dictum fuit, successorem in dicta Cappellania non teneri adimplere eadem onera.

ARGU-

ARGUMENTUM.

Legato Dotum jam instituto an Episcopus possit adjicere conditionem quod Personæ nominandæ frequentaverint Doctrinam Christianam, & an possit prohibere habentibus jus nominandi, nè nominent Personas sibi dependentes, & Familiares?

SUMMARIUM.

- 1 *Ad Episcopum ex officio spectat curare ut omnes Fidei rudimenta sciant.*
- 2 *Episcopus an possit imponere Legato pio novas conditiones; & onera, quæ non sint ei præjudicialia? & num. 5.*
- 3 *Episcopus Legato Dotum imponere non potest de novo conditionem; ut Personæ nominandæ frequentarerint Doctrinam Christianam, & quare? vide ibi.*
- 4 *Papa nunquam intendit præjudicare Patronis, aut passim vocatis ad Beneficia, & ad alia opera pia.*
- 5 *Episcopus hortari potest habentes jus nominandi puellas, ad Legatum Dotum, ut potius nominent puellas, quæ frequentaverint Doctrinam Christianam, quam illas, quæ tales Doctrinam non frequentaverint.*
- 7 *Episcopus proibere non potest habentibus jus nominandi ad Dotes nè nominent puellas sibi dependentes, & familiares.*

CASUS V.

Quidam Testator in ultimo, quo decessit elogio reliquit omnia ejus bona cuidam Congregationi Nobilium, ut ex eorum fructibus distribuerentur quolibet anno quatuor dotes favore quatuor puerarum propriæ Patriæ, quæ sint pauperes, honestæ, & bonæ famæ, reservando jus nominandi pueras ad hujusmodi Dotes, eidem Congregationi, Episcopus autem in actu visitationis in distribuendis hisce Dotibus duas voluit apponere conditiones nimirum quod Personæ nominandæ frequentaverint Doctrinam Christianam; & quod concurrentibus puellis existentibus, & quæ exiterunt in actuali, servitio illarum Personarum habentium votum in distributione dotum, hujusmodi Personæ abstineri debeant pro ea vice à

præstatione suffragii sub poena nullitatis actus. Sed cum has conditiones observare recuset præfata Congregatio in distributione dd. Dotum, hinc duo queruntur.

Primo: *An Episcopus in distributione Dotum per Congregationem facienda, possit adjicere conditionem, quod puellæ nominandæ frequentaverint Doctrinam Christianam?*

Secundo: *An idem Episcopus possit prohibere Personis ejusdem Congregationis habentibus jus votandi in distributione dotum nè prætent votum, casu quo concurrent puellæ ab ipsis dependentes, aut quæ sunt, & fuerunt in eorum actuali servitio sub poena nullitatis actus.*

I. Et prima facie respondendum videtur ad primum dubium affirmativè, quia spectat ad Episcopum ex officio curare, ut omnes Fidei rudimenta sciant, ut earite doceantur, ac explicentur, & ad hoc exequendum Curatos Animarum specialiter compellere unde ex officio poterat Episcopus requirere in pueris nominandis ad supradictas Dotes qualitatem frequentationis Doctrinæ Christianæ juxta Text. in cap. Ante Baptismum de consecrat. diffl. 3. concil. Trident. cap. 4. sess. 24. de reform. Barbos. de offic., & potest. Episcopi alleg. 76. num. 37.

Nec adversatur quod versemur in casu Legati Dotum jam fundati, & instituti à Testatore absque requisito frequentationis Doctrinæ Christianæ, ac proinde non posse videtur Episcopus post fundationem præfati Legati jam factam, apponere hujusmodi conditionem; Quoniam distinguendum est inter novas conditiones, & pacta præjudicialia, & onerosa Ecclesiæ, & Legato pio, & inter novas conditiones, & pacta non præjudicialia, sed utilia Ecclesiæ, aut Legato pio. Licet enim prima apponi non possint à Fundatore, tamen secunda apponi valet post fundationem; adeoque cum supradicta conditio frequentationis Doctrinæ Christianæ non sit præjudicialis, imò utilis Legato Dotum, sequitur quod potuerit Episcopus illam apponere post ejusdem Legati fundationem. *Roc. de curt. de furepat. verb. Pro eo q. 13. num. 29. ibi -- Ego in hoc puncto credo dicendum quod si novæ conditiones, vel nova pacta sint præjudicialia Ecclesia Patronata, & illi onerosa*

sa,

sa, tunc non possint apponi post fuudationem s̄ autem sint uilia Ecclesiæ, vel non præjudicialia, & tunc fieri possint, quia nibilest, quod repugnet --

3 Verum hoc non obstante censeo dicendum, non posse Episcopum imponere huic legato dotium prædictam conditionem; hæc enim est præjudicialis tum habenti jus nominandi activum, tum habenti jus nominandi passivum ad has dotes. Et quidem est præjudicialis habenti jus nominandi activum; quia ejus vigore Congregatio non haberet amplius amplam, & liberam facultatem sibi tributam à Testatore nominandi quascumque Puellas de ejus Patria: Dummodo sint Pauperes, honestæ, & bonæ famæ; Sed esset adstricta nominare solum illas Puellas, quæ frequentaverint Doctrinam Christianam; Esset etiam præjudicialis habenti jus nominandi passivum, quia Puellæ illæ certeroquin honestæ, pauperes, & integræ famæ, & capaces juxta voluntatem testatoris consequendi dotes; si non frequentaverint Doctrinam Christianam, ratione hujus conditionis arcerentur à consecutione hujusmodi legati; adeoque dicta conditio, huic legato jam instituto, adjici, & apponi non potest ab Episcopo nè fideles retrahantur ab operibus piis; ob quam rationem: si ipse met Summus Pontifex nunquam intendit præjudicare Patronis, aut passivè vocatis ad beneficia, aut alia opera pia ad tradita per *Lotter. de re benef. lib. 2. quæst. 51. num. 38. & seq. Rof. de execut. liter. Apostolic. cap. 5. n. 177.* & aliás penè *Rot. in Urgellen. Beneficii, seu Canonicatus 22. Junii 1716. §. Subreptionis coram R.P.D. Herrera.* Multo minus Episcopus, & alius inferior poterit præjudicare eisdem Patronis, aut passivè vocatis, & adjicere legatis jam institutis nova onera, & conditiones juxta *Bald. in l. unica §. Accedit in fin. cod. de rei ux. act. ibi -- qui non apponit alia pacta in initio, in conventione, non potest postea illa apponere ex post -- Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quæst. 9. art. 1. num. 51.*

5 Non obstat, quod sæpedicta conditio frequentationis Doctrina Christianæ non sit præjudicialis, immò sit utilis Legato Dotium, & consequenter capax ut de novo apponi possit ab Episcopo; juxta autoritatem *Rocch. de Curt. in contrarium*

relat., qui Doctrina hujus Auctoris, quod apponi potest post foundationem Ecclesiæ, institutionem legati, nova onera, & conditiones, quando ista non sunt præjudicialia Ecclesiæ, aut legato; procedit accidente consensu Fundatoris, aut Patroni; aut his instantibus, ut legenti patet; Non verò dissentientibus Patronis.

6 Poterit tamen Episcopus hortari habentes jus nominandi ad Dotes, ut potius nominent Puellas illas, quæ frequentaverint Doctrinam Christianam, quam illas, quæ tales Doctrinam non frequentaverint; quæ quidem exhortatio esset uniformi Epistolæ Pastorali Summi nostri Pontificis Clementis XI. fœliciter Regnantis die 16. Martii 1703. edita relat. per *Gennettum to. 7. suæ Theologiae fol. 377. & 381. vers. quarto;* Non verò illos, aut Puellas ab ipsis nominandas cogere multis, & poenit ad audiendam Doctrinam, ut docet *Bullar. min. in Concil. cap. 4. seff. 24. de reform. in observat. verb. teneri.*

7 Quoad secundum dubium existimo non posse Episcopum prohibere personis ejusdem Congregationis habentibus jus votandi in distributione dotium, nè præsent votum, casu quo concurrant Puellæ ab ipsis dependentes, aut quæ sunt, & fuerunt in earum actuali servitio, sub poena nullitatis actus. Etenim Episcopus non potest privare aliquem proprio jure ei competente ex dispositione Testatoris, nisi concurrente justa, & rationabili causa; Nec familiaritas, & dependentia Puellarum ab ipsis potest esse rationabilis causa privandi dictas personas exercitio juris votandi pro ea vice, ex eo, quod hujusmodi familiaritas, & dependentia possit esse causa suspicionis fraudis, & murmurationis. Nam licet filius sit familiaris, & dependens à Patre, tamen Pater potest votare pro filio juxta *Text. in l. item eorum ff. quod cujusque Universitatis nomine;* Ita licet Puellæ concurrentes sint familiares, & dependentes à Patronis dictæ Congregationis non video, qua causa istæ non possint votare pro illis. Ratio autem est, quia nè præsumatur delictum, potius præsumitur elector habere præ oculis jus; & interesse publicum, quam privatum sanguinis, & amicitiae, ut expressè docet *Matta post Coccier. de caus. Concistor. seft. 22. num. 67. Rot. in Giennen.*

juris

juris votandi 9. Febr. 1705. §. Et hinc cor.
Eño Scotto.

ARGUMENTUM.

Pactum appositum in limine fundationis, quod Cappellania remaneat semper vacans, usquequo habilis ex descendantibus adveniret ad illam obtinendam, & in tali casu interim bona assignata in dotem eidem Cappellaniæ possiderentur à Patrono, approbatum ab Ordinario cum clausula -- *Quæ tamen à dispositione SS. Canonum discrepant, approbare non intendit* -- non sustinetur.

SUMMARIUM.

- 1 *Pactum appositum in limine fundationis, quod Cappellania remaneat semper vacans, usquequo habilis ex descendantibus adveniret ad illam obtinendam, & in tali casu interim bona in dotem assignata possiderentur à Patrono, non sustinetur.*
- 2 *Pactum contrarium juri approbatum ab Episcopo cum clausula -- Dummodo non sit juri contrarium -- non dicitur approbatum, sed expressè rejectum.*
- 3 *Ordinarius tempore non habili cogi non potest ad approbadas conditiones in limine fundationis.*
- 4 *Suspensio provisionis Beneficii longeva est contra naturam illius, ut sit perpetuum, quidquid sit de aliqua suspensione parvi temporis.*
- 5 *Pactum, quod Patronus recipiat fructus Beneficii, permissa diurna vacatione, non potest approbari ab Episcopo, sed requiritur approbatio Papæ.*

CASUS VI.

TItius demandavit suis hæredibus fundationem, & dotationem unius Cappellæ auctoritate Ordinarii erigendæ in titulum perpetui Beneficii Ecclesiastici cum reservatione jurispatronatus tam activi, quam passivi favore descendantium, demandans ulterius Patronis pro tempore, ut semper tenerentur præsentare Or-

dinario in Rectorem unum ex dd. descendantibus, si existeret, qui esset habilis, seu dispositus ad Clericatum, etiam minor 14. annis, hoc insuper addito -- quod non existente aliquo ex dd. descendantibus habili, seu disposito ad Clericatum, tunc dicta Cappellania remaneret semper vacans, nullo facto loco devolutioni, usquequo habilis ex eis adveniret ad illam obtinendam. Et in tali casu interim bona in dotem assignata eidem Cappellaniæ possiderentur ab ejusdem Patronis, etiam si per plures annos vacatura esset. Dummodo tamen fideliter satisficerit oneribus sèpè dictæ Cappellaniæ, & reliquum ex fructibus spectet, & approprietur ejusdem Patronis prorata singulis perinde ac si vocati essent per viam fidei commissi. Post fundatam præmisso modo dictam Cappellaniam, Ordinarius in decreto approbationis jurispatronatus, & conditum à fundatore adjectarum hanc clausulam addidit -- quæ tamen à dispositione Sacrorum Canonum discrepant, approbare non intendit.

Per obitum ultimi Cappellani factus est casus à Fundatore provisus, dum unus ex compatrionis unicum habet filium in ætate triennali, & sic insufficiente ad obtinendum Clericatum. Unde insurrexit difficultas, an debeat fieri locus vacacioni, & perceptioni fructuum Cappellaniæ per Patronos juxta pactum à Testatore impositum, ac proinde queritur, an sit suspendenda provisio dicti Beneficii, seu Cappellaniæ, donec infans vocatus à Testatore perveniat ad legitimam ætatem, concessâ interim administratione bonorum, & perceptione fructuum ad formam præfatæ dispositionis.

1 Studens apud R.P.D. meum Petra in una Florentina jurispatronatus, ubi si similis casus agitabatur, respondendum sentiebam negativè, quia pactum prædictum est contra jus, tum quia importat vacationem Beneficii per longum tempus, tum etiam quia Laici Patroni obtinerent fructus spirituales Beneficii, libi appropriantes, quod reliquum erit, celebratis Missis, quod neutiquam à Sacris Canonibus est permisum, Concilio Tridentino præsertim contrarium disponente *eff. 22. cap. 11. de reform. Card. de Luca de jure pat. disc. 20. n. 12., & disc. 93. n. 2.*, Et Ordinarius 2 in limine fundationis expressè cavit non inten-

ARGUMENTUM.

Apposita lege in fundatione Archipresbyteratus in Ecclesia Cathedrali erecti, ut Archipresbyter teneatur exercere Curam Animarum, an ipse Archipresbyter vigore hujus legis teneatur etiam ad explicationem Verbi Dei in diebus Dominicis?

- 3 Non obstat, quod Ordinarius cogi potuerit ad approbandam in limine fundationis conditionem prædictam, quia hoc forsan obtinere potuisset tempore habili sed cum non fuerit effectivè coactus, quin Patroni permisserit ipsam fundationem, & deinde institutionem fieri juxta formam præscriptam; Ideo non est amplius locus penitentiae, & non est attendendum, quod fieri potuerit, sed quid factum fuit, ut dixit, *Rota in Asten. Prioratus 7. Decembbris 1708. §. Nihilque coram Aldrovando.*

Verum rationabile non videtur dictum pactum, quodd induceret vacabilitatem Beneficii per plures annos, qui possent esse etiam 40., quia deberet remanere vacans Beneficium, donec esset spes, ut adveniret, aliquis descendens habilis, quæ suspensio tam longæva est contra naturam Beneficii, & destruit substantiam ejus, ut sit perpetuum *Card. de Luca disc. 93. n.2. de jurepat.*, & quidquid sit de aliqua suspensione parvi temporis, idem denegat in diuturna vacatione *Piton. meus Praceptor. discept. 62. n.40. verific. Ego tamen.* Et quodd recipient Patroni fructus Beneficii permissa diuturna vacatione, non videtur pactum rationabile, saltè ut possit approbari ab Episcopo, sed requiritur approbatio Papæ, *Rot. de cisi. 194. p.2. rec.*

Ut etiam resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Pennen. Beneficii superius relata Cas. I.

Eadem verò Sac. Congregatio in dicta Florentina jurispatronatus die 24. Januarii 1711. distulit resolutionem hujus dubii.

SUMMARIUM.

- 1 *Formalis prædicatio in Cathedrali, licet non spectet ad Parochum, sed ad Episcopum; Ad Parochum tamen spectat explicatio verbi Dei? & num. 3.*
- 2 *Archipresbyter Ecclesie Cathedralis habens annexam curam Animarum tenetur inter Missarum Solemnia ad explicationem Uerbi Dei, diebus Dominicis, & alii festi vis.*

CASUS VII.

TItius fundavit, ac dotavit in Ecclesia Cathedrali Archipresbyteratum cum reservatione Juris patronatus favoris suorum descendantium, ea lege, & pacto apposito, ut Archipresbyter teneatur exercere curam Animarum; queritur an Archipresbyter stante hujusmodi legi teneatur in Cathedrali inter Missarum solemnia diebus Dominicis ad explicationem Verbi Dei?

1 Respondeo affirmative, quia cum dictus Archipresbyter vigore præfatae legis fundationis habeat annexam in Cathedrali curam Animarum dicitur Parochus, ac proinde licet ad ipsum non spectet formalis prædicatio in Cathedrali, cum haec pertineat ad Episcopum, spectat tamen explicatio Verbi Dei, juxta dispositiōnēm *Text. in Clementin. Dudum de sepultur.*, ibique *Vitalin. num. 7.*

Et ita resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Tusculana explicatio Verbi Dei 29. Julii 1713., ubi expositum fuit, quod Provicarius Generalis Tusculi sub pecuniaria multa locis Piis applicanda, sedulo monuit Andream Brescianum Archipresbyterum Cathedralis Ecclesie, ut memor Parochialis officii, rationisque, qua Deo obstringitur, diebus

Ttt

bus Festivis, vel saltēm Dominicis minime prætermitteret pabulum Verbi Dei, ovibus suis exhibere juxta præscriptum Apostolicæ visitationis, & Synodaliū constitutionum. Verū enim verò præfatus Archipresbyter ab hujusmodi præcepto appellationem interposuit ad Sacram Congregationem Visitationis, remissaque subinde hujusmodi causa in EE. PP. confessū decidenda, in præsentiarum Promotor Fiscalis contendit, quòd sibi tantū blandiatur Archipresbyter, qui explicationem Divini Verbi subire recusat; Eodem tamen pro hujusmodi libertate declamante, & præsertim sub obtenu, quòd licet in cæteris Ecclesiis tam Urbicis, quam Dœcesis, Parochi teneantur plebem in lege Domini erudire, in Cathedrali tamen Ecclesia id munus obire debeat Episcopus, vel per se, vel per alios idoneos substitutos, quatenus legitimo detineatur impedimento. Unde proposito Dubio -- *An Archipresbyter Cathedralis Ecclesiae Tuscoli teneatur inter Missarum solemnia ad explicationem Verbi Dei diebus Dominicis, & aliis Festivis -- Respondit -- Affirmative, & amplius --*

² Et ita ego etiam sentiebam studens in in hac causa tum attenta dispositione Synodali id expressè fanciente, tum attentā dispositione Juris communis, juxta quam prædicandi officium spectat ad Rectores Parochiarum, & Curatos in eorum Ecclesiis, in quibus curam habent Animarum juxta Clementinam Dudum §. Hujusmodi de Sepult., ibique Vitalin. num. 7. Abbas in cap. Quod. Det timorem de Stat. Monachorum Surd. conf. 25. num. 10. Rot. decif. 234. num. 41. part. 6. recen., & juxta Tridentinum Cap. 2. sess. 5. de reformat., cap. 8. sess. 22. de Sacrific. Missar. Barbos. ad Concil. cap. 7. sess. 24. de reformat. num. 2.

³ Non obstat, quòd munus prædicandi propriè, & præcipue ad Episcopum pertineat juxta Tridentinum *Sess. 5. de Reformat. cap. 2., & sess. 24. cap. 4., Monachell. form. 8. tit. 13. num. 2. tom. 2.*; Adeoque ipse in Cathedrali, & non Archipresbyter inter Missarum solemnia teneatur ad explicationem Verbi Dei; Quia onus prædicandi, quod incumbit Episcopo, non restringitur ad Cathedralem à Concilio Tridentino, sed est respectu

totius Dioecesis, *Fælin. in cap. Excommunicamus de heretic. num. 4. tom. 3.* Unde cùm in Ecclesia Cathedrali Tuscoli adsit cura Animarum specialiter annexa Archipresbytero, hic in dicta Ecclesia debet prædicare *Abb. in cap. inter cætera num. 1. de offic. Judic. Ordin. Pignattell. consult. 151. num. 11. tom. 10.*; Et Episcopus non nisi post illum, & in defectum illius; Exemplo Gubernatoris Navis, qui post aliorum sermones, ac sententias de eo, quid orta tempestate faciendum esse videatur in Navi, postremus sententiam suam dicit approbando, aut reprobando aliorum Judicia, cui tandem parere oportet, nec aliter Episcopus, qui Gubernator est Ecclesiæ, loqui debet, non quasi obtinens postremas partes, sed quasi omnium primus, post quam Presbyteri dixerint, ipse approbare, aut reprobare, illorum dicta, quasi superior debet juxta documentum S. Clementis lib. 2. conf. *Apostol. C. 57.*, ubi dum Sanctus agit de Episcopis, & Presbyteris ait -- *Deinde hortentur Populum Presbyteri non omnes simul, sed singulariter, & postremus eorum Episcopus -- Ut refert, Gonzal. in cap. Inter cætera de offic. Judic. ordin. num. 12.*

ARGUMENTUM.

Quando in dispositione Testatoris fit mentio de pluribus oneribus Missarum; An omnia Bona ibi relicta habeant annexa dicta onera?

SUMMARIUM.

¹ *Bona stabilia, de quibus fit mentio in Testamento si non habent annexum onus Missarum, nec Loca Montium, que veniunt sub nomine stabilium, habebunt annexum hujusmodi onus.*

CASUS VIII.

Q Vidam instituit hæredem Monasterium PP. Theatinorum S. Andreæ de Valle in Urbe sequentibus verbis: *Instituisco mio Erede universale, e particolare sopra tutti li miei Beni stabili, & annue, entrate, che posiedo, il Monastero de PP. Teatini di S. Andrea della Valle di detta Città di Roma &c. e specialmente stanno sottoposti dd. Beni alla sodisfazione di scudi ot-* ^{to}

to l'anno per la celebrazione di Messe &c. E perche detti Benistabili vò bò posseduti con qualche scrupolo, lascio al detto Monastero tutte l'altre consistenti in cinque, ò sei Luoghi di Monti &c. siccome ogn'altra cosa, che egli terrà nel mio &c. di tutte l'altre robbe, che io lascio à detti PP. prego li medesimi a farmi la Carità di riceversele per Sacrificii destinati alla Cappella dell' Anime del Purgatorio situata nella Chiesa di detto loro Monastero in suffraggio delle dette Anime del Purgatorio, e mia.

Quo casu quæritur: An loca Montium relicta dd. Patribus Theatinis subjaceant oneri Missarum celebrandarum in Cappella Animarum Purgantium eorum Ecclesia?

Respondeo: Negativè, quia dd. loca non sunt comprehenduntur in prima Institutione omnium stabilium, & introitum annorum, dum ipsa veniunt sub nomine stabilium, & anni redditus Card. de Luca de Regal. disc. 43. num. 12., Rot. decis. 66. num. 10. coram Royas. Unde sicuti Bonastabilia, de quibus fit mentio in prima institutione non habet annexum onus Missarum in Cappella Animarum Purgantium dictæ Ecclesia, sed solùm habent annexum onus scutorum octo pro tot Missis, ita nec dd. Loca Montium; Solùm hujusmodi onus Missarum in dicta Cappella habent alia res, quæ relinquuntur dd. Patribus in secunda Institutione ibi -- Di tutte l'altre robbe, che io lascio &c.

Et ita fuit resolutum à Sacra Congregatione in Romana oneris Missarum 20. Februarii 1712., per quam resolutionem fuerunt revocatæ resolutiones prius habitæ in eadem causa 24. Maii 1710., & 18. Julii 1711.

ARGUMENTUM.

Erecto Beneficio in Ecclesia Cathedrali, & apposito onere Beneficiato celebrandi Missas, & Divina Officia, ac inserviendi, & residendi in Ecclesia, an Beneficium sit residentialie?

SUMMARIUM.

- 1 Residentia est triplex.
 - 2 Promotus ad Canonicatum, aut ad Parochiam tenetur per se ipsum, & non per substitutum inservire; & num. 3.
- Pars II.

- 4 Beneficium simplex de jure communi residentiam requirit.
- 5 Beneficium simplex ex generali consuetudine non est residentialie; Sed limita, ut num. 14.
- 6 Onus celebrationis Missarum injunctum beneficio non reddit illud residentialie.
- 7 Per se facere quis dicitur, qui per alium facit; Intellige, ut num. 15.
- 8 Verbum inservire, an inferat per necessè residentiam?
- 9 Residentialia an, & quando differat ab intercessione; & quid sit residere, & quid interessere. Vide ibi, & num. 16.
- 10 Beneficium ex quibus conjecturis, & circumstantiis probetur, quod sit residentialie. Vide ibi, & num. 11. 12. & 13.

C A S U S I X.

Fundatum fuit à quodam pio Testatore auctoritate Ordinarii Beneficium A. in quadam Ecclesia Cathedrali cum reservatione jurispatronatus favore sui Fratris ejusque descendantium, & cum onere, quod Beneficiatus, sive Capellanus presentandus, & instituendus sit Sacerdos jam ordinatus, qui singulis diebus, justo impedimento cessante celebrare teneatur, & debeat Missas, & Divina Officia, ac inservire, & residere in dicta Ecclesia Cathedrali. Quæritur an hujusmodi Beneficium sit formaliter, & cum effectu residentialie?

- 1 Triplic est species residentiæ; Alia enim est continua, & præcisa sub privatione Tituli, si Beneficiatus continuo non residet; Alia non continua, sed in certis temporibus; Alia continua, sed tantum causativa, sub sola privatione fructuum, casu quo Beneficiatus negligat residere, juxta Innocen. Joan. Andr. Butr. Imol. in cap. final. d e Cleric. non resid. quos sequitur Gonzal. ad Regul. 8. Cancell. Gloss. 15. num. 20. Rot. decis. 483. num. 1. par. 1. recent. & in Pampilonen. Beneficii de Allo 13. Febr. 1705. §. Ad effectum coram bo. me. R.P.D. Caffarello, & in Augustana Canoniciatus Provinciae Moguntinae 14. Martii 1710. §. Præmisso coram bo. me. Molines. Hinc Beneficium de quo agitur videtur nulla ex his residentiæ speciebus qualificatum; Etenim ipsum non est aliqua Dignitas, Personatus, aut Præbenda in Cathedrali, vel Collegiata ercta, quæ est

Ttt 2 resi-

residentialis saltē causativē ; & cui promotus ad illam tenetur per se ipsum , & non per substitutum inservire, juxta Concilium Tridentinum *seqq.* 24. de reform. cap. 12. Neque est aliqua Ecclesia Parochialis ; quæ est præcisè residentialis , & cui Parochus ; nisi sit annexa Dignitati , aut præbendæ ; per se ipsum , non autem per Vicarium tenetur deservire , juxta Text. in cap. Extirpandæ §. Qui verò de Præben. & Dignit. ibi -- Qui verò Parochiale habet Ecclesiam non per Vicarium , sed per ipsum illi deserviat in ordine , quem ipius Ecclesia cura requirit -- sed est purum simplex Beneficium , quod licet de jure communi residentiam requirat juxta Text. in cap. quia nonnulli de Cleric. non resid. , ubi statuitur conferri Ecclesiam , aut ministerium Ecclesiasticum illi soli personæ , quæ possit residere in loco , & per se ipsam , & non per substitutum proprium officium adimplere , ibi -- Cū igitur Ecclesia , vel Ecclesiasticum Ministerium committi debuerit , talis ad hoc persona queratur , quæ residere in loco , & curam ejus per se ipsam valeat exercere -- Gonzal. in cap. relatum de Cleric. non resid. num. 12. Fagnan. in cap. conquerente de Cleric. non resid. num. 2. Navar. conf. 7. de Cleric. non resid. num. 2. Lotter. de re benef. lib. 3. q. 27. num. 8. Garz. de benef. par. 3. cap. 2. num. 1. tamen ex generali , & communi consuetudine non est residentialis ; Garz. ubi supra num. 3. Fagnan. ubi supra num. 4. de Marin. resol. lib. 1. cap. 107. num. 3. Card. de Luc. de benef. disc. 47. num. 14. Rot. decis. 639. num. 5. coram Seraph. & dec. 825. num. 2. coram Merlin.

Nec hujusmodi residentia in hoc Beneficio deduci valet , ex eo quod Fundator imposuerit onus Beneficiato celebrandi Missas , & Divina Officia ; celebratio namque Missarum apta non est concludere hanc residentiam , ut expressè tenuunt Barbos. de offic. & potest. Episcopi par. 2. alleg. 24. num. 44. Card. de Luc. de benef. disc. 58. num. 2. Rot. in Auguſtana Canonico-tatus Provincie Moguntinae 14. Martii 1710. §. Quo verò coram bon. mem. Molines Decano . Ea ratione , quia cum idem Fundator non adstrinxerit dictum Beneficiatum ad obeunda præfata munia per se ipsum , ille poterit per alium ea adimplere dum propriè , & verè per se facere quis

dicatur , qui per alium facit juxta regulam qui per altum de regul. jur. in 6. Sicut eadem residentia argui minimè potest ex quo Fundator voluerit , quod Beneficiatus inserviat Ecclesia ; quia cum verbum inservire sit referibile ad servitium celebrationis Missarum , non infert perneceſſe residentiam , maximè si concurreret tennitas reddituum beneficii , ut optimè animadvertisit Card. de Luc. de benef. disc. 58. num. 7. & seqq.

Neque eamdem residentiam formalem importare videntur alia verba Fundatoris nimirum , quod Beneficiatus resideat in dicta Ecclesia Cathedrali ; Siquidem verbum Residere non importat residentiam formalem , & cum effectu , seu interessentiam , cum aliud sit residere , & aliud interesse ; residere namque est habitare in loco , ubi adest Ecclesia ; interesse verò est esse præsentem in Ecclesia , quando Divina celebrantur , & simul exhibere ministerium celebrationi . Cassador. decis. unic. de Cleric. non resid. num. 5. Piton. discept. Eccles. I. num. 7. Rub. in annot. ad dec. 576. n. 139. par. 4. tom. 3. rec.

Sed re melius persensa , & verbis foundationis serio consideratis contrarium verius de jure existimo . Quamplures namque concurrunt circumstantiae , & conjecturæ suadentes Beneficium hoc esse residentialis , & quidem residentia formalis , & cum effectu . Prima siquidem est illa , quod Beneficium sit à Testatore fundatum in Ecclesia Cathedrali ; ex quo arguitur illud esse residentialis , & quod Beneficiatus teneatur inservire per se ipsum , & non per substitutum Ecclesia . Ratio est , quia cum omnia Beneficia , Canonici , & Præbendæ in Cathedralibus sint residentialia , Fundator erigendo Beneficium in Ecclesia Cathedrali præsumitur voluisse illud esse uniforme aliis Beneficiis ejusdem Cathedralis , juxta Fagnan. in cap. ut Abbates num. 105. vers. fin autem , Card. de Luc. de Benef. disc. 58. num. 3. & seqq. Rot. in Monasterien. Canoniciatus 6. Decembris 1706. §. Quibus coram R.P.D. Lancetta .

Secunda circumstantia est , quia idem Testator disposuit , quod Beneficiatus debet celebrare Divina Officia , celebrare autem Divina Officia in Ecclesia Cathedrali , idem est ac inservire choro ; ac proinde

inde voluit Beneficium esse residentiale, dum quando Beneficiatus, aut Cappellanus habet annexum servitium chori in Cathedrali, vel Collegiata, tunc Beneficium, sive Cappellania dicitur residentialis; ut resolutum fuisse à Sac. Congregatione Concilii in Ferrarien. 4. Decembbris 1627. testatur Barbos. ad Concil. sess. 7. de reform. cap. 4. num. 10. ibi -- Cappellanus in Ecclesia Cathedrali tenetur ad residentiam, stante fundatione sua Cappella cum onere quarundam Missarum, & inserviendi in choro.

12 Tertia circumstantia est, quia voluit, quod Beneficiatus inserviat Ecclesiae; hæc namque circumstantia requirens servitium Ecclesiae Cathedralis, reddit Beneficium residentiale, ut docent Fagnan. in cap. ut Abbates num. 89. 91. & seqq. Rot. decis. 399. num. 2. & 5. coram Merlin., & resolutum fuisse ab eadem Sac. Congregatione Concilii in Viterbien. 11. Januarii 1620. affirmat idem met Barbos. in Summ. Apostolic. decis. in verb. Cappellanus n. 13. ibi -- Cappellanus per se ipsum tenetur inservire Divinis, posita institutione Cappellæ infra scripti tenoris -- Qui quidem Cappellanus teneatnr, & obligatus sit qualibet hebdomada dicere in ipsa Ecclesia pro remissione peccatorum Testatoris duas Missas, & deservire Ecclesiae in Divinis.

13 Quarta denique circumstantia est, quod ipse Testator ultra praedicta demandavit etiam, quod Beneficiatus residet in dicta Ecclesia Cathedrali. Fundatores autem secundum vulgarem modum loquendi nomine residentiae intelligunt residentiam personalem, seu quod Beneficiatus per se ipsum, & non per substitutum celebret Divina Officia; ut testantur Navar. cons. 7. de Cleric. non resid. num. 1. Fagnan. in cap. conquerente de Cleric. non resid. num. 21. & in cap. Ut Abbates de stat. , & qualit. num. 101.

14 His positis respondendo ad ea, quæ in contrarium objiciebantur, non obstat, quod ex generali consuetudine Beneficia simplicia residentiam non requirant, quia non procedit nisi aliud sit inductum iure speciali, seu nisi voluntas Fundatoris, aliter expressæ, vel tacite disponat. Fagnan. in cap. Conquerente de Cleric. non resid. num. 4. Card. de Luc. de Benef. disc. 58. num. 2.

Contrariae vero animadversiones evertere nequam valent præfatas circumstantias suadentes residentialitatem personalem Beneficii; Quoniam, quod Fundator in actu, quo injunxit Beneficiato onus celebrationis Divinorum Officiorum, & servitii Ecclesie, eum non adstrinxerit ad illud obeundum per se ipsum; non proinde sequitur, quod idem Beneficiatus possit dictum onus adimplere per alium, 15 juxta Regulam: Qui per alium &c. etenim Regula haec in casu præsenti, ubi requisitum fuit servitium personale actu, & electa fuit industria Personæ, limitatur, & non habet locum, ut optimè considerat Gonzal. in cap. Relatum de Cleric. non resid. num. 14.

16 Quod autem aliud sit residere, & aliud interesse, adeoque ex quo Fundator voluerit Beneficiatum residere in Ecclesia Cathedrali, inferri non possit, quod voluerit etiam ei interesse absolute, & absque ulla distinctione non subsistit; Distinguendum est igitur inter verbum Residere simpliciter prolatum, & verbum Residere ploratum cum addito, nimirum in Ecclesia. Ac insuper distinguendum est, inter Verbum Residere in Ecclesia secundum se sumptum; & Verbum Residere in Ecclesia unitum cum altero Verbo, & Divina Officia celebrare; Licet aliud sit Residere simpliciter sumptum, & aliud interesse, ex auctoritatibus superius in contrarium relatis §. Neque; ac etiam licet aliud sit Residere in Ecclesia, & aliud interesse; cum dari possit casus, quod quis residet in Ecclesia, & tamen quod non intersit Divinis Officiis, ut esset e. g. Si quis permaneret in Ecclesia confabulando cum Amicis; aut audiendo Confessiones, docendo Doctrinam Christianam, aut celebrando Missam privatam tempore Divinorum, juxta Joan. Andr. in cap. Ad liberandam de Judeis. num. 2. Ventrig. in prax. annot. 19. §. 1. num. 8. Piton. discept. Eccles. 1. num. 26. Tamen Residere in Ecclesia unitum cum altero Verbo; Et Divina Officia celebrare; prout est casus noster, ubi Fundator jussit Beneficiatum non solum residere in Ecclesia Cathedrali, sed etiam ibidem Divina Officia celebrare; idem est ac interesse Divinis Officiis; & talis residentialia non differt ab interessentia, sed intelligitur cum effectu, videlicet quod

quod Beneficiatus per se obeat Divina Officia juxta Doctrinam Hoffien. in cap. Ad Liberandam de Judæis sub. num. 1. Ego etiam, quem sequuntur ibidem Anan. num. 13. Felin. num. 6. Fagnan. in cap. conquerente de Cleric. non resid. num. 14. Antonell. de loco legal. cap. 13. q. 5. num. 37.

Et ita me studeste apud R. P. D. meum Petra in similibus terminis resolutum fuit à S. Congregatione Concilii in Bononien. celebrationis Missarum 1. Junii 1709. in responsione ad Primum.

ARGUMENTUM.

An Beneficium, cuius oneribus satisfieri non potest per alium, nisi in casu infirmitatis, & quod conferri potest Clerico, sit residentialie?

SUMMARIUM.

- 1 Beneficium, cuius oneribus satisfieri non potest per alium, nisi in casu infirmitatis est residentialie.
- 2 Exceptio celebrandi per alium in casu necessitatis firmat regulam incontrarium, ut nempe secluso casu necessitatis, Fundator voluerit celebrazione Missarum per se ipsum.
- 3 Cappellaniæ de jure communi residentiam requirunt.
- 4 Beneficium est residentialie, si Beneficiatus in casu absentia teneatur reportare licentiam à Superiori, & si redditus Beneficij sint valde pingues n.s.

CASUS X.

PEnè neglectum remanserat Beneficium sub invocatione S. Leonardi in loco Puechach, adeout uilla ejusdem fundationis custodiretur memoria, nullumque onerum, ac proventuum documentum superesset, propterea jam de anno 1653. Archiepiscopus Salisburgensis pro sui munere idem Beneficium restauravit, ac iterum erexit, sibi, ejusque Successoribus, reservato jure præsentandi Clericum sacerdotalem pro tempore, qui adstrictus foret Missæ Sacrificium celebrare in qualibet hebdomada, & festivis diebus, ac insuper quolibet Sabbato in arce Clingenfi: Adeout Beneficiatus (quemadmodum

legitur in fundatione) si imposterum ob indispositionem corporis, aut aliis de causis prætaetas Missas ipsem celebrare non posset, is tamen easdem sine defectu ex proprio suo marupio per alios supplere, & legi faciat. Pro dote verò hujuscem Beneficij præter domum Beneficiale, & hortulum, jam dictus Archiepiscopus assignavit annuam summam florenorum supra 300. ex Ecclesia Sancti Leonardi redditus, qui pia fidelium liberalitate sensim adauerti fuere. Profectò septemdecim ab hinc annis Beneficium hujusmodi obtinuit Bernardinus Pancherius, qui satis ejusdem oneribus perfungi pro certo habet per alium substitutum, sibi persuadens, quod nullo residentiæ onere sit gravatus. Hinc Promotor Fiscalis Curiae Archicopacalis Salisburgensis recursum habuit ad Sacram Congregationem Concilii, quatenus ipsa decernere dignaretur, jam dictum Beneficium personalis residentiæ onere esse affectum, tum quia ex lege fundationis domus Beneficialis assignatur, tum ex eo, quod in casu dumtaxat infirmitatis per alium supplere indulgeatur, ac tandem perspecta opini ejusdem Beneficij dote, & quidem idem Promotor subtexuit hujusmodi onus satiis compertum jamdudum fuisse prælibato Pancherio, qui in actu collationis præ cæteris hanc declarationem emisit -- Bernardinus Pancherius comparet, & ad factam eidem propositionem se judicialiter declaravit, primo apud collatum sibi Beneficium S. Leonardi in Puechach personaliter residere, & eidem annexas functiones ipse met peragere, secundo absque habita Superiorum licentia ab eodem nequaquam abesse, neque se absentare -- Reportata itaque Consistorii Archicopacali informatione, ac in dicto competenti termino ipsi Pancherio, ut judicio Sacra Congregationis sisteret, sub die 11. Junii 1713., relatæ fuerunt preces per Summariū, exindeque in ejusdem contumacia rescriptum prodiit -- Beneficium esse residentialie, & Ordinarius procedat ser. ser. contra Beneficiatum -- Hinc sanè excitatus sacerdictus Bernardinus Pancherius enixè contendebat, quod nullo residenti onere prægravari possit, inspecto tenore creationis Beneficij, ex qua Clericum institui posse elicetur, cæteroquin verò subdit

dit, fundatorem nil aliud cavisse, nisi quod Sacrificia omnino offerantur per Substitutum, etiam si Rector morbo vexaretur, quodve nullius momenti haberi debeat asserta declaratio ex supposita causa ab ipso in actu collationis extorta; Tandem prosequitur, quod alterius opera procul dubio uti potest in Beneficii oneribus explendis juxta expressam foundationis Indulgentiam, cum adversa prematur valutidine; Quapropter disputata fuerunt sequentia dubia:

Primò -- *An sit standum, vel recedendum à decis̄is sub die 11. Junii 1713., & quatenus in decis̄is?*

Secundò -- *An modernus Beneficiatus possit per alium supplere?*

1 Studens in hac Causa ad primum respondendum sentiebam -- *In decis̄is -- Quoniam Archiepiscopus Salisburgen. in nova fundatione, seu creatione Beneficii Ecclesiae Sancti Leonardi, postquam gravavit Beneficiatum diversis oneribus Missarum ibidem celebrandarum; dispossuit, quod ob indispositionem corporis, aut aliis de causis, ex quibus non valeat Beneficiatus per se ipsum praedictas Missas celebrare, possit per alium Sacerdotem supplere, & dictas Missas legi facere, ut in Instrumento foundationis ibi: Quamvis Beneficiatus in posterum ob indispositionem corporis, vel aliis de causis praedictas Missas ipse met celebrare non possit, ita tamen sine defectu easdem ex proprio suo munere, per alios suppleri, & legi faciat.*

2 *Quæ exceptio celebrandi per alium in casu necessitatis, & infirmitatis firmat regulam in contrarium, ut nempe secluso casu infirmitatis, vel alterius impedimenti voluerit Fundator celebrationem Missarum per se ipsum, ut in individuo firmavit Rota decis. 403. nu. 3. & 4. par. 12. recent.*

Et quamvis contrariam opinionem tenuisse videatur Sacra Congregatio 29. Maii 1649., ut in casu relato apud Pignatell. consult. 2. num. 10. tom. 2. Attamen in posterioribus decretis devenit in sententiam Sac. Rotæ, ubi supra, quod per licentiam celebrandi per alium attributam in casu impedimenti, Cappellanus sit adstrictus celebrare per se ipsum extra casum infirmitatis, vel impedimenti, ut ex resolutione 18. Decembris 1688. relata

apud Monacell. Inform. for. Eccles. par. 2. tit. 13. formul. 2. num. 55. In qua opinione perseveravit in Romana Cappellaniarum, 16. Martii 1709. ubi agebatur de casu, quo Fundator dixerat -- *Quali Cappellani voglio che siano tenuti a celebrare ogni giorno in detta Cappella la Messa, ed essendo impediti detti Cappellani di non potere celebrare dette Messe quotidiane, voglio, e mi contento, che possano farle celebrare da altri Sacerdoti a loro arbitrio -- Et Sacra Congregatio resolvit -- Cappellanias esse residentialias.*

3 Et hæc fuisse videtur voluntas prædicti Archiepiscopi fundatoris, quia conformatur cum assistentia juris communis, juxta quam etiam simplices Cappellaniæ residentiam requirunt, ut tradunt Lotter. de re benefic. lib. 3. quæst. 27. num. 8. Amobaz. de caus. pitts lib. 3. cap. 11. num. 1. Panimoll. decis. 130. num. 15. Garz. de benef. par. 3. cap. 2. num. 1. Ideoque facienda est interpretatio, per quam fiat redditus ad jus commune, dum Beneficia simplicia ex consuetudine tantum residentiam non requirunt, Lotter. ubi proximè num. 9. Garz. ubi supra num. 3. Piton. discept. Eccles. 4. num. 3.

4 Eoque magis prædictum Beneficiū videtur esse residentialē, quia Beneficiatus juxta ejus obligationem, si cogeretur abesse propter urgentiam alicuius negotii, reportare tenetur licentiam à Superiori; Cū in residentia solūm præcisa requiratur hujusmodi licentia, juxta Tridentin. sess. 23. cap. 1. de reformat. ibique Barbos. num. 66. & seqq. Garz. de Benefic. par. 3. cap. 2. n. 34.

5 Reflectendo insuper, quod redditus prædicti Beneficii sunt valde pingues, quod est potissimum argumentum arguendi residentialitatem Cappellaniæ, ut in puncto Gonzal. in cap. conquerente num. 2. de Cleric. non resid.

Ad secundum *Affirmativè*, quia ex ipsa lege foundationis expressè habetur, quod Beneficiatus ob indispositionem corporis, vel aliis de causis potest per alium supplere; Unde cū modernus Beneficiatus pluribus afficiatur corporis indispositionibus, & attentis præsentibus bellis sit subjectus continuis incommodis militum, seu aliorum malorum hominum, ut ex depositionibus Medici, & alterius Testis,

sis, sequitur, quod possit per Substitutum supplere.

Et ita resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Salisburgen. Residen-
tiæ 4. Februarii 1713.

ARGUMENTUM.

Apposito pacto in limine fundatio-
nis Canonicatus, quod Canonici
teneatur residere, & interef-
se Divinis Officiis, si non resi-
deat an, & quando amittat di-
stributiones?

SUMMARIUM.

- 1 Canonici Beneficiati, aut Portionarii in
Cathedralibus, aut Ecclesiis Collegiatis
debent residere, nec possunt abesse à re-
sidentia ultra tres menes.
- 2 Fructus Præbendarum Canonicalium con-
sistunt in duobus, scilicet in corpore ip-
sus præbendæ, & in distributionibus quo-
tidianis.
- 3 Canonicus si non resideat, nec interfit Di-
vinis Officiis eo quia est in servitio Epi-
scopi non amittit distributiones quoti-
dianas, Amplia, ut ibi, & limita, ut
ibi.
- 4 Episcopus potest assumere Canonicum ad
sui famulatum, qui ei inserviat.
- 5 Canonicus inservienti Episcopo, an, &
quando debeantur due ex tribus parti-
bus distributionum, reservata tertia
parte favore Canonicorum actu inser-
vientium.
- 6 Indultum concessum Episcopo Leodiensi, an
comprehendant non solum illos Canonicos,
quorum opera utitur in usu Regiminis
sue Diœcesis, sed etiam illos, quorum
opera utitur in quacumque functione, &
num. 8.
- 7 Dic̄tio -- Quocumque -- est tam lata, ut
suum effectum operetur necesse est, ut
comprehendant omnia.
- 9 Indultum concessum Episcopo Leodiensi suf-
fragatur Canonicis pro illius Ecclesiæ, &
Principatus assumptis ad effectum con-
sequendi distributiones quotidianas, an-
niversaria, omniaque emolumenta debita
ratione residentia, & interessentia in
Choro, nisi aliter dispositum non fuerit à
Testatoribus.

- 10 Dispositionibus Testatorum Summus Pon-
tifex derogare non solet.
- 11 Privilegium Principis decet esse manfu-
rum.
- 12 Depositiones ad proprium Commendum exa-
rata nihil probant.
- 13 Ex in observantia præcedentis Indulti fie-
ri non potest illatio ad inobservantiam,
consimilis Indulti posterioris.
- 14 Canonicus, qui non expleverunt annalem,
& strictam residentiam ad formam Sta-
tutorum propriæ Ecclesiæ, & assumpti ab
Episcopo Leodiensi pro servitio Diœcesis
non gaudent præfato Indulto, nec quoad
massam grossam, nec quoad alia emolu-
menta.
- 15 Canonicus si non resideat, nec interfit Di-
vinis Officiis eo quia sit Infirmus non
amittit distributiones quotidianas, &
n. 18, & 19.
- 16 An, & quæ infirmitas sit causa sufficiens
ad lucrandas distributiones, & n. 17.
- 17 Distributiones quotidianæ non debentur
Canonicis infirmo, si aliæ sanus non es-
set solus residere.
- 18 Infirmitas Canonicus non residentis ex qui-
bus probetur.
- 20 Episcopus an possit restringere Indultum
eximens Canonicum infirmum à residen-
tia durante infirmitate?
- 21 Ex eo, quod Canonicus infirmus transeat
ad domum vicinam, descendat, quando-
que in suum viridarium, desumi non po-
test argumentum ad possibilatem acce-
dendi ad Chorum.
- 22 Statutum, quod non est in observantia, non
est attendendum.
- 23 Indultum vacandi à Choro ex causa infir-
mitatis obtentum à Canonicis infirmo,
suffragatur pro laudemis quindenniis,
exceptis anniversariis.
- 24 Canonicus coadjuto infirmo non debentur di-
stributiones, si coadjutor sanus non inter-
fit Divinis Officiis.
- 25 Canonicus jubilatus percipit omnes distri-
butiones.
- 26 Canonicus obtainere non potest Indultum ju-
bilationis, nisi post 40. annorum servi-
tium continuè Ecclesiæ præstitum.
- 27 Jubilatio conceditur Canonicis non solum
in præmium continui laboris præstiti Ec-
clesiae spatio 40. annorum, sed etiam con-
stito de aliqua alia causa commiseratio-
nis una cum laudabili servitio, ut n. 22.

• Tem-

- 28 Tempus, quo Canonicus fuit absens à Choro ex indulto, an computari possit ad effectum obtinendi jubilationem?
- 29 Jubilatio conceditur Canonicis, qui praestit Ecclesiae continuum 40. annorum servitum, & n. 30.
- 31 Anni Coadjutoriae, an computari possint in servitio quadragenario ad effectum obtinendi Indultum jubilationis.
- 32 Indultum jubilationis suffragatur indistincte, quoad omnes distributiones.
- 33 Canonicus si non residet, nec intersit Divinis Officiis, eo quia sit carceratus, exsultatus, excommunicatus, aut suspensus iustificatus, aut detentus per vim ab aliquo non amittit distributiones quotidianas, sed intellige, ut ibi.
- 34 Canonicus impedito, aut violenter à Capitulo expulso à possessione Canonicatus debentur distributiones. Et quare? Vide n. 35.
- 36 Canonicus absens ex Privilegio, vel pro evidenti Ecclesiae utilitate, vel quia ad sit necessitas non interessendi, lucratur distributiones.
- 27 Canonicus absens ex causa Terramoto lucretur distributiones.
- 38 Canonicus, si non residet, nec intersit Divinis Officiis, eo quia nolit residere, amittit distributiones quotidianas, quae accrescent præsentibus, & interessentibus.
- 39 Canonicus non residenz primo anno privatetur dimidia parte fructuum, secundo anno omnibus fructibus, crescente autem contumacia potest cogi ad residendum per Censuras, vel privari Beneficio. Limita, ut n. 40.
- 41 Canonicus non residenz ad hoc ut privari possit dimidia parte fructuum, aut omnibus fructibus, aut Canonicatu, quid requiritur?
- 42 In personaliter citato non requiritur trina monito.
- 43 Canonicus absens, si personaliter citari non possit, quid sit agendum?

C A S U S X I.

TItius fundavit Canonicatum in primæva erectione Ecclesiae Cathedrali cum reservatione jurispatronatus favore suorum descendientium apposita lege, ut Canonicus teneatur residere, & interesse Divinis Officiis juxta morem, & consuetudinem aliorum Canoniconrum. Quæritur an si Canonicus non resideat, nec intersit Divinis Officiis amittat distributiones quotidianas.

Pars II.

- 1 Pro cuius resolutione sciendum est, quod Canonici Beneficiati, aut Portionarii in Cathedralibus, aut Ecclesiis Collegiatis Insignibus debent residere, & interesse statutis horis Divinis officiis, nec possunt abesse à residentia ultra tres menses, ita ut distributiones debeantur solis interessentibus; ii verò, qui non resident, nec intersunt ultra tres menses; non obstante quocumque statuto, & consuetudine primo anno priventur dimidia parte fructuum; secundo anno omnibus fructibus; crescente autem contumacia procedendum est ad privationem tituli juxta dispositionem Concili Tridentini *Jeff. 24. de reformat. cap. 12.* Quæ conciliaris dispositio conformatur dispositioni *Text. in cap. consuetudinem de Cleric. non residenz. in Ecclesia, vel præbenda in 6., ibique Gemin. & Monach. num. 6.*
- 2 Sciendum est etiam, quod fructus Præbendarum Canonicalium consistunt in duobus, scilicet in corpore ipsius Præbendæ, ut quando quilibet Canonicus habet certas possessiones pro sua Præbenda, & in distributionibus quotidianis, quæ dantur, vel in pecuniis, vel in Cibariis, puta pane, & vino juxta *Gloss. in dicto cap. consuetudinem verb. consuetudinem ibique Gemin. num. 1. §. Statuimus Abb. in cap. de cætero de Cleric. non residenz. quæ quotidianæ distributiones introductæ fuerunt, ut Canonici melius vacarent horis Divinis, videlicet, ut si non amore Dei, saltè cupiditate pecuniæ interessent Divinis servitiis juxta supradictam *Glossam*, ibique Monach. num. 5. Quibus præsuppositis.*

- 3 Respondeo ad quæstionem Primò: si Canonicus non residet, nec intersit Divinis Officiis juxta morem, & consuetudinem aliorum Canoniconrum, eo quia sit in servitio Episcopi, non amittit omnes distributiones quotidianas, si in istis consistant fructus Canonicatus, sed solum tertiam partem illarum juxta *Text. in cap. de cætero de Cleric. non residenz., ibique Abb. num. 1., Butr. num. 1., & 2. Anan. num. 1., dummodo Canonicus inserviens Episcopo hoc non affectaverit Anan. ubi supra num. 1.*

Et ita etiam resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Anagnina distributionum 27. Maii 1713., ubi expositum fuit, quod Episcopus Anagninus,

V u u fuxæ

sue conscientia moderatorem, ac Theologum selegit Sacerdotem Camillum Pascuccium, cui subinde Cathedralis Ecclesiae Canonicalem praebendam contulit. Quoniam vero sub anno 1710. mox dictus Pascuccius per trimestre Episcopi Lateri adhæsit in oppido Acuti, plerique ex Cunonicis in dubium revocare coeperrunt, num hujuscemodi absentia tempore lucifacere ipse possit ejusmodi praebenda proventus, qui ex quotidianis distributionibus integre constituuntur; Quare prælaudato Pascuccio ad AC. provocante super executione decreti emanati in Anagnina diei 17. Aprilis 1706., quo jam decisum perhibetur, Canonicum familiarem Episcopi in sui absentia percipere posse distributiones, amissa dumtaxat tercia parte, Capitulum, & Canonici exagerantes, resolutionem prædicatam, unica tantum Parte informante, tunc emanasse, controversiam hujusmodi ad Sacram Congregationem remiserunt.

Unde proposito dubio: *An Canonico Camillo Pascuccio Familiari, & commensali Episcopi, & per eundem in sui Theologum assumpto, & apud eundem Episcopum tempore astivo degentem in Terra Acuti debeat distributiones quotidiane, & pro qua parte?* Responsum fuit: *Affirmative amisa tertia Pars.*

In quam sententiam Ego quoque inclinabam studens in hac causa, apud R.P.D. meum Petra. Etenim Episcopus potuit assumere Canonicum Pascuccium ad sui famulatum, qui eidem interviat juxta Text. in cap. de cætero, & in cap. ad Audientiam 15. de Cleric. non resid. Et cum omnes fructus, sive redditus Ecclesiæ Cathedralis Anagninæ consistant in distributionibus quotidianis eidem Canonico debentur duæ ex tribus partibus dd. distributionum, reservata tertia parte favore Canonorum actu dictæ Ecclesiæ interventium; Fagnan. in d. cap. de cætero n. 3.. & seqq. Barbos. de offic., & potest. Episcopi alleg. 53. num. 143., ubi refert resolutionem ejusdem Sacrae Congregationis in una Compostellana 2. Julii 1633. favore familiaris, ac Magistri cubiculi illius Episcopi. Garz. de Benefic. part. 3. cap. 2. tit. de resid. Dignit. Canon. num. 351. Pignatelli. consult. 49. tom. 5., & consult. 115. num. 27. tom. 9.

Idem etiam sentiebam in una Leodien. fructuum, & distributionum 2. Decembris 1713., ubi suppliciter exponente Josepho Clemente ex Ducibus Bavariæ Episcopo, & Principe Leodiensi, quod pro impiorum dogmatum extirpatione, ac pro bono, felicique regimine Diœcesis tum locorum numero, tum Cleri Seculari, & Regularis copia undique amplissimæ, quamplurium Ecclesiasticarum Personarum opera admodum indigeret, SS. D. N. ex voto, Sacra Congregationis Concilii cum hujuscemodi Indulto cohonestare est dignatus: *Tibi ad quinquennium à data præsentium computandum dictæ Diœcesis Leodiensis opera in usu Regiminis ejusdem Diœcesis, nec non in quocumque functione, seu munere, quod te, sive uti predictæ Ecclesiæ Leodien., quoad temporalia solum, quo vero ad Spiritualia, & ab eis dependentia unâ cum coadministratore, ut præfertur, deputato, & pro tempore auctoritate Apostolica deputando Administrarem, sive uti Principem in temporalibus ratione ejusdem Ecclesiæ concernat, ubiquecumque etiam extra Diœcensem præfatum degas, uti liberè, & licite possis, ita tamen ut ex quacumque Ecclesia, sive Leodien., sive alia Civitatis, & Diœcesis hujusmodi non plures, quam duos assumas, & dummodo ipsi Canonici se criminalibus negotiis non immisceant, licentiam, & facultatem auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & impartimur, ac insuper Canonis præfatis, quod donec in muniberibus sibi per se, quoad temporalia solum, quo vero ad Spiritualia, & ab eis dependentia unâ cum Coadministrator præfato vigore præsentium impositis, fuerint occupati ab eorum respectu Ecclesiæ abesse, ac interim omnia, & singula, fructus, redditus, proventus, Jura, obventiones, ac emolumenta quacumque ac distributiones etiam quotidianas ordinarias, & extra ordinarias, & ad eos ratione suorum Canoniciatum, & Præbendarum, si in dd. Ecclesiæ respective personaliter residerent, ac Divinis Officiis assidue interessent, auctoritate præsentis, ac tenore concedimus, & indulgemus: Quoniam vero prælaudatus Episcopus, & Princeps, qui in his temporum perturbationibus extra Leodiensem Diœcensem moram trahit, jam sub die 19. Novembris 1704. Pastoris turmarum ad sui Corporis custodiæ*

diam Excubantium munus contulit Jo. Renero Berto Canonico Collegiatæ Fos-sensis ejusdem Diœcesis cùm communicatiōne Privilegiorum præmemorati Indul-ti, contingit, quòd ejusdem Collegiatæ Capitulum in dubium revocet, numquid prælibatus Canonicus in sui absentia per-cipere valeat fructus, & distributiones non secus, ac si Choro interesset. Quare juxta morem desuper informare requisi-tus, Eminentissimus Bussius tunc Nuncio ad tractum Rheni, veritatem expositorum comprobavit, propitiumque oratori votum aperuit, eo sub obtenu, quòd jam dictum Indultum Canonicis faveat in qua-cumque functione, vel munere prælauda-to Episcopo morem gerentibus; Cæterum idem Eminentis. Relator quædam Jura sibi ex parte Capituli exhibita trans-misit, quibus idem commonstrare nititur ejusdem Indulti participes tantum fieri posse Canonicos, quorum opera in nego-tiis, & Gubernio Leodiensi Diœcesis sæpedictus Episcopus, & Princeps utitur, nequidem verò id allegari posse ab orato-re, qui Pastorale munus inter militares turmas ejusdem Principis custodia addi-ctas exequitur extra præli batam Diœcesim. Unde proposito dubio: *An Indultum concessum Episcopo Leodiensi suffragetur Ca-nonico Joanni Renero Berto in casu, & ad effectum, de quo agitur.*

6 Affirmativè resolvendum dicebam quo-niam hujusmodi Indultum comprehendit non solù in illos Canonicos, quorum opera utitur Episcopus Leodien. in usu Regimi-nis suæ Diœcesis, sed etiam illos, quo-rum opera utitur in quacumque functione seu munere, & ubicumque etiam extra Diœcесim præfatam ipse degat ibi: *Tibi ad quinquennium à data præsentium compu-tandum, octo Cano nicorum diœcēs Leodiensi opera in usu Regiminis ejusdem Diœcēsis, nec non in quacumque functione, seu munere, quòd te sive uti prædicta Ec-clesia Leodien. &c. sive uti Principem in temporalibus ratione ejusdem Ecclesiæ con-cernant, ubicumque etiam extra Diœcēsim præfatam degas, uti libere, & licite possis.* Unde cùm Pontifex Indultum non re-strinxerit ad solum casum utendi opera Canonicorum eligendorum in negociis Ecclesiasticis respicientibus gubernium Ecclesiæ, sed in quocumque munere, &

Pars II.

7 functione, quæ dicto *Quocumque*, est tam lata, ut suum effectum operetur necesse est, ut comprehendat omne munus, om-nemque functionem. *Tusc. litt. D. verb. Dic̄tio conclus. 351. num. 1., & seqq., Rot. decis. 265. num. 26. coram Ottobon., & cùm dictum munus, seu functionem noti coarctaverit ad qualitatem Principis Ec-clesiastici, sed illam expressè ampliaverit ad qualitatem Principis Sæcularis. Quod etiam desumitur ex limitatione facta à Pontifice non præstandi servitium in negotiis criminalibus, ibi: *Dummodo ipsi Canonicī se criminalibus negociis non immisceant.* Quæ limitatio firmat Regulam, quòd in cæteris aliis officiis, & functio-nibus permisum fuerit Indultario uti opera Canonicorum, ob vulgaria principia, quòd exceptio firmat Regulam, quod-que censetur permisum, quòd non repe-ritur prohibitum, *Rot. decis. 606. num. 16. par. 19. tom. 2. Barbos. axiom. 178. nu. 1.* Sequitur, quòd Episcopus Leodien poterant uti opera Canonicī Joannis Reneri Berti in munere Pastoris Turmarum ad sui Corporis custodiam excubantium, ac proinde vigore præfati Indulti ei deben-tur fructus, & distributiones pro tempo-re in eo contento abessendi pro servitio Episcopi, non secus ac si Choro interes-set, ut resoluti Sacra Congregatio in Nolana Distributionum 6. Februarii 1700. tom. 5. pag. 687. num. 4.*

Præsertim quia Canonicus prædictus in-serviens pro turmis destinatis pro custo-dia ipsius Episcopi censetur inservire ipsi Diœcēsi, cui præsident, cùm Diœcēsis sit in Episcopo, & censeatur inservire Diœ-ſi, *Fagnan. in cap. de cætero num. 12. de Cleric. non refid.*

Nec agitur de præjudicio Capituli, quia cùm Episcopus Leodien habeat fa-cultatem utendi opera octo Canonicorum in usu Regiminis Diœcēsis, nec non in quacumque functione, seu munere; poterat uti opera Canonicī Reneri Berti in aliqua alia functione, & sic adhuc ei deberentur fructus, & distributiones pro tempore absentiae. Placuit tamen Sacra Congregationi contrarium definire, & re-spondere proposito dubio *Negative*; quam resolutionem confirmavit etiam die 10. Julii 1717. Eo sub motivo quòd orator non fuit assumptus ab Episcopo Leodien-

V u u 2 fi

si ad ea munera, de quibus loquitur Indultum.

Sed ponamus, quod Episcopus Leodiensis assumat octo Canonicos Diœcesis ad formam præfati Indulti. Quæro

Primò: *An hoc Indultum suffragetur eisdem Canoniciis pro servitio illius Diœcess, & Principatus assumptis ad effectum consequendi distributiones quotidianas, Anniversaria, omniaque emolumenta, quæ debentur ratione personalis residentiæ, & interessentiæ in choro, in casu &c.*

Secundò: *An Canonicus assumpti pro servitio ut supra, & qui non expleverunt annalem, & strictam residentiam ad formam Statutorum propriæ Ecclesie gaudent Indulto prædicto tam quoad massam grossam, quam quoad alia emolumenta in casu &c.*

Hujusmodi dubia disputata fuerunt in Sac. Congregatione Concilii, me studente apud R. P. D. meum Ansidæum in Leodiensi. Indulti 10. Julii 1717. Eis igitur respondendum sentiebam, prout infra

Ad primum quidem affirmativè, quan-
do aliter dispositum non fuerit à Testatoribus. Ita enim apertè suadere videtur litera Pontificii Indulti concedentis Canoniciis assumptis, & abessentibus pro servitio Diœcess, & Principatus Episcopi Leodiensis facultatem non solum percipiendi fructus Massæ Capitularis, verum etiam distributiones quotidianas, anniversaria, omniaque emolumenta, quæ debentur ratione personalis residentiæ, & interessentiæ in choro ibi -- *Ac insuper donec in muneribus vigore præsentium occupati fuerint ab eorum Ecclesiis abesse, ac interim fructus omnes &c. obventiones, & emolumenta quæcumque, ac distributiones etiam quotidianas ordinarias, & extraordinarias &c. cum ea integritate percipere valeant, cum qua persipere possent, se personaliter residerent, ac Divinis Officiis assidue interessent.* Unde, nisi obstent dispositiones Testatorum, quibus derogari non solet à Summo Pontifice, sed omnino veniunt servandæ, nè retrahantur fideles à piis operibus, Fagnan. in cap. tua nobis de testam. num. 14. Card. de Luc. de benef. disc. 95. n. 8. Præfatum Indultum suffragari debet eisdem Canoniciis ad effectum consequendi distributiones quotidianas, anniversaria, omniaque alia em-

lumenta, quæ debentur ratione personalis residentiæ, & interessentiæ in choro, cùm deceat privilegium Principis, in eis, quæ ibi determinantur, esse mansurum. Glos. in Clement. Cùm sit de censib. verb. volumus, & in similibus terminis resolutum fuit ab eadē Sac. Congregatione in Coloniensi. distributionum 8. Maii 1671.

Non obstat dicebam documenta, quæ in contrarium allegabantur, ex quibus probare contendebatur inobservantia Indulti de quo agitur, respectu distributionum, & anniversariorum in Ecclesia Leodiensi. quia in primis observabam ex non nullis eorum deduci non posse hujusmodi inobservantia, ut erant depositiones

Cleri Leodiensis, quæ cùm essent ab eo exaratae ad proprium commodum nihil probant, Card. de Luc. de donat. disc. 16. n. 3. Adden. ad Buratt. decif. 314. nu. 8. Et licet admittatur aliquo modo probari inobservantia similium Indultorum antecedenter ad præsens Indultum, de quo agitur, Episcopo Leodiensi. concessorum ex exemplis nonnullorum Canoniconum Indultiorum, qui non receperunt distributiones, & anniversaria; non obstante, quod illa vigore Indulti à propriis Capitulis petierint. Tamen hæc inobservantia antecedentium Indultorum obscurare non potest claram dispositionem præsentis Indulti, & efficere, quod illud non sit com-

prehensivum etiam distributionum, & anniversariorum; cùm ex inobservantia, & non usu præcedentis Indulti fieri non possit illatio ad inobservantiam consimilis Indulti posterioris, cui innituntur hodierni Canonici Indultarii, ad Text. in cap. porrò, & cap. recepimus, & cap. sanè de privil. Attento præcipue, quod huic inobservantiæ derogatum fuit per controversum Indultum, utpote munitum clausula derogatoria cuiuscumque contrariæ consuetudinis ibi -- *Non obstantibus &c. statutis, & consuetudinibus* -- quæ clausula tollit omnia, quæ dispositioni, in qua est apposita, obstat possunt, Barbos. de claus. claus. 82. n. 4.

14 Ad secundum verò negativè; quia Indultum comprehendit illos Canonicos, qui sunt capaces percipiendi fructus, & alia emolumenta Canonicatus, ut patet ex tenore ejusdem Indulti, in quo conceditur Canonici facultas percipiendi in

in absentia fructus, & distributiones, quas residendo perciperent; Ergo loquitur de illis Canonicis, qui residendo sunt capaces fructus percipere; Canonici autem, qui non expleverunt annalem, & strictam residentiam sunt incapaces percipiendi fructus Canonicatus, juxta Statuta propriæ Ecclesiæ, adeoque Indultum ipsos non comprehendit, nec cum sit odiosum, & contra jus commune, est ad eos extendendum in præjudicium aliorum Canonorum. *Mant. decis. 163. num. 5. Fagnan. in cap. olim de verb. signif. n. 18. & n. 26.*

Non adversatur clausula — *non obstantibus Statutis* — in eodem Indulto apposita, quia cum non fuerit facta de illis specialis mentio Summo Pontifici, per ipsam non dicitur eis derogatum. *Barbos. de claus. claus. 84. nu. 1. & 2. Fagnan. in cap. Nonnulli num. 39. de re script. Nec fuit necessarium eis derogare, quia sunt quamplurimi Canonici capaces in tot Ecclesiis Diœcesis, ex quibus valet Episcopus diligere osto Canonicos ad formam Indulti.*

Et ita resolutum fuit ab eadem Sacra Congregatione ubi supra in dicta Leodien. *Indulti.*

15 Respondeo secundò. Si Canonicus non resideat, nec intersit Divinis Officiis, eo quia sit infirmus, non amittit distributiones quotidianas, quamvis propria culpa in infirmitatem inciderit. *Gemin. in cap. consuetudinem de Cleric. non residen. in 6. §. Qui verò n. 1. Barbos. ad Concil. cap. 12. sess. 24. de reformat. num. 88. & 95. Ratio est, quia infirmus intelligitur, & fingitur Ecclesiæ deservire. Ergo si fingitur deservire Ecclesiæ, debet consequi omnes fructus, quos consequeretur, si continuò in Ecclesia resideret, dum fictio super aliquo principali trahitur ad id, quod venit in consequentiam fictionis. Et ratio ulterior est, nè duplici damno afficiatur, juxta communem regulam: *Affictio non est addenda afflictio. Monach. in dicto cap. consuetudinem num. 16. & seqq.**

16 Sic qui ad Ecclesiam se conferre non potest, quia est debilis in cruribus, seu tibiis, qui est cæcus effectus, & propter ea Missas, & Divina Officia celebrare non potest, qui podagra laborat, vel sumit medicinam, aut sanguine minuitur, qui sanitatis causa, seu alium locum pe-

tit, qui lepra, aut alio morbo contagioso cogitur ab Urbe discedere, potest distributiones quotidianas, & cætera emolumenta lucrari perinde ac si Divinis interesset. *Gemin. in dicto cap. Consuetudinem §. Quin verò, ibique Monach. Barbos. ubi supra n. 89. & seqq.*

17 Sed non omnis infirmitas est causa sufficiens ad lucrandas distributiones, sed illa, quæ est causa, propter quam non interest Divinis; Illa verò, quæ non est causa, propter quam non interest, ut quando etiam si non fuisset infirmus, non interfuerisset Divinis, non est causa sufficiens ad lucrandas distributiones. *Gemin. in d. cap. Consuetudinem §. Qui verò nu. 4., ibique Monach. num. 18. Barbos. ad Concil. d. cap. 12. sess. 24. num. 96. Et juxta resolutionem Sacrae Congregationis Concilii in Asculana 5. Junii 1706. ubi inter alia dubia proposito illo, nempe — *An distributiones quotidiane debeantur Canonicis infirmo, se alias sanus non esset solitus residere?* Responsum fuit — *negative.**

Et ita resolutum fuit ab eadem Sacra Congregatione Concilii in Mediolanen. Distributionum 4. Februarii 1713. ubi expositum fuit, quod quampluribus pressus infirmitatibus Joseph Sirtorus Canonicus Sanctæ Mariæ Scalensis sexagenario major jam sub die 15. Januarii 1707. ex benignitate Sacrae Congregationis annale indultum vacandi à servitio chori reportavit cum solitis clausulis, quod interim fructibus, & distributionibus frui possit, perinde ac si Divinis personaliter interesset. Hujuscem sanè Indulti prorogationem multoties idem Canonicus obtinuit, atque postrem sub die 10. Decembris 1709. sub his verbis — *Sacra Congregatio &c. petitam prorogationem ad triennium ab ultima die præcedentis Indulti computandum pro arbitrio, & prudentia Eminentissimi Archiepiscopi ex causa præmissa benignè Oratori impertita est.* Verum mox laudatus Præsul sub die 5. Martii subsequentis, annalem tantum prorogationem jam dicto Oratori impertitus fuit, sibi reservato jure hujusmodi Indultum protrahendi ad tempus in eo præstitum, si tamdiu infirmitates invaluerint; Cùm itaque eodem anno effluxo Capitulum autem eundem Oratorem Divinis non interessentem, nullis subinde frui posse distributionibus, idem

idem adhuc suis habitualibus languoribus affectus benignitatem EE. PP. imploravit, quatenus tam pro præterito Indulgi obtenti effectu non frustretur, quâm j̄m posterum eadem perseverante causa novam prorogationem ipsi indulgeant. Requisitus itaque desuper informare Vicarius Capitularis suprascriptorum veritatem enunciat, atque indagasse subdit, quod prælaudatus Cardinalis Archiepiscopus ideo postremam prorogationem pro uulsi anni curriculo dumtaxat executus fuit, ut obsequeretur enixis contradictionibus Capituli, quod adhuc etiam perseverat, exagerando Oratoris infirmitates non adeò continuas, & graves esse, ut eum præpediant à civili amicorum consuetudine, & quin auram captare possit in quodam ipsius viridario, proindeque nec idoneam excusationem à chori servitio præbere è certius, cùm ex Statuti dispositione nemo ex Canonis admitti debeat ad participationem distributionum, nisi in canonica pro majori anni parte residentiam fecerit; Ceterum idem ipse Relator subdit, ejusmodi Statutum exulevisse. Perspectis itaque præceteris iteratis Physicorum attestationibus super malè affecta Oratoris valetudine, humiliter idem expetiit resolutionem infrascripti dubii -- *An, & à qua die debentur distributiones?*

18 Quod affirmativè, & à die 22. Februarii 1711, per totum residuum triennii studens in hac causa respondendum sentiebam; infirmitas enim est una ex causis litteraliter expressis in cap. unico de Cleric. non residen. in 6. confirmat. à Sac. Concilio Tridentino cap. 12. sess. 24. de reform. ibique Barbos. num. 88. qua stante Canonici absentes lucrantur distributiones.

19 Quod autem Canonicum Josephum Sirturum detineat infirmitas plenè probaturum ex attestationibus Physicorum, tum ex relatione Vicarii Capitularis afferentis morbum, scilicet difficultem respirationem, febrium frequentiam, dolores hypocondriacos, ac colicis, necnon etiam paralysim, nedum perseverare, sed nullam definendi spem ostendere; quibus attestationibus multum defert Sacra Congregatio, ut in Lauretana distributionum 8. Augusti 1711. Et attenta continuatione indispositionum ejusdem Canonici, di-

stributiones ei debentur integre de jure communii in vim dicti *Textus in cap. unico de Cleric. non residen.*, & resolvit hæc Sacra Congregatio in Romana distributionum 14. Novembris 1699. tom. 5. pag. 659. num. 6. multoque magis ei debentur distributiones à die 22. Februarii 1711. cùm indultum obtinuerit ab eadem Sac. Congregatione die 7. Decembris 1709. ad triennium scilicet usque ad 7. Decembris 1712. quo stante denegari non possunt distributiones, ut resolvit Sacra Congregatio.

20 Nec Eminentissimus Archiepiscopus poterat illud restringere tantummodo ad annum, quia licet executio ejusdem Indulti fuerit commissa eidem Archiepiscopo pro ejus arbitrio, & prudentia, tamen non poterat uti hujusmodi arbitrio contra dispositionem legis eximentis à residentia Canonicum infirmum, cùque concedentis distributiones, cùm arbitrium à jure regulari debeat, *Rota coram Cavalier. decis. 11. num. 1.* adeòque durante infirmitate præfati Canonici, non poterat restringere Indultum tantummodo ad annum.

21 Non obstat, quod præfatus Canonicus à propriis mansionibus transeat ad domum vicinam, descendat quandoque in suum viridarium, quasi quod si infirmitas non impedit, quo minus valeat hæc omnia agere, neque illi per consequens accessum ad Chorum impedita possit; Quoniam cùm hujusmodi actiones fieri soleat, ut ægrotus tot, tantisque indispositionibus affictus, aliquod sublevamen quandoque sentiat, desumi non potest ab illis argumentum ad possibilitatem accedendi ad Chorum, ut in puncto respondit *Rota in una Januen. jurispatronatus impress. penes Marchesan. de Commiss. par. 1. fol. mihi 520.* immò ab onere residendi excusat, si sanitatis causa balnea, seu alium locum peteret, et si egredieretur à Civitate, ut aura salubriori uti valeat juxta Barbos. ad Concil. sess. 24. cap. 12. nu. 93. & de offic. & potest. Episcop. alleg. 53. num. 169. & de jur. Eccles. univers. lib. 3. cap. 18. num. 6.

Minusque officit certum statutum Collegiatæ statuens neminem ex Canonis admitti ad distributiones, nisi pro majori parte anni in Canonica ipsius Ecclesiæ residentiam fecerit; Etenim statutum hujusmo-

iusmodi non est hodie in observantia , prout ex confessione Canonicorum refert ipse Vicarius Capitularis ; Adeoque de illo nulla consideratio habenda est . Surd. conf. 58. num. 9. Gratian. discept. 865. num. 10.

Sicuti de facto in nulla consideratione habitum fuit à Canoniciis dictæ Collegiatæ, quando per decennium liberè consenserunt , ut præfatus Canonicus Sirturus infirmus , lucraretur suas distributiones etiam si non resideret in dicta Canonica .

23 Et si Canonicus infirmus obtineat indultum vacandi à Choro ex causa infirmitatis , illud suffragari valet pro laudemis , quindenniis , aliisque functionibus in Ecclesia peragendis , exceptis anniversariis , & in quibus diversimodè fuerit à Testatoribus dispositum , itaut in ejus absentia ex dicta causa infirmitatis lucrari debeat omnia emolumenta cuiusvis generis , & speciei , ut resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Romanajurium Canonicalium 5. Maji 1703. ubi expositum fuit , quod obtinuit die 30. Septembris anni præteriti Joannes Petrus Strada Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ SS. Celsi , & Juliani à Sacra Congregatione Indultum vacandi à servitio Chori ad biennium attento quodam incurabili morbo , quod patitur , necnon doloribus , & assiduis incommodis ab eodem provenientibus cum solitis clausulis , quod scilicet -- Interim omnes fructus , & distributiones quotidianas sui Canonicatus perciperet , non secus ac si Choro , & Divinis Officiis personaliter interesset -- Renuit autem Capitulum , & Canonicus ejusdem Ecclesie nonnulla emolumenta præfato Canonicu persolvere eo sub fundamento , quod in dicto Indulto non sint comprehensa , & signanter illa ex actibus Capitularibus provenientia , ac portionem communium , laudemii , & similium ; Unde propositis dubiis .

Primò -- An Canonicu Strada , cui ex causa infirmitatis fuit concessum indultum vacandi à Choro , aliisque Officiis Divinis , illud etiam suffragari valeat pro laudemis , quindenniis , Capitulis , actibusque Capitularibus , Anniversariis , Festivitatibus , Processionibus , ac pro quibusvis functionibus in Ecclesia peragen. , itaut lucrari debeat omnia emolumenta cuiusvis generis , & speciei ,

communia nuncupata , ac etiam virtualia , & candelas , & quatenus affirmativè .

Secundò -- An eidem Canonicu competat pro sua rata parte etiam jus accrescendi earum distributionum , & communium , que ob absentiam , vel vacationem Canonicorum interessentibus accrescunt , & à qua die supradicta omnia debeantur .

Responsum fuit ad primum -- Affirmativè etiam quoad laudemia , exceptis Anniversariis , aliisque conventionibus non fixis , & in quibus diversimodè fuerit à Testatoribus dispositum -- Ad secundum -- Affirmativè à die præsentationis Indulti .

24 Sed si Coadjutor sanus non inter sit Divinis Officiis , distributiones non debentur Canonicu Coadjuto infirmo , juxta resolutionem Sac. Congregationis Concilii in dicta Asculana 5. Junii 1706. ubi proposito dubio -- An debeantur Canonicis Coadiutis infirmis distributiones , si Coadjutores sani non interveniunt -- responsum fuit -- Negativè , & amplius .

25 Respondeo tertio . Si Canonicus non resideat , nec inter sit Divinis Officiis , eo quia sit jubilatus , non amittit , sed percipit omnes distributiones , ac si personaliter resideret .

26 Sed Canonicus obtinere non potest Indultum jubilationis , nisi post 40. annorum servitium continuò Ecclesia præstatum , ut pluries resolvit Sacra Congregatio Concilii in Aversana 20. Martii 1700. & in Tranen. jubilationis 13. Januarii 1703. & in Ripana jubilationis 29. Novembris 1710. in Romana jubilationis 6. Auguſti 1712. , ubi expositum fuit , quod ab anno usque 1669. Præbendam Canonicalem in Ecclesia SS. Celsi , & Juliani obtinuit Joannes Petrus Strada , eique exactissimum impendisse servitium afferit ad annum usque 1702. , quo exinde tempore , cum incisionem passus Choro sistere nequiret , ab EE. PP. benignitate reportavit biennale Indultum vacationis cum clausula -- Et interim omnes fructus , & distributiones quotidianas sui Canonicatus percipere , non secus , ac si Choro , & Divinis Officiis personaliter interesset -- quod sane eadem perseverante , quinimo in dies exacerbante infirmitatis causa dictus Canonicus jubilationis Indultum demissè exposcit , autem quadragesimum curriculum jam absolvisse , computatis tri-

ginta

ginta tribus annis, quibus assiduum Ecclesiae servitium persolvit cum aliis post reportatum saepedictum Indultum effluxis. Super quibus Oratoris precibus requisitus Eminentissimus Urbis Vicarius animadvertisit quadraginta plusquam annos exactos esse, quo Orator Canonicalem præbendam obtinuit, ceterum de servitii assiduitate sibi nequaquam constare subdit.

Unde proposito dubio -- *An Oratoris precibus sit annuendum* -- responsum fuit -- *Negative, & amplius* --

27 Et ita Ego etiam sentiebam studens in hac Causa, quoniam jubilatio conceditur Canonico in præmium continui laboris præstiti Ecclesiae spatio 40. annorum -- *Ad instar militis Veterani, qui tamdiu inservit, nullo munere personali detentus post labores suos perenni quiete perfruatur* -- sunt verba *Text. in l. i. C. de Veter. lib. 12.* juxta supradictas resolutiones Congregationis Concilii.

Canonicus autem Strada servierit Ecclesiae S. Celsi solùm spatio 33. annorum, nec constat de laudabili, & continuo servitio toto hoc tempore ex libris Ecclesiae juxta relationem Eminentissimi Vicarii.

Non obstat, quod ab anno 1695. usque ad 1702. & sic spatio septem annorum, obtinuerit Indultum, per quod dispensatus fuit à Choro, aliusque Divinis Officiis, & interim omnes fructus, & distributiones quotidianas sui Canonicatus percipere valeret non secus, ac si *ei* verè, & personaliter interesset; Quia tempus illud septem annorum, quo idem Canonicus Strada fuit absens à Choro ex Indulto, computari non potest ad effectum obtinendi jubilationem. Ratio est, quia Indultum prædictum concessum à Papa Canonico solùm ad effectum percipiendi distributiones, non potest extendi ad alium effectum scilicet computandi annos absentiae pro obtinenda jubilatione. *Sabell. summ. divers. §. Privilegium tom. 3. n. 1. §. Et quod Tuscb. conclus. 734. litt. P. num. 7.*

29 Si verò Canonicus continuum 40. annorum Ecclesiae præstiterit servitium conceditur ipsi Indultum jubilationis, ut fuit concessum à Sac. Congregatione Concilii in Bergomen. jubilationis 8. Augusti 1716. cuidam Martino Antonio Guerrini

Canonico Subdiaconali Cathedralis Ecclesiae, qui de consensu Capituli petiit Indultum jubilationis exponens, quod ipse inchoaverit servitium dictæ Ecclesiae uti Coadjutor Canonici Antonii ejus Patrui die 4. Novembris 1675. defuncto verò Coadjuto die 19. Januar. 1684. uti Principalis à dicta die continuaverit integrum servitium usque ad mensem Octobris 1705., à quo tempore ob habituales infirmitates ab Ordinario approbatas singulis annis à Sac. Congregatione Indultum obtinuerit vacandi à servitio Chori pro horis Matutini, & Prima; Unde proposito dubio -- *An Indultum jubilationis sit concedendum in casu &c.* -- Responsum fuit -- *Affirmativè ad formam consenſus* --

Et quidem optima ratione, quia uti dicebam meum aperiendo votum.

30 Constat Canonicum Martinum Guerrinum laudabiliter inservisse Ecclesiae Cathedrali spatio 40. annorum ab anno scilicet 1675. usque in præsens, adeoque dignus & Indulso Jubilationis, quod Sac. Congregatione concedi solet Canonico, qui continuum 40. annorum servitium Ecclesiae præstiterit ad instar Militis Veterani Armatae Militiæ, qui ob diuturnum, & continuum servitium eximitur à Lege ab ulteriori onere. A. *Text. in l. i. cod. de veter. lib. 12. & l. à muneribus ff. de muner. & honor. Pignattell. consult. 224. num. 12. tom. 4. Monacell. formul. for. Eccles. tit. 2. formul. 4. num. 13. tom. 1.* Maximè cùm concurrat unà cum laudabili servitio quadragenario, Infirmitas habitualis ejusdem Canonici; quo casu adesse dicitur aliud fundamentum, cui innititur hoc Indultum. B. *Pignattell. ubi supra num. 19. Monacell. ubi supra*, & concurrat etiam consensus Capituli; & gracia hujusmodi non afferat ullum præjudicium Ecclesiae, & Capitulo, quod constituitur ex tribus dignitatibus 41. Canonicis, ultra Cappellanos, & Sacerdotes inferiorum ordinum.

Non obstat, quod Canonicus orator ab anno 1675. usque ad annum 1684., & sic spatio novem annorum, servitium Ecclesiae præstiterit uti coadjutor Canonici sui Patrui, ita ut in servitio quadragenario connumerari non debeat tempus præstiti servitii, ex titulo coadjutoriæ; 31 Quoniam hæc Sac. Cong. in servitio quadragenario, alias computavit tempus ser-

servitii prestiti à Canonico etiam nomine coadjutorio , ut in Bergomen. die 11. Februarii 1696. , & in Brixien. 27. Martii 1683. , ubi ponuntur in calculo anni duo coadjutoriae , & in Novarien. 4. Augusti 1691. , ubi anni quinque .

Minusque adversatur quod ab an. 1705. usque in pressens obtinuerit Gratiam ab hac Sac. Congregatione abessendi à Matutino , & Prima , adeoque dici non possit quod integraliter per annos 40. inservierint Ecclesiae. Etenim, hujusmodi Gratia fuit ei concessa ex causa habitualis infirmitatis ; & in ceteris horis semper assiduum presttit assistentiam .

32 Et hic nota , quod Indultum Jubilationis obtentum à Canonico suffragatur indistincte , quoad omnes distributiones , ut resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Burgo S. Donnini Jubilationis 19. Aprilis 1704. , ubicum consuetum Jubilationis Indultum obtinuerit à Sac. Congregatione Joannes Jacobus Razzinus Canonicus Ecclesiae Cathedralis post quadragenarium servitium continuo , ac laudabiliter expletum , Capitulum tamen , & Canonicus illud impugnarunt putantes eidem Razzino suffragari non debere indistincte , quod omnes distributiones , sed dumtaxat quoad ordinarias , non autem extraordianarias , quas intelligunt eas esse quae per decretum bon. mem. Episcopi Pallavicini de anno 1666. assignatae reperiuntur pro qualibet hora Canonica , & Interessentibus tantum debetur. Habito igitur ad Sacram Congregationem recursu per Canonicum Razzinum suppliando declarari omnes indistincte distributiones sibi deberi , cum virtute prefati Indulti jubilationis in omnibus censi rebeat , ac si verè pressens esset , ac proinde propositis dubiis .

Primo : An Indultum Jubilationis concessum Razzino sub die 29. Aprilis 1702. suffragetur pro participatione omnium fructuum , & distributionum etiam extraordiniarum , & contentarum in decreto bon. mem. Episcopi Pallavicini ; & quatenus affirmativa .

Secundo : An dd. distributiones veniant per Canonicos restituenda à die intimati Indulti . Responsum fuit : Affirmative ad utrumque .

33 Respondeo quartò . Si Canonicus non
Pars II.

resideat , nec interfit Divinis Officiis , ed quia sit carceratus injuste , exulatus injuste , excommunicatus , aut suspensus injuste , detenus per vim ab aliquo , ut propterea non possit in Ecclesia Divinis interesse officiis , non amittit distributiones quotidianas , sed dum pendet quæstio super justitia , vel injustitia carcerationis , exilio &c. debet petere fructus , & redditus conservari , ut constito de injustitia , restituantur ipsi absoluто; Cùm hoc difficultius fieri possit fructibus jam consumptis . Intellige tamen , si antea hujusmodi Canonicus solitus erat frequentare chorum , & Divinis interesse . Monach. in d. cap. consuetud. de Cleric. non residet. in 6. nnm. 22. Barbos. ad Concil. ubi supra n. 101. 34 & seqq. Insuper nec amittit distributiones si sit injuste impeditus , & sit violenter à Capitulo expulsus à possessione Canoniciatus , sed Capitulum tenetur reintegrari , & restituere Canonicu taliter impedito omnes fructus , & distributiones perceptas à die expulsionis à possessione , aut prestiti impedimenti in adipiscenda possessione , quae in odium impudentis habetur pro capta. Gonzal. ad reg. 8. Cancell. §. 7. proam. vers. & hæc quinta , Rot. dec. 173. n. 1. coram Royas .

35 Quia cùm causa non residendi fuerit impedimentum injuste prestitum à Capitulo ; hinc Capitulum non poterat distributiones sibi met ipsi adjudicare , vel in causas sibi bene vifas erogare , sed illæ spectare debent ad Canonicum ratione talis impedimenti absentem , qui sicut jacturam distributionum passus fuit ex facto Capituli , ita æquitati consentaneum est , ut ab eodem Capitulo damni reparationem assequatur . Rot. in Bovinen. Archidiaconatus super fructibus 29. Martii 1715. §. Resolutioni coram Eminentissimo Scotto , & in his præcisiss terminis eadem . Rot. in Vvormatiens. Decanatus super fructibus 26. Febr. 1717. §. Absque eo quod coram R.P.D. Crispo .

36 Respondeo quintò . Si Canonicus non resideat , nec interfit Divinis Officiis , ed quia sit absens ex privilegio , vel pro evidenti Ecclesiæ utilitate , vel ed quia adsit necessitas recedendi , seu non interessandi Divinis Officiis , nimurum ex causa peccatis , aut hostilitatis , aut etiam ex causa

37 terræmotus non amittit , sed lucratur di-

stributiones. Gemin. in d. cap. Consuetudinem de Cleric. non resid. in 6. §. Statutum num. 5. ibique Monach. nu. 13. & n. 26. & 28. Barbos. ad Concil. d. cap. 12. seff. 24. de reform. n. 75. 97. & 99.

Et ita quoad absentiam ex causa terræmotus resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Reatina Distributio-
num 19. Aprilis 1704. ubi expositum fuit,
quod reportata à Sacra Congregatione
facultate per Capitulum, & Canonicos
Cathedralis Reatis celebrandi Divina
Officia sub Tentorio, tempore quo no-
tissimæ terræ concussions etiam in dicta
Civitate saeviebant, attenta ruina, quam
Ecclesia Cathedralis minabatur, nonnulli
ex ipsis Canoniciis, minorem tamen Ca-
pituli partem constituentes, renuerunt in
dicto Tentorio absentiam Divinis Offi-
ciis præstare; Unde ad instantiam cathe-
rorum Canonorum ibidem interessent-
ium in vim supradictæ facultatis Sacræ
Congregationis, EE. PP. per plura, ac
reiterata decreta, Sanctissimo etiam po-
stremo loco approbante, demandarunt
Vicario Apostolico, ut præfatos Canoni-
cos reluctantibus omnino cogeret ad in-
terveniendum unà cum aliis in dicto Ten-
torio sub poenis amissionis distributione-
num, aliisque à Sacro Concilio Tridentino,
& Constitutionibus Capitularibus
contra non interessentes præscriptis,
prout tandem post demandatam quoque
executionem dictorum decretorum à R.
P. D. Auditore Sanctissimi, obtempera-
runt; Cessato autem exinde timore præ-
fatarum concussionum, factoque regressu
per Canonicos ad officiandum in Eccle-
sia Cathedrali, exorta fuit controversia
super participatione distributionum inter
Canonicos, qui in Tentorio Divina Offi-
cia ab initio persolverunt, & alios, qui
ibidem persolvere recusarunt. Unde pro-
positis dubiis.

Primo, An Canonici Beneficiati, & Cleri-
ci Cathedralis à die intermissi seruit in Ec-
clesia ex causa terræmotus sint admittendi
ad distributiones quotidianas, anniversaria,
& nocturna, usque ad dies completi Ten-
torii, seu potius illæ adiunctæ censeantur
aliis, qui in Ecclesia Divina Officia persol-
verunt?

Secundo, An Canonici Beneficiati, &
Clerici ejusdem Cathedralis, qui completo

Tentorio sub eadem Ecclesiæ Divina Officia
continuarunt, sint admittendi ad distribu-
tiones quotidianas, nocturna, & anniversaria,
seu potius ista adaugenda sint aliis, qui
sub Tentorio Divina Officia persolverunt?

Responsu[m] fuit: Ad primum, quoad pri-
mam Affirmativè, & quoad secundam par-
tem Negativè. Ad secundum, Affirmativè
ex gratia.

38 Respondeo sextò, si Canonicus non re-
sideat, nec interfit Divinis Officiis, eò
quia nolit residere, amittit distributiones
quotidianas, quæ accrescunt præsentibus,
& interessentibus in officiis. Anan. in
cap. licet de præben. & dignit. num. 2., &
resolutum fuit à Sacra Congregatione
Concilii in Asculana 5. Iunii 1709. Ad
quartum, qui Interessentes possunt dicto
Canonico absenti remittere, & donare
amissas distributiones ob non residentiam,
secus si non accrescerent Interes-
sentibus, sed deberent converti in utili-
tatem Ecclesiæ. Gemin. in cap. consue-
tudinem de Cleric. non resid. in 6. num. 10.
in fine, Barbos. ad Concil. d. cap. 12. seff. 24.
num. 108.

39 Immo, ut superiùs dixi num. 1., primo
anno privatur dimidia parte fructuum, se-
condo anno omni bus fructibus, crescente
autem contumacia potest Superior illum
cogere ad residendum per censuras, vel
ipsum privare Beneficio, juxta Textum
expressum in cap. Relatum de Cleric. non re-
sid. ibi -- Relatum est nobis, quod cum in
Lateranen. Concilio statutum sit, ut perso-
na tali Ecclesia, vel Beneficiu[m] Ecclesiastici-
cum conferatur, que residere in loco, &
curram ejus per se valeat exercere, nonnulli ad
Ecclesiæ præsentati hoc se posse affirmant,
sed efficiere contradicunt. Et infra: Cum
igitur verba accipienda sint cum effectu, ta-
les se præsentati fuerint non debent admitti,
& admissi poterunt amoverti: nisi fortè de-
licentia suorum Prælatorum, vel studio li-
terarum, vel pro aliis honestis causis conti-
gerit eos abesse. Et dispositum fuit à Sic.
Conc. Trident. cap. 12. seff. 24. de reform.
Anan. in cap. ex parte de Cleric. non resid.
n. 4. ibique Gonzal. n. 5.

40 Quod tamen procedit, nisi aliter fuerit
dispositum à Fundatore Canonicatus;
quia si in fundatione vel nullum fuit in-
junctum onus residentiæ nec expresse nec
tacite, vel solum præscripta fuit residen-
tia

tia temporalis, & non continua; vel quatenus continua, si ea demandata fuit sub poena amissionis fructuum tantum, & non tituli; tunc non habet locum Concilium Tridentinum ubi supra; quia hoc ibi non induxit novum onus, sed fundationes Canoniciatum reliquit, prout Fundatores demandaverant. Fagnan. in cap. Licet de præben. num. 58. Garz. de benef. par. 3. c. 2. nu. 312. Barbos. ad Concil. Trident. sess. 24. cap. 12. num. 64. Card. de Luc. in annot. ad idem Concil. diss. 4. sub nu. 12. & alii, quos refert, & sequitur Rot. in Augustana Canoniciatus Provinciæ Moguntinæ 14. Martii 1710. §. Pro talis coram Reverendissimo bo. me. Molines.

41 Sed ad hoc ut Canonicus non residens privari possit dimidia parte fructuum, aut omnibus fructibus, aut Canoniciatu, aut Præbenda ob contumaciā in non residendo requiritur, quod præcedat citatio personalis, alias sententia privationis, aut privatio ipsa Canoniciatus non sustinetur, & Canonicus privatus est reintegrandus etiam quoad fructus præteritos, & distributiones juxta Gloss. in dicto cap. relatum verb. amoveri, ut resolutum fuit à Sacra Congregatione Concilii in Iserien. Canoniciatus 22. Februarii 1710., ubi expositum fuit, quod Absente Martino de Marco Canonico à residentia sui Canoniciatus, Promotor Fiscalis illius Curiae Episcopalis sub die 8. Januarii 1703. institutus coram Episcopo, ut procederetur contra dictum Canonicum non residentem ad formam Sacrorum Canonum, & Sacri Concilii Tridentini cap. 12. sess. 24. de reform. Unde pluribus desuper examinatis testibus deponentibus de absentia dicti Canonicī usque de mense Septembris 1702., eosque nescire fatentibus, ubi nam is tunc reperiatur, & pariter asseverantibus præbendas illorum Canoniciatum tenuissimi redditus esse, quin, & illam Canonicī de Marco vix attingere carolenos quatuor, reliquis omnibus redditibus consistentibus in quotidianis distributionibus nonnisi præsentibus acquiri solitis, Episcopus ad reiteratam instantiam ejusdem Promotoris Fiscalis decrevit citationem hujusmodi Rev. Dominum Martinum de Marco Canonicum Cathedralis d. Civitatis per trinas citationes ad valvas prædictæ Cathedralis monendum Pars II.

fore ad residendum assignatio eidem termino dierum quindecim in qualibet citatione. Et ita &c. Ad tenorem hujus decreti expedite fuerunt contra eundem litteræ citatoriales, seu Monitoriales per diversas dilationes quindecim dierum pro qualibet cum termino peremptorio -- Ad personaliter redeundum ad residentiam sui Canoniciatus, alias termino prædicto elapsō compareat ad videndum se Canoniciatus prædicto, ejusque Præbenda ad formam Sacri Concilii Tridentini privari, attenta fructuum Præbendæ tenuitate, & ex quo obventiones omnes Canoniciatus prædicti in distributionibus quotidianis consistentes interessentibus a crescent &c. iisque Monitorialibus per Cursorem executis per affixionem ad valvas Ecclesiæ Cathedralis, sub diebus nempe 18. Aprilis 7., & 28. Maii prælatis anni 1704., incusatisque in singulis earum terminis, contumaciis adversus sapientium Canonicum non comparentem, antedictus Episcopus prævia monitione ad sententiam pro die crastina, executus etiam ad valvas Cathedralis dissimilitè sententiavit sub die 17. subsequentis mensis Decembris 1704. dictum Canonicum de Marco fore privandum, prout privavit Canoniciatu, & Præbendā, quam in ea Cathedrali obtinebat; Cumque exinde dictus Canoniciatus sic vacans fuerit primo provisus in personam Petri de Augustino, qui dicitur illum resignasse, ac postmodum in personam Josephi Græci, recursum propterea habuit tanquam gravatus dictus de Marco ad Sac. Congregationem, tum quia in dicto Procesu non fuit servata forma Sacri Concilii loco præallegato; tum pariter ex defectu citationis Personalis. Unde quæsumus fuit.

Primò: An privatio Canoniciatus possedit a Rev. Martino de Marco facta ab Episcopo sustineatur? Et quatenus negativè.

Secundò: An dictus Rev. Martinus sit ad illum reintegrandus, etiam quoad fructus præteritos?

Et Sacra Congregatio respondit: Ad primam negativè: Ad secundum affirmativè.

42 Et in personaliter citato non requiriatur trina monitio, sed sufficit una etiam extrajudicialis. Text. in cap. ex parte de Cleric. non resd. ibique Gloss. Abb. num. 3.

Xxx 2 Anan.

Anan. n.1., Butr. n.4., Fagnan. n.1., Gon-zal. in cap. ex tuae de Cleric. non resid. n.2.
Barbos. ad concil. dicto cap. 12. sess. 24.
n.70., & 71.

43 Sed si personaliter citari non possit,
quia ignoratur, ubi sit, vel longè absit,
ita ut commode non valeat citatio ad ip-
sum pervenire, debet in ejus Ecclesia tri-
næ citationis edictum publicari (non suf-
ficit enim una citatio pro tribus) & post
ultimo edictum per sex menses expecta-
ri, ita ut privatio aliter facta est nulla, jux-
ta Text. in dicto cap. ex tuae de Cleric. non
resid. ibique, Abb. n.1., Anan. n.1., Butr.
n.1., Fagnan. n.1., Gonزال. n.4. Barbos. ad
Concil. ubi supra n.70.

ARGUMENTUM.

Apposito à Fundatore Collegiatæ
de Jurepatronatus onere Missæ
Conventualis in limine fundatio-
nis, An, & quando Canonici te-
neantur ad illius applicationem
pro anima ejusdem Fundatoris?

SUMMARIUM.

- 1 Aliud est canere, & aliud celebrare Missam Conventualem.
- 2 Quis videtur habere voluntatem, prout verba sonant.
- 3 Quod Fundator noluerit applicationem Missæ Conventualis pro ejus Anima, ex quibus presumatur? & n.4., & 5.
- 6 Capitulum de jure non solum tenetur cele-
brare, sed etiam applicare Missam Con-
ventualem per Benefactores.
- 7 Missa Conventualis est pars Divini Offi-
cii.
- 8 Referuntur quam plures resolutiones Sac. Congregationis Concilii, in quibus resolu-tum fuit Canonicus teneri ad applica-tionem Missæ Conventualis. & n.9. 10. 18., & 22.
- 11 Onus celebrandi Missam Conventualem, an spectet ad solos Canonicos, vel etiam spectet ad Beneficiatos Choro additicos? & n.23.
- 12 Cessante legitimo impedimento, non per substitutum, sed per seipso tenentur ca-nere Missam Conventualem.
- 13 Capitulares, an teneantur reddere ra-

tionem Presbyteris participantibus? &
num.4.

15 Administratio Communericæ de jure spectat
ad Canonicos, privativè, quoad Pres-
byteros.

16 Presbyteri participantes de Massa Commu-
nericæ, an possint ad nutum Canonicorum
amoveri?

17 Beneficia, an, & quando reduci pos-
sunt?

19 Canonici à die adepti Canonicatus, an te-
neantur satisfacere Missas Conventuales
usque adhuc non applicatas?

20 Missa de Anniversario, an cedere possit lo-
co Missæ Conventualis.

21 Habentes curam animarum tenentur die-
bus festiis Missam Parochialem applica-
re pro Populo.

24 Quando injungitur celebratio Missarum,
de jure intelligitur cum applicatione. Li-
mita ut ibi.

25 Pro debito capituli mandatum exequi de-
bet contra bona ipsius Capituli non verò
contra unum ex Canonicis.

26 Canonici tenentur applicare Missam Con-
ventualem, non obstante confuetudine
immemorabili in contrarium, ac tenui-
tate præbendarum, & non obstante, quod
in impositione oneris Missæ Conventualis
Fundator usus fuerit solo termino can-
tent.

27 Canonici tenentur ad applicationem Missæ
Conventualis, etiam si Fundator, eam non
expresserit, & quare? Vide ibi.

CASUS XII.

Auctoritate Apostolica quidam pius
Fundator erexit, ac dotavit de pro-
priis bonis Ecclesiam Collegiatam A.,
constituendo ibi unam Dignitatem Archidiaconalem, duodecim Præbendas
Canonicas non satis pingues, & totidem
Beneficia simplicia; & in limine fun-
dationis apposuit varia onera, & condi-
tiones, nimurum, quod Archidiaconus,
Canonici, & Beneficiati Horas canonicas,
Missas, ac alia Divina Officia tam diurna,
quam nocturna celebrent; Quod Archidiaconus
cantare debeat Missas Conven-
tuales in quibusdam solemnioribus die-
bus, Canonici in singulis diebus festis,
Beneficiati verò in ceteris diebus feriali-
bus; & quod quolibet anno celebrent
duo Anniversaria tantum pro ipsius ani-
ma,

ma, parentum, & consanguineorum; Episcopus autem visitando hanc Collegiatam invenit Archidiaconum, Canonicos, & Beneficiatos prædictos celebrasse quidem quolibet anno dicta anniversaria pro anima Fundatoris, ejusque consanguineorum, ac etiam Missas Conventuales; sed has nunquam applicasse, proinde demandavit eis, ut applicarent Missas Conventuales pro Fundatore, & Benefactoribus. Quæritur, an præfati Archidiaconus, Canonici, & Beneficiati teneantur in hoc casu ad applicationem Missæ Conventualis.

Et prima consideratione videtur dicendum non teneri; Reflectendo namque ad formam, & modum, quo Fundator præscripsit onus celebrandi Missam Conventualem Archidiacono, Canonicis, & Beneficiatis, clare dognoscitur ejus mens, & voluntas non fuisse, ut dicta Missa pro ejus anima, & Benefactoribus applicaretur; Quoniam in limine foundationis Collegiate injungendo onus Missæ Conventualis usus fuit termino *cante nt*, ibi. *Quod Archidiaconus cantare debeat Missas Conventuales.* Onus verò anniversariorum pro ejus, suorumque animabus imponendo, usus fuit termino *celebrent*, ibi -- *quod quilibet anno celebrent duo Anniversaria.*

1 Unde cùm aliud sit cantare Missam Conventualem, aliud verò illam celebrare; dum hoc secundum regulariter tendit in suffragium animarum, Cantus verò in decorem Ecclesiæ, & ad mores instruendos, ac animos exultatione virtutis trahiendo in cultum Domini, & ut per obleamenta aurium infirmior animus in affectum pietatis exurgat, juxta Augustinum, quem refert Pignattell. *consult.* 41. *num. 3.* & 5. *tom. 3.* sequitur, quod respectu utriusque oneris diversa sit voluntas, Fundatoris, nempe, quod respectu anniversariorum voluerit applicationem; respectu verò Missæ Conventualis ad dictam applicationem non respexerit, sed solum ad decorem Ecclesiæ, cultum Dei,

2 & ad fovendam pietatem fidelium, quis enim videtur habere voluntatem, prout verba sonant, ad *Text. in l. Labeo* §. *idem ff. de supellec. legat. l. Nepos Proculoff. de verb. signif. Mascar. de probat. conclus.* 1422. n. 24.

3 Insuper assignavit Fundator supradictis Canonicis præbendas tentes, & insufficientes

ad sustinendum onus applicationis Missarum Conventualium; qua stante circumstantia, licet idem Fundator voluerit ut cantaretur Missa Conventualis, non proinde sequitur, quod voluerit etiam ejusdem applicationem, ad tradita per Sanchez tom. 3. par. 3. disp. 86. sett. 3. Tamburin. de Savrif. *Missa lib. 3. cap. 1. §. 3. n. 14.* Bordon. *conf. reg. tom. 1. resol. 25. num. 6.* Frascinell. *sett. 4. conclus. 4. §. 15.*

4 Quod etiam eruit ex discretivo modo loquendi, quem adhibuit idem Fundator, nam pro Anniversariis expressit applicationem pro ejus, suorumque animabus, quam non expressit pro Missa Conventuali, qui modus in eadem oratione valde conductit ad interpretationem, & præsumptionem diversæ voluntatis respectu utriusque oneris, nimirum quod respectu Missæ Conventualis non, voluerit applicationem, quam voluerit respectu Anniversarii ex regula pro non disposito habetur, quod Testator sciens non expressit, *Rot. decis. 102. num. 11.* *par. 18. rec. & in Maceraten. Fideicommissi* 23. *Januar. 1693. S. Accedit. in fin. coram bo. m. Muto.* Ac etiam resultat ex aliis verbis ejusdem Fundatoris, quibus injunxit onus Canonicis celebrandi duo Anniversaria tantum, ibi -- *Et quod quilibet anno celebrent duo Anniversaria tantum.* Unde se restrinxit, & limitavit ad certum onus, & excludit onus applicationis Missæ Conventualis, dum dictio *Tantum*, est exceptiva, limitat, restringit, & excludit; *ut in l. Julianus, & in l. & non tantum ff. de petit. hered. Paris. conf. 7. num. 13. lib. 2.* & alii quos refert Barbos. *de dictio. dict.* 401. *num. 5.*, adeoque cessat hæc duplicita obligatio applicandi tum Anniversarium prædictum, tum Missam Conventualem per *Text. in cap. cum creatura de celebr. Miss.*

5 Quæ omnia comprobant subsecuta observantia, quæ est optima voluntatis interpres, dum à die erectionis Collegiate usque nunc Archidiaconus, & Canonicus præfati nunquam applicarunt Missam Conventualem pro Fundatore, & Benefactoribus, ex quo arguitur, ut non pro applicatione, sed pro debito cultu, decore, & officiatura Collegiate, Missa Conventualis fuerit imposta, ut docent Bordon. *oper. moral. tom. 4. par. 3. de annivers.*

vers. & Cappell. resol. 140. sub n. 5. versio.
demum, Pasqualig. de Sacrif. Missæ tom. 2.
q. 955. num. 7.

Prædictis tamen non obstantibus arbitrор Archidiaconum, Canonicos, & Beneficiatos præfatos teneri ad applicatio-
nem Missæ Conventualis pro Fundatore. Etenim onus celebrationis, & applica-
tionis Missæ Conventualis, est de jure in-
trinsecum Cathedralitati, seu Collegia-
litati Ecclesiæ, itaut Capitulum non so-
lum teneatur celebrare quotidie Missam
Conventualem juxta Text. in cap. cum
Creatura de celebrat. Missar. ibique Fa-
gnan. num. 21. Pignattell. consult. 61. nu. 9.
tom. 3. Sed etiam illam applicare pro Be-
nefactoribus, & Fundatoribus;

Ea ratione quia Missa Conventualis est pars, &
quidem præcipua Divini Officii. Gloss. in
Clement. 1. de celebrat. Missar. Pasqualig.
de Sacrif. nov. leg. quæst. 899. num. 3. Pi-
gnattell. consult. 322. num. 1. circa med.
tom. 1. & consult. 61. num. 9. & seqq. tom. 3.
Monacell. in formul. legal. tom. 1. par. 1.
tit. 2. form. 4. num. 27. Monet. de distribut.
quotid. par. 2. quæst. 3. Capitulum autem
tenetur ad celebrationem Divini Officii
juxta dispositionem Tridentini sess. 24. de
reform. cap. 12. §. Omnes Pignattell. dicta
consult. 322. num. 1. & consequenter tene-
tur etiam ad celebrationem, & applica-
tionem Missæ Conventualis; ut præter
resolutiones Sacrae Congregationis relat.
per Crispin. visit. Pastoral. par. 2. §. 20.
num. 31.; novissimè resolutum fuit ab ea-
dem Sac. Congregatione in quampluribus
causis.

8. Et in primis in Camerinen. applicationis
Missæ Conventualis 28. Junii 1704., ubi
detrectantibus Præposito, Canonicos, &
Beneficiatis Ecclesiæ S. Martini Terræ
Calderolæ Auctoritate Apostolica in
Collegiatam erexit à clar. mem. Cardi-
nali Pallotta, applicare Missam Conven-
tualem pro Fundatore, & Benefactoribus,
& sub motivo, quia Collegiata eredita fuit
à particulari Benefactore, qui nullum
aliud onus eisdem imponere voluit præ-
ter duo Anniversaria celebranda quolibet
anno pro ipsius Anima, & suorum pa-
rentum, & consanguineorum; & quia
aderat consuetudo non applicandi; hoc
tamen non obstante rescripsit--Præposi-
tum, Canonicos, & Beneficiatos teneri ad

applicationem Missæ Parochialis, & Con-
ventualis pro Populo, & Benefactoribus re-
spectivè--

9. Et in Tusculana Missæ Conventualis 21.
Aprilis 1708. ubi negligentibus Canoni-
cis Cathedralis canere, & applicare Mis-
sam Conventualem opportunis diebus,
& prætendente Archipresbytero sese uti
Cura Animarum addicto ad eam non te-
neri, vel si quando teneatur, ut ipsi met-
canenti præfata Missam assistere debeant
Diaconus, & Subdiaconus; ad depellen-
dam hanc pravam corruptelam Eminen-
tissimus Ursinus Zelantissimus Pastor in-
hærens cuidam decreto Visitatoris Apo-
stolicilato de anno 1660. Edictum pro-
ferri jussit anno 1701. in quo sub poena
pecunioria omnes ad illorum obligatos
devinxit ad celebrandam cunctis diebus
etiam ferialibus Missam Conventualem
juxta tenorem ejusdem decreti; Unde
propositis sequentibus dubiis.

I. An singulis diebus sit celebranda Missa
Conventualis: Et quatenus affirmativè?

II. An dicta Missa diebus feriatis sit cele-
branda per Turnum per Canonicos tantum,
vel per solos Beneficiatos, vel per utro-
que?

III. An dictis diebus feriatis sit celebranda
dicta Missa cum cantu, vel sine?

IV. An Archipresbyter teneatur celebrare
Missam Conventualem juxta Turnum, vel
potius sit exemptus, & quatenus tene-
atur?

V. An dictus Archipresbyter possit cogere
Canonicos, & Beneficiatos ad sibi assi-
stendum pro Diacono, & Subdiacono?

VI. An itidem Canonici possint dictis diebus
feriatis cogere reliquos Canonicos, Ben-
eficiatos ad sibi assiſtendum pro Diacono, &
Subdiacono, sicut potest cogere Archipresby-
ter?

VII. An, & à quibus dicta Missa Conven-
tualis sit applicanda pro Benefactoribus in
casu &c.

Sacra Congregatio respondit; Ad I.
Affirmativè; Ad II. Per utrosque; Ad III.
Affirmativè quoad primam, & negative
quoad secundam partem. Et ita etiam in
simili dubio resolutum fuit in Camerinen.
Missæ Conventualis 7. Decembbris 1709.,
ubi in responsione ad secundum, & ter-
tium dubium dictum fuit Missam Conven-
tualem esse celebrandam cum cantu, &
ante

ante concionem tempore Quadragesimæ si adsit consuetudo illum ita celebrandi.

Ad IV. Dilata; Ad V. Affirmativè. Ad VI. Servetur Decretum Visitatoris Apostoli anni 1703. Ad VII. Affirmativè, & ab omnibus Celebrantibus è.

10. Et in Squillacen. Missæ Conventualis, & Communeriac 24. Septembbris 1712. ubi contendentibus Canoniciis Cathedralis onus Missæ Conventualis, spectare non ad se solos, verùm etiam ad Presbyteros participantes de quadam Massa, quæ Communeria nuncupatur proveniente ex piis legatis cum Missarum onere, & Anniversariorum, quorum celebratio inter Canonicos, & Presbyteros participantes per singulas hebdomadas, æqualiter dividebatur; Disputata fuerunt infra scripta dubia.

I. An onus celebrandi Missam Conventualis spectet ad solos Canonicos in casu &c.

II. An redditus Massæ Communeriac compositæ ex legatis piis, debeant dividiri in tres partes, itaut due dividantur inter Canonicos tantum, & tertia pars inter alios Presbyteros, vel potius debeat equaliter dividiri inter singulos Canonicos, & Presbyteros in casu &c.

III. An Capitulares teneantur reddere rationem Presbyteris participantibus in casu &c.

IV. An administratio Communeriac spectet ad solos Canonicos privativè, quoad Presbyteros in casu &c.

V. An Presbyteri participantes de dicta Massa Communeriac possint ad nutum Canonorum amoveri in casu &c.

VI. An, & quomodo sit numerus Presbyterorum reducendus in casu &c.

VII. An dicti Presbyteri participantes teneantur intervenire Choro, ceterisque Sacris Functionibus sicuti Canonici, seu quomodo in casu &c.

Quibus Sac. Congregatio responsum dedit. Ad I. Affirmativè. Ad II. Affirmativè quoad primam, & negativè quoad secundam partem, itaut quilibet Canonicus habeat duplicitam portionem, & quilibet Presbyter simplicem exceptis legatis, in quibus alias per testatores dispositum fuerit. Quia ita fuit Conventum in Instrumento stipulato anno 1491. inter Canonicos, & Presbyteros.

tivè. Ad VI. Negativè. Ad VII. Servetur solitum.

11. Et ita Ego etiam sentiebam studens in hac Causa apud R. P. D. meum Petra; Et quidem in ordine ad primum dubium, Affirmativè, quia onus assistendi Choro, ac recitandi Divinum Officium spectat ad solos Canonicos, & consequenter ad ipsos quoque pertinere debet quotidiana celebratio Missæ Conventualis tanquam præcipua pars Divini Officii juxta auctoritates superius relatas nu. 16. quibus addo Crispin. de visit. par. 2. §. 20. num. 21. ubi per extensum refert decretum ab eadem Sacra Congregatione editum in Tusculana 16. Novembbris 1652. per hæc verba Congregatio Concilii censuit Canonicos Cathedralis teneri quotidiè ad celebrationem Missæ Conventualis, non obstante quacumque consuetudine contraria adeo ut cessante legitimo impedimento nequeunt illi satisficere per substitutum, sed debent per se ipsos canere Missam Conventualem. Barbas. de offic. & potest. Episcopi par. 3. alleg. 53. num. 137. Hurtad. resol. moral. tom. 1. tract. 2. cap. 5. num. 205. Crispin. dicto §. 20. num. 34.

Ad Secundum: Affirmative quoad primam, & Negative quoad Secundam partem, itaut quilibet Canonicus habeat duplicitam portionem, & quilibet Presbyter simplicem exceptis legatis, in quibus alias per testatores dispositum fuerit. Quia ita fuit Conventum in Instrumento stipulato anno 1491. inter Canonicos, & Presbyteros.

13. Ad Tertium: Negativè, quia de Jure communi administratio Massæ communis, seu Bonorum Ecclesiarum spectat ad Canonicos, qui habent plenam facultatem illa administrandi, & de illis disponendi absque eo, quod ullam rationem reddere teneantur Beneficiatis Portionariis, seu aliis quibuscumque Presbyteris, cum isti debeant tantum servire Ecclesiarum, non autem se ingerere in administratione introituum Ecclesiarum, ut tenent Gloss. in cap. penult. in verb. Assisios de Cleric. non resident, ibique Buttr. num. 8., & Abb. num. 9. Rot. coram Cæsar. de Graff. decis. 4. per tot., de his, que sunt à maiori parte Capituli, & coram Verall. decis. 84. num. 2. par. 1, & coram Cavaler. decis. 57. num. 1., & seqq. & decis. 183., & 189. per tot. par. 7. recen.

Et

Et ratio ea est , quia administratio Bonorum Ecclesiarum juxta dispositionem Juris communis spectat ad Capitulum , ut ait Fælin . in cap . edoceri num . 3 . , & seq . de re - script . Cavaler . decis . 57 . num . 2 . Nomine autem Capituli non veniunt nec Beneficiati , nec Portionarii , nec alii Presbyteri , prout in hisce præcisis terminis dixit , Rota d . decis . 4 . coram . Cæsar . de . Graff . & decis . 76 . num . 4 . par . 7 . recen .

14 In nihilo obstante, quod cum Presbyteri participant de Introitibus Communericis, & habeant Interesse in illis, sequitur eis competere Jus administrandi, & exigendi redditionem rationis à Canonicis juxta tradita per Vitalin. in Clement. 11. Qui num. 13., & seqq. de statu, & qualitate, per regulam; Quod omnes tangit, de Regul. Jur. in. 6. Cavaler. d. decis. 57. num. 6. Quandoquidem predicta procederent, quando Massa Communericæ constituta esset de bonis propriis, & redditibus ipsorum Presbyterorum, quo casu ipsis competitoret Jure proprio, sed cum in nostro casu haec Massa fiat ex redditibus relictis Ecclesiae, seu communericæ, sequitur, quod Presbyteri percipient tertiam partem non Jure proprio, sed Jure Ecclesiae, adeoque audiendi non sunt dd. Presbyteri, prout respondit, Rota decis. 4. coram Cæsar. de Graff. num. 13. Unde credebam esse reddendam rationem Episcopo cum assistentia Deputatorum eligen- dum à Presbyteris Communericæ, communicatis computis, quatenus peristos petantur.

15 Ad quartum: *Affirmativa*. Quia Canonicis assistit dispositio Juris communis, ut superius dixi; Nec non observantia duorum Saeculorum, quia semper soli Canonicorum Bona Communiorum administrarunt.

16 Ad quintum: *Negative.* Quia iidem Presbyteri Jure proprio, & independenter ab assensu Canonicorum ordinantur ad titulum ipsius Communeriz, & non sunt meri Cappellani mercenariè conducti pro adimplendis oneribus Communeriz.

17 Ad Sextum: *Negative*. Quia non constat de tenuitate reddituum, tunc enim Beneficia, etiam quæ dantur in titulum collativum reduci possunt, quando concurrit tenuitas reddituum. *Lotter.* de re Benefic. lib. i. quæst. 14. num. 19., & 21. *Card.* de Luca de Canonic. disc. 19. num. 9.;

& 11., *Mantic. decis.* 114. num. 2., & *de-
cis.* 229. num. 3.

Ad Septimum : *Servetur solitum*. Respondendum dicebam ; Quia repugnat cuicunque Convenientiæ, sive legali, sive politicæ, quod ea, quæ diuturnum rerum Statum, cum Felici Gubernio haberunt, subvertantur mutationibus, & novitatibus contra Text. in L. minime ff. de Legibus Gonzal. in cap. cum consuetudinis 9. num. 2., & 3. de consuetudin.

18 Et in Balneoregien. Missa Parochialis, & Conventualis 19. Augusti 1713., ubi cum in Diocesana Synodo Balneoregien. sub anno 1710. coacta, præceteris laudabiliter statutis pro Ecclesiastica disciplina custodiendis, sedulo injunctum fuerit, quod in Tabella onerum Missarum, primum describatur Missa Conventualis pro Benefactoribus, & Fundatoribus applicanda, non obstantibus tenuitate reddituum, atque consuetudine non applicandi, Parochialium vero Ecclesiarum Rectores quibuscumque Dominicis, alisque festis diebus, Sacrificium pro ovibus sibi ipsis creditis offerre debeat, etiam si congrua destituantur, quod si uberes fructus percipiunt, singulis diebus Missam Parochialem applicare teneantur, Canonici Missas Parochiales, & Conventuales unanimi consensu offere recusarunt, tum innixi assertæ consuetudini, tum prætensiæ tenuitati reddituum, tum quia onera hujusmodi in creatione minimè fuerunt imposita; Unde examinatis sequentibus dubiis in Sacra Congregatione.

- I. *An Canonici Ecclesiae Cathedralis, & Parochialis Balneoregii teneantur applicare quotidie Missam Conventualem pro Fundatōribus, & Benefactorib⁹ in casu &c. Et quatenus affirmative.*
 - II. *An singuli Canonici teneantur à die adepti Canonicatus satisfacere Missas Conventuales usque adhuc non applicatas, in casu &c.*
 - III. *An Miss⁹ de Anniversario, quæ cantantur in Choro in quatuor mensibus anni, diebus non impeditis, cedere debeant loco Miss⁹ Conventualis, in casu &c. & quatenus negativē.*
 - IV. *An Canonici teneantur celebrare, & applicare tam dictam Missam de Anniversario, quam Conventuales in casu &c.*
 - V. *An ultra Missam Conventualem sit celebrand⁹, & applicanda diebus Festivis Miss⁹ Paro-*

Parochialis, à Canonicis per Turnum, sive potius à Canonicis Curatis in casu &c. Et quatenus affirmativè, vel à Curatis, vel à Canonicis singulis per Turnum.

VI. *An occurrente quod prædicti duo Canonicci Curati, vel alii Canonicci celebrent Missam Conventualem per Turnum diebus Dominicis, ac Festis de Præcepto, tunc teneatur per alium celebrari facere Missam Parochialem, in casu &c.*

VII. *An quatenus Missa Parochialis sit celebranda in diebus Festis à Canonicis Curatis in Parochia contrada Rhotæ sufficiat celebratio, & applicatio unius Missæ pro Populo, seu potius ambo Canonicci Curati teneantur ad applicationem supradictæ Missæ.*

VIII. *An Canonicus Curatus Ecclesiæ Parochialis contrada Civitæ, ubi residere tenetur exemptus à servitio Chori teneatur per Turnum cantare, & applicare in Cathedrali Missam Conventualem, & celebrare aliam Missam in Aurora, quæ celebratur per Turnum in dicta Ecclesiæ ab omnibus Canonicis, tam diebus Festis, quam Ferialibus in casu &c. Et quatenus affirmativè in omnibus.*

IX. *An occurrente, quod celebret per Turnum Missam Conventualem, sive aliam in Aurora diebus Festis, de Præcepto, tunc teneatur per alium celebrari facere Missam Parochialem in Ecclesiæ Parochiali Civitæ, in casu &c.*

Prodiit responsum; Ad I. & II. *Affirmativè*. Ad III. *Negativè*. Ad IV. *Affirmativè*; Ad V. *Negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem*; Ad VI. *Affirmativè*; Ad VII. *Sufficere unicam celebrationem, & applicationem*. Ad VIII. *Negativè*. Ad IX. *Provisum in octavo*. Et quidem optima ratione præcæteris ad prium *Affirmativè*, responsum fuisse dicebam, studens in hac causa apud eundem R. P. D. meum Petra, ex auctoritatibus, & rationibus superioris allegatis num.

19 Ad Secundum *Affirmativè*, quia stante supradicta obligatione celebrandi, & applicandi quotidie Missas Conventualem oritur onus singulis Canonicis, ut quilibet teneatur à die adepti Canonicatus satisfacere Missas Conventuales, usque adhuc non applicatas, dum enim non satisfecerunt eorum propriæ obligationi, tenentur ex justitia resarcire, quod omiserunt Pignattell. consult. 61. nu. 19. tom. 3.

Pars II.

20 Ad Tertium *Negativè*, quia funtonera distincta, & diversa.

Ad Quartum *Affirmativè*; quia cùm sint onera distincta, non valent cum una Missa, utriusque obligationi satisfacere; Pafferin. de stat. Homin. tom. 2. quæst. 187. art. 4. num. 991. Monacell. tom. 2. tit. 16. formul. 2. num. 20. Etsi Canonicus habeat annexam curam Animarum, ultra Missam Conventualem, celebrare, & applicare debet diebus Festis Missam Parochialem.

21 Ad Quintum; *Negativè quoad primam, & affirmativè quoad secundam partem*. Quia habentes curam Animarum tenentur prosuis ovibus sacrificium offerre juxta Tridentinum sess. 23. cap. 1. de reform. saltē diebus Festis de Præcepto, sive Curati habeant integrum congruam, sive illam non habeant obtenuitatem reddituum Parochialium. Monacell. tom. 1. p. 1. tit. 2. form. 2. num. 4.

Ad Sextum; *Affirmativè*; Quia si nequeant perseipso Missam Parochialem celebrare, & applicare ob impedimentum celebrationis Missæ Conventualis, utriusque teneretur per aliam hujusmodi obligationi Missæ Parochialis satisfacere ad tradita per Pasqualig. de Sacrific. nov. leg. quæst. 854. num. 1.

22 Denique, & in Burgo Sancti Donini Missæ Conventualis 16. Maii 1716.; Ubi cùm Clemens VIII. in ejus Bulla Erectionis Cathedralis Sancti Donini inter alias præscriperit legem, ut Vicarius obligatus sit canere, & dicere singulo die Missam Conventualem, per interesse, & adjuvare Divinis Officiis, cessante tamen impedimento curæ; Et cùm in statutis Ecclesiæ ab ordinario approbatis decernatur Missam Conventualem in Festis Primæ Classis celebrandam esse à dignitatibus, in reliquis Festis, & diebus Dominicis, à Canonicis, & in Festis à Vicario perpetuo, eo que impedito vel à Sacrista, vel à Sacerdote deputato à chori Præfecto; Modernus Episcopus occasione S. Visitationis inveniens nullam fuisse factam Missæ Conventualis applicationem pro Benefactoribus, decrevit per Dignitates, Canonicos, & Vicarium dictam Missam applicari pro Benefactoribus, & pro illius distributione per solvi Julium unum à Thesaurario Capituli ex redditibus Mensæ Capitula-

ris,

Y y

ris, qui super sunt ordinariis oneribus dimissis; Nec non decretit juxta Missalis rubricam in quatuor Temporibus, & vigiliis duas celebrari Missas Conventuales, & augeri distributionem quotidiana pro Missa ad rationem vnius solidi tam pro quolibet Canonico, quam pro quolibet residente, & pecuniam sumendam esse, ex introitibus Mensæ Capitularis, qui supersunt; Quæ decreta cum exequi renuerint supradieti Canonici; proposita fuerunt sequentia dubia.

- I. An sit onus Capituli Ecclesiae Cathedralis quotidiana applicatio Missæ Conventualis? in casu &c.
- II. An dignitates in solemnioribus festivitatibus, Canonici in diebus festiuis, & Vicarius perpetuus in ferialibus teneantur applicare Missam Conventualem pro Benefactoribus ad formam Decreti Reverendissimi Episcopi in casu &c.
- III. An dignitatibus Canonis, & Vicario perpetuo debita sit eleemosyna unius julii pro qualibet Missa Conventuali ultra emolumenta Præbendarum, & Vicaria respectivè? in casu &c. Et quatenus affirmativè.
- IV. An dicta eleemosyna pro Missa Conventuali Dignitatibus, Canonis, & Vicario perpetuo solvenda sit ex redditibus capituli ad formam decreti Reverendissimi Episcopi in casu &c.
- V. An mandata relaxata contra Capitulum, & Canonicos pro eleemosyna Missarum Conventualium celebratarum per Vicarium perpetuum, & consummata contra Canonicum Laurentium de Rubeis sustineatur, seu potius sit reintegrandus cum refectione dñnorum, & interesse, in casu &c.
- VI. An diebus quatuor Temporum, & Vigiliarum, in quibus ex rubrica Missalis cantari debent due Missæ, Canonici debeant canere aliam Missam ad formam dictæ rubricæ ultra solitam Missam Conventualem? in casu &c. Et quatenus affirmativè.
- VII. An pro bujusmodi Missa celebranda ad formam dictæ rubricæ augeri debeant distributiones, tam Canonis, quam Vicario perpetuo, & aliis Residentibus? in casu &c. Et quatenus affirmativè.
- VIII. An dictum augmentum sumi debeat ex redditibus Capituli ad formam Decreti Reverendissimi Episcopi, seu potius sit aliunde providendum per Episcopum? in casu &c. Et quatenus affirmativè, quoad secundam

partem.

- IX. An Capitulum, seu Canonici teneantur ad celebrationem dictæ Missæ ad formam dictæ rubricæ, donec factum fuerit dictum augmentum in casu &c.

Quibus Sacra Congregationi placuit rescribere. Ad I. Affirmativè, Ad II. Affirmativè. Ad III. Affirmativè per modum distributionis. Ad IV. Affirmativè. Ad V. quoad primam partem negativè, quoad secundam ad mentem. Ad VI. Affirmativè. Ad VII. Affirmativè. Ad VIII. Affirmativè quoad primam partem, & negativè, quoad secundam. Ad XI. Satis prouisum.

Et ita ego quoque (exceptis tertio, & quarto dubio) sentiebam, studens apud R.P.D. meum Ansiedum in hac causa, Et quidem ad primum affirmativè ex rationibus supra expositis num. 6.

Ad secundum Affirmativè. Quoniam in assignatione annuor. sc. 100. facta Vicario perpetuo pro ejus congrua ab Episcopo Linato de anno 1605. in executionem bullæ erectionis Cathedralis Clementis VIII. injunctum fuit eidem Vicario onus canendi, & dicendi singulo die Missam Conventualem, & omnia ea facere, & exequi, quæ Curatores d. Ecclesiae consueverunt. Insuper condita fuerunt, quam plura statuta pro regulanda dictorum Officiorum celebratione confirmata ab Episcopo Linato de anno 1611., publicata Capitulo, Vicario perpetuo, aliisque Beneficiatis in unum congregatis, & ab his acceptata etiam cum juramento, & usque nunc observata, in quibus onus Celebrationis Missæ Conventualis ita legitur distributum, nimis quod Dignitates in solemnioribus Festivitatibus, Canonici in diebus festiuis, Vicarius perpetuus in diebus ferialibus, & eo impedito Sacrista, si minus alii Presbyteri residentes per Chori Præfatum designandi teneantur celebrare Missam Conventualem. Quæ distributio onoris Celebrationis Missæ Conventualis inter dignitates, Canonicos, & Vicarium permanentem passim admittitur, dum tale onus inspectis S. Canonibus, & etiam praxi quam plurium Ecclesiarum non est necessario restrictum ad solos Canonicos, sed extendi potest ad omnes Beneficiatos Choro add dictos, Fagnan. in cap. ut Abbes

bates de *stat.*, & *qualit.* n. 80., & seqq., & pluries resolvit eadem Sac. Congregatio apud Crispin. p. 2. §. 20. num. 36., & seqq. Garz. de *benef.* p. 3. cap. 2. n. 495.

Unde cum vigore hujusmodi statutorum, & consuetudinis hujus Ecclesiae Dignitates, Canonici, & Vicarius perpetuus dicto ordine distributo teneantur celebrare Missam Conventualem, sequitur quod teneantur etiam illam applicare pro Benefactoribus. Quando enim injungitur celebratio Missarum de jure intelligitur cum applicatione, etiam si non fuerit hoc expressum, quia quod de jure inest opus non est ut exprimatur, sed subintellegitur perinde ac si fuerit expressum, nisi expressa fuerit causa, quod non teneatur Sacrificium applicare, *Mantic. de tacit. lib. 1. tit. 25. n. 29. Pignattel. consul. 61. n. 13. tom. 3.*, *Nicol. in floscul. verb. Missa n. 34. §. Præterea*, & fuit resolutum à dicta Sac. Congregatione in Aretina applicationis Sacrificii 28. Aprilis 1629., & 8. Maii 1677. Non obstante consuetudine in contrarium per centum annos, & ultra, ut fuit resolutum in Tusculana 16. Novembris 1652. penes Crispin. Visit. pastor. p. 2. §. 20. n. 31.

Ad Tertium respondendum dicebam *negativè*. Patet ex supradictis, quod Dignitates, Canonici, & Vicarius perpetuus vigore statutorum, & consuetudinis hujus Ecclesiae teneantur non solum ad celebrationem, sed etiam ad applicationem Missæ Conventualis ordine præmisso; Unde hodiernus Episcopus injungens eis applicationem Missæ Conventualis non imposuit eisdem novum onus, sed onus applicationis Missæ Conventualis, quod ab initio eis erat initum, & ab ipsis per abusum non adimpletum, mandavit adimpleri, ac proinde non sunt ab Episcopo eisdem Dignitatibus, Canonicis, & Vicario perpetuo assignanda nova emolumenta, & nova merces pro applicatione Missæ Conventualis, sed contenti esse debent de emolumentis, quæ sibi ab initio fuerunt constituta. *Rot. decis. 22. nu. 1. coram Mantic.*, & *decis. 429. nu. 3. coram Ludovis.* etiam si essent tenua. *Fagnan. in cap. ut Abbates num. 82. & seq. de stat. & qualit. Monacel. in formul. to. 1. in append. ad Confit. sa. me. Innocentii XII. num. 12.* Maximè respectu Vicarii perpetui, cui in *Pars II.*

errectione Vicariz, & in statutis Ecclesiae injunctionum fuit onus celebrandi, & consequenter etiam applicandi Missam Conventualem correspondivè non solum ad emolumentum sibi assignatum scut. 100., sed etiam ad alia emolumenta ab eo tamquam uno de choro etiam in absentia, & impedito ex cura Animarum percipienda.

Ad quartum *Provisum in tertio*; quia cùm ex supradictis non sit solvenda præfata eleemosyna, nec est deducenda ex redditibus Capituli.

Ad quintum *Negativè quoad primam*, & *Affirmativè quoad secundam partem*; Tum quia constat ex supradictis Capitulum, & Canonicos non teneri dare novum emolumentum, & novam mercedem Vicario perpetuo pro applicatione Missæ Conventualis, ad quam tenebatur ex via dotationis Vicariz, & ex vi statutorum, & consuetudinis supradictæ cum solis emolumentis ab initio ei assignatis. Tum 25 quia etiam omisso quod Capitulum ad hoc teneretur, tamen cùm hoc esset debitum Capituli, & non singulorum de Capitulo non poterant dicta mandata consummari contra unum ex dictis Canonicis, sed debebant exequi contra bona ipsis Capituli. *Bart. in l. sicut ff. quod catusq. univers. nom. Rot. decis. 182. num. 2. & seq. coram Merlin.* Et consequenter Canonicus de Rubeis executatus pro prætenso debito Capituli est reintegrandus de omnibus damnis, & interesse. *Rot. decis. 220. num. 8. post Postb. de subbaß.*

Ad sextum *Affirmativè*. Ita enim disponit Rubrica Missalis tertia in principio. *Crispin. de Visit. Pastor. par. 2. §. 20. num. 32. & seq.*, & fuit resolutum à dicta Sac. Congregatione in Aretina 11. Martii 1704.

Ad septimum *Affirmativè*. Quoniam hæc secunda Missa in quatuor Temporibus, & Vigiliis à die erectionis Cathedralis usque nunc, & sic per centum, & ultra annos non appetet umquam à Canonicis, & aliis Presbyteris residentibus cantata, ita ut obligatio eam canendi fuit de novo eis imposta ab Episcopo ad formam d. Rubricæ, adeoque justum fuit augere eis distributiones pro dicta Missa; aucto enim labore, augeri debet & præmium, *Rot. dec. 108. n. 2. & dec. 163. n. 1. cor. 2.*

Y y 2 Mer-

Merlin. ut sic præfati residentes dulcedine præmii hujus augmenti distributionum libentiūs celebrent dictam Missam, eique assitant; Distributiones enim quotidiane singulis horis canonicis, adeoque etiam huic secundæ Missæ assignari debent, aliás de facili chorū, & cultus Dei deseretur. *Garz. de benefic. par. 3. cap. 2. num. 487. & seqq. Barbos. ad Concil. Jeff. 21. cap. 3. nu. 14. & seq. Card. de Luc. ad Concil. disc. 15. num. 1.*

Ad octavum *Affirmativè ex fructibus superexcurrentibus*, seu superfluis Capituli ad formam decreti, vel majori quantitate juxta proportionem fructuum superexcurrentium; Adsunt enim in hac Cathedrali fructus superflui, & superexcurrentes Capituli provenientes ex legatis, ut testatur Episcopus, & fateri videtur idem Capitulum, adeoque validè poterit Episcopus augmentum distributionum pro hac secunda Missa sumere ex hujusmodi redditibus superfluis. Si enim quando adsunt aliqua horæ, quæ nullas distributiones habent, aut tenues, possunt eis assignari rationabiles distributiones detrahendo aliquam partem fructuum, etiam à præbendis, ut testatur *Barbos. ad Concil. cap. 3. Jeff. 21. num. 15.* à fortiori poterunt assignari huic Missæ, pro qua nullum fuit assignatum emolumētum, distributiones detrahendæ non à fructibus præbendarum, sed à fructibus superfluis Capituli, de quibus servientes etiam, qui non contulerint, participare possunt, *juxta Text. in cap. unic. de Cleric. non resfd. in 6. Rot. dec. 720. n. 4. par. 3. rec.*

Ad nonum: *Satis provisum.*

Ex his igitur omnibus resolutionibus clarè appetet esse firmam, & constantem opinionem Sac. Congregationis Concilii, quod Canonis sive Cathedralis, sive Collegiatæ teneantur non solum ad celebrationem, verùm etiam ad applicationem Missæ Conventualis pro Fundatoribus, seu Benefactoribus. Hinc responsu dendo ad objecta superius in contrarium allata, ea nullatenus adversantur; Quoniam, quod Fundator præfatae Collegiatæ A injungendo onus Missæ Conventualis Archidiacono, Canonico, & Beneficiatis usus fuerit termino *cantent*, non verò *celebrent*; quod redditus Canonicales sint tenues; quod supradicti Archidia-

conus, Canonici, & Beneficiati nunquam applicaverint Missam Conventualem pro Fundatore, sunt reflexiones, quæ eximere non valent Canonicos ab applicatione dicta Missæ Conventualis; ut non obstantibus his eisdem animadversionibus resolutum fuit ab eadem Sacra Congregatione Concilii in dicta Camerinen. applicationis Missæ Conventualis 28. Junii 1704, & in dicta Balneoregien. Missæ Parochialis, & Conventualis 19. Augusti 1713, & antecedenter in Foro Emporien. celebrationis Missarum 7. Augusti 1683. pag. 250. lib. 33. Decret., & in Feretrana 25. Septembris 1694. pag. 495. lib. 44. in quibus demandata fuit dicta applicatio, non obstante consuetudine immemorabili, ac tenuitate præbendarum; ac non obstante, quod in impositione onoris Missæ Conventualis Fundator usus fuerit termino *cantent*.

Quod verò Fundator loquendo de Anniversariis voluerit eorum applicationem pro ejus anima; loquendo verò de Missa Conventuali, nec verbum quicqua in dixerit de illius applicatione; ex hoc discretivo modo loquendi in casu præsenti argui non potest diversa voluntas ejusdem Fundatoris respectu utriusque oneris. Siquidem Fundator loquendo de Missa Conventuali, non expressit illius applicationem pro ejus anima; quia cùm onus celebrationis, & applicationis Missæ Conventualis sit de jure annexum Cathedralitati, & Collegialitati, non erat necessarium quod id exprimeret; quod enim de jure inest, opus non est ut exprimatur, sed subintelligitur, proinde ac si fuerit expressum. *Manic. de tacit. lib. 1. tit. 25. num. 29. Pignattel. consult. 45. n. 24. tom. 3.*

ARGUMENTUM.

Imposito à Fundatore in limine foundationis onere Cappellano, quod celebret quotidie, an teneatur etiam quotidie applicare Missam pro ejus anima?

SUMMARIUM.

I. Quando à Fundatore injungitur Cappellano onus celebrandi Missam, censetur ei injun-

*injunctum etiam onus illam applicandi .
Amplia , ut ibi . Limita , ut n.2.
3 A discretivo modo loquendi Fundatoris ar-
guitur quando ipse voluerit , & quando
non applicationem Missæ pro ejus anima.
Amplia , ut num.4.*

C A S U S X I I I .

Exposita fuit in Sac. Congregatione Concilii die 26. Martii 1718. sequens facti series. Calamellus de Calamellis , post fabricatam anno 1348. Cappellanus in Cathedrali Ecclesie Ferrariensi sub invocatione Sanctorum Joannis Evangelistæ , & Antonii Viennensis , duas in illa fundavit Cappellanias , aliam redditus scutorum centum , aliam redditus scutorum quinquaginta , cum onere , quod Cappellani continuè celebrant Missas , ita quod diebus ferialibus specialiter pro anima ipsius Calamelli , Patris Matrique suæ fratribus , & sororum , suorum nepotum propinquorum , & beneficiorum suorum , & Domina Catharina ejus uxor , & omnium fidelium defunctorum Missas celebrant mortuorum , quod si fuerint negligentes , pro qualibet vice solvant denarios sex per R̄num Episcopum convertendos ad dictum usum .

In executionem oneris injuncti Cappellani quotidie Missas celebrarunt , & celebrant , sed Missas nec applicarunt , nec applicant , nisi illis diebus ferialibus , in quibus in Kalendario dicitur de ea , & pro hujus facti ratione , nedum longevam afferunt observantiam , sed ulterius innuntuntur visitationi factæ anno 1689. à clar. mem. Cardinali Cerro Episcopo Ferrarensi , in qua loquendo de applicatione Missarum , quæ fieri debebat à Cappellanis possidentibus præfatas Cappellanias , sic statut mandavit celebrare quotidie , & cum applicatione Sacrificii diebus ferialibus ad tenorem fundationis .

Collato Episcopatu Ferrarensi Emo D. Cardinali Ruffo ; in Congregatione ab ipso deputata super visitatione sue Diœcesis , supposita fuit examini dispositio saxe memorati Calamelli de Calamellis , & existimatum fuit Cappellanos ab eo institutos nullatenus satisfacere propriæ obligationi , celebrando quotidie , & applicando tantummodo Missam diebus ferialibus , in quibus in Kalendario dicitur de ea , sed teneri ad celebra-

dum quotidie cum applicatione , ita ut sola differentia inter dies , in quibus sit Officium duplex , & inter dies , in quibus duplex Officium non sit , consistere debeat in hoc , quod in diebus , in quibus non sit Officium duplex , celebrare teneantur Missas mortuorum , quas celebrare non debent in diebus Officii duplicitis , absque eo , quod tamen applicationem omittant ullo die , sive sit , sive non sit dies Officii duplicitis .

Ab hoc Congregationis deputatæ sensu , Cappellani se gravatos existimantes recursum habuerunt ad supradictam Sac. Congregationem , ubi disputata fuerunt sequentia dubia :

- I. *An Cappellani instituti à Calamello de Calamellis teneantur quocumque die Missam applicare pro anima Fundatoris , & ejus propinquorum , & quatenus negativè .*
- II. *An teneatur tantummodo applicare Missas diebus ferialibus , in quibus in Kalendario dicitur de ea , & quatenus negativè .*
- III. *In quibus diebus teneantur applicare .*

Studens in hac causa apud R.P.D. prælaudatum Lambertinum , meum aperiendo votum ad primum respondendum sentiebam negativè ; Licet enim regulariter quando à Fundatore injungitur Cappellanis onus celebrandi Missas , censeatur etiam eis injunctum onus illas applicandi pro anima ejusdem Fundatoris ; etiamsi non reperiatur explicitè expressum , ea ratione , quia Fundator per ejus dispositionem præsumitur sibi consuluisse , eo meliori modo , quo potuit , Bonaccin. tom.1. tit. de Sacram. Eucharist. disput.4. punct. ultim. §.2. nu.14. fol.94. Gavant. in rubric. Missal. p.3. tit.12. n.5. vers. eadem Sac. Congregatio , à Spiritu Sancto tit. de Missæ Sacrific. tract.7. disput.6. section.2. n.245. in fin. Pignattell. consult.139. n.12. §.Verum , & n.16. to.1. & consult.61. n.13. tom.3. , Monacell. formul. legal.2. tit.13. nu.55. p.2. pag. mibi 59. Mattheucc. offic. Cur. cap.10. §.2. n.63.. Et pluries resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii præsertim in Tinen. applicationis Sacrificii 18. Auguſti 1668. lib. 26. decret. fol. 61. ubi sic legitur -- *Ex dispositione Testamentaria antiquitus facta à pio Testatore reperitur fundata quedam Cappellania cum onere Cappellano pro tempore Sacrum facien- di*

di singulis Dominicis, aliisque Festis diebus, nulla adjecta declaratione, ad cuius suffragium applicandum esset Sacrificium; Ideò Episcopus Tinen. supplicat per Sacram Congregationem declarari; an hujusmodi Sacrificium applicandum sit pro Anima ipsius Testatoris, an verò ad libitum Cappellani, uti hactenus factum esse comperiit. Die 18. Augusti 1668. Sac. Congregatio Concilii respondit, applicandum esse Sacrificium pro Anima Testatoris -- Et cum hoc eodem sensu eadem Sac. Congregatio processit in Lucana anni 1693. pag. 241. à tergo, & in Collen. ejusdem anni pag. 264. lib. 33. & in alia Collen. anni 1686. lib. 35. & in Vicentina anni 1688. fol. 471. lib. 38. & in Spoletanæ applicationis seu reductionis Missarum 1710. fol. 4. à tergo lib. 60. Tamen

2 hoc limitatur quando ex verbis, aut aliis conjecturis oppositum colligatur. Pignatelli. dicta consult. 139. num. 12. §. Verum tom. 1. & juxta resolutionem ejusdem Sac. Congregationis in Aretina applicationis Sacrificii 8. Maii 1677. & in Aretina 28. Aprilis 1629. ibi -- nisi in fundatione expressè cautum sit, quod non teneatur Sacrificium applicare --

3 In casu præsenti habetur ex verbis fundationis mens Fundatoris fuisse, quod Cappellani celebrent quidem quotidie, non verò, quod quotidie applicant Missas, dum hanc applicationem solum demandavit diebus ferialibus ibi -- continuò celebrent Missas, ita quod diebus ferialibus specialiter pro Anima ipsius Calamelli &c. Missas celebrent mortuorum -- Ergo in aliis diebus non ferialibus, nimirum diebus Dominicis, & festis, in quibus applicationem hanc non expressit, illam non fuisse dicitur, juxta naturam discretivæ, quæ arguit voluntatis diversitatem inter unum, & alium casum in eis, quæ dependent à sola voluntate disponentis, & aliunde non subintelliguntur, Card. de Luc. de donat. disc. 8. num. 23. & de fideic. disc. 56. num. 11. & in similibus terminis discretivæ resolutum fuit à præfata Sac. Congregatione in Collen. Applicationis Sacrificii anno 1685., ubi agendo de quadam dispositione, in qua cautum fuerat, vt Cappellanus pro tempore Missas celebraret omnibus diebus Hebdomadæ, præter unum, cum hoc, quod tres Missæ qualibet hebdomadae celebrarentur de-

mortuis pro Anima Fundatoris, censuit Cappellanum teneri applicare dumtaxat tres Missas de mortuis, & non alias. Item in alia Collen. applicationis Sacrificii anno 1689. tractando de quadam Cappellania instituta cum onere Missam quotidie celebrandi hora determinata, post terminatum scilicet Officium Divinum in Cathedrali, ut Mercatores, & Scholarum discipuli, illi interesse possent, respondit Cappellanum non teneri applicare Sacrificium pro Anima Fundatoris; & in Taurinen. Applicationis Sacrificii 31. Januar. 1682., ubi ex eo quia quidam Testator mandans celebrationem Missæ disposerit, quod in Collecta, vel in Memento fieret ejus memoria, & nihil dixerit de applicatione Missæ; Sac. Congregatio proposito dubio -- An Cappellanus, de quo agitur teneatur applicare Sacrificium pro Anima, vel ad intentionem Fundatoris, vel satis sit, quod illius memoriam habeat in Orationibus, quæ sunt in Collecta, aut in Memento -- respondit -- Non teneri -- & in Romana applicationis 8. Febr. 1710. ubi stante hujusmodi modo discretivo loquendi -- An Præpositus, & Cappellani Insignis Cappellæ B. Virginis de Clementia in Basiliæ S. Mariae Transiberim teneantur ad applicationem Missarum &c. -- resolvit -- Negativè -- & in Tricassinen. applicationis Sacrificii Missæ, in qua quæstio erat de quadam Cappellania fundata cum obligatione celebrandi quotidie quadam hora determinata pro commoditate non nullarum Monialium, & applicandi qualibet feria secunda non impedita Missam Mortuorum pro anima Fundatoris, respondit anno 1711. Missam esse applicandam ad libitum Sacerdotis celebrantis, excepta Missa in feria secunda applicanda pro Anima Fundatoris, uti habetur pag. 332. & 358. à tergo lib. 61. decret. & in Romana reductionis, & applicationis Missarum 15. Decembri 1714. ubi disputato dubio -- An esset die Sabbati Missa applicanda in hypothesis, in qua Fundator demandaverat applicationem aliis hebdomadæ diebus, & applicationem non demandaverat die Sabbati, sed simplicem in illo celebracionem -- Responsum fuit -- Negativè.

4 Concurrente præsertim observantia subsecuta ab Episcopis in Visitacionibus approbata, non applicandi quotidie Missas,

sas, quæ optimè declarat hanc fuisse mentem Fundatoris, non gravandi scilicet Cappellanos quotidiana applicatione pro ejus Anima. *Lotter. de re benef. lib. 1. q. 29. num. 160.*

Ad secundum -- *Negativè*; quia cùm Fundator esset laicus, & sic verisimiliter ignarus feriarum, & dierum, in quibus in Kalendario fit Officium de Feria, nomine dierum ferialium non præsumitur intellexisse de illis tantùm diebus, in quibus in Kalendario dicitur *de ea*; attento præcipue pingui stipendio unicuique ex dictis Cappellanis assignato, dum uni assignavit annua scuta centum, alteri annua scuta quinquaginta, alias cum singulo mensu pauci, aut nulli adint dies, in quibus sit Officium *de ea*, nunquam, aut paucis diebus applicarentur Missæ.

Ad tertium dicebam; teneri applicare omnibus diebus, quibus celebrari possunt Missæ Defunctorum; cum nomine dierum ferialium vulgariter veniant illi dies, in quibus celebrari valent Missæ Defunctorum, quæ dici possunt quocumque die, præterquam in Festis duplicibus, & Dominicis.

Sacra verò Congregationi in Ferrarien. applicationis Missarum dicta die 26. Martii 1718. non sine magna Votorum scissura placuit supradictis dubiis responderem; Ad primum *Affirmativè*, in reliquis Satis provisum.

ARGUMENTUM.

Cappellania ex lege foundationis an, & quando dicatur Sacerdotalis; & an Cappellano laboranti morbo Paralytico, possit concedi facultas celebrandi Missam, ad quam teneatur; cum assistentia Sacerdotis?

S U M M A R I U M.

- 1 Verbum Sacerdos in lingua latina prolatum venit solùm ille, qui est constitutus in ordine Presbyterali, secus se sit prolatum in lingua Italica, & vulgari.
- 2 Ex sola lege foundationis quid Cappellanus celebret Missam, an Cappellania sit Sacerdotalis? & num. 18.
- 3 Cappelliam esse Sacerdotalem, an, &

quando probatur ex subsecuta observantia? & num. 20.

- 4 Cappellania, aut beneficia simplicia de jure communi qualitatem Sacerdotalem non requirunt? & num. 22.
- 5 Ad effectum cognoscendi qualitatem Cappellaniarum voluntas Fundatoris est attendenda.
- 6 Cappellania non dicitur Sacerdotalis ex quacumque expressione Sacerdotis per Fundatores facta in limine foundationis.
- 7 Verbum Sacerdos stare potest demonstrativè, & qualificativè, & quando his modis stare dicatur? Vide ibi, & nu. 17.
- 8 Verbum Sacerdos sicut demonstrativè, Cappellania non est Sacerdotalis; secus sicut qualificativè; & num. 9. Intellige, ut ibi.
- 10 Cappellania quando dicatur actu, & quando habitu Sacerdotalis? Vide ibi, & num. 12. usque ad 16.
- 11 Qualitas à Fundatore requisita ante præsentationem concurrere debet de tempore præsentationis.
- 12 Cappellania semper præsumitur simplex, & non Sacerdotalis, si defint verba præceptiva celebrandi per se ipsum, aut prohibitiva celebrandi per alium? & num. 23.
- 13 Cappellano laboranti continuo morbo Paralytico non est concedenda facultas celebrandi Missam cum assistentia Sacerdotis.
- 14 Ab onere residendi in Ecclesia non infertur Cappellaniam esse Sacerdotalem.
- 15 Cappelliam non esse Sacerdotalem probatur ex observantia.
- 16 Observantia pro qualitate Sacerdotali, ex quibus actibus non dicatur.
- 17 Reservato Iure patronatus pluribus usi universis, hoc residere dicitur penes ipsam universitatem, & non penes quamlibet Personam singulariter sumptam.
- 18 Negligentia præsentati inproducent nominationem Patroni, non præjudicat hujus quasi possessioni ex impleta præsentatione quæstæ.
- 19 Reservato Iurepatronatus Rectori, & Parochianis due voces æquales constitutæ dicuntur? Amplia, ut num. 31.

C A S U S XIV.

Instituit quidam Pius Fundator Cappelliam in Ecclesia A. jussitque ad eam nominari Sacerdotem, qui celebrare quotidie

tidie debeat Missam pro ejus Anima; Cappellania hæc retro actis temporibus fuit possessa, & à Sacerdotibus, & à Clericis; Modernus autem Cappellanus laborans morbo paralytico cupit de consenuo Patroni illam resignare favore sui Nepotis Clerici; sed dubitanus Cappellaniam esse Sacerdotalem, ac proinde illius resignationem fieri non posse favore simplicis Clerici querit.

Primo: *An hujusmodi Cappellania sit Sacerdotalis. Et quatenus Affirmative.*

Secundò: *An possit ei concedi facultas celebrandi Missam cum assentia Sacerdotis.*

Quoad Primum, primo aspectu appetet Cappellaniam, ex dispositione Fundatoris esse Sacerdotalem, hic enim, in limine reservationis Jurispatronatus injungendo Patrono nominare Cappellanum, usus est termino *Sacerdotis*, non in idiome italico, sed in lingua Latina, ibi: *jussitque ad eam nominari Sacerdotem.* Adeoque præsumitur voluisse qualificare Cappellaniam, qualitate Sacerdotali, & eam esse ¹ Sacerdotalem; dum nomine *Sacerdotis* in lingua Latina prolatu verè, & propriè venit solum ille, qui est in ordine Presbyterali constitutus; ad differentiam nominis *Sacerdotis* in lingua Vulgari, & Italica prolati, quòd est aptam comprehendere Clericos etiam in Minoribus constitutos, ut animadvertisit per *Card. de Luc. de benef. disc. 61. num. 11.*, & *disc. 96. num. 16.*, & seq. *Rot. decif. 496. num. 8. p. 1.*, & *decif. 216. num. 3. p. 2. rec.*

² Fortius animadvertisit, quòd ultra vocabulum *Sacerdotis* in lingua Latina idem Fundator adhibuit etiam terminum *celebrare*, voluitque Cappellanum quotidie celebrare Missam pro ejus Anima; celebratio autem expleri non potest per simplicem Clericum, nec huic convenire; sed essentialiter requirit Ordinem Sacerdotalem; ut in terminis similis dispositionis expressè tuetur *Lambertin. de Jurepat. lib. 2. p. 1. q. 7. art. 27. num. 9.*, ibi: *Sequitur ergo, quòd ex sola lege in Fundatione apposita ut præsentandus ibidem celebret Missam, licet non exprimat, quòd sit Sacerdos, dicitur Cappellania Sacerdotalis.* Amofaz. de caus. p. lib. 3. cap. 5. num. 9. & 10. Barbos. de offic. & potest. Episcopi alleg. 24. num. 37. p. 2. Garz. de benefic. p. 7. cap. 1. nu. 58. Rot. decif. 416. num. 3. p. 1. rec.,

& decif. 248. num. 1., & decif. 263. num. 2. coram Emerix. Jun. & in Tyburina Cappellania 16. Martii 1711. §. De quibus autem coram Eminentiss. Priol.

³ Quod confirmat etiam subsequta observantia; dum addictam Cappellaniam nominati fuerunt Sacerdotes, quæ observantia videtur concludere, & firmare Cappellaniam esse Sacerdotalem. *Card. de Luc. de benef. disc. 61. num. 13. Rot. decif. 53. num. 11.*, & seq. coram Merlin. & decif. 522. num. 16. p. 18. rec. maxime si sit proxima Fundationi nimirum si ipsem fundator, aut Patronus ejus successor, primo nominaverit ad Cappellaniam aliquem actu Sacerdotem; *Lotter. de re benef. lib. 2. q. 47. num. 29.* & seq. *Rot. decif. 825. num. 22. coram Merlin.*, & in Melphicten. Beneficii 21. Junii 1712. §. Atque hæc coram R.P.D. Lancetta.

⁴ His tamen omnibus post habitis arbitror hujusmodi Cappellaniam non esse Sacerdotalem non solum ex Generali juridica præsumptione excludente in Cappellaniis, & Beneficiis simplicibus qualitatem Sacerdotalem, cum qua Fundator semper præsumitur, se uniformare voluisse donec contrarium probetur *Card. de Luc. de benef. disc. 16. num. 3. Adden. ad Pamphil. decif. 99. num. 7. Rot. decif. 825. num. 2. coram Merlin.*, & in Melphicten. Beneficii 26. Junii 1711. §. Occasionem coram Eminentiss. Priolo, & 21. Junii 1712. §. *Juris namque coram R. P. D. Lancetta.* Verum etiam ex ipsam dispositione ⁵ Fundatoris; quæ ad effectum cognoscendi qualitatem Cappelliarum principaliiter venit attendenda juxta *Rot. in Gerunden. Beneficii 8. Martii 1697.* §. Neciterum coram bon. mem. Muto, & in Rhegien. Jurispatronatus 16. Januar. 1708. §. Quod autem coram bon. mem. Molines.

⁶ Pro cuius veritatis assecutione presupponendum est, non ex quacumque expressione, & nuncupatione *Sacerdotis* per Fundatores facta in limine fundationis Cappelliarum hec constitutæ dicuntur in statu Sacerdotali; ut optime animadvertisit *Rota in Tridentina Cappellania 5. Aprilis 1715.* §. Negocium coram. R.P.D. Cerro. ⁷ Sciendum est enim quòd verbum *Sacerdos* stare potest demonstrativè nimirum ad designandam solum qualitatem muneric exercendi, seu ad explicandum onus Misfarum,

- sarum, & stare potest *qualificativè*, ad qualificandam Personam Cappellani, seu Beneficiati. Dicitur autem stare *demonstrativè* quando desunt verba præceptiva celebrandi per se ipsum, vel prohibitiva nè Missæ per alium celebrari valeant; E contra dicitur stare *qualificativè* quando ad sunt hujusmodi verba præceptiva celebrandi per se ipsum, & non per alium; aut alia similia; juxta Doctrinam, & Theoriam *Lapi alleg.* 35., quam amplexa est S. Rota in magistrali decisione 825. num. 4. & seqq. coram Merlin., & in Melphicten. Beneficii 26. Junii 1711. §. cum enim coram Eminentiss. Priolo, & 21. Junii 1712. §. Juris namq. coram R.P.D. Lancetta; & in Tridentina Cappellaniae 5. Aprilis 1715. §. Negocium coram R. P. D. Cerro; & in Cremonen. Beneficii 4. Febr. 1715. §. Ex instrumento coram eodem.
- 8 Si verbum *Sacerdos* in limine fundationis Cappellaniae stet *demonstrativè*, Cappellania non est sacerdotalis, sed simpli- citer Clericalis, & conferri potest simplici Clerico, imò, & puerō post decimum quartum annum, qui Missas celebrari facere potest per alium, ut notant Sanchez consil. moral. lib. 7. cap. 3. dub. 48. num. 14. Lap. d. alleg. 35. num. 2. & alleg. 117. nu. 2. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. Gloss. 5. nu. 26. Amofaz. de caus. piis lib. 3. cap. 2. num. 43. Lara de annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 7. num. 7. Pignattell. consult. 2. nu. 16. tom. 7. Rot. in Romana Cappellaniae apud Marchesan. de commission. p. 1. tom. 1. num. 1., & seqq. pag. 140., & in d. Cremonen. Beneficii §. Ex instrumento hic impressa.
- 9 Siverò stet *qualificativè* Cappellania, dicitur Sacerdotalis. Pignattell. consult. 2. num. 18. tom. 7. Saminiat. controv. 38. num. 35. Garz. de benef. p. 7. cap. 1. nu. 98. cùm hac differentia, quòd si stet *qualificativè*, seu ad qualificandum Cappellanum de tempore vacationis; aut nominatio- nis, seu Institutionis, Cappellania dicitur Sacerdotalis actu; si vero stet *qualificativè* de tempore prosecutionis, seu posteriori ad nominationem, vel institutionem Cap- pellania dicitur Sacerdotalis habitu; seu non requirit ad sui possessionem, quòd quis habeat ordinem Sacerdotalem, sed satis est quòd sit habilis ad illum accipendum, & tenetur illum recipere, quam citius potest; temporis.
- Pars II.
- bus tamen competentibus.
- 10 Sic si Fundator disponat præsentandum esse ad Beneficium aliquens de Familia A., si contingat illum fieri Sacerdotem, in hoc casu, quis Fundator supposuit Sa- cerdotium præcedere debere ipsam elec- tionem, seu præsentationem; Beneficium dicitur Sacerdotale actu Rocc. disput. jur. cap. 190. num. 13. Rot. coram Emerix Jun. decis. 263. num. 8. & seqq., & decis. 148. num. 1. & decis. 278. num. 3., & decis. 364. num. 1., & decis. 871. nu. 1. coram Scrab., & decis. 216. num. 2. p. 2. & decis. 607. num. 15. p. 18. rec., & in Rbegien. Jurispu- tronatus 16. Januar. 1708. §. Quod autem coram bon. mem. Molines; adeò ut non po- test quis illud obtinere, nisi de tempore, præsentationis sit actu Sacerdos, quia- 11 qualitas à Fundatore requisita in Perso- na præsentanda ante præsentationem, concurrere debet de tempore præsen- tationis, juxta Abb. in cap. cùm in cunctis §. Inferiora num. 10., & seq. de Elect. Vivian. de Jurepat. p. 2. lib. 8. cap. 7. num. 49., & alios apud Rot. in Gerunden. Beneficii 3. Junii 1712. §. Objectum coram R.P.D. Fal- conero. Si à Testatore ita fuerit dispositum -- Per cio bā ordinato, che se vi farà qualche Sacerdote della Famiglia A. e suffi- ciente di Dottrina, che quello sia e debba, effere eletto a tal beneficio, e non essendovene de' sufficienti nella detta Famiglia, ha dato la facoltà a i Patroni di poter eleggere uno sufficiente -- Beneficium dicitur actu Sa- cerdotalis, ut fuit resolutum à Sac. Congregatione Concilii in Tridentina Bene- 13 cii 5. Junii 1688. Si in Instrumento Fun- dationis legantur hæc verba -- Il Cappel- lano non possa partire, ne lasciare di celebra- re le Messe -- In permissione discedendi -- Sia obligato lasciare un'altra Sacerdote in- vece sua, quale debba celebrare le Messe, per lui -- Essendovi Preti della casa A. si debba dare à laro, altrimenti a i Preti della casa B. -- Cappellania, est Sacerdotalis actu, juxta resolutionem ejusdem Sacra Congregationis in Interamnen. Cappella- 14 niae 3. Febr. 1685. Si Beneficium sit funda- tum cùm verbis -- E ssedebeat in perpetuum Beneficium Sacerdotale &c. Institui debeat Presbyter idoneus -- Est actu Sacerdotale, nec ejus est capax ille, qui infra annum promoveri non potest, ut resolvit d.S. Congregatio in Dubium Beneficii 8. Maii 1677.

Z z z

Bar-

Barbos. ad Concil. sess. 25. de reform. cap. 5. num. 9. adden. ad Buratt. decis. 21. nu. 28.

15 Si Fundator disponat -- che effendoci Sacerdoti della Famiglia A. per linea masculina, in tal caso vuole che succeda nella Cappellania, e non effendoci per detta linea, vuole che succeda per linea feminina col peso suddetto, intendendo che sia Sacerdote, e non altrimenti -- Cappellania dicitur actu Sacerdotalis, ut fuit resolutum à d. Sacra Congregatione in Nepestina Cappellania 27.

16 *Maji 1713. ad Primum.* Si Testator demandet erectionm Cappellaniae; & cùm erigat nunc pro tunc, quando e. g. Tizio sarà arrivato all'età di celebrare il S. Sacrificio; Cappellania, non est actu, sed habitu Sacerdotalis, ut in responsione, ad Sacerdotem resolvit eadem S. Congregatio Concilii in Romana Cappellania 12. Maji 1714.

17 Præsupposita hujusmodi Doctrina in casu præsenti Verbum Sacerdos in limine foundationis Cappellaniae à præfato Fundatore expressum stat demonstrativè ad designandam solam qualitatem muneris exercendi; & non qualitificativè ad quantificandam Personam illud exercere debentem, cùm desint verba præceptiva celebrandi per se ipsum, & prohibitiva celebrandi per alium, aut alia æquipollentia, adeoque Cappellania hæc est simplex, & non Sacerdotalis, juxta auctoritates superiùs relatas §. Si verbum; quibus addo *Lotter. de re benef. lib. 2. q. 47. n. 37. Pignattell. consult. 2. num. 16. in fin. tom. 7.*, ibi -- *Quando enim dicitur quod eligatur Sacerdos, qui Missas celebret, non designatur qualitas pro idoneitate eligendi sed qualitas muneris exercendi, & idcirco non requiritur quod sit actu, vel potentia Sacerdos -- Rot. decis. 825. num. 12. coram Merlin. & in Melphicten. Beneficii 26. Junii 1711. §. Cùm enim, & §. Hinc coram Eminentiss. Priolo; & 21. Junii 1712. §. Juris coram. R. P. D. Lancetta, & in Tridentina Cappellaniae. 5. Aprilis 1715. §. Negotium coram R.P.D. Cerro; & Cremonen. Beneficii 4. Febr. 1715. §. Ex instrumento, coram eodem hic impress.*

18 Nullatenus attento, quod ultra verbum Sacerdos idem Fundator usus fuerit etiam verbo celebrare; quia hoc non obstante adhuc Cappellania non est Sacerdotalis, juxta sensum Sac. Congregatio-

nis Concilii in Romana celebrationis 20. Novembri 1674. ubi non obstante; quod Fundator dixerit -- che il Cappellano debba dire le Messe -- Responsum fuit, quod Cappellania non sit Sacerdotalis; Ratio est, quia Fundatores hujusmodi Cappelliarum non præsumuntur respicere ad aliud, quam ad celebrationem Missarum, & suffragia pro eorum animabus, volentes scilicet opus operatum, & non opus operantis, ut advertit Pignattell. d. consult. 2. num. 15. Rot. decis. 535. sub num. 27. & seq. par. 19. recent. Ideoque Cappellania semper præsumitur simplex, & non Sacerdotalis, nisi, ut dixi, concurrent verba -- celebret per se ipsum -- seu injungatur onus Cappellano celebrandi per se. *Lap. d. alleg. 35. Rot. decis. 747. num. 7. coram Cerro, & decis. 13. num. 12. coram Bichio, & decis. 84. num. 9. coram Priolo, & juxta resolutiones Sac. Congregacionis Concilii in Mediolanen. Cappellaniae 23. Febr. 1699. & in Prænestina 28. Iulii 1662.* Vel removeatur facultas celebrandi per alium, vel ubi Testator jussit celebrare Missas per Sacerdotem de sua familia si talis reperiatur Sacerdos, minus substitut Sacerdotem de alia familia, ut apud Roc. disput. jur. d. cap. 190. num. 12. & seq., & in aliis casibus apud Pignattell. d. consult. 2. num. 14.

20 Nec urget animadversio, quod ad dictam Cappellaniam plures præsentati fuerunt Sacerdotes; ex his enim actibus deduci non potest observantia, nec in linea præscriptiva, nec in linea interpretativa; non quidem in linea præscriptiva, quia ad hunc effectum requiritur, quod semper, & per centenariam præsentati fuerint Sacerdotes ad dictam Cappellaniam cum subsecuto esse, juxta Rot. in Barren. Beneficii 1. Decembri 1713. §. Augebatur coram Eminentiss. Scotto. Et non sufficit, quod quandoque fuerint præsentati Sacerdotes; quia hoc evenire potuit per accidens, nimirum ex eo, quia præsentati erant Sacerdotes per accidens, qui quidem aspirare possunt ad Cappellaniam Clericalem; vel ex eo, quia ipsi in concursu Clericorum, fuerunt ab Episcopo præelecti per viam gratificationis, ut optimè Rot. in Melphicten. Beneficii 26. Junii 1711. §. Sed neque coram Eminentissimo Priolo, immo cùm dicta Cappellania fuerit

rit etiam possessa à Clericis, dicenda est Clericalis, juxta Rot. in dicta Melphytēn.
§. Minus . Nec in linea interpretativa etiam si sit proxima fundationi; quia potest dari calus, quod prima nominatio Sacerdotis sit tribuenda privilegio consanguinitatis, ex eo quia ad Cappellaniam fuerit primò præsentatus consanguineus, qui per accidens erat Sacerdos; & non sit necessariò referibilis ad prærogativam Sacerdotii, ut bene Rot. in Tridentina Cappellaniæ 5. Aprilis 1715. §. Quin oppositum coram R.P.D. Cerro .

21 Descendendo verò ad secundum Dubium censeo respondendum , supposita qualitate Sacerdotali præfatæ Cappellaniæ; & quod dictus Cappellanus teneatur celebrare Missas, non posse huic concedi facultatem celebrandi cum assistentia Sacerdotis; Morbus enim paralyticus, quo laborat idem Cappellanus est frequens, & continuus, & consequenter ei deneganda venit facultas celebrandi Missam cum assistentia Sacerdotis, quæ concedi non solet, nisi quando morbus est raro contingibilis, & non frequens, juxta Text. in Can. Illud 7. q. 1., ubi dicitur non admitti Sacerdotem adjutorem, quando frequens, & continuus est morbus Celebrantis, & juxta gloss. in Can. Communiter verb. de iis diff. 33., & ita novissimè resolutum fuit à Sac. Congregatio ne Concilii in Civitatis Castellanae 1. Maii 1718. ubi cùm quidam Sacerdos Canonicus Cathedralis Ecclesie Civitatis Castellanae fuerit ab Ordinario suspensus à celebratione Missæ propter morbum paralyticum quo laborabat, supplicavit pro facultate celebrandi Missam cum assistentia Sacerdotis; & proposito dubio -- An Oratoris precibus sit annuendum--Responsum fuit-- Negative.

R. P. D. C E R R O .

Cremonen, Beneficii .

Lunæ 4. Februarii 1715.

E Adem justificatio litterarum Apostoli carum obtentarum per Abbatem Valentimum Ceriolum uti præsentatum à moderno Præposito Parochialis Ecclesie S. Lucae Cremonæ cum derogatione alterius medietatis vocis Patronorum, quæ sub die 9. Martii anni præteriti coram Pars II.

R.P.D. meo Lancetta obtinuit, ut pro illarum exequutione rescriberetur; Promeruit bodie, ut delegata mihi à Signatura Justitiae nova Causæ cognitione cum clausula -- Alteri, qui ad legitimam -- Domini censuerint procedendum esse ad legitimam earumdem litterarum exequutionem, quæ ex speciali judicij privilegio retardari non debet nisi exceptionibus undique convincingentibus , ac insufficientibus ipsarum substantiam ex relatis in Compostellana Parochialis 8. Junii 1696. §. Justificatio coram Reverendissimo Molines Decano .

Cujus profecto ponderis non sunt illæ, quæ denuò afferebantur ab informantibus pro Jacobo Marengo eo tendentes , ut reportatas litteras Cerioli labefactatas ostenderent duplicitio obreptionis , & subreptionis, altero scilicet ob reticentiam veri, ex quo impetrans non exprefserit Summo Pontifici controversum Beneficium esse Sacerdotale , nec Jacobum compræsentatum esse etiam Compatrionum ; Et altero ob expressionem falsi , quia exposuit, se fuisse nominatum à medietate Patronorum , quando Præpositus dictæ Ecclesie Parochialis , vel non est Patronus, vel de per se constituere non potest Vocabulū medietatem ; Nam sermonem ordiendo à qualitate Sacerdotali , distat longo intervallo, quod ea impresa dici possit in hoc Beneficio , quod tam nitidè Jacobus probare cogebatur, non solum quia sub ista obreptione impugnat litteras obtentas pro Præsentato , sed, & fortius quia in oppositum urget juris regula Cappellaniam simpliciter Clericalem præsumens , nisi Fundator contrarium expresserit verbis non aptis recipere alium diversum sensum, quam Sacerdotii actualis juxta plenè relata Sanchez. consil. moral. lib. 7. cap. 1. dub. 48. num. 14. cum aliis per Rotam in Melphytēn. Beneficii 21. Junii 1712. §. Juris namque & 5. Decembbris ejusdem anni §. Et sanè coram R.P.D. meo Lancetta .

22 23 Et instrumento enim fundationis nil aliud colligitur . quam nominatio Sacerdotis, & Præbyteri sub certo Missarum onere, quæ sanè ubi non adsint , vel verba præceptiva celebrandi per se ipsum , vel prohibitiva celebrandi per alium continere non valent Beneficium Sacerdotal-

Zzz 2 le,

le , quia adjecta censerter ad demonstrandum instrumentum , non autem qualificativè ad personam Sacerdotis pro celebratione Missarum,in qua plusquam opus operantis consideratur , opus operatum , ut ex originali doctrina , quæ tribuitur , *Lap. alleg.* 35. fuit semper constans opinio nostri Tribunalis , prout de verbo Presbyteri videre est coram Mantica decisi. 129. num. 2. & coram Merlin. in celebri dec. 825. num. 12., & in Melevitana Beneficiorum 16. Junii 1710. §. Neque præmissis coram R. P. D. meo Falconerio , & de altero Sacerdotis legitur firmatum coram Buratt, decisi. 82. num. 2. & seq. & coram Priolo decisi. 41. num. 11., & coram Emerix jun. decisi. 322. num. 2. , & in Ortonen. Beneficii 20. Martii 1708. §. Parum coram R. P. D. meo Scotto , & 10. Junii 1710. §. final. coram Eminentiss. D. Card. de Polignac , & in Melphicten. Beneficii 26. Junii 1711. coram Eminentiss. D. Card. Priolo , & 21. Junii , & 5. Decembris 1712. coram R. P. D. meo Lancetta ; Eamdemque sententiam amplexa fuit Sacra Congregatio Concilii , ut refert Pignattel. consult. 2. num. 6. & seqq. quinimo etiam si Fundator per plures vices verba Sacerdotis geminaverit , ut de verbis-- si debba eleggere un Prete Sacerdote eadem Sacra Congregatio in Nepesina Cappellaniæ 16. Novembris 1708. in responsione ad primum , & de casu ubi per septem vices dictum fuerat ab uno Sacerdote de familia , quatenus adst. sin minus ab aliis Sacerdotibus , qui quidem Sacerdotes sint Cappellani -- censuit Cappellaniam non esse Sacerdotalem , in Tyburina Cappellaniæ 9. Decembris 1690. penè Monacell. in formular. par. 2. tit. 15. formul. prima num. 17.

Quin contraria Fundatoris voluntas suaderi valeat ex facultate specialiter impartita Cappellanis celebrari faciendi Anniversarium , missasque privatas , quoties legitimo impedimento esset detenti : Ultra quod enim dictum arbitrium , celebrari faciendi non fuit semper restriatum ad solum casum impedimenti , dum subsequentibus verbis datum legitur indefinitè ibi -- celebrare , seu celebrare facere , à qua posteriori parte bene declaratur etiam prima , ubi Fundator facultatem concesserat celebrandi per alium in casum impedimenti juxta regulam , *Text.*

in l. sservus §. finali , & in l. quod filio in princip. ff. de legal. 1. Rota coram Emerix jun. dec. 1229. n. 12.; Urg et nihilominus responsio data in præcedenti decisione . R. P. D. mei Lancetta , quod scilicet ubi alia non adsint argumenta conjectura ipsa inefficax reputatur , ut Cappellania dicatur Sacerdotalis ex punctuali resolutio ne S. Congregationis Concilii 29. Maii 1699. relata per Pignat. d. consult. 2. n. 10. tom. 7.

24. Nec magis confert Fundatoris præceptum Cappellanis injunctum de residendo in Ecclesia , quia ut bene advertit deciso antedicta §. Minus ab onere residendi non bene infertur ad onus celebrandi per se ipsum , & residentia volita intelligitur non præcisè , sed causativè , ut præter auctoritates ibi allegatas tenent Nicol. lucubrat. Canon. lib. 3. tit. 41. nu. 18. vers. sed dubium est , de Marin. resolut. lib. 2. c. 39. num. 2. cum tribus seqq. Absque eo quod residentia præcisa erui rite valeret à privatione Cappellaniæ illico comminata ; Quoniam ab hujusmodi objecto facile posset expediri , animadvertingo residentiam in Ecclesia demandatam fuisse dumtaxat in testamento Anghinorii Fundatoris , neutiquam verò in ipsa Cappellaniarum fundatione , cuius unicè lex attendenda est , ut patet ex omnibus etiam statibus antecedentibus , in quibus residentia nec necessaria reputata fuit , nec umquam servata ; Et nihilo tamen minus prædictum residendi onus examinando juxta disposita in testamento Fundatoris , nec in illo justa aliqua ratione probari potest , poenam privationis appositam fuisse oneri residendi ; Testator etenim postquam Cappellanis eligendis manda verat implementum certi Missarum numeri , necnon residentiam in Ecclesia S. Lucæ , jussit deinde per separatam periodum -- si Cappellanus cessaret adimplere ea omnia , & singula prædicta privatus esse intelligatur -- quare fit evidens privationem injunctam non fuisse in poenam non factæ residentiæ , sed ad plectendum Cappellatum deficientem in implemento Missarum , ac Anniversarii , ad quod uti præcedens ; ac respiciens Fundatoris favorem referri debet verbum prædicta -- per regulam de qua Barbos. dict. 395. num. 1. & seq. & Rot. dec. 153. nu. 30. & dec. 374. n. 24.

num.24. par.17. rec., & firmat laudata de-
ciso §. Pœna .

25 At si ista qualitas Sacerdotalis nec ex assistentia juris , nec ex lege fundationis Cappellaniæ sive tacita,sive expressa convinci ullo pacto valebat , penitus , penitusque excludebatur ex conformi obser- vantia fidissima interprete essentiæ,& naturæ cujuscumque Beneficii , ut testatur Rota in Melphicen. Beneficii 26. Junii §. At & adhuc coram Eminentiss. Priolo , & 21. Junii §. Atque hæc , & 12. Decembris 1712. §. Cum itaque coram R.P.D. meo Lancetta , cum quibus transit deciso , quæ revidetur. §. Omneque ; Siquidem constat ex statu anni 1594. ad hanc Cappellaniam uti va- cantem per obitum Julii della Fossa sim- plicem Clericum præsentatum fuisse Ge- orgium de Caballis ; Anno 1621. per resignationem eam obtinuisse Honu- phrium Camporeum simplicem Cleri- cum sub expressione-- de perpetuo simplici Beneficio Ecclesiastico per Clericos sacerulares obtineri solito . Anno 1683. provisum fuisse per vacationem in Curia Franci- scum Mariam à Porta ; Ac de anno 1698. collatum fuisse à Sede Apostolica Caro- lo à Porta, quorum uterque erat simplex Clericus ; sicuti alteram Cappellaniam erectam ex mandato ejusdem Fundato- ris , & sub eadem verborum formula ob- tentam fuisse anno 1552. à Sede Aposto- lic per Joannem Clementem Schizium simplicem Clericum, anno 1612. ob istius resignationem per Joannem Galeatum Schizium, ac demum in ultimo statu anni 1695. illam impetrasse Jo: Baptista Vicecomitem etiam Clericum simplicem , quam adhuc possidet .

26 Et ubi etiam urgentior addi velit ob- servantia, ista nec deficit, optimèque re- sultat ex statibus pro utraque Cappella- nia firmatis pro simplici Clerico etiam in contraditorio judicio ; Quandoquidem anno 1564. cùm præsentatus fuerit ad Cappellaniam , de qua nunc est contro- versia, Paulus della Fossa, ac insuper gra- tiosam subrogationem reportaverit sub ea assertiva, quod fervore devotionis ac- census Clericali militiae adscribi deside- raret , lice simplex Clericus , Cappella- niam obtinuit in contradictione Alphonsi Paleotti Coopositoris ; Ac respectu alte- rius Cappellaniæ proviso per resignatio-

nem de anno 1650. Jo: Baptista Schizzio, non attenta contradictione Vicinorum facta coram Ordinario super illius inca- pacitate, ducta ab eo, quod eset simplex Clericus, pronunciatum fuit pro validi- tate resignationis ; Et de anno 1660. in eisdem fermè terminis , in quibus hodie- versamur in concursu Pauli Rotæ Sacer- dotis nominati per Vicinos, Joannes Ba- ptista Ceriolus simplex Clericus à Præ- posito Ecclesiæ præsentatus promeruit sibi Cappellaniam adjudicari ; Quæ qui- dem sic judicialis observantia omnem præcludit aditum diversimode naturam, Beneficii interpretandi , non solum ob id, quod in specie firmatum fuit in hac met Cappellaniam , verum etiam ex eo , quod judicatum reperitur iteratò in alte- ra omnino consimili , cùm ambæ proce- dant ab uno, eodemque Fundatore , & juspatoratus eadem structura verborum fuerit reservatum, ut dixit Rota in Reca- naten. Beneficii 20. Martii 1702. §. Quin relevet coram clar. me. Card. Caprara , & in Melevitana jurispatronatus 13. Januar. 1708. §. Neque obstat coram bo.me. Omaña.

27 In cuius quidem observantæ sic stabi- litæ concursu parum attendi promeruit contraria observantia pro qualitate Sa- cerdotali ; Vel enim ista educi contendeatur , ex quo aliquando ad hanc Cap- pellaniam nominati fuerint Sacerdotes , & hoc nihil inducit ad intentum, quia Sa- cerdotium rectè compatitur cum Cleri- catu, quod efficit, ut Presbyteri , rectè adspirare queant ad Beneficium simplici- ter Clericale per ea quæ notat Ciarlin, contr. 201. num. 19. , & approbavit , Rot. coram Mantic. decis. 129. num. 3. vers. nec ad rem , & coram Priolo decis. 34. num. 14. & coram Merlin. d. decis. 825. num. 23. , & in d. Melphicen. Beneficii 26. Junii 1711. §. Minus coram Eminentissimo Priolo, & 11. Junii 1712. §. Nec robur coram R.P.D. meo Lancetta ; Vel resultare prætendebatur ex dispensatione Apostolica obtenta ab aliquibus ex præsentatis , & cùm hoc non evenerit ex eo , quod nominati fue- rint sub conditione præfatam dispensatio- nem reportandi, ista impetrata dicitur ex proprio arbitrio , & ad majorem caute- lam , ut respondit Rota in Andrien. Cano- nicatus 7. Maii 1706. §. Quod se coram Re- verendissimo Kaunitz Episcopo Labacen. cum aliis

aliis in præterita decisione §. Quin urgeat; Vel demùm arguebatur ab enunciativa emissa anno 1617. occasione provisionis sequutæ in personam clar. mem. Card. Camporei; quod scilicet Beneficium erat Sacerdotale, non tamen personalem residuum requirebat -- Et neque ex ea concluditur allegata qualitas Sacerdotalis, quia non emanaverit in præsentatione facta à Patronis, sed in provisione Apostolica sub incerta expressione facta ab eodem Cardinali per clausulam -- sicut accepimus -- quæ idcirco provisio ob deficiētem informationem tam in Pontifice, quam in Cardinali de jure est, ut immutare non dicatur verum statum Beneficii, ut docuit Rot. cor. Dunozett. Senior. decis. 265. num. 4. & coram Priolo decis. 252. num. 11. & in rec. decis. 266. nu. 16. par. 15. Quando de cætero, ut ex observantia eliciri rite possit, qualitas Sacerdotalis probandum necessariò esset, quod inter duos Præsentatos unum Clericum, & alterum Sacerdotem, iste institutus fuerit rejecto Clerico, ut requirit Rot. in Farfen. Canonicus 11. Decembbris 1711. §. Quidquam coram R. P. D. meo Crispo, & in sèpius laudata Melphiæten. Beneficii 21. Jun. 1712. eodem §. Nec robur coram R. P. D. meo Lancetta.

Sublata prima parte obreptionis innī
28 xæ reticentia qualitatis Sacerdotalis, facilius evertitur altera desumpta ab eo, quod Pontifici subticatum fuerit Jacobum Marengum ultra medietatem vocis Patronorum, esse etiam Compatronum, uti natum, & incolam Parochiæ Sancti Lucæ, quibus jus præsentandi fuerat relatum, atque ob id præferendum in assequitione hujus Cappellaniæ; Etenim animadvertebatur Juspatronatus actiū reservatum non fuisse illis de Parochia, seu Vicinis uti singulis, sed tamquam unum corpus constituentibus, in quibus termini Juspatronatus non spectat ad quamlibet personam singulariter sumptam, nec quisque licet potest sibi uti Patrono prælationem adsciscere, sed residere dicitur penes ipsam Universitatem in genere ad hoc ut Patroni censeantur singuli, non uti singuli, sed uti universi, ut bene unum Casum ab altero distinguendo censuere Lap. allegat. 78. num. 4. Lambertin. de ju-
repatr. lib. 2. part. 2. question. 2. artic. 8.

sub num. 17. Vivian. eodem tractat. lib. 8. cap. 2. num. 2. Card. de Luca pariter de ju-
repatr. dist. 34. num. 12., & testatur Rota
decis. 82. num. 4. par. 7. rec.

Atque ex his à primo vitio obreptionis ducto à taciturnitate, & prætermissione veri procedendo ad secundum subreptionis promanantis ab expositione falsi optimè subsistit expressio facta in supplicatione Cerioli pro obtinenda derogatione alterius medietatis vocum, quod ipse præsentatus à Præposito dictæ Ecclesiæ habebat pro se vocis medietatem, ut inquit antecedens decisio §. Hujusmodi non refragante dupli objecto, sub quo scribentes pro Marengo eam redarguere conabantur: Altero scilicet, quod translatâ omnimoda animarum Cura hujus Ecclesiæ in Patres strictioris Observantia in eos translatum judicari debeat etiam Juspatronatus in modum, ut non remanserit penes Præpositum sacerularem, & altero quod ubi adhuc apud istum continuaverit nihilominus memoratus Præpositus sacerularis non constitutat de per se medietatem vocis, ex quo versemur in Jurapatronatus relato Rectori, & Vicinis, quibus propterea cum competit jure Collegii, & Universitatis nullum aliud jus queat Rector sibi asserere nisi uti caput principale vicinorum, ac una cum illis.

Quandoquidem istiusmodi assumptum in utraque sui parte collabescit, ad quem effectum satis profectò esset ultimus statutus hujus Cappellaniæ in persona Joannis Baptistæ Ravasi ultimi possessoris, juxta illum enim palam fit, quod Præpositus sacerularis, præsentavit seorsim à vicinis pro una voce, & sic pro medietate Jurispatronatus, & quamvis idem Ravasius coram Ordinario non exhibuerit nisi præsentationem de se factam à vicinis, ejus negligentia in producendo etiam nominationem Præpositi nil detraxit quasi possessioni jam ei quæsitæ ex impleta præsentatione juxta Calderin. conf. ultim. verf. si ergo Rota coram Duran. decis. 74. num. 58., & coram Ubald. decis. 79. num. 7. & in recent. decis. 136. num. 38. part. 19. Ex qua sanè præsentatione cum innegabile sit, quod idem Præpositus constitutus revera fuerit in quasi possessione præsentandi pro dicta medietate ad Text. in cap. cum Ecclesia Sutrina de election. Garz. de Bene-
ficio.

fic. part. 5. cap. 5. num. 55. & tradit Rota coram Priolo decis. 113. num. 19., & in Mellevitana jurispatronatus 23. Januarii 1708. §. Qualificatissimus coram bon. mem. Omanna; Emergit exinde plenissima justificatio narrativa exposita in Literis Apostolicis, in quibus unicè inspicitur, quod præsentationes fiant à Patronis illis, qui reperiantur in quasi possessione præsentandi, ut ad ornatum Text. in celebri cap. consultationibus de jurepatr., semper respondit nostrum Tribunal, ut vide-re est in recent. decis. 73. à num. 17. par. 11. & plenius in Ostunen. Beneficii 3. Decembris anni præteriti coram R.P.D. meo Scotto Alma Urbis Gubernatore, & in Papien. Rectoriæ 10. pariter Decembris ejusdem anni §. Utriusque cumseq. coram Me; Et in specie ad effectum præservandi gratiam ab obreptione Rot. cor. Cavaler. dec. 540. num. 8. & in recent. dec. 162. n. 31. par. 12. & in Cracovien. Archidiaconatus 12. Februarii 1700. §. Pariformiter coram Rño dell'Olmo.

Verùm occurrendo etiam distinctim uni, ac alteri objecti membro, quatenus translatio Curæ in Patres Reformatos minoris observantie fundari velit in concessione eis facta de Ecclesia, domo, ejusque juribus, ruit illico assumptum, quia appellatione dictorum jurium comprehendendi non potest jus hoc Parochiale, & translatio interpretari congruè valet, quam de juribus temporalibus annexis ædificiis materialibus Ecclesiæ, & domus, ut alias restrinxit Rota in Firmana jurisdictionis super reservatis 15. Aprilis 1701. §. Non officiente coram Reverendiss. D. Decano: Quatenus verò inferri prætendatur à translatione exercitii cura Animarum penè prædictos Religiosos, argumentum minoris habet relevantia non solùm ob ipsam naturam, & essentiam curæ habitualis, ac tituli Præpositoriæ, qui tamquam prorsus distinctus, & separatus à mero exercitio curæ actualis non potest ipsius nomine usurpari, & ob id optimè continuare quibat penè antiquum Præpositum sacerdarem, ut in his terminis obser-vavit Rota in Recineten. Beneficii 10. Martii 1702. §. Hinc inanis coram clar. mem. Card. Caprara, sed manifestius, quia in ipsa translatione hujus exercitii curæ explicitè cautum fuit de nullo inferendo

præjudicio Præposito sacerdali, ejusque successoribus in dicta Præpositura quoad titulum præfata Ecclesiæ, & quoad fructus, redditus, & proventus, ex qua quidem literali præservatione, nefas esset dubitare, quod sicuti jus præsentandi est in fructu principali Præpositoriæ, ita antiquo Præposito censeatur reservatum, ut prosequitur decisio R. P. D. mei Lancettæ §. Ultra quod cum seq. ubi ulterius adnotatur alterum obstaculum, quod in acquisitione juris hujusmodi præbet eisdem Religiosis eorum altissima paupertas.

Nec major impendens est labor in submoyenda postrema parte reposita in 30 simultanea vocatione Rectoris, & Parochianorum; Huic enim intellectui aperte adversatur litera ipsius fundationis jus præsentandi reservans Rectori, & Vicinis, seu Parochianis ejusdem Ecclesiæ -- per quam ideo duas voces aequales constitutæ dicuntur, quarum altera Rectori, altera verò competat Parochianis, ut ex punctuali decisione Rota coram Crescent. 4. de jurepatr. luculenter statuitur in decisione præfusa §. Hujusmodi; Absque eo quod antedicta aequalis divisio in duas voces impediat à verbis subsequentibus -- vel majori parte eorum -- Ea enim non qualificant illam vocis partem, quæ in principio relicta fuerat Rectori, sed ultimam reservatam Vicinis, seu Parochianis, cui immediatè cohærent, nè scilicet isti ut singuli præsentationem explerent, prout validè potuissent lege fundationis seclusa, sed collegialiter, & per modum Universitatis nominare compellerentur, ut pluribus adductis probat dicta decisio §. Absque eo quod cum duob. seqq. in quibus confutatur Bursat. conf. 324. qui denuo in oppositum circumferebatur.

31 Idque mirificè comprobatum fuit ab uniformi observantia, juxta quam anno 1613. Vicini unâ cum Religioso Curato præsentantibus Franciscum Scalvum, ac è contra Præposito sacerdali seorsim nominante Franciscum Brivium, non alias primus ex competitoribus assequi valuit Cappellaniam, quam post obtentam gratiam Apostolicam, sub explicita derogatione medietatis vocum; Ac anno 1660. non curata præsentatione à Vicinis expleta de Paulo Rota Cappellania posse-sionem ab Exequatore reportavit Jo: Ba-ptista

ptista Ceriolus suffultus sola nominatio-ne Præpositi sacerdotalis, sub qua gratiam Apostolicam impetraverat pro Præsenta-to cum derogatione alterius medietatis vocum; prout idem servatum fuit in præ-cedenti ultimo statu, ut supra fuit ani-madversum; Quod autem tam certum est in jure, quam quod pro veritate debeat haberi id quod non observatum solùm pluries fuit, sed in contradictorio certa-mine judicatum etiam reperitur? per ea, quæ tradit Rota in Mediolanen. Prioratus super qualitate agnatiis 18. Junii 1703. §. Omnem coram R. P. D. meo Scotto, & in Casertana Beneficii 13. Decembbris 1709. §. Neque coram Reverendissimo Kaunitz.

Spreta prorsus contraria observantia, quæ minus juridicè colligebatur exad-verso à pluribus actibus rursus repetitis; siquidem status anni 1481. tametsi præse-ferat Præpositum præsentasse unà cum vicinis, adhuc indicat etiam quod ipse contradistinctè ab ipsis vocatur Patronus, & simili modo nominaverit Paulum della Fossa; Alter anni 1564. non probat inter-ventum Præpositi Sacerdotalis, sed solius Guardiani Religiosi, quem intervenire consuevisse uti caput, & pro sola direc-tione, de qua sermo habetur in decisione R.P.D. mei Lancettæ §. Aut allegatur; Alter anni 1698. remansit sine effectu, quia tunc per vacationem in Curia fuit de Cappellania provisus Joannes Carolus della Porta; & tandem ultimus anni 1703. apprimè retorquetur, quia in eo Præposi-tus Sacerdotalis præsentationem peregit pro integra sua medietate seorsim à vici-nis, qui unà cum Superiori Religioso col-legaliter præsentaverant: Quapropter nemo non agnoscit, quā parum fiden-dum sit memoratis actibus pro efforman-da quasi possessione præsentandi pro qua-documenta adeò nitida requiruntur, ut nil penitus eis objici possit juxta clemen-tarem propositionem, de qua Rota in di-cta Melevitana jurispatronatus 13. Janua-rii 1708. §. Finali coram bon. mem. Omanna, cum aliis in dicta Papien. Rektoriae 10. Decembbris anni proximi præteriti §. Et in-universum coram Me.

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Requisita à Fundatore in limine fundationis Canonicatus qualita-te actualis Sacerdotii respectu exterorum in actu præsentatio-nis; An diēta qualitas censeatur etiam volita respectu consanguineorum, vel potius sufficiat, quod isti ad effectum obtinendi Cano-nicatum, promoveri possit infra annum, quando nullus eorum est actu Sacerdos, & an cum Con-sanguineis sit quoad hoc dispen-sandum?

S U M M A R I U M .

- 1 Beneficium respectu extrancorum potest es-se actu Sacerdotale, respectu vero eorum de sanguine non actu Sacerdotale.
- 2 Papa in provisionibus Apostolicis solet ser-vare leges appositas in fundatione, sed limita, ut ibi.
- 3 Papa facilis dispensat cum eis, qui sunt proximi atati requisita. Amplia, ut ibi.

C A S V S X V .

Sequens facti series exposita fuit in Sac. Congregatione Concilii. Maria Far-rochi de loco Capraniæ sub ultimo ejus Testamento, quod condidit de anno 1647. relicto hærede usufructuario Joanne Stalpello ejus viro, post hujus obitum demandavit, ut ex omnibus suis bonis erigeretur unus Canonicatus in Ecclesia Collegiata Sancti Joannis primodiæ loci, ac voluit ius nominandi Canonicum pro tempore spectare ad Capitulum, & Cano-nicos ejusdem Collegiatæ, ea adjecta lege -- li quali non possino nominar Canonicos, il quale non sia Sacerdote nell'atto, che sarà nominato &c. e caso, che detto Giovanni suo marito in vita sua si contentasse eriggere il detto Canonicato, e l'usufrutto di dd. suoi beni volesse applicarlo al detto Canonicco, e rinunciarlo, dice, e dichiara, che sia in suo arbitrio l'elezione del Canonicco per questa prima volta, e possa anche eleggerlo, anchor- che

che non sia Sacerdote. Evenendo poi la vacanza di detto Canonicato per morte di detto Canonicco così eletto, spetti la nominazione al Capitolo di San Giovanni nel modo, come si è detto di sopra. Dichiara di più, che venendo il caso dell'elezione di detti Canonici, il Capitolo sia tenuto nominare al detto Canonicato Sacerdoti, quando ci siano di casa Scalpellis descendenti però della linea solamente masculina, esclusa la femina di Francesco, e Paolo figli del qu. Cesare ScalPELLI, e quando vi fossero Sacerdoti dell' una, e l'altra linea ugualmente meritevoli, rimette in tutto, e per tutto all' arbitrio del medemo Capitolo l' elezione di chi più gli parerà, e non essendovi di dette linee, similmente vuole, che stia in arbitrio del medemo Capitolo di eleggere chi Sacerdote più gli parerà, e piacerà -- Inuncto tandem onere eidem Canonicco celebrandi, seu celebrari faciendo, ac obeundi omnes functiones, quæ peraguntur à reliquis Canonicis dictæ Collegiatæ, atque ulterius celebrandi quinque Missas pro anima ipsius Testatrixis infra octavam omnium Defunctorum, & in casu legitimi impedimenti in hebdomada subsequenti, vel ad summum per totum mentem Novembris.

Vacavit nuper dictus Canonicatus de Mense Maji prope defluxo per obitum extra Curiam Stephani Porti, ad eumque Capitulum nominavit Petrum Scalpellum Sacerdotem de Familia contemplata, & Canonicum supradictæ Collegiatæ, sed is ætate pressus, & quia non vult Canonicatum, quem possidet dimittere, nominationem prædictam recusavit. Propterea Joseph Scalpellus Clericus vigesimum quartum annum agens, supplicationem porrexit Datariae pro gratia obtainendi Canonicatus prædicti vacati in Mense Sedis Apostolicæ reservato, ac sibi debiti tanquam Descendenti de Familia de Scalpellis contemplata à Testatrice. Remissa autem d. supplicatione ab Eminentiss. Prodatorio ad Sac. Congregationem Concilii, fuit ibi disputatum dubium -- An sit locus petitæ dispensationi --

^{1.} Cui affirmative respondendum sentiebam studens in una Sutrina Canonicatus apud R. P. D. meum Petra; Dummodo infra annum promoveri se faciat ad Sacerdotium. Quoniam in primis qualitatem

^{2.} Pars II.

Sacerdotalem in casu præsenti non videatur requiri in actu nominationis, quoad descendentes de Familia de Scalpellis, prout demandatur respectu aliorum exterrorum ex eo, quod Testatrix in designata nominatione dd. descendentium omisit repetere illa verba nell'atto, que adjecerat in nominatione aliorum, ac ideo videtur sufficere Personæ nominandæ aptitudinem; ut infra annum promoveri possit ad Sacerdotium. Nec est quid, novum, quod Beneficium respectu extraneorum sit actu Sacerdotale, respectu vero eorum de Sanguine non sit actu Sacerdotale. Rot. in Gerunden. Jurispatronatus 4. Febr. 1715. §. Hinc cessat, & i. Juli ejusdem anni §. Non obstat coram R. P. D. Lancetta.

Sed etiam omisso, quod respectu etiam dictorum descendentium Canonicatus ipse sit actu Sacerdotalis, ad huc ille venit adjudicandus Oratori, & cum hoc est dispensandum, quia licet Papa in Apostolicis Provisionibus soleat servare leges appositæ in fundatione, & concedere Beneficia illi Personarum generi, & cum iisdem qualitatibus à Fundatoribus iunctis. Rot. in Leodium; seu Aquisgranen 22. Junii. 1703. coram Rev. D. Molines, & responsum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Pamphilonen. Beneficij de Tafilla 16. Martii 1709. Attamen aliquando solet dispensare, iusta aliqua concorrente causa, qualis esset, si nullus aliis qualificatus aspiret ad Beneficium, & providendus sit conjunctus Patrono, prout in his terminis docet Corrad. tradens. Indultum simili dispensationis, in præv. benef. lib. 4. cap. 6. num. 12., & lib. 2. cap. 10. nu. 59. & seqq. Quæ causæ videntur ad amissim suffragari Oratori, qui licet non sit de propria familia Fundatricis, tamen est de Familia illius viri à Fundatrice specialiter prædilecta, & contemplata, ac ulterius decorata prærogativa prælationis ad præsentationem passivam; Quis enim dixerit, quod si Fundatrix prævidisset hunc casum, nollet dispensari cum oratore, qui intrâ paucos Menes cum Indulto utri arctatus esse qui potest Sacerdotium? cum alioquin verum sit, quod tradunt DD. quod Papa faciliter dispensat cum similibus providendis proximis ætati requisitæ. Corrad. in prævi dispensat. lib. 4. c. 1. num. 22. Fortius verò dum nullus

Aaaa adest

adest contradicitor qualificatus, qui concurrat quemadmodum, Sac. Cong. Concilii in casu fortiori dispensandum censuit cum proviso de Beneficio Sacerdotali in ætate annorum 20. cum clausula, ut adveniente tempore se promoveri faceret ad Sacerdotium, & interim onera adimplerentur, ut in *Parmen. dispensationis 12. Aprilis 1710.*, ac notabilis est decisio 216. par. 2. recen., ubi Papa dispensavit cum Clerico ad obtainendum Beneficium Presbyterale aetu etiam existente contradicitore, qui ceteroquin nec quidem habebat eam qualitatem. Ceterum Capitulum, clarum est, non esse legitimum Contradictem in provisionibus Beneficiorum, dum collatio hujus Canoniciatus spectat ad Sedem Apostolicam attenta illius vacatione in Mense Maji reservata, eo quod agatur de Jurepatronatus Ecclesiastico, utpote spectante ad Capitulum Collegiatæ, unde subiectur regulæ Mensum 8. *Cancell. Garz. de Benefic. par. 5. cap. 1. num. 554. Gonzal. ad regul. 8. Cancell. Glos. 18. num. 5.*, & illud interesse habendi Sacerdotem est valde remotum, in casu brevi submovendum cum assumptione Sacerdotii Oratoris. Idecirco tradunt DD. Practici, quod quando conceditur hujusmodi dispensatio, apponi solet in litteris de Stylo Datariae clausula, ut interim Canonicatui deserviatur per substitutum ab Ordinario approban. *Amayden. de Styl. Datar. lib. 1. cap. 16. §. 1. num. 37. & seq. Corrad. in prax. dispens. lib. 4. cap. 2. num. 30. & seq. Rota de execut. litterar. Apostolic. par. 1. cap. 6. num. 39.*

Tandem non obstat, quod orator non petierit dispensationem à Papa, sed gratiam dumtaxat; si quidem sufficit, quod in supplicatione narravit qualitatem actu alis Sacerdotis in Canonicatu; Unde gratiam petendo implice dispensationem quoque petiisse videtur; Ultra quod hæc non dicitur propriè dispensatio, sed Indultum, ut inquit *Corrad. in supradicta formula prax. Benefic. lib. 4. cap. 6. n. 12.* Et ita resolutum fuit ab eadem S. Congregatione in Sutrina Canonicatus 28. Novembris 1711.

ARGUMENTUM.

Mandante Fundatore, quod ad Canoniciatum erectum in Ecclesia Collegiata, aut Cathedrali præsentandus sit aliquis in Sacris constitutus, sive Presbyter, qui debeat celebrare, aut celebrari facere Missas, an hujusmodi Canoniciatus sit Sacerdotalis; Et quid si qualitas Sacerdotalis fuisset Canoniciatui adjecta post ejus erectionem?

SUMMARIUM.

- 1 *Canonicatus Ecclesiarum, sive Collegiatarum, sive Catbedralium de jure communi non exigunt Ordinem Sacrum, nec Sacerdotalem; quid autem post Concilium Tridentinum?* Uide num. 2.
- 3 *Canonicatum erectum in Ecclesia Collegiata non esse Sacerdotalem ex quibus arguatur;* Uide ibi, & num. 4.
- 5 *Canonicatui semel eretto qualitas Sacerdotalis amplius apponi non potest.*
- 6 *Canonicatus erectus in Ecclesia Cathedra li pro uno Presbytero, an sit Sacerdotalis?*

CASUS XVI.

Quidam fundavit in Ecclesia Collegiata Canonicatum A. cum reservatione Jurispatronatus tam activi, quam passivi favore suorum consanguineorum quos summopere diligebat ea adjecta conditione, quod consanguineus præsentandus debeat esse in Sacris constitutus, seu Presbyter qui celebrare, aut celebrari facere debeat Missas pro ejus Anima; & casu, quo non adsit Consanguineus ita qualificatus, dedit Patronis liberam facultatem præsentandi etiam extraneum; dummodo iste sit in Sacris constitutus, seu Presbyter; Quorūtur an hujusmodi Canoniciatus sit Sacerdotalis?

Videtur respondendum affirmativè, tum quia fuit erector in Collegiata ubi Canoniciatus solent esse Presbyterales; tum quia Fundator expressè voluit præsentandum esse Presbyterum eique injunxit

xit onus celebrandi Missas, adeoque præsumi videtur requisivisse in præsentando actualē Sacerdotium cum celebratio Missarum expleri non possit nisi per habentem ordinēm Sacerdotalem; ex auctoritatibus superiūs relatis *Caf. XIV. §. Fortius.*

- 1 His tamen non obstantibus contrarium verius de jure censeo; Canonicatus namque quarumcumque Ecclesiarum sive Collegiarum, sive Cathedralium de jure communī non exigunt ordinem Sacerdotalem, imò nec ordinem Sacrum juxta *Abb. in cap. 2. n. 5. de insit. Paris. conf. 125. lib. 4. Ceccoper. lucubrat. canonic. lib. 3. num. 114. Gratian. discept. 591. n. 3. Gonzal. ad regul. 8. gloss. 5. num. 94. Barbos. vot. decis. 113. num. 2. & seqq. lib. 3. Rot. decis. 421. num. 4. par. 1. rec. quæ juris com-*
- 2 munis dispositio licet fuerit correcta à Concilio Tridentino *eff. 24. cap. 12. de reform. respectu Canonicatum Ecclesiarum Cathedralium, exigendo in eis ordinem Sacerdotalem, vel Sacrum saltē infra annum, intacta tamen remansit respectu Canonicatum Collegiarum etiam insignium;* Unde sequitur quod ad hos assequendos non requiratur ordo Sacerdotalis, sed sufficiat prima Tonsura, ac ætas quatuordecim annorum inchoata juxta declarationem sa. me. *Gregorii XIII. & resolutiones S. Congregationis Concilii apud Fagnan. in cap. cum in cunctis num. 85. de elect. Garz. de benef. par. 7. cap. 4. num. 34. Gratian. discept. 482. n. 19. & 12. & discept. 591. num. 3. & seqq. Barbos. dicto vot. dec. 113. num. 2. & seqq. & de potest. Episcopi alleg. 60. num. 71. & de Canonic. cap. 13. num. 14. Sperell. dec. 76. num. 18. Rot. decis. 34. num. 34. coram Arguelles, & decis. 766. num. 4. & seq. par. 18. tom. 2. rec.*

Posita hac juris dispositione, quod Fundator voluerit se cum ea conformare in erigendo hujusmodi Canonicatum in dicta Ecclesia Collegiata, seu quod voluerit illum non esse Sacerdotalem duæ præsertim circumstantiæ, seu animadversiones suadent.

- 3 Et prima quidem occurrit ea animadversio; quod Fundator voluerit præsentandum ad Canonicatum esse debere in Sacris constitutum, seu Presbyterum, ex quo resultat mentem Fundatoris non

Pars II.

fuisse necessariò exigere in persona præsentanda qualitatem Sacerdotalem. Sed fuisse indifferentem, & posuisse in arbitrio Patronorum præsentare personam qualificatam, vel ordine Sacro, vel ordine Sacerdotali, juxta naturam dictionis, seu quæ dicitur stare alternativè ad *Text. in cap. in alternativis 70. de regul. jur. in 6. Andreol. controv. 331. num. 15. Barbos. vot. decis. 113. num. 10. lib. 3. Rot. decis. 247. num. 19. par. 5. & decis. 283. nu. 2. par. 15. & decis. 161. num. 14. & decis. 387. num. 3. par. 18. rec. & dec. 58. num. 9. coram Bich. & decis. 206. num. 21. coram Priolo.*

- 4 Secunda vero est illa circumstantia, quod idem Fundator non obligavit Canonicum celebrare per se ipsum; Sed dedit ei liberam facultatem celebrandi etiam per alium ibi -- qui celebrare, aut celebrari facere debeat Missas pro ejus *Anima* -- ex quo clarè datur intelligi, non esse in eo necessariam qualitatem Sacerdotalem, nec Canonicatum esse Sacerdotalem. *Ros. de execut. liter. Apostolic. par. 1. cap. 6. num. 179. Rot. decis. 367. num. 14. & seq. coram Celsō & decis. 719. num. 2. par. 2. rec. & in Melphicten. beneficii 26. Junii 1711. §. Cùm enim coram Eminentissimo Priolo, & 21. Junii 1712. §. Quin potius coram R. P. D. Lancetta, & in Farfen. Canonicatus 11. Decembbris 1711. §. In prædictorum coram R. P. D. Crispo. Quod nullam admitteret difficultatem, si qualitas Sacerdotalis fuisse à Fundatore, aut ab ejus Successore adjecta Canonicati post completam, & perfectam ejus creationem; tunc enim nullatenus esset Sacerdotalis, quia Canonicati semel erecto qualitas Sacerdotalis amplius apponi non potest. Rot. decis. 393. num. 8. coram Celsō, & decis. 78. num. 10. par. 9. rec. & in dicta Farfen. Canonicatus §. Ad effectum cor. R. P. D. Crispo. Et ita in similibus terminis resolutum fuit à Sac. Congregatione Concilii in Syracusana Canonicatus 21. Augusti 1706. ubi cùm quidam Fundator in limine fundationis Canonicatus, seu Dignitatis Choristæ erectæ in Collegiata Ecclesia S. Georgii in Oppido Modice adjecterit conditionem ut major natu de certis lineis, seu familiis, & in statu Clericali, seu in Sacris constitutus, & capax ad ascensionem Canonicatus, & dignitatis Choristæ tantum eligi debeat in infinitum, illeque sem-*
- 5 *Aaaa 2 per*

per præferatur, dubitatum fuit -- An ad obtinendam dignitatem Choristæ, seu Canonicatum, de quo agitur requiratur ordo sacer, seu qualitas Sacerdotalis, in casu &c. Cui dubio Sac. Congregatio respondit -- Negative.

Hinc non obstat, quod hujusmodi Canonicatus sit erectus in Ecclesia Collegiata, hæc enim circumstantia non arguit illum esse Sacerdotalem, dum, ut superius præmisisti, Canonicatus Ecclesiærum Collegiatarum, nec ex dispositione juris communis, nec Concilii Tridentini, exigunt Sacerdotium. Minusque adversatur, quod supradictus Fundator exegrit præsentandum esse Presbyterum, quia in primis non exigit hoc determinatè, sed disjunctivè; vel Presbyterum, vel in Sacris constitutum. Et etiam omisso, quod determinatè expresserit illum esse Presbyterum, adhuc ex hoc argui non potest Canonicatum ex mente Fundatoris esse Sacerdotalem juxta auctoritates superius relatas Cas. XIV. §. Pro cuius.

6 Immo etiam si fundasset Canonicatum non in simplici Ecclesia Collegiata, sed quod magis est in ipsa Ecclesia Cathedrali, cum expressione Presbyteri, seu pro uno Presbytero; adhuc Canonicatus non diceretur Sacerdotalis; ut resolutum fuit ab eadem Sac. Congregatione Concilii me studente apud R. P. D. meum Petram in Pistorien. Canonicatus 1. Aprilis 1713. ubi cum quidam Christophorus de Pannuzzis fundasset Canonicatum in Ecclesia Cathedrali pro uno Presbytero seculari futuro ipius Ecclesiæ Canonicæ, qui Missas sibi injunctas celebrare, seu celebrari faciat atque apud ipsam majorem Ecclesiam residere teneatur; Disputatum fuit -- An Præbenda erecta à Christophoro de Pannuzzis in Ecclesia Cathedrali sit Presbyteralis -- cui Sacrae Congregationi placuit respondere -- Negative instante Clerico Joanne Baptista Ptolemæo de dicto Canonicatu proviso Nobili Pistoriensi, nepote Eminentissimi Cardinalis Ptolemæi Viri quidem in Historia Ecclesiastica eruditissimi, & in Doctrina Dogmatica optime versati, in qua dum studio operam dabam in Almo Urbis Collegio ubi idem Eminentissimus erat publicus Lector, fuit meus Præceptor, atque variis Polemicis Dissertationibus me exercuit.

ARGUMENTUM.

Ex eo, quod Fundator exegerit in Persona præsentanda qualitates de jure communi requisitas, exemplificando unam ex his qualitatibus, an, & quando inferatur voluisse constituere Juspatronatus passivum favore habentis dictam qualitatem exemplificatam?

SUMMARIUM.

- 1 Factum Fundatoris est attendendum pro declaratione ejus mentis.
- 2 Fundator si exigat in persona præsentanda qualitatem servitii Sacrificie, Doctrinae, aut bonorum morum per verba præceptiva dicitur voluisse constituere juspatronatus passivum favore habentium dictam qualitatem secus si banc qualitatem exigat per verba hortatoria, & merè recordatoria, & n.7.
- 3 Ordinatio juxta Concilium Tridentinum, debet esse ad titulum Beneficii Ecclesiastici.
- 4 Cappellania quando dicatur perpetua, & collativa.
- 5 Præsentatus à majori parte Patronorum dicitur verè, & efficaciter præsentatus.
- 6 Qualificatus ad formam fundationis assenti debet Beneficium.
- 7 Juspatronatus passivum pro certo genere personarum quando ad esse dicatur.
- 8 Fundator si injunxerit Patrono onus præsentandi -- Giovani di buona vita, e che averanno servito la Chiesa -- ex quibus arguatur noluisse constituere juspatronatus passivum favore inservientium Ecclesiæ, & num. 9. 10. 11. & 12.
- 13 Elección minus digni, & non de gremio Ecclesiæ redargui potest de iniustitia, non verò de nullitate.

C A S U S XVII.

E Xposita fuit in Sacra Congregatione Concilii sequens testamentaria dispositio Canonici Raynaldi -- Lascio all' Illm, e Rmni Signori miei Canonici scudi 6000. in tanti luoghi de' monti per istituirne, & erigere

gere tre Cappellanie nella SS. Basilica di San Pietro, accioche dalli Cappellani si celebrino insuffragio dell'anima mia &c. qual numero di Messe, che comporterà l'anno frutto di due mila scudi per ciascheduno. Quali Cappellani voglio, che si nominino, e deputino dalli medesimi Signori Canonici, mà che fino, e ciascheduno sia del numero de Chierici della nostra Sagrestia, li più virtuosi, più morigerati, e più dotti, che pro tempore vi saranno, dichiarando, che istituisco queste Cappellanie meramente per Beneficio della Sagrestia, & acciochè li Chierici di essa si studiino d'essere abili, e dotti per potere poi aspirare, e dette Cappellanie meritare: E questa prima volta prego l'Illm. e Rm. Signori Canonici à contentarsi, che io nomino ad una di esse Cappellanie, come nomino il Signor Don Epifanio, quale avevo già nominato in un altro testamento &c. ancorche sia Sacerdote per corrispondere all'affetto, che mi ha sempre mostrato. Ad un altro nomino il Signor Filippo Mancini, & alla terza nomino il Signor Barcari, accioche possa promoversi al Sacerdozio, quale se in tempo della mia morte baverà ottenuto, li Signori Canonici eligeranno, e nomineranno altro sufficiente, che abbia bisogno di Patrimonio per promoversi -- Capitulum itaque Vaticanae Basilicæ, cui jus honorificum eligendi Cappellanos competit. dubitavit num Epiphanio Gizzio, qui post conditum Testamentum, ante verò pii disponentis obitum inter Clericos Beneficiatos cooptatus fuit, propterea que servitutem Sacraria penitus reliquit, adjudicare debeat altera ex Cappellaniis, cùm Testator, ut inquit, prospexit potius videatur commodum inservientium eidem Sacrario, quām prædilexisse prænominatum Gizzium. Dubitavit etiam idem Capitulum num Cappellaniæ hujusmodi assignari possint Clericis in titulum S. Patrimonii, vel saltē ea conditione adjuncta, quod statim ac aliunde ipsi fuerint commodè provisi, servitutemque Sacraria derelinquerint, fas sit Capitulo aliquis Clericos actu inservientes prælegere; Hinc propositis dubiis.

Primo. An una ex Cappellaniis, de quibus agitur sit assignanda D. Epiphanio, licet non sit amplius de gremio Clericorum Sacraria Basilicæ Sancti Petri, immo sit

Clericus Beneficiatus ejusdem Basilicæ, in casu &c.

Secundo. An singula Cappellania, de quibus agitur, sint assignanda Clericis dictæ Sacraria in titulum Patrimonii, quo se promoveri possint ad Sacerdotium. & quatenus affirmativè.

Tertio. An sint liberè assignanda, vel potius cum clausula, quod cùm fuerint aliunde provisi, quo commodè vivere possint, & dimittant servitum dictæ Sacraria, debeat Capitulum alias Clericos dictæ Sacraria nominare, in casu &c.

1 Ad primum, votum meum aperiendo -- Affirmativè -- respondendum sentiebam; Quoniam Canonicus Raynaldus in ejus testamento nominavit ad unam ex Cappellaniis à se fundatis Epiphanium Gizzium non solum ob servitum præstitum Sacraria Basilicæ Sancti Petri spatio 35. annorum, sed etiam ob gratificandum ejus affectum, ut ex particula testamenti ibi -- Per corrispondere all'affetto, che mi ha sempre mostrato -- Et quando nominavit præfatum Epiphanium ad dictam Cappellaniam, ille non inserviebat Sacraria, sed Choro S. Petri, quod factum attendendum est pro declaratione, mentem Raynaldi Fundatoris non esse, exigere in Epiphanio qualitatem actualis servitii, aut gremialitatis Clericorum Sacraria pro obtainenda dicta Cappellania juxta Rotam in Romana Cappellania coram Pamphil, apud Corrad. in prax. benefic. lib.2. cap.10. n.116. versic. & eo magis, Sanebez. consil. moral. lib.7. cap.3. dub.48. num.14.

Nihil obstante, quod Fundator declaraverit se instituere dictas Cappellanias: meramente per Beneficio della Sagrestia, & accioche i Chierici di essa si studiino di essere abili, e dotti per potere poi aspirare à detta Cappellania, è meritarle -- Quoniam licet per hanc dispositionem Fundator consti-

2 tuerit juspatronatus passivum favore Clericorum inservientium Sacraria Basilicæ S. Petri, quia non processit per verbā hortatoria, aut merè recordatoria earum qualitatum, quæ spectandæ sunt pro facienda præsentatione juxta dispositionem juris, quæ hortatur eligi meliores, & inservit Ecclesiæ existentes, ut in Canon. Hortamus dist.81., & in Can. Nullus invitatis dist.61., & in cap. innotuit de eleit.; sed pro-

processit per verba præceptiva, & dispositiva, mandando Canonicis ut præsentent Clericos inservientes dictæ Sacristiæ, ibi. Quali Cappellani voglio che si nominino, e deputino dalli medemi Signori Canonicci, ma che siano, e ciascheduno sia del numero de' Chierici della nostra Sagrestia, li piu virtuosi, piu morigerati, e piu dotti &c. Quo casu constituere voluisse dicitur jurepat. verb. honorificum q. 18. in fin. Lar. de Annivers. & Cappell. lib. 2. cap. 2. n. 1., & in terminis resolutum fuit à Sac. Rota in Camerinen. Beneficiatus 2. Julii 1708. coram bon. mem. Molines inferius impress. Tamen hac lege idem Fundator ligavit Capitulum, ut in posterum præsentaret ad dictas Cappellianas eos, qui haberent dictam qualitatem gremialitatis, non verò se ipsum ligavit, ut dixit Rota in Ilcien. Beneficii 2. Julii 1706. §. Quia in ordine coram R.P.D. Kaunitz.

Ad secundum negativè videtur resolvendum, quia Fundator dedit facultatem Clericis prædictæ Sacristiæ obtinentibus dictas Cappellianas se promovendi ad Sacerdotium, nullatenus exprimendo suam voluntatem esse, ut ordinarentur titulo illarum, tamquam ad titulum Patrimonii: Unde sequitur, quod ipse se voluerit conformare dispositioni Concilii Tridentini sess. 21. de reform. cap. 2 I., juxta 3 quam ordinatio debet esse ad titulum beneficii Ecclesiastici juxta Rotam dec. 228. n. 9. coram Duran., & dec. 450. n. 6. par. 1. recent.

Quando enim Fundator disponit, ut ad titulum Cappellaniæ quis ordinari possit, ejus voluntas est, ut fiat Cappellania Ecclesiastica; Et licet ad hoc requiratur consensus Episcopi, iste tamen non requiritur, ut antecedat, sed sufficit, ut postea præstetur, ut expressè docet, Amostaz. de caus. piis lib. 3. cap. 2. n. 7., & seq. Barbos. ad Concil. sess. 21. de reform. cap. 2. num. 12.

Ad terminum affirmativè quoad primam, & negativè quoad secundam partem crederem respondendum; Quoniam 3 cùm prædicti Clerici sint cum dictis Cappellaniis ordinandi tamquam ad titulum Beneficii, sequitur, quod illæ sint perpetuæ; & collativæ, & consequenter liberè

assignandæ.

Nullatenus obstante, quod Fundator in ejus testamento dixerit -- Alla terza, nomino il Signor Barcari, accioche possa, promoverfi al Sacerdotio, quale se in tempo della mia morte averà ottenuto, li Signori Canonicci elegeranno, e nomineranno altro sufficiente -- Ex hoc enim solùm deduci potest, quod Fundator de tempore nominationis noluerit Clericum dictæ Sacristiæ habere qualitatem Sacerdotalem, non verò quod post nominationem, & possessionem dictæ Cappellaniæ, Clericus illam dimittat, si fuerit aliunde provisus, quo comodè vivere possit, & si dimiserit servitium Sacristiæ.

Sacra autem Congregatio respondit -- Ad primum, & ad secundum -- Affirmativè. Ad tertium -- Affirmativè, quoad primam, & negativè quoad secundam partem.

Reverendissimo R.P.D.

M O L I N E S D E C A N O

Lunæ 2. Julii 1708.

Clarum Pietatis monumentum pro Divini Cultus augmentatione, & honorificentia Oppidi Apiri sua Patriæ instituit Joannes Jacobus Baldinus olim in Urbe non obscuri nominis Medicinæ Professor. Fundavit quippe adhuc vivens insignem Collegiatam, duodecim Canonicis compositam illorum singulis præbendam scutorum centum annuorum constabilita, deinde moriens suum sibi scripsit hæredem ejusdem Collegiatæ Capitulum cùm one-re erectionis octo Beneficiatorum, reservato favore ejusdem Capituli jurepatratus, & præsentandi eisdem Beneficiatos, in quorum electione nonnulla commendavit observanda, & inter alia -- Che tanto nell'elezione de' Beneficiati, quanto delle Zitelle (quas pariter dotari manda-verat) se non elegeranno i buoni, e meritevoli, onero conscientias eorum: Ricordando in oltre, che nell'elezione de' Beneficiati si habbia sempre riguardo à quei Giovani di buona vita, che baveranno servito per qualche tempo la Chiesa.

Post effectuatam hujuscemodi Beneficiatorum erectionem Capitulum semper cum omni pace in illorum vacationibus devenit ad Successorum electiones, & sine ulla

ulla quoque controversia obtinens maiorem partem Suffragiorum Capitularium ab Ordinario institutionem reportavit. Non ita tamen accidit in ultima vacacione. Nam concurrentibus Julio Cæsarè Madagnino, & Joanne Andrea Sparapano, coadunato Capitulo pro explenda electione, Madagninus habuit septem favorabilia Suffragia, & sex contraria. Sparapanus vero sex favorabilia, & septem contraria. Majori Suffragiorum numero suffultus Madagninus sibi blandiebatur absque ullo discrimine Institutionem ab Ordinario consequiturum. Sed vana ejus spes remansit, nam prætendente Sparapano Capitulum contra expressum Baldini Fundatoris præceptum, illum uti Sacerdotem servitio Ecclesiæ à pluribus annis addictum postposuisse Madagnino Adolescenti Studiis grammaticalibus adhuc incumbenti, Ordinarius, spreta electione Capitulari, Sparapano institutionem concessit. A cujus Judicio interposita per Madagninum appellatione, mihius delegata disceptandum hodie proposui dubium: *An, & cui sit danda Institutione in casu. Eamque dandam esse Madagnino Domini responderunt.*

Ea ratione, quia cùm coadunato infra legitima tempora Capitulo, major illius pars nominaverit Madagninum, & minor elegerit Sparapanum, explorati Juris est, Institutionem deberi Madagnino habenti nominationem completam, & non Sparapano eadem carenti. In hisce enim electionibus Patronalibus obtinens majorem partem Vocalium dicitur verè, & efficaciter nominatus, & electus, habensque minorem censem exclusus, *Cap. Quoniam de jurepatr., Clement. plures eodem tit., Lambert. de jurepatr. lib. 2. par. 3. quest. 4. art. 1. num. 1. Vivian. eodem. tract. lib. 12. cap. 8. num. 1., Rota coram Cels. decis. 85. num. 1., & decis. 280. num. 1. part. 7. Recent., & in Abellina jurispatronatus 18. Junii 1696. §. Siquidem coram Me, & in Melevitana jurispatron. 5. Junii 1697. §. Cùm enim, pariter coram Me.*

Nequaquam officiente, quòd Fundator præcepereit Canonis, vt in electionibus eos specialiter respicerent, & considerarent, qui aliquo tempore præstiterint servitium Ecclesiæ Collegiatæ; Proindeque cùm ejusmodi qualificatione prædictus es-

set Sparapanus, eaque destitutus reperiatur Madagninus, non isti, sed illi debita erat institutio, quantumuis minora eligentium reportasset Suffragia, imò etiamsi prius nullum obtinuisse, ex famigera-ta juris propositione, quòd qualificatus in 6 documento fundationis utpote præelectus à Fundatore assequi debeat Beneficium, etiam sine Patroni nominatione petita, & denegata, seu aliis non qualificatis concessa, ex collectis per *Card. de Luc. de jurepatronatus disc. 18. num. 3., & disc. 50. eodem num., Roc. disput. jur. Select. disput. 190. num. 21., & 23., Rota coram Bich. decis. 189. num. 10. & decis. 264. num. 8., & in Recent. dec. 251. num. fin. par. 10., & decis. 372. num. 10. par. 17.*

Quandoquidem pensatis verbis fundationis qualificantibus Clericos inservientes Ecclesiæ supra recitatis, iisque interpretatis juxta probabiliorem sensum Fundatoris, convenire Suffragia Dominorum, mentem illius nequaquam fuisse ordinandi juspatronatus passivum ad illorum favorem, sed eosdem specialiter commendandi Electoribus, sine tamen præcisa, & obligatoria necessitate ipsos nec semper nominandi. Et in omni casu concludebant, quòd ubi revera adesset præfatum juspatronatus passivum favore additorum servitio Ecclesiæ, adhuc Institutione debeatur Madagnino. Requisitum istud etiam habenti, una cùm nominatione Capituli in exclusionem Sparapani, hujusmodi nominatione carentis.

7 Priorem assumpti partem in eo fundabant Domini, quòd juspatronatus passivum favore certi generis Personarum, tunc demum regulariter censem, & dicitur reservatum, quoties Fundator vel per se ipsum de tempore fundationis Beneficii pro tempore vacationum certas, ac designatas personas eligit, & nominat, vel quoties per verba dispositiva, & præceptiva mandat Patronis, ut illas eligant, seu præsentent, ex firmatis per *Rocchum de jurepatr. verbo honorificum quest. 18. in fin., Hojad. de Incompatib. benef. cap. 23. num. 132., & cap. 24. num. 107., Perez de lara de Anivers. & Cappell. lib. 2. cap. 2. num. 1., Azor. Instit. Moral. 2. par. lib. 6. cap. 4. quest. 25., Garz. de Benefic. par. 7. cap. 15. num. 1. cum seqq. Lotter. de re benef. lib. 2. quest. 8. num. 109., Pax Jord. Lucu-*

*Lucubrat. tom. 2. lib. 10. tit. 26. num. 1.
cum seqq.*

- 8 Nullo ex recitatis modis usus est Baldinus Fundator, quia nec de tempore fundationis Beneficiatorum praelegit inservientes Ecclesiae, nec minus preceptivo, & obligatorio jussu mandavit Canoniceis Patronis, ut illos semper, & indispensabiliter eligerent, eis tribuendo jus dicendi de nullitate electionis extra ipsos facta. Sed primitus gravavit conscientiam eligentium; *Se non eleggeranno i buoni e meritevoli*, & consecutive per modum recordationis insinuavit, ut habere deberent respectum juvenum optimam vitam aliquo tempore Ecclesiae inservientium, ibi -- *Ricordando in oltre che nell'elezione dellae Beneficiati si habbia sempre riguardo di darli à quelli Giovani di buona vita, che haveranno servito per qualche tempo la Chiesa &c.* Quæ sanè loquendi formula insperato sensu obvio non important preceptum positum non eligendi alios, qui non haberent requisitum Servitii Ecclesiae, sed optimam, & Canonicam præferunt insinuationem, & monitionem, ut Capitulum in electionibus oculos, mentemque converteret ad Personas probas, & meritis Ecclesiasticis decoratas, illoque signanter servitii Ecclesiae, absque tamen præcisa obligatione non nominandi alios dignos, meritos dicto servitio carentes. Quam sanè intelligentiam ex pluribus Domini desumpsero, & primo ex quo præcipuum requisitum à Fundatore volutum in Beneficiatis fuit probitas morum, & merita, ibi -- *Se non eleggeranno i buoni, e meritevoli gravo eorum conscientiam*, cùm autem quis possit esse multipliciter emeritus ad obtainenda Beneficia etiam sine illo requisito servitii Ecclesiae, dicendum est, quod dum principaliter Fundator requisivit merita in genere, illud speciale servitii Ecclesiae consequeutivè adjectum non posuerit per modum præcepti, sed per modum commendationis, & consilii ceteris paribus. Alias in concursu Theologi e.g. vel Canonistæ, qui Ecclesiae non inservierit cùm simplici Clerico vulgarissimam scientiam, sed Ecclesiae emancipato juxta mentem Fundatoris, iste, & non ille in electione præferendus esset, quod affirmari nequit, quia Fundator per modum regulam voluit, ut Beneficiati essent eme-

riti, inter autem merita ad obtainenda Beneficia primum locum obtinet doctrina, & rerum Ecclesiasticarum Scientia, cap. cum in cunctis de elect., cap. grave nimis de præbend. Cleric. par. 1. de etat., & qualit. Concil. Trid. sess. 24. de reform. cap. 18., Paris. de resignat. lib. 4. quæst. 4. num. 2. cùm aliis plena manu congestis per Garz. de benef. quæst. 7. cap. 7. per. tot.

9 Secundò quia non dixit Fundator, quod Canonici debeant omnino eligere Ecclesiae servitio emancipatos sub poena nullitatis electionis, si non eligerent, sed jussit, ut de illis hadendus esset respectus, ibi, *riguardo*, quod verbum juxta sensum proprium, & grammaticale non importat obligationem, sed commendationem; Nec in subjecta materia juxta juris dispositiōnem aliter interpetrandum est, quia licet in jure Canonicō Electores eligere graventur illos de gremio Ecclesiae, ut in *Can. nullus invitatis* dist. 61., ibi -- *Ut quilibet habeat fructuum sua militia in Ecclesia, in qua suam transigit etatem*, & magna fuerit inter veteres Canonistas quæstio, maiore parte Capituli eligente unum de aliena Ecclesia, minore alterum de eadem, vtra electio prævalere debeat; *Gloss. tamē magistralis* in cap. cùm inter 21. de elect. relatis juribus Canonicis pro utraque opinione militantibus sequitur illam, quod electio de estraneo facta à majori parte prævalere debeat, quia in nullo Textu Canonicō imponitur poena nullitatis electionis facta de estraneo, post habitu gremiali Ecclesiae; Proindeque iuris statuentia prælationem eorum de Ecclesia potius id statuere videntur ex ratione magnæ honestatis, & convenientiæ, quam necessitatis actum contrarium insufficientis, ibi -- *Tamen dixit (& melius ut mihi videtur) quod electio facta à majori parte Capituli prævalet undecumque, sive de sua Ecclesia eligat, sive de alia, dummodo aliud Canonicum non obstat -- Et infra, quid respondebis illi cap. 16. dist. nullus &c. dicas quod verum est, quod ita deberet fieri, & honestum esset, & de jure est. Si tamen major pars aliter facit, valet, quia in hoc renunciavit juri suo. Idque ipsum tradit alia optima Gloss. in cap. ne pro defecitu 41. de elect., ibi -- Dico, quod primo debet inquirere (idest Metropolitanus ad quam devoluta fuerat electio) personas Ecclesiae vacan-*

vacantis, & eligere de gremio ipsius Ecclesie, & illud debuit fieri per illa jura 16. disf. Can. nullus &c. sed si hoc non fecerit, nibilominus valebit electio, nam multa fieri non debent; facta tamen manent &c. & nusquam invenies; quod propter hoc cassetur electio, & tenent communiter relati per Garz. de Benef. lib. 7. cap. 9. num. 6. & 7., & requisitum illud servitii Ecclesiae tunc demum est semper considerandum modo speciali, & quodammodo obligatorio, quoties eligentium Vota scinderentur in duas partes æquales, tunc enim cæteris paribus, qui est de gremio Ecclesiae præferendus est extraneo, Garz. loco citat. sub num. 8. Rot. decis. 413. num. 1. par. 1. diversi, Lara de Anniver., & Cappell. lib. 2. cap. 3. num. 19.

10 Tertiò, ac fortius, quia sæpedictus Fundator; Canonicis transgradientibus ejus optimas insinuationes, & Canonica Consilia non imposuit pœnam nullitatis actus electionis, sed gravavit eorum conscientias; Unde fit, quod ad summum Canonici posthabitum Inservientibus Ecclesiae reddere debent rationem in foro pœnitentiariori, non autem in foro externo; Prout in specie habetur, quod licet juxta strictam Sacrorum Canonum Censuram Electores Ecclesiastici in Beneficiis etiam simplicibus Curam Animarum non habentibus nequeant præsentare dignum omisso notabiliter digniori Cap. 2. de Offic. Cus. ibi -- Ut adhuc opus tale ordinentur, quales meliores, & sanctiores esse viderit cap. constitutis de appellat., ibi -- Sub animæ periculum Canonicos adjuravit, ut secundum Deum, & juxta conscientiam suam unum eligerent, quem Ecclesiae magis utilem, & idoneum reputarent, cap. vnto, ut Ecclesiastic. benefic. sive diminut. conferant, ibi -- Debueristi Ecclesiasticum Officium, & Beneficium in persona magis idonea dispensare, & tradunt communiter Summis, & Theologi post S. Thomam. 2. quest. 63. articul. 1., & 2. quest. 185. articul. 3., & quodlibet 4. articul. 15., & quodlibet 6. articul. 9. Sanchez consul. lib. 2. cap. 1. dubit. 2. num. 16. Azzor. Inßit. moral. part. 2. lib. 6. cap. 15. num. 6. Castropal. oper. moral. Tom. 2. tract. 13. disput. 2. punct. 11. §. 2., Mend. Stater opin. dissert. 13. quest. 17. num. 261., & ex nostris Barbos. de Paroch. cap. 2. n. 98.

Pars II.

& in cap. cum nobis 19. de elect. num. 3., Garz. de benefic. par. 7. cap. 16. num. 2. cum seqq.

11 Conveniunt tamen æquè Theologi, & Canonistæ, quod electio facta de digno omisso digniori sustinetur, & non retratatur, sed eligentes omittentes dignorem sive debita causa peccant contra Justitiam distributivam S. Thomas in d. 2. 2. quest. 63. articul. ad tertium, & cæteri Theologi, & Canonistæ supra citati, quibus additur Dec. consl. 129. num. 2., ubi probat Abbatem contrarium sententem, Fagnan. in cap. cum dilectus num. 18., & 19. de consuetud., & in cap. cum autem num. 29. & 30. de Jurepatr., Rota decis. 65. num. 8. par. 1. Rec.

12 Quarto demum, quia quando Fundator voluit instituere Juspatronatus passivum favore certarum personarum usus est verbis imperativis, & præceptivis directis Capitulo adhoc, ut illos omnino eligant, & cæteris præferant, ibi -- Per l'affetto, che ho portato al sopradetto Don Tomasso, e per gl'Obighi, che ho à lui, & al Signor Guidobaldo suo frarello, ordino, e voglio, che i ogni volta, che in casa sua, e suoi descedenti in perpetuo vi sia qualche persona atta, a poter godere uno di questi Beneficiati venendo la vacanza, e domandandolo il Capitolo, che averà la nominazione, gli lo debba dar sempre, e lo debba preferire ad ogn'altro -- Si ergo ubi Fundator voluit instituere juspatronatus passivum, scivit illud ordinare, & ordinavit verbis præceptivis, & obligatoriis, ibi: Glelo debba dar sempre, ubi qualificando eligendos in genere, & inservientes Ecclesiae usus non est hac formula præceptiva, & necessitativa, sed altera respectus, seu reflexionis, & considerationis gravando tantum eligentium conscientias, certè non voluit ad illorum favorem instituere juspatronatus passivum tribuens Jus dictæ Ecclesiae inservientibus ad rem, seu Beneficium, sed facere intellectum peculiarem commendationem, & insinuationem Canonicanam regulandam ad formam Juris communis, cum quo præsumitur Fundatores se conformare voluisse Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 27. num. 33. Rota in Aprutina Beneficij 19. Junii 1715. §. Nam quamvis coram R. P. D. meo Scotto.

B b b

Ex

Ex quibus manet dilucidè probata prima pars assumpti, quòd Sparapanus sub obtenu dicti juspatronatus passivi nequit à controversa Institutione, repellere Madagninum à majori parte Capituli electum, sed in omni casu ubi ex suppositio-ne dictum juspatronatus aedesset, visa fuit justificata secunda pars assumpti, quòd Madagninus non careat requisito servitii Ecclesiæ, cùm de tempore quo traxit moram in Patrio Oppido, jugiter intenderit in Auditorium Sacrosanctum Sacrificii Missæ celebrantium, & frequenter etiam cottæ indutus in Majoribus, & Solemnioribus Missis Thuribulum gestaverit, alia-que similia expleverit Ecclesiastica ministeria sua ætati accommodata, ut ex attestatione plurium Canonorum. Parum officiente, quòd ministeria præstata per Sparapanum sint majora, & longioris temporis, quia Fundator consideravit servitia, quæ præstari poterant à Juvenibus, nec quidem diurna, sed pro aliquo tempore, ibi-- Si habbi semper riguardo di darli à quelli Giovani di buona vita, che have-ranno servito per qualche tempo la Chiesa-- Unde mens Fundatoris satis adimpta, dicitur mediante electione Adolescentis pro aliquo tempore Ecclesiam inservientis, quamvis posthabitus fuisse Sacerdos majoris, & diuturnioris servitij requisitum ostendens, & in omni casu licet me-lius, & honestius fuisse eligere haben-tem prærogativam majoris, quam minoris servitij; Tamen non ideo facta electio ejus, qui minus servierit, irritari debet optimo argumento ducto à supradictis 13 propositionibus, quòd electio minus digni, & de non gremio Ecclesiæ redargui potest de injustitia purganda in foro con-scientiae, non verò in foro fori mediante actus nullitate; Quamuis cæteroquin in casu præsenti Canonici per actum publicum declaraverint, quòd in electione Ma-dagnini impleverint voluntatem Testato-ris, citra quòd ullum in conscientia sen-ferint offendiculum, id quod de Jure præ-sumitur juxta famigeratum principium, de de quo latè Barbos. tract. varii axiom. 36. num. 4. cùm seq., & in Valentina Benefi- ci 7. Junii 1694 §. Addebatur verscul. & demum, coram R.P.D. meo Priolo.

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Exigente Fundatore in Præsentando ad Beneficium gradus Magisterii in S. Theologia, aut Doctoratus in decretis, aut Licentiaturæ in approbata vniuersitate, an pos- sit præsentari ad Beneficium ille, qui habet solùm gradum Bacca-laureatus, aut gradum Magiste-rii obtentum à Collegio Docto-rum?

S U M M A R I U M .

- 2 Gradus Baccalaureatus non sufficit ad effec-tum asequendi, aut retinendi Benefi-cium, exigente Fundatore in Persona-præsentanda qualitates Doctoratus Ma-gisterii, aut Licentiaturæ in aliqua ap-probata univeritate? Et num. 4.
- 2 Nec ad dictum effectum sufficit Gradus Magisterii, à Collegio Doctorum Medio-lani obtentus? & num. 5.
- 3 Sed requiruntur prædictæ qualitates in præsentando de tempore presentationis.
- 6 Urgentibus magna utilitate, aut necessita-te Ecclesiæ, Beneficium debitum Doctori, aut Magistro &c. ex dispensatione Apo-stolica conferri potest non Doctori; neque Magistro.
- 7 Cappellania debita certo generi Personarum, an, & quando conferri possit non qualificato.

C A S U S XVIII.

IN limine fundationis Beneficii apposuit quidam Fundator de consensu Ordinarii conditionem, quòd præsentandus ad illud debeat esse Magister in S. Theologia, aut Doctor in decretis, aut Licentiatus in in aliqua approbata vniuersitate, addito insuper ei onere celebrandi, aut celebra-re faciendi Missam Quotidianam pro ejus Anima; Obtinuit ex præsentatione Patro-ni hoc Beneficium, quidam Clericus, qui erat insignitus tantummodo gradibus Baccalaureatus, in publica universitate; & Magisterii à Collegio Doctorum Me-diolani obtenti; Quero, an hujusmodi Gradus suffragari possit ad effectum reti-nendi dictum Beneficium.

i Cui

¹ Cui quæstiōni breviter respondeo *Negativè*. Etenim Fundator in persona præsentanda exp̄ressè requisivit qualitates Magisterii in Theologia, aut Doctoratus in decretis, aut Licentiaturæ in aliqua approbata Universitate; nulla penitus facta mentione gradus Baccalaurei, unde hujusmodi gradus suffragari eidem personæ minimè potest, nec ad effectum acquirendi, nec retinendi dictum beneficium, cùm sit totaliter diversus à præfatis gradibus ab eodem Fundatore desideratis.

² Minusque suffragari potest ad eumdem effectum alter gradus Magisterii à supradicto Clerico obtenti à Collegio Doctorum Mediolani; quoniam promoti in hoc Collegio non gaudent qualitatibus, & privilegiis, quibus gaudent promoti in publica Universitate; non obstante Privilégio Pii IV. eidem Collegio concessò; urget enim in contrarium Constitutio S. Pii V. la 60. incipien. *Quamvis Bullar. nov. tom. 2. revocatoria omnium Privilegiorum Officialibus, & aliis quibuscumque concessorum creandi Doctores, Licentiatos, & Magistros.* Sed ad effectum acquirendi, aut retinendi præfatum beneficium omnino requiritur gradus Magisterii in S. Theologia, aut Doctoratus in Decretis, aut Licentiaturæ in aliqua approbata Universitate; & quidem actu de tempore præsentationis, & non sufficit quod adsit in habitu ad actum reducendus infra tempus legitimam, seu post præsentationem, ad *Text. in cap. si eo tempore de rescript. in 6. Barbos. de potest. Episcopi alleg. 72. num. 104. Rot. decis. 23. num. 14. coram Priolo, & decis. 680. num. 4. coram Buratto;* & in similibus terminis Magisterii, Licentiaturæ Doctoratus ex legi Foundationis requisiti, eadem Rot. in *Augustana Canoniciatus 25. Januar. 1709. S. Minime cum seq. coram R. P. D. Aldrovando.*

⁴ Et ita quoad gradum Baccalaureatus resolutum fuit à S. Congregatione Concilii, me studente apud R.P.D. meum Petra in Ulixbonen. *Gradus 30. Martii 1715.* ubi cum in limine foundationis insignis Collegiatæ S. Thomæ Apostoli ex benignitate Sanctissimi Domini Nostri feliciter regnantis in Cappella Regia Ulixbonensi erectæ, ab Ordinarii jurisdictione exem-

Pars II.

ptæ, ac Regis Patronatui suppositæ; fuerit ab eodem Summo Pontifice demandatum, quod in ea Decanatus, qui principalis, & prima Dignitas pro Decano, qui actu in Sacra Theologia Magister, aut in decretis Doctor, vel Licentiatus in publica, & approbata Universitate existat, seu infra annum à die sua institutionis gradum Magisterii in Theologia, aut Doctoratus, vel licentiatus in decretis in publica, & approbata Universitate hujusmodi suscipere omnino teneatur -- Et cùm hujusmodi Decanatum obtainuerit ex Regia nominatione Joseph Emanuel ex Comitibus de Atalajæ gradu Baccalaurei in Universitate Colimbriensi tantummodo insignitus; dubitatum fuit -- An gradus Baccalaurei, de quo agitur, suffragetur Joseph Emanuel ad retainendum Decanatum Collegiatæ S. Thomæ in casu &c. -- cui Sac. Congregatio respondit -- *Negativè, sed consulendum Sanctissimo pro gratia relaxationis decreti.*

⁵ Et quoad gradum Magisterii resolutum fuit, me studente apud R.P.D. meum Ansidiæum in Novarien. *Dottoratus 8. Augusti 1716.* ubi cum quidem Joannes Antonius Pastorius fuisset à S. Sede provisus de Canonatu cum Præbenda Theologali in Collegiatæ S. Juliani Oppidi Guadiani, ea præscripta lege; *Ut infra annum proximum gradum Magisterii in Theologia in aliqua approbata Universitate Studii generalis suscipere teneatur;* Et cùm Capitulum dicto Pastorio distributiones denegaverit, eo quia gradum Magisterii non à publica aliqua Universitate, sed à Collegio Doctorum Mediolani obtainuerat; disputatum fuit -- An gradus Magisterii obtentus à Collegio Mediolani suffragetur in casu &c. Et Sac. Congregatio respondit -- *Negativè -- ut etiam antecedenter ab eadem resolutum fuit in Mediolanen. instanti Collegio Doctorum die 12. Decembris 1654. & in Comen. 15. Septembris 1674. ibi -- Sac. hac Congregatio visis Priviligiis, & aliis juribus exhibitis post maturam discussionem censuit promotos in dicto Collegio non gaudeare qualitatibus, & privilegiis, quibus gaudent promoti in publica Universitate, de quibus loquitur Sac. Concilium ad præscriptum resolutionis Sac. Congregationis --*

⁶ Cæterum urgente utilitate, aut aliqua gravi necessitate, ex. gr. si non adesset ullus, qui vellet insigurari qualitate Doctorali

B b b 2 rali

rali, Magisterii, aut Licentiaturæ, atten-
ta tenuitate reddituum, & multiplicitate
onerum beneficii; Nè hoc remaneret va-
cans posset ex dispensatione Apostolica
conferri personæ dd. gradibus à Funda-
tore requisitis non insignitæ; juxta reso-
lutionem ejusdem Sac. Congregationis
in Pientina Lauræ Doctoralis 16. Maii
1716. superius relat. Part. I. Can. V. Cas.
XVI. num. 5. Sicuti Cappellania auctu Sa-
cerdotalis de Jurepatronatus; & habens
annexum onus Missarum si non compa-
reat, nec inveniatur ullus Sacerdos, qui
velit illam acceptare, potest conferri sim-
plici Clerico de consensu Patroni, qui
teneatur Missas celebrari facere, ea ratio-
ne, quia quoties qualificatus non compa-
ret, nec petit beneficium sibi debitum,
videtur juri suo renunciare, & Summus
Pontifex non tenetur illum querere; jux-
ta resolutionem ejusdem S. Congregatio-
nis in Ariminæ. Cappellania 28. Junii
1704. & docent Corrad. in prax. benef.
lib. 2. cap. 12. à num. 59. ad 62. Gonzal.
ad regul. 8. gloss. 56. num. 88. & seq. Rot.
in Dertusen. Beneficii 29. Aprilis 1701.
§. Licet coram R. P. D. Lancetta, & in Va-
lentina Beneficii 16. Januar. 1704. §. Quam-
vis coram eodem, & in Barchinonen. Bene-
ficii 13. Januar. 1710. §. Replicationi cor.
R.P.D. Aldrovando.

ARGUMENTUM.

Sacerdos gravatus oneribus Missarum
non potest recipere nova onera, nisi utriusque intrà modicum tempus possit satisfacere.

SUMMARIUM.

i Cappellani gravati aliis oneribus Missarum
non possunt recipere nova onera, & no-
vas eleemosynas pro Missis manualibus,
nisi possint utriusque oneribus intrà modi-
cum tempus satisfacere.

CASUS XIX.

CAppellani Ecclesiæ A. non obstantibus
innumeris oneribus Missarum per ip-
sos satisfaciendarum, receperunt innu-
meras eleemosynas Missarum manualium,
quas pia devotione Populi obtulit cuidam
miraculose Imagini Beatae Virginis; Sed

quia his magnis oneribus Missarum per
ipsos satisfaci minimè poterat intrà mo-
dicum tempus, proinde supplicarunt in
Sac. Congregatione Concilii pro conce-
ssione Brevis Apostolici investiendi in tot
bonis stabilibus dictas eleemosynas, ad
effectum celebrandi singulis annis in per-
petuum tot Missas, quot capient fructus
retrahendi ex investimento dictorum bo-
norum.

Quæritur. An hujusmodi Privilegium,
seu Breve Apostolicum sit eis conceden-
dum?

i Respondendum sentiebam -- *Negativè*,
quia Cappellani prædicti gravati aliis
oneribus Missarum, non poterant recipi-
re nova onera, & novas eleemosynas pro
Missis manualibus, nisi poterant utriusque
oneribus intrà modicum tempus, scilicet
intrà mensem, aut 50., aut 60. dies sa-
tisfacere, & nisi fecerint protestationem,
se non posse satisfacere tot Missis, qua-
protestatione non obstante, adhuc offe-
rentes voluerint, quod ipsi Cappellani re-
cipierent dictas eleemosynas, juxta decre-
tum Urbani VIII. de Miss. celebr., quod ita
se habet -- *Eleemosynas verò manuales, &*
quotidianas pro Missis celebrandis, ita de-
mùm iidem accipere possint, si oneribus an-
teा impositis, ita satisficerint, ut nova,
quoque onera suscipere valeant; alioquin
omnino abstineant ab hujusmodi eleemosynis
etiam sponte oblatis in futurum recipiendis,
& capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscrip-
tione illa, ELEEMOSYNA PRO MISSIS -- Et juxta
resolutionem Sac. Congregationis Con-
cilii apud Dian. trattat. 1. de celebrat. Mis-
sar. resolut. 48. num. 2.

Unde Episcopus in hoc Casu debet ce-
lebrari facere à dictis Cappellanis in Ec-
clesia A. tot Missas, quot celebrari ab eis
possunt; Cæteras vero Missas celebrari fa-
cere debet in aliis Ecclesiis, usque ad
complementum numeri Missarum corre-
spondentis eleemosynis.

Et ita fuit resolutum à Sacra Congre-
gatione Concilii in una Florentina Mis-
sarium 20. Februarii 1712. & 5. Martii ejus-
dem anni.

ARGUMENTUM.

Imposito onere Missarum à Funda-
tore in limine fundationis Cap-
pel-

pellaniæ, & diminutis redditibus pro earum celebratione assignatis, an, & quando earumdem reductio concedenda sit?

SUMMARIUM.

- 1 Legatum concipi potest taxativè, vel demonstrativè, & quando dicitur taxativè, aut demonstrativè conceptum.
- 2 Reductio Missarum conceditur, quando legatum est taxativè conceptum; Sed limita, ut num. 5. usque ad 8.
- 3 Reductio Missarum quomodo sit facienda?
- 4 In reducendis diversis oneribus potius reducenda sunt alia onera; quam onus Missarum.
- 5 Reductio Missarum non conceditur, quando Legatum est demonstrativè conceptum.

CASUS XX.

INjungentibus Fundatoribus Cappellaniarum in limine foundationis Cappellani onera Missarum, sèpius contingit, quòd fructus assignati ab eisdem Fundatoribus non corrispondent præfatis oneribus Missarum, itaut Cappellani cogantur recurrere ad Sacram Congregacionem Concilii pro reductione eorumdem onerum. Unde quærendum hic duxi, an, & quando concedenda sit hujusmodi reductio?

1 Pro cuius resolutione sciendum est, quòd Legatum Missarum concipi potest taxativè nimirum, quando Fundator incipit à quantitate, seu legat determinatam quantitatem rei, seu pecuniæ, & deinde injungit onus Missarum. Et demonstrativè scilicet quando Testator incipit ab onere, & deindè legat, seu assignat quantitatem rei.

2 Quando legatum Missarum est taxativè conceptum, tunc conceditur reductio Missarum juxta Menoch. conf. 1162. nu. 17. §. Secundus est casus. Gratian. discept. 988. num. 17. & seqq. Rota coram Merlin. decis. 55. num. 6. & resolvit Sacra Congregatio Concilii in Camerinen. reductionis Missarum die 24. Julii 1677. in Brixien. sub die 1. Decembri 1685. Pistorien. sub die 28. Septembri 1686. in Romana celebrationis Missarum 31. Martii 1696., & Romana

legati 1679. 7. Octobris Firmana reductionis Missarum 24. Auguſti 1686. & in Romana reductionis onerum 16. Maii 1699.

3 Reductio autem Missarum est facienda ad ratam fructuum bonorum assignatorum juxta resolutionem ejusdem Sacræ Congregationis in Comen. Reductionis Missarum 26. Aprilis 1698.

Si autem contingat Cappellaniam esse gravatam diversis oneribus ex. gr. Missarum, & Chori, & esse locum eorumdem reductioni ob diminutionem reddituum;

4 Regula generalis est, quod in reducendis dd. oneribus potius reducendum sit onus Chori, quàm Missarum ea ratione, quia plus suffragii capit Anima defuncti ex celebratione Missarum, quàm ex recitatione in Choro Divini Officii, vel Beatae Virginis, aut Defunctorum. Fagnan. in cap. ex parte de Conſtit. num. 34. Monacell. formul. legal. 19. tit. 10. par. 1. num. 25. & seq. pag. 219. Hæc tamen regula limitationem recipit in caſu contrariae mentis Testatoris; in hoc enim caſu reductio oneris Missarum, & Chori facienda est proportionabiliter, & pro rata, quia ut inquit Passerinus de ſtatu Hominum tom. II. quæſt. 187. art. 4. num. 1101. Dei honor, & Ecclesiæ Cultus, & hominis justi utilitas plurium requirit exercitia virtutum, & bonorum operum; & ita me studente apud R. P. D. meum Anſidæum resolutum fuit ab eadem Sac. Congregatione in Bracharen. reductionis onerum 11. Septembri 1717. ubi cum notabiliter diminuti fuissent redditus nonnullarum Cappellaniarum indistinctè à Fundatore assignati pro oneribus Missarum, & Chori; Cappellani supplicarunt pro reductione utriusque oneris pro rata; Unde proposito dubio --

An, & quomodo sit locus reductioni Missarum, & Chori, seu potius reducendum, vel debendum sit tantum onus Chori in caſu &c. Responſum fuit -- Eſſe locum reductioni utriusque oneris juxta modum propositum ab Archiepiscopo --

5 Sed tamen in aliquibus caſibus etiamsi legatum sit conceptum taxativè non conceditur reductio Missarum.

Primò. Si Testator legaverit redditus consistentes in locis Montium pro celebratione Missarum obligando heredem ad supplendum in caſu inexigibilitatis, tunc sequuta diminutione reddituum, non con-

conceditur reductio Missarum, ut resolvit Sacra Congregatio Concilii in Romana reductionis Missarum 7. Septembris 1697.

6 Secundò. Nec hujusmodi reductio Missarum est facienda, si Testator obligaverit totam hæreditatem pro illarum celebratione, & hæredes dederint aliquam proprietatem loco Pio, cuius fructus deinde diminuantur, ut resolvit eadem Sacra Congregatio in Neapolitana sub die 21. Maii 1678. & in Romana 3. Februarii 1685. & in Lucana 15. Decembri 1685. & in Interamnen. 18. Maii 1686.

7 Tertiò. Nec est concedenda reductio Missarum, si Testator injunxit hæredi assignare redditum annum, & ipse assignavit Prædia, quæ postea deteriorata remanserunt, quia cum legatum sit factum in anno redditu remanet semper gravata hæreditas, ut resolvit eadem Sacra Congregatio in dicta Romana die 3. Februarii 1685. & in Lucana reductionis Missarum 15. Decembri ejusdem anni.

8 Quartò. Nec reductio Missarum est concedenda, si redditus sint diminuti ex eo, quod hæres, qui tenebatur solvere annuam summam, assignaverit loco illius prædium præter voluntatem Testatoris, quia non poterat hæres obligationem sui auctoris novare per affrancationem, & certi Prædii suppositionem, loco generalis hypothecæ, cum numquam liceat hæredi præjudicare facto sui Auctoris, & specialiter in materia Missarum, in qua latissima interpretatio adhibetur adversus hæredes. Carol. Anton. de Luc. in obseruat. ad decis. de Franch. 236. num. 4. Olea decis. tit. 14. quæst. 5. num. 20. & resolvit Sacra Congregatio Concilii in Neapolitana Missarum 21. Maii 1678.

9 Quando verò Legatum est demonstrativè conceptum, seu incipit ab onere, tunc diminutis redditibus reductio Missarum non conceditur, sed hæredes tenentur ad supplementum Tondut. quæst. Benefic. 10. 2. par. 3. quæst. 162. num. 5. Pasqualin. de Sacrific. tom. 2. quæst. 1023. & sæpissimè fuit resolutum à Sac. Congregatione Concilii in Cavalcen. Missarum 27. Martii 1677. in Lucen. reductionis Missarum 28. Augusti 1683. & in Novarien. reductionis Missarum 29. Julii 1690. & in Luoana reductionis Missarum 11. Januarii 1684. &

in Cremen. reductionis Missarum 17. Augu-sti 1697. & novissimè me studente apud R. P. D. meum Lambertinum in Faraonen. Reductionis Missarum 7. Maii 1718. ubi cùm fuerit injunctum à quadam Fundatore duobus Cappellaniis, ut celebrent duas Missas quotidianas in Ecclesia Fratrum Capuccinorum S. Antonii loci de Laule, jussit ad hunc effectum suo hæredi, ut ex fructibus hæreditariis solverentur unicuique Cappellano scuta 25. monetæ Romanæ pro qualibet; Sed quia tractu temporis aucta fuit eleemosyna Missarum; itaut inveniri non potuerint Sacerdotes, qui pro tenui eleemosyna relicta onus assumere voluerint celebrationem Missarum supplices preces porrectæ fuerunt pro reductione duarum Cappellaniarum ad unam tantum Cappellaniam, & Missam quotidiam unde proposito dubio -- An sit locus reductioni Missarum cum duobus Cappellaniis ad manualem, seu potius unioni Cappellaniarum ad unam tantum quotidiam, in casu &c. -- responsum fuit -- Negativè -- quia hujusmodi legatum ab EE. PP. recognitum fuit demonstrativè, & non taxativè conceptum.

ARGUMENTUM.

Quando onus est injunctum legatario taxativè ad fructus rei legatae diminutis fructibus conceditur reductio oneris.

S U M M A R I U M.

1 Reductio oneris conceditur, quando legatum est taxativè conceptum, secus quando est demonstrativè conceptum.

C A S U S X XI.

Quidam reliquit Ecclesiæ A scuta 6000. in forma legati, adjuncto dictæ Ecclesiæ onere præstandi summam scutorum 100. Præposito, & scutorum 50. quatuor Canonicis pro unoquoque taxativè ex fructibus dd. scutorum 6000., sed quia dicti fructus hic, & nunc inveniuntur diminuti, & insufficientes ad præstandas dictas summas, Ecclesia legataria supplicavit pro reductione dictarum summarum ad tam fructuum.

Quæritur, an sit concedenda hujusmodi reductio?

Ré-

1 Respondeo affirmativè . Quia onus præstanti dictas summas fuit injunctum Ecclesiæ legatariæ taxativè ad fructus scutorum 6000., & fructus non sunt diminuti ex culpa Ecclesia legatariæ .

Quando enim onus adjicitur Ecclesiæ legatariæ solvendi aliquam annuam præstationem taxativè ex fructibus rei legatæ , & fructus non diminuantur ex culpa Ecclesiæ , ipsa Ecclesia non tenetur ad majorem annuam summam , quam important fructus ipsorum bonorum : Quidquid secus esset , si Testator injunxit onus adimplendi aliquod opus indistinctè relinquendo aliquod capitale , *Gratian. discept. forens. cap. 916. num. 14. & seqq.*, *Pignattell. tom. 6. consult. 69. num. 3. , Rot. dec. 165. par. 9. , & dec. 55. coram Merlin.* In primo casu onus reducitur ad fructus præsentes ex ea ratione , quia legatum primo loco expressum censetur habere clausulam , ut teneatur Legatarius ex fructibus onus adimplere , sive ad ratam eorum reducere semper dari debet .

Et ita sentiebam in una *Senen. reductionis fructuum Canonicatum 20. Februarii 1712.* , sed Eminentissimi PP. definiverunt negativè , ex eo , quod existimarent diminutionem dictorum fructuum rei legatæ esse imputabilem Ecclesiæ legatariæ .

ARGUMENTUM.

An , & quando obligatio Antecessorum non liget successores , ad effectum eis denegandi reductionem Missarum ?

S U M M A R I U M .

- 1 Concessa reductione , missæ sunt reducenda ad numerum correspondentem diminutioni capitalium .
- 2 Obligatio Antecessorum an , & quando liget successores ad effectum ei denegandi reductionem Missarum ?
- 3 Transactio personalis , ut fiat realis requiritur Beneplacitum Apostolicum .

C A S U S X X I I .

T Itius reliquit fructus ad summam scutorum 28. variorum censuum Archipresbytero , & Sacerdotibus Terræ A.

cum onere celebrandi Missam pro anima sua quolibet die , & Archipresbyter , & Sacerdotes acceptarunt dictum legatum , & fecerunt obligationem adimplendi dictum onus Missarum pro se , & suis successoribus : Viventibus supradictis Archipresbytero , & Sacerdotibus hujusmodi onus fuit adimpletum , sed successores , cum fructus dicti legati sint diminuti non propria culpa , petunt reductionem Missarum ad ratam correspondentem fructus . Unde quaritur an , & quomodo concedenda sit hujusmodi reductio ?

Respondeo esse concedendam reductionem Missarum , & ad manualem quia hujusmodi legatum non est demonstrativè , sed taxativè conceptum , & constat de diminutione reddituum : Quapropter Missæ sunt reducenda ad numerum correspondentem diminutioni capitalium , *Pasqualig. qu. 1078. n. 2.* , sicut enim animæ suffragiis non debet defraudari , ita neque congruo stipendio celebranti , *Alfon. de Lara de annivers. & Cappell. lib. 1. cap. 16. n. 6.*

2 Nec obstat , quod Presbyteri antecessores se obligarunt pro se , & suis successoribus adimplendi dictum onus Missarum , quia hujusmodi obligatio non potuit afficere successores inter se diffidentes , & quos nulla Collegialitatis , aut Communionis species constipavit , uti substituti signis ad illam requisitis , de quibus loquitur , *Mantic. dec. 208. & R.P.D. Petra in suis comment. seft. 3. num. 19.* , Et consequenter unusquisque illorum est sux voluntatis Dominus , ac proinde non tenetur ad elevationem promissionis facti antecessorum qualiscumque fuerit , *Rot. dec. 494. n. 13. par. 18. tom. 2. recent.* Et obligatio facta inter Ecclesiasticas personas non ligat successores , *Tusch. lit. F. conclusio. 350. num. 5. , Ancharam consl. 34. num. 11.*

Et licet admittatur extensio dictæ obligationis ad successores , adhuc illa est inefficax ex defectu Beneplaciti Apostolici , cuius interventus requiritur ad hoc , ut transactio personalis fiat realis ex *cap. veniens de transact. ubi gloss. in verb. confirmatum, Rot. dec. 270. n. 3. par. 4. tom. 2. & R.P.D. Petra constitution. 6. Honorii III. n. 106.*

Et ita fuit resolutum à Sac. Congregatio-

tione in Alatrina reductionis Missarum 20.
Februarii 1712.

ARGUMENTUM.

Reductio Missarum facta ab Episcopo in limine fundationis Cappellaniæ sustinetur, & hæredes facta dotatione in quantitate expressa per Testatorem ad nihil amplius tenentur, si ea tractu temporis minuatur, quoad fructus.

SUMMARIUM.

- 1 Episcopus an, & quando habeat facultatem reducendi onera Missarum ad minorem numerum? & n.2.
- 3 Fundatio Missarum ubi est jam facta, & acceptata dicitur jus quæsumus Ecclesiæ, quod tollere nequeunt Episcopi.
- 4 Quando legatum stat demonstrativè, tunc diminuis fructibus assignatis pro ejus adimplemento, hæres tenetur aliunde adimplere, secus se legatum stat taxativè.
- 5 Dote Beneficii legitimè assignata ab hæredi in quantitate per Fundatorem expressa, hæres ad nihil amplius tenetur, si ea tractu temporis minuatur.
- 6 Taxativa favore pia cause, an, & quando resolvenda sit in demonstrativam.

CASUS XXIII.

TItius in suo ultimo testamento ordinavit hæredibus suis fundari Cappellaniam cum assignatione dotis scutorum 1000. extrahendæ ab hereditate, vel in denariis, vel in bonis stabilibus, & cum reservatione juris patronatus activi favore eorumdem, itaut fructus dictorum scutorum 1000. essent Cappellani, cum onere celebrandi in perpetuum Missam quotidianam.

Hinc pro adimplemento hujusmodi dispositionis, institerunt hæredes coram Episcopo pro fundatione dictæ Cappellaniæ, qui eis concessit licentiam, sed quia consideravit, quod fructus dictorum scutorum non erant sufficentes pro eleemosyna Missæ quotidianæ, reduxit Missas ad minorem numerum; Quo casu.

Quæritur. An hujusmodi reductio Missarum fieri poterat ab Episcopo: Et an hæredes in casu, quo fructus dotis assignatae juxta mentem Testatoris minuantur, teneantur supplere hujusmodi deficitum, & deterioramentum?

- 1 In ordine ad primum affirmativè de jure respondendum censeo; Quoniam de jure communi, & ex Concilio Tridentino competit Episcopis facultas reducendi onera Missarum ad minorem numerum, juxta, Antonell. de Reginin. Eccles. lib.1. cap.14. n.7., Barbos. de potest Episcopi alleg. 29. n.1., & seqq., Corrad. in præx benefic. lib.2. cap.11. num.1., & seqq. Navar. in manual. cap.25. n.138. in fine.
- 2 Et licet constitutio Urbani VIII. de reductione Missar. prohibeat Episcopis fieri reductionem Missarum, tamen ipsa loquitur, quando fundatio Cappellaniæ cum onere Missarum est facta, & acceptata juxta Barbos. de offic. Episcopi alleg. 29. n.5. & in collect. ad Concil. sess. 25. de reform. cap.4. n.10., non autem quando nondum est facta, nec acceptata, sed est facienda, ut hic, tunc enim in limine fundationis fieri potest ab Episcopo reductio Missarum, ut distinguendo firmat Tondut. qu. benef. par.3. cap.162. n.3. Diana oper. moral. tom.2. tract.1. resol. 12. n.2. resol. 13., & resol. 14. nu.3., Passerin. de stat. Homini. tom.2. qu.187. art.3. n.1050. verific. Ex quo colligendum.
- 3 Et ratio distinctionis est, quia ubi fundatio Missarum est jam facta, & acceptata dicitur jus quæsumus Ecclesiæ, seu Cappellæ, quod tollere nequeunt Episcopi ex prohibitione præallegate constitutionis, secus autem ubi res est in fieri, & antequam fundatio deducatur adesse numerus Missarum ab Episcopo taxatur, & minoratur. In his enim terminis nondum Ecclesiæ jus est quæsumus, & consequenter adhuc earum constitutio penalis non extenditur tanquam ad diversum, & diversa ratione munitum, ut in specie distinguendo inter jus quæsumus, & querendum, quod licet primo casu requiriatur Apostolicus assensus, non tamen in secundo, Turricell. de rebus Ecclesiast. non alien. cap.15. nu.93., Rot. dec. 233. n.6., & 7., & decis. 284. n.8., & 9. par.3. lib.3. divers., & coram Puteo decis. 207. num.1. lib.2.

In

- 4 In ordine ad secundum quæsitum pro parte negativa declinandum existimò : Quoniam non fuit injunctum hæredibus onus celebrare faciendi tot Missas cum assignatione stipendii, aut certi fundi prodote ; tunc enim etiamsi fundus non adsit vel deficiat , vel deterioretur , semper hæres tenetur aliunde adimplere onus , quia in hoc casu quantitas pecuniae reliæ dicitur stare demonstrativè juxta doctrinam , *Fælin.* in cap. super litteris de re script., & aliorum superiorius relat. Cap. XX. Sed onus celebrandi Missas fuit injunctum Cappellano , & hæredibus solùm fuit injunctum onus assignandi dötem scutorum 1000. extrahendam ab hæreditate , quo casu dos data pro fundatione Cappellaniae dicitur stare taxativè , itaut si tractu temporis ipsa minuatur circa fructus , non exinde hæres tenetur ad supplementum , juxta Rof. consult. 61. n.9. *Surd.* de alimen. qu. 26. tit. 4. n.1. , & seqq. *Noguer.* q. singul. disput. 2. de Missis , & Cappell. qu. 4. §. 2. per tot. , Rota coram Merlin. dec. 55. per totam , & firmavit Sacra Congregatio Concilii , in Romana celeb rationis Missarum 31. Martii 1695. apud Bertacchin. in vot. decis. 106. n.1. , & seq. usque ad numerum 5.
- 5 Et est conclusio indubitata , quod ubi agitur de dotatione , hæc hanc qualitatem habet , ut legitimè ab initio facta in quantitate per fundatorem expressa , hæres ad nihil amplius teneatur , si ea tractu temporis minuatur , sed detrimentum cedit Ecclesia , *Lotter.* de re benefic. lib. 2. qu. 15. n. 12. , *Ghusman.* de evict. quæst. 30. n. 73. , *Monet.* de commut. ult. volunt. cap. 6. num. 193. , *Pasqualig.* de Sacrific. Miss. qu. 1026. n. 3. , & 4. Rot. dec. 230. num. 5. par. 1. , & dec. 56. n. 19. par. 2. divers. , & dec. 521. n. 2. par. 2. rec. , & coram Pœnia dec. 616. n. 9. , & coram Cerr. dec. 333. n. 9. ibi -- Estque de natura dotationis ut legitimè ab initio facta , & sufficiente , Patronus ad nihil amplius teneatur si tractu temporis minuatur , sed detrimentum cedit Ecclesia .
- 6 Absque eo , quod ulsa vis fieri possit animadversio illa nimirum , quod versetur in terminis piæ causæ , inter cujus privilegia enumeratur , quod taxativa resolvenda sit in demonstrativam , quia licet id docuerit , *Roman.* in suo singulari con-

sil. 43. , quem sequuntur sunt , *Tiraquell.* de privileg. causæ piæ privileg. 63. in fin. , *Si mon.* de preatis De interpret. ultim. volunt. lib. 4. impress. ultim. dub. 3. n. 10. , *Tondut.* quæ benef. cap. 90. n. 2. tom. 2. , *Mans.* consult. 17. num. 49. , *Rot.* dec. 117. n. 9. par. 17. recent. , *verior nihilominus* , receptior que sententia est , quod in terminis etiam piæ causæ taxativa locum obtineat , nec quod adsit hoc piæ causæ privilegium , quod taxativa resolvatur in demonstrativam , ut in materia funditus examinata concludunt , *Castill.* controv. lib. 4. cap. 54. n. 20. , & seqq. , *Rovit.* dec. 57. nu. 9. , & seqq. , *Rot.* consult. 6. num. 4. , & seqq. , & contraria ad summum procedere possent in dubio , non autem quando prout hic taxativa est clara , & aperta , *Marant.* respons. 15. n. 80. , & seq. par. 4. *Card.* de Luc. de legat. dist. 14. n. 2. , *Rot.* dec. 117. n. 11. par. 17. rec.

ARGUMENTUM.

An , & quando Beneficiatus teneatur ad omnia onera Beneficii non obstante ultimo statu in contrarium ?

S U M M A R I U M.

- 1 Oneribus impositis in limine foundationis derogari non potest .
- 2 Ultimus status etiam cum immemorabilitate non attenditur , quando adest clara lex foundationis aliter disponens .
- 3 Reductio sustineri non potest , nisi concurrente tenuitate reddituum .

C A S U S XXIV.

F undator Beneficii A. de anno 1402: in limine foundationis imposuit Beneficiario onus celebrandi Missas Dominicis solemnibus , & aliis diebus festiis , & Missas tres in tribus diebus cuiuslibet hebdomadæ ; onus interessendi Divinis officiis , & onus celebrandi Missam solemnem in festivitate Sancti Silvestri , & unius anniversarii quolibet anno cum Missa solemnii pro anima fundatoris , & assignavit pro dote dicti Beneficii casamentum cum domo , & ædificio , & septem petia terræ constituentia unum prædium , cuius fructus hodie ascendent ad scuta 65. mone-

Cccc ræ

Pars II

tæ Romanæ circiter Beneficiatus obtulit annuatim Missas dumtaxat 36. quemadmodum ejus Prædecessores ab immemorabili tempore persolverunt, sibi ulterius persuadens jam dicti Beneficii onera moderata fuisse in generali reductione, quam olim impartitus fuit Nicolaus V. Unde queritur, ad quot Missas teneatur Beneficiatus?

I. Respondeo teneri quoad Missas ad formam fundationis quia hujusmodi oneribus impositis in limine fundationis derogari non potest juxta dispositionem Concilii cap.4. sess.25 de reform.

Non obstat ultimus status Beneficii cum immemorabili, scilicet, quod Beneficiatus solum celebret ab immemorabili

2 Missas 36. quia ultimus status etiam cum immemorabili non attenditur, quando adest clara lex fundationis aliter disponens, Rot. dec. 737. n.6. par.2. rec., & decis. 229. n.3. par.1. rec.

Hæc reducio dd. onerum ad Missas 36.; quæ præsumitur facta de anno 1452. vigore cuiusdam Indulti Apostolici Nicolai V. sustineri posse videtur, quia hujusmodi Indultum conedit facultatem Ordinario reducendi onera Beneficiorum, attentis tenuitate, & qualitate dictorum Beneficiorum. Unde cùm fructus dicti Beneficii ascendat ad scuta 65., & sic cum ejus redditus non sint adeò tenues, non poterat Ordinarius reducere prædicta onera ad solum onus Missarum 36. cùm

3 reductio sustineri non possit; nisi concurrente tenuitate redditum, itaut non facile inveniatur, qui pro eis velit dictas Missas celebrare, Barbos. ad Concil. Trident. sess.24. de reformat. cap.4. Amostaz. de caus. piis lib.2. cap.12. n.1., & seqq.

Et ita fuit resolutum in Mutien onerum Missarum 25. Junii 1712.

ARGUMENTUM.

An reductio onerum à Fundatore impositorum facta ab eo, qui excessit limites commissionis reductionis sustineatur?

S U M M A R I U M.

I Reductio onerum facta ab eo, qui excessit limites commissionis reductionis non sustineatur.

netur, etiam si in commissione legantur verba -- Pro suo arbitrio -- Et n.2.

C A S U S X X V.

SUppliciter exponente Archiconfraternitate Beatae Mariæ Suffragii, se imparem omnino esse quindecim Missarum oneribus explendis tum ob diminutos eorum capitalium fructus, tum quoque, quod nullis potiebatur redditibus, quos erogare possit pro sacris peragendis, atque Ecclesiæ sartis tectis conservandis jam sub die 9. Aprilis 1707. Sacra Congregatio benignè commisit clar. mem. Cardinali Caprara tunc Protectori, ut præfata omnia Missarum onera juxta proportionatam quantitatem redditum &c. dempto prius obulo pro qualibet Missa in causam Sactorum utensilium erogando, quatenus Ecclesia non habeat redditus ad hunc effectum assignatos, ad rationem eleemosynæ manualis pro suo arbitrio, & prudentia reducat; Verum enim verò prælaudatus Cardinalis Protector sibi collato utens arbitrio, in reductione, quam executus fuit nedum obulum pro qualibet Missa deduci jussit. Verum quidem alias necessarias impensas ultra utensilia, Sacraria scilicet, Clericorum inservientium Missis, Exactoris, & Ratiocinatoris, aliaque, ut inquit, ad formam decreti septimi Sacrae Congregationis Concilii, de celebratione Missarum, de jure deducenda. Hinc Promotor Fiscalis Visitacionis Apostolice autemans Eminensissimum eundem Protectorem in commemorata detractione excepsisse, disputata fuerunt sequentia dubia.

Primo. An, & quomodo reductio Missarum peracta à clar. mem. Cardinali Caprara sustineatur, & quatenus negative.

Secundo. An sit locus sanationi, vel potius sit concedenda nova reductio.

Ad primum respondendum sentiebam hujusmodi reductionem Missarum sustineri, quoad deductionem obuli in qualibet Missa pro sacris utensilibus, non verò quoad deductionem aliarum expensarum, scilicet pro Sacraria, Clericis Missis inservientibus, Exactore, & Ratiocinatore. Quoniam Sacra Congregatio 9. Aprilis 1707. commisit Cardinali Caprara bon. mem. tunc Protectori Archiconfraternitatis Beatae Mariæ Suffragii, reductionem quo-

quorumdam onerum, cum sola deductione obuli pro qualibet Missa, in causam SS. Utensilium erogandi his verbis -- *Ut præfata omnia Missarum onera juxta proportionatam quantitatem reddituum (dempto prius obulo pro qualibet Missa in Causam Sacrorum Utensilium erogando, quatenus Ecclesia non habeat redditus ad hunc effectum assignatos) ad rationem eleemosynæ manualis pro suo arbitrio, & prudentia reducat* -- Unde præfatus Cardinalis deducendo alias expensas præter dictum obulum excessit limites commissionis, quia revera id non continebatur in litteris commissionis, ideoque quidquid per ipsum gestum est, præter, vel contra formam commissionis dicitur ipso jure nullum, *juxta Text. in cap. cum dilecta de rescript. ibique Glos. in verb. juris ordinem*, *Abbas n.4., Barbos. n.4.*

Et cùm præfatum rescriptum exprimat solum deductionem obuli pro Sac. Utensilibus, ad ipsam tantum restringitur, & ampliarí non potuit à prædicto Cardinali ad deductionem aliarum expensarum, ut bene notant, Barbos. in dicto cap. cum dilecta de rescript. n.6.

2 Non obstant illa verba rescripti ibi -- *Pro suo arbitrio* -- quia hujusmodi arbitrium cadit solum supra reductione Missarum, juxta proportionatam reddituum quantitatem, ut nempe idem Protector cognoscere, ac stabilire posset quanta, & quæ nam reddituum quantitas cuilibet oneri quot annis verè corresponte at non autem supra ipsa expensarum deductione, ut appareat ex tenore, & forma, ejusdem rescripti, ubi non dicitur; *Pro arbitrio suo deducat expensas* -- Sed *pro arbitrio suo, & prudentia reducat* -- Qui tenor, seu forma rescripti servari debet à Delegato. Rota decif. 39. num. I. par. I. recen.

Ad secundum. Provisum in primo.

Sacra autem Congregatio Concilii in Romana reductionis Missarum 3. Decembbris 1712. Ad primum respondit -- *Negativè* -- Ad secundum -- *Audiatur Eminentissimus modernus Protector.*

ARGUMENTUM.

An sit locus reductioni Missarum à Fundatore in limine fundationis Cappellano impositarum, quando injunctum fuit hæredi onus subrogandi alium fundum tutum, & sufficientem pro illarum celebratione?

S U M M A R I U M .

- 1 *Testatore assignante pro dote Cappellaniæ fundum, non demonstrativè, sed taxativè, est locus reductioni Missarum.*
- 2 *Dictio Et conjungit, & concursum copularum requirit.*

C A S V S XXVI.

Supremo urgente fato Joannes Baptista Maffazonus in ultimis tabulis exaratis de anno 1704. hæredibus, ut asseritur, ex asse nominatis ejus filiabus beneficium, seu Cappellaniæ erigi jussit sub invocatione Sancti Joannis Baptista, pro cuius Beneficii dote idem ipse pius Testator præstituit quamdam rusticam domum cum suis pertinentiis certis finibus designatis, cum onere Cappellano injuncto Missarum quinque hebdomadalium, quarum una celebraretur prima albente diei festivi luce, exindeque hæc ulterius addidit -- *In oltre dispone, e vuole, che ove detta Casina, e Beni non siano sufficienti per la celebrazione di dette cinque Messe Ebdomadarie nel modo, come sopra, e che l'infra scritto Signor Guaita suo Genero elegesse d'appropriarsi detta Casina, e Beni, in tale caso dichiara, che il medesimo possa ciò fare, con ciò però, che il medesimo surroghi altro fondo sicuro, e sufficiente per la celebrazione di dette Messe, e sue dispense &c.* -- Post quam sanè Guaita Testatoris Gener optioni sibi collatae plenimodè renunciavit, modernus Cappellanus Joseph Antonius Verbellius impasse agnoscens, jam dictis subeundis oneribus ob tenuitatem reddituum, vix pertingentium summa scut. 28. cum alterius dimidio, ex quibus detractis laicalibus oneribus, & sumptibus procul dubio necessariis pro restaurationibus libera dum-

Cccc 2 taxat

taxat remanere afferuntur annua sc. 16.50.
Hinc queritur an sit locus reductioni.

- 1 Affirmativè respondebam Quoniam Testator assignavit pro dote Cappellaniæ fundum non de monstrativè, sed taxativè, incipiendo ab assignatione dotis, quo casu est locus reductioni Missarum. Sacra Congregatio in Romana Legati 7. Octobris 1679. in responsione ad secundum Tondut. quæst. benef. tom. 2. par. 3. cap. 162. num. 5.

Non obstat, quod Testator injunxit Guaitæ onus subrogandi alium fundum tutum, & sufficientem pro celebratione dictarum Missarum; Quoniam hujusmodi onus fuit injunctum eidem Guaitæ, concurrentibus copulativè duabus circumstantiis, nempe insufficientia reddituum fundi assignati, & appropriatio ejusdem fundi ibi -- *In oltre dispone, e vuole, che ove detta Basna, e Beni non siano sufficienti per la celebrazione di dette Messe Ebdomadarie &c. e che Pinfrascritto Signor Guaita suo Genero eleggesse d'appropriarsi detta Casma, e beni, in tal caso dichiara, che il medesimo poss'ciò fare, con ciò però, che il medesimo surroghi altro fondo sicuro, e sufficiente per la celebrazione di dette Messe.* Unde licet concurrat prima circumstantia, nempe insufficientia reddituum, tamen cum præfatus Guaita renunciaverit juri sibi à Testatore collato, sequitur, quod non tenetur subrogare alium fundum tutum, &

- 2 sufficientem, dum dictio *Et conjungit*, & concursum copulatorum requirit Barbo. de dictio. dictio. 110. num. 6. prope finem Rota decisi. 167. num. 11. par. 5. recen. Eò magis quia idem Guaita non est hæres, nec ullum hæreditatis commodum sentit.

Sacra verò Congregatio in Vercellen. reductionis Missarum 17. Junii 1713. respondit -- *Dilata, & citentur hæredes.*

ARGUMENTUM.

A' quibus debeatur supplementum annui redditus pro Sac. Supelle-tilibus, cæterorumque utensilium consumptione in celebrandis Missis à Testatore in limine fundationis Cappellaniæ volitis.

2550

S U M M A R I U M .

- 1 Constitutio quod onus subministrandi expensas pro Sac. Utensilium consumptione, pertineat ad Cappellanos est servanda. Amplia, ut n.2.
- 3 Legatum quando dicatur stare taxativè?
- 4 Regula, quod legatum pium sortiatur potius indolem demonstrationis, quam taxationis, quando procedat?
- 5 Annui redditus pro Sacrorum Utensilium consumptione, in qua summa supplendi sint à Cappellanis?

C A S U S XXVII.

Cristophorus Magnus in ejus ultimo, sub quo decepsit testamento rogato de anno 1706. ordinavit, ut post ejus obitum quinque erigerentur Cappellaniæ laicales sub perpetuo suo familiari Jurepatronatus, binæ scilicet in Ecclesia Societatis SS. Crucifixi Oppidi Civitatis Novæ, alia in Ecclesia Monialium Sancti Joannis, & reliquæ duæ in Ecclesia Sacrorum Stigmatum ejusdem Oppidi, injuncto onere earum singulis Cappellanis ad nutum amovilibus quotidie Sacrum peragendi pro suffragio animæ sue, & suorum. Pro dote earumdem Cappellaniarum reliquit Testator 75. loca montium non vacabilium, ex quorum fructibus voluit attribui unicuique ex dictis Cappellanis annua scuta 45. ordinavit insuper, ut ponerentur in multiplo sex alia loca Montis Sancti Petri, ad effectum, ut ex eo multiplico supplerentur fructus supradictorum locorum Montium primo assignatorum in casu eorum extractionis, seu extintionis, quemadmodum in casu diminutionis dicti multiplici jussit, ut ad ejus ratam diminuerentur redditus dd. Cappellaniarum. Denique legavit idem Testator prænominatis Ecclesiis alia loca quinque, & sextum unum Montis S. Petri tertiae Erectionis, ut eorum fructus erogarentur in consumptione utensilium, quibus opus est Cappellanis pro celebratione dictarum Missarum, videlicet loca tria, & tertium unum Ecclesiæ Sacrorum Stigmatum, locum unum, & 33. centes. Ecclesiæ Societatis, ac dimidium loci unius Ecclesiæ Monialium.

Sequuta erectione dictarum Cappellania-

niarum agnoscentes Officiales primodiæ Societates, ac Syndici præfati Monasterii Monialium, fructus locorum Montium ipsis assignatorum pro consumptio-ne utensilium memoratorum neutiquam sufficentes esse ferendo sumptui, qui in eo Oppido requiritur pro hujusmodi consumptione, ac renuente Aloysio Magno, hærede Testatoris cum supplere, recursum habuerunt ad Sacram Congregati-onem Concilii pro declaratione. Requisitus ex tunc clar. mem. Cardinalis Cincius Archiepiscopus informare, transmisit in ejus relatione exaratam Constitutionem Synodalem sub tit. de celebrat. Missar. hu-jus tenoris -- *Habeant tamen præciam quantitatem solvendam à Beneficiatis pro Sacra Suppelætis, cæterorumque utensilium consumptione, si ea sibi sumministrare faciunt à Rectoribus Ecclesiærum, in quibus habeant onus celebrandi, nempè scutum unum pro qualibet annua Officiatura, quæ constat uno Sacro singulis hebdomadis, & plus, minusque ad eandem rationem, si numero plures, vel minores sint Missæ celebrandæ. Adeout juxta hanc legem pro qualibet Missa quotidiana requirantur pro utensilibus scuta septem; Verùm subjunxit idem Cardinalis Relator hujusmodi Constitu-tionem Synodalem inibi communiter non ob-servari, sed consuetudinem esse in ea Diœcesi solvendi pro utensilibus unius officiaturæ constantis unam Missam singuli-lis hebdomadis, obulos dumtaxat quin-quaginta, itaut pro qualibet Missa quotidi-anâ, computentur utensilia in annuis scutis tribus cum dimidio; adeoque at-tanta utraque lege, assignamentum à Testatore relictum semper sit insufficiens, creditit nihilominus idemmet Cardinalis Relator in præsenti casu non esse haben-dam rationem consuetudinis sibi vindicantis, ubi nullum est assignatum capitale pro utensilibus, sed onus reperitur penè ipsos Beneficiatos, seu aliter obligatos ad celebrationem Missarum. At ubi prout hic est assignatum capitale, & onus exi-gendi est penè ipsa loca Pia non sinè aliqua impensa, & periculo extractionum, censuit non esse recedendum à præscripta taxatione Synodali, disputatum proinde fuit sequens dubium -- *An debeatur supplementum annui redditus pro Sacra Suppelætis, cæterorumque utensilium consumptio-**

*ne. Cui Sacra Congregatio in Firmanæ Sacrarum suppelætis 14. Novembris 1711. respondit -- Affirmative -- Reproposita autem hujusmodi Causa 8. Julii 1713. super dubio. A quibus debeatur supplementum annui redditus pro Sacra Suppelætis, cæterarumque utensilium consumptione, & in qua summa in casu &c. -- Deberi à Cappellanis, & nullatenus teneri Joannem Aloysium Magnum hæredem Fundatoris Cappellaniarum respondendum sentiebam. Etenim vigore Con-stitutionis Synodalis in Diœceſi Firmania vigentis disponitur, quod onus subminiſtrandi expensas pro Sacra Suppelætis, cæterorumque utensilium consumptione pertineat ad Cappellanos Missas cele-brantes, quando Sacra supplex à Ministris Ecclesiærum præstatur ibi -- *Habeant tamen præciam quantitatem solvendam à beneficiatis pro Sacra Suppelætis, cæterorumque utensilium consumptione, si ea sibi subministrare faciant à Rectoribus Ecclesiærum, in quibus habent onus celebrandi -- quæ constitutio servanda est in tota Diœceſi, utpote obligatoria. Rota coram Zarat. decis. 74. num. 20. & coram Emerix de-cis. 740. num. 2.**

2. Multoque magis quia Cappellani con-sequuntur annua scuta 45. cum lucro scut. 20. circiter ultra consuetam ele-mosynam; Unde inspeçto emolumento adeo notabili, omnis æquitas postulat, ut sentiant modicum gravamen expensarum pro consumptione Sacra Suppelætis, quemadmodum ratione pinguis elemo-synæ eadem Sacra Congregatio in Causa Nucerina Paganorum die 2. Maii 1705. respondit -- Taxam Sacra Suppelætis sol-vendam esse à Cappellanis --

3. Nullatenus verò ad hujusmodi onus expensarum pro consumptione Sacrorum utensilium, tenetur hæres Fundatoris, quia iste faciendo hujusmodi Legatum locorum Montium, de quo agitur incepit ab illorum traditione, ac deinde processit ad executionem, destinando scilicet opus, in quod illorum fructus erogari debeant, & sub unica verborum structura assignationem locorum Montium, & execu-tionem legati concipiendo. ibi -- Per ragione di Legato &c. lascia luoghi cinque, & un-ſesso, con condizione, che li frutti di detti luoghi respectivamente debbano servire per

con-

consumo degl' Utensili -- Quæ omnia demonstrant legatum stare taxativè , ut probant Bertacchin. vot. decis. 106. num. 2. Rot. decis. 57. num. 11. Rot. coram Merlin. decis. 55. num. 1. & 2., & dec. 530. nu. 16. par. 10. recen. Ac proindè favore hæredis Fundatoris militat regula eximens hæredem ab onere supplendi , quoties Fundus , & Bona pro anni legati Pii satisfatione relicta, quæ sufficientem redditum non subministrent , in dispositione Testatoris stant taxativè , non verò demonstrativè , ut post Castrenf. cons. 338. n. 3. lib. 1. firmant Monet. de commut. ultim. volunt. cap. 6. num. 176. Perez de Lara de Annivers. & Cappell. lib. 1. cap. 15. num. 120. Bordon. de legat. cap. 10. num. 53. Monacell. in Formular. For. Eccles. tom. 1. form. 19. tit. 10. num. 22. & 24.

4 Nec officit regula, quòd legatum Pium uti latam recipiens interpretationem sortiatur potius indolem demonstrationis , quam taxationis ; Ideoque si fundus relictus à Testatore in redditu non sufficiat pro implemento operis demandati , hæres teneatur supplere ex aliis bonis ; Nam regula ista procedit in dubio, secus autem quando clara est voluntas Testatoris nil aliud relinquendi , isto enim casu fundus taxativè semper stare censemur. *Bertacchin. dicto voto 106. num. 4. Rot. dec. 117. n. 11. par. 17., & decis. 530. num. 18. par. 16. recent.*

5 In qua autem summa supplendi sint à Cappellanis anni redditus pro SS. Utensilium consumptione standum est consuetudini Diœcesis Firmanæ , quæ præscribit solutionem bonon. 50. pro qualibet annua officiatura , quæ consuetudo omnino attendenda est ; unde dicarem , quòd favore Ecclesæ Sanctissimi Crucifixi addendus esset locus unus reddens alia scutaria præter assignata à Fundatore quolibet anno . favore autem Ecclesæ Sancti Joannis Baptiste duæ tertiaræ partes addendæ essent alterius loci constituentes majorem fructum annum in scutis duabus , supplendo in totum locum unum cum duabus tertiiis partibus alterius loci.

Sacra verò Congregatio Concilii dicta die 8. Julii 1713. respondit -- *Dilata , & proponatur cum iisdem scripturis in Firmania Sacrarum Suppelletilium .*

ARGUMENTUM.

An possit imponi census super bonis à Fundatore pro Cappellaniis, ad effectum dicta bona restaurandis, suspensa interim Cappellaniarum erectione , donec ex pensionibus restauratorum bonorum , census extinguatur .

SUMMARIUM.

I Poteſt imponi census super bonis relictis à Fundatore pro Cappellaniis ad effectum dicta bona restaurandi , suspensa interim Cappellaniarum erectione , donec ex pensionibus restauratorum bonorum , census extinguatur ?

CASUS XXVIII.

T Itius in suo Testamento hæredes instituit Canonicos , & Capitulum Ecclesiæ A. cum onere quotidie recitandi horas Canonicas in Choro , & Anniversarium die sui obitus perpetuò celebrandi , omnesque hæreditatis redditus erogandi in quotidianas distributiones solùm Choro interessentibus dandas ; Deinde voluit , quòd pensiones Domus suæ habitationis distribuerentur æqualiter tot Cappellaniis , quot juxta eos à Canonicis eligi possent .

Cùm autem hujusmodi domus repertas in statu ruinoso , & expensa restauracionis ascenderet ad scut. 600. hinc Canonicæ supplicarunt pro facultate imponendi ad hunc effectum censem in forte ejusdem summæ , suspensa interim Cappellanorum electione , donec ex pensionibus restaurata domus census extinguatur . Unde .

Quæritur ; An , & quomodo Oratorum precibus sit annuendum ?

Respondeo esse annuendum pro concessione dictæ facultatis juxta modum ; quia concurrit necessitas reædificandi dictam domum , & utilitas , quæ retrahetur , & reædificaretur , quibus concorrentibus concedi solet dicta facultas .

Quòd autem hujusmodi census extinguendus sit ex pensionibus dictæ domus , & interim suspendenda sit elecio Cappelanorum usque ad extinctionem dicti cen-

census, videtur annuendum; Quia onus erigendi dictas Cappellianas fuit taxativè impositum super redditibus domus, nam Testator sub unica, eademque oratione significavit quid, & unde erigi deberet ibi -- *Intendo, e voglio, che li Signori Canonici debbano instituire quattro Cappellanie, e quelle dare à quattro Sacerdoti à più, o meno, secondo sarà l'Entrata, e parerà alla loro prudenza -- juxta distinctionem inter unam, & duplice orationem, de qua Bald. conf. 151. num. 1. lib. 5. Rot. decis. 488. num. 7. & decis. 530. num. 16. par. 19. tom. 2.* Ac proinde sicuti spectabit ad Cappellianas commodum, & augmentum pensionum, quod ex redefinitione domus proveniet, ita par est, ut ipsas tangat etiam damnum, & diminutio, quod est adeò verū, ut si domus ob ejus vetustatem collabesceret, aut alio quocumque modo pensiones domus deficerent sine culpa Canonicorum, nec etiam

onus super ea impositum valeret amplius subsistere ad Text. in l. quidam testam. in princip. ff. de legat. I. Torr. var. quæst. to. I. de Legat. tit. 4. quæst. 2. num. 19. Rota decis. 106. num. 9. & 10. par. 14. recen.

Non obstat, quod Capitulum adiverit hæreditatem Titii sine beneficio legis, & Inventarii, & consequenter tenetur de proprio persolvere dicta onera Cappelliarum, quia hoc procedit de Creditoribus hæreditariis ob causam onerosam, secus de legatariis hæreditariis, tunc enim Ecclesia, aut aliis locus Pius hæres ob ommissionem inventarii non tenetur de proprio, & ultra Vires hæreditarias persolvere legatum Pium. *Rota coram Coccin. decis. 1462. num. 17. & decis. 493. num. 28. & 29. par. 4. tom. 2. rec.*

Et ita fuit resolutum à Sacra Congregatione 9. Aprilis 1712. in una Bononien. facultatis alienandi.

C A N O N X X V I I I .

CLEMENS III.

Nobis fuit. Et infra: Inquisitioni tuæ tale damus respondsum, quod si quis Ecclesiam cum assensu Dioce-sani construxit, ex eo Juspatronatus acquirit. Cæterum in Conventuali Ecclesia non Electioni Prælati faciendæ, sed jam factæ honestius Patroni postulatur assensus, nisi alter de sua jurisdictione obtineat, ut partes suas interponere debeat Electioni tractandæ; Secus tamen est in Cappella, in qua unus Presbyter à Patrono eligitur, & pro institutione habenda loci Episcopo præsentatur. Pro fundatione quoque Ecclesiæ honor Processionis Fundatori servatur, & si ad inopiam vergat, ab Ecclesia illi modestè succurritur, sicut in Sacris Canonibus est institutum.

COMENTARIUM.

Ex hoc Canone, qui in Decretalibus legitur in ordine il 25. sequentes deducuntur conclusiones.

Prima -- Ad hoc, ut acquiratur Juspatronatus, ex constructione, dotatione, aut fundatione Ecclesiæ, requiritur consensus Episcopi.

Secunda